

**Opinie i uwagi do projektu strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego
pt. „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju-gospodarczego”**

L.p.	Nazwa instytucji / Imię nazwisko	Część dokumentu do którego odnosi się uwaga (sekcja/strona)	Zapis w projekcie Strategii, do którego zgłaszana jest uwaga	Treść uwagi + ewentualna propozycja	Zwięzłe uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem
1.	Gmina Świątajno pow. szczycieński	6.10. OSI OBSZARY MARGINALIZACJI / STRONA 68	6.10. OSI OBSZARY MARGINALIZACJI	Proszę o wpisanie Gminy Świątajno pow. szczycieński do OSI Obszary marginalizacji. Czyste powietrze, jeziora, lasy, czekają na przybyszy z zewnątrz (mapa 8 Strategii). Zgodnie z mapami nr 4 i 5, ale także 7 Strategii, gmina Świątajno, jest miejscem, w którym inwestuje się w infrastrukturę, która posiada drogi krajowe, powiatowe i gminne w większości w dobrym stanie i gdzie żyje się na średnim, ale nie najniższym poziomie. Sugeruję, by zmienić wyraz marginalizacja w nazwie OSI na inne określenie, gdyż bez względu na intencje piszącego, wyraz marginalizacja zawsze niesie ze sobą negatywne konotacje. Nie należy stygmatyzować gmin tym określeniem, gdyż Strategia jest dokumentem, do którego każdy ma ostatecznie wgląd, również ewentualni inwestorzy, potencjalni turyści oraz osoby pragnące osiedlić się na stałe.	W projekcie Strategii gmina Świątajno nie została przyporządkowana do żadnego OSI. W podobnej sytuacji znalazło się jeszcze dziesięć innych gmin. Kryteria doboru do poszczególnych OSI, które zostały przyjęte, praktycznie wykluczają gminę Świątajno z jakiegokolwiek OSI. Nie zgadzam się z takim stanowiskiem, zważywszy, że niektóre z gmin należą do kilku OSI. Przynależność do OSI jest kluczowa i warto, by wszystkie gminy miały taką możliwość. Rozumiem, że z jakiegoś powodu zostały wyodrębnione takie, a nie inne OSI, ale należy stworzyć wszystkim gminom naszego regionu równe szanse w drodze do pozyskania unijnych funduszy. Gmina Świątajno ma peryferyjne położenie w województwie, ale paradoksalnie właśnie to jest niewątpliwym atutem. Pograniczny charakter gminy Świątajno stanowi interesujący, szczególnie pod względem turystycznym element, głównie dla mieszkańców Warszawy, także ze względu na niewielką odległość od stolicy. Gmina jest swoistą „bramą Mazur”, a zarazem bramą do Wielkich Jezior Mazurskich. O oczywistych walorach przyrodniczych gminy trudno dyskutować. Czyste powietrze, jeziora, lasy, czekają na przybyszy z zewnątrz.	Uwaga nieuwzględniona. Obszar strategicznej interwencji Obszary marginalizacji zidentyfikowany został w tym kształcie na poziomie krajowym. Wskazane OSI jako oblige zaimplementowano na poziom regionalny z poziomu krajowego (<i>Strategia na rzecz odpowiedzialnego Rozwoju</i>). Przedmiotowa uwaga winna zostać zgłoszona do poziomu krajowego na etapie konsultacji społecznych ww. dokumentu.

2.	Gmina Świątajno pow. szczycieński	6.10. OSI OBSZARY MARGINALIZACJI / STRONA 68	6.10. OSI OBSZARY MARGINALIZACJI	Jeśli Gmina Świątajno zostanie dopisana do OSI Obszary marginalizacji, proszę o wpisanie w Tab. 10. Cele strategiczne na OSI Obszary marginalizacji — perspektywa 2030, Strategii, w Inteligentnej produktywności, w oczekiwanych efektach interwencji - statusu uzdrowiska (gmina Świątajno). W Strategii jest wskazanie jedynie na Górowo Iławeckie.	Gmina Świątajno ma wszelkie atuty, by w przyszłości stać się uzdrowiskiem. Rozpoznaliśmy temat i planujemy pójść właśnie w tym kierunku.	Uwaga nieuwzględniona. Obszar strategicznej interwencji Obszary marginalizacji zidentyfikowany został w tym kształcie na poziomie krajowym. Wskazane OSI jako oblige zaimplementowano na poziom regionalny z poziomu krajowego (<i>Strategia na rzecz odpowiedzialnego Rozwoju</i>). Przedmiotowa uwaga winna zostać zgłoszona do poziomu krajowego na etapie konsultacji społecznych ww. dokumentu. W Strategii zostały wskazane gminy, które znajdują się na zaawansowanej ścieżce do uzyskania statusu uzdrowiska, tzn., posiadają co najmniej status obszaru ochrony uzdrowiskowej i w ramach RPO 2014-2020 realizują projekty mające na celu rozwój funkcji uzdrowiskowych. Nie ma jednak przeszkód, by Gmina Świątajno weszła
----	--------------------------------------	--	-------------------------------------	--	--	---

						również na tę ścieżkę rozwoju.
3.	Gmina Świętajno pow. szczycieński			<p>Proszę o wpisanie do Strategii inwestycji pod nazwą „Gród Juranda Spychowo”. W ramach projektu „Gród Juranda Spychowo. Centrum Edukacji Historyczno-Przyrodniczej” przewidywana jest m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none">– Budowa ośrodka edukacyjnego w formie średniowiecznego grodziska położonego na jeziorze Spychowskim. Forma architektoniczna ma nawiązywać do historii ziem pogranicza, będącej kanwą powieści H. Sienkiewicza „Krzyżacy”. Forma średniowiecznego grodu ma walec dodatkowej atrakcji dla zwiedzających, ale nie musi ograniczać projektanta w nowoczesnej formie przekazu, w tym z wykorzystaniem dostępnych technik wirtualnych, aktywnej nauki z udziałem uczestników. Budynki zaprojektowane byłyby z zastosowaniem nowoczesnych, ekologicznych metod ogrzewania z wykorzystaniem naturalnych materiałów: drewno, kamień, szkło. W koncepcji przewidziano budowę powierzchni wystawowych i seminaryjnych wyposażonych w urządzenia multimedialne, a także zaplecza noclegowego dla przyjęcia grup seminaryjnych do 60 osób. Jako obiekty towarzyszące przewidziano realizację podgrodzia z ofertą produktów rzemieślniczych.– Budowa Grodu Juranda stanowić będzie uzupełnienie oferty edukacyjnej istniejącego Muzeum Leśnego przy Nadleśnictwie Spychowo oraz	<p>Centrum Edukacji Historyczno-Przyrodniczej” wpisuje się w cel strategiczny Inteligentna produktywność; 5.4.2. Inteligentna specjalizacja, w tym w kierunku działań celu strategicznego inteligentna specjalizacja, takie jak: A. Produkty i usługi wysokiej jakości (f, g, h) oraz 5.4.3 Wysoka konkurencyjność, a także w cel strategiczny Kreatywna aktywność; 5.5.3. Ukształtowana tożsamość oraz takie kierunki działań celu strategicznego ukształtowana tożsamość, jak: B. organizacje wzmacniające tożsamość regionalną (a) oraz D. Promocja regionu (a, b).</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Propozycje projektów/inwestycji to sfera programu operacyjnego. W strategii rozwoju regionu określa się, według stosowanej obecnie metodologii, podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki działań, w które wpisuje się to przedsięwzięcie. Proponujemy konkretne odwołanie uwzględnić w strategii gminy Świętajno.</p>

				<p>wzbogacenie oferty turystycznej gminy, powiatu i województwa. Formy edukacji nawiązywałyby do przyrody Mazur, szczególnie z uwzględnieniem wody, np. „Historia rzeki Krutyni”, „Małe jeziora Mazur”, „Bagna lasów mazurskich”.</p> <p>– We współpracy z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim przewiduje się utworzenie laboratorium poświęconego badaniom stanu środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem jeziora Sychowskiego i rzeki Krutyni.</p> <p>Projekt mógłby być realizowany w formule PPP lub innej z udziałem samorządów gminnego, powiatowego i wojewódzkiego oraz organizacji pozarządowych (np. Stowarzyszenia „Przyjazne Sychowo”, głównego organizatorem imprezy o zasięgu ponadlokalnym pt. „Powrót Juranda do Sychowa”). Powstanie „Grodu Juranda” to doskonała szansa na promowanie naszego regionu, także poza jego granicami.</p>		
4.	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	7. Inteligentne specjalizacje	Poszukiwanie (identyfikacja) nowych specjalizacji	Wpisanie do Strategii specjalizacji - Nowoczesny przemysł turystyczny (nowoczesna turystyka)	<p>Nieuwzględnienie rozwoju najważniejszego działu gospodarki regionu w poprzedniej edycji tego dokumenty było niewątpliwym błędem. W specjalizacja <i>Ekonomia wody</i> tylko częściowo uwzględniono to zagadnienie - w zasadzie, w tym obszarze, koncentrując się na zagadnieniu letniego wypoczynku, co w żaden sposób nie oddaje roli tej wiodącej gałęzi aktywności w życiu gospodarczym regionu.</p> <p>A szeroko rozumiana, nowoczesna gospodarka turystyczna, oparta na unikalnych w skali kraju, czy nawet europejskiej przestrzeni kulturowej, zasobach jest jedną z najważniejszych szans</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>W projekcie Strategii, w odpowiedzi na pojawiające się ze strony różnych środowisk propozycje wprowadzenia nowych potencjalnych inteligentnych specjalizacji przyjęto otwarcie ścieżki identyfikacji nowych obszarów specjalizacji.</p>

					<p>rozwojowych regionu. Wymaga jednak zdecydowanie nowego, strategicznego podejścia w zakresie: budowy infrastruktury komunikacyjnej, wsparcia rewitalizacji posiadanych zasobów (przede wszystkim zabytków), tworzenia nowych atrakcji turystycznych (hotele, ośrodki turystyczne), budowania nowoczesnie rozumianych produktów turystycznych oraz ich promocji.</p> <p>Dlatego postuluję wpisanie do <i>Strategii...</i> nowej specjalizacji Nowoczesna turystyka, jako wyraz uznania roli, jaką pełni w życiu społeczno-gospodarczym naszego województwa, i jako szansy rozwoju regionu.</p>	<p>Mając na uwadze, iż identyfikacja IS wymaga spełnienia określonych warunków, do których należy: poparcie propozycji dowodami (danymi statystycznymi), wystąpienie określonej masy krytycznej przedsiębiorstw oraz potencjału do tworzenia przewagi konkurencyjnej regionu na bazie badań i innowacji oraz współpraca i sieciowanie podmiotów, wszystkie te elementy będą wzięte pod uwagę w procesie wyłaniania nowych specjalizacji. Jednakże prosimy zwrócić uwagę na fakt, że inicjatorami tego procesu jest konglomerat firm, nauki i instytucji otoczenia biznesu a nie władze publiczne.</p>
5.	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	5. Cele rozwoju województwa	Zdefiniowanie celów strategicznych i Operacyjnych	Wprowadzenie do Strategii zapisu dotyczącego nowego celu strategicznego: „Dostępność komunikacyjna”	Realizacja celu głównego strategii województwa, jakim jest „spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy” nie będzie możliwa bez rozwoju systemu komunikacyjnego regionu, zwłaszcza, że „województwo warmińsko-mazurskie znacząco poprawiło swoją dostępność komunikacyjną, jednak wciąż statystyki	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii w Celu strategicznym: 5.6 Mocne fundamenty Cel operacyjny: 5.6.2 Optymalna infrastruktura rozwoju uwzględnia już

					<p>regionu są słabe na tle kraju” (str. 12 projektu).</p> <p>Dlatego też rozwój infrastruktury transportowej nadal powinien być jednym z głównych obszarów działań władz regionu. Dotyczyć to powinno nie tylko dróg lądowych - ze zrozumiałych względów inwestycji priorytetowych, ale również szlaków żeglugowych (transportu wodnego), jak i transportu lotniczego (jako obszaru w którym region ma największe opóźnienia w stosunku do krajów europejskich, jak i jako najdynamiczniej rozwijającej się obecnie gałęzi usług transportowo-komunikacyjnych).</p> <p>Stąd też propozycja umieszczenia w rozdziale 5. Cele rozwoju województwa do roku 2030, nowego celu strategicznego: <i>Dostępność komunikacyjna</i>.</p>	zgłaszaną propozycję.
6.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Elblągu	2. Wizja Województwa w 2030 roku (strona 7)	Uwaga dotyczy braku zapisu w projekcie Strategii	Propozycja dodatkowego zapisu: „...niezależnie od stopnia niepełnosprawności. Konieczne jest osiągnięcie takiego stanu, w którym osoby z niepełnosprawnościami nie będą ograniczone barierami architektonicznymi, komunikacyjnymi oraz ograniczone w dostępie do chronionego, lub otwartego rynku pracy”.	Dokument poza zapisami zawartymi w „Wizji Województwa w 2030 roku”, nie zawiera treści dotyczących niedyskryminacji. Zgodnie z przytoczoną Wizją, w 2030 roku nasze Województwo będzie miejscem, w którym warto żyć, niezależnie od: – wieku, – wykształcenia, – stanu posiadania, – pochodzenia, – miejsca zamieszkania, – płci Jeżeli mamy postrzegać zapisy Wizji Województwa w kontekście wspomnianej niedyskryminacji, wizji miejsca tolerancyjnego i przyjaznego (w którym warto żyć) dla Wszystkich, to brakuje zapisów dotyczących m.in. wyznawanej religii, światopoglądu, orientacji seksualnej, oraz	Uwaga uwzględniona.

					zapisów dot. sporej części społeczeństwa, mieszkańców naszego Województwa, z którymi na co dzień pracuje nasze stowarzyszenie - osób z niepełnosprawnościami. Chcielibyśmy, aby w 2030 roku Województwo Warmińsko-Mazurskie było regionem, o którym osoby z niepełnosprawnościami będą mogły powiedzieć - to jest miejsce, w którym warto żyć...	
7.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Elblągu	5.3.1. Użyteczne kwalifikacje, B. Kwalifikacje przez Całe życie, F. (strona 33)	Zwiększenie dostępu mieszkańców regionu do edukacji i zatrudnienia	Zwiększenie dostępu mieszkańców regionu (w tym osób z niepełnosprawnościami) do edukacji i zatrudnienia	<p>W projekcie Strategii kilkakrotnie występuje odniesienie do rozwoju poczwórnej helisy - modelu, który z założenia organizuje i modyfikuje regionalne strategie innowacji w taki sposób, aby odpowiadały one przede wszystkim na potrzeby społeczne. Zgadzamy się z większością zapisów zawartych w projekcie tego dokumentu, natomiast uważamy, że w części celów strategicznych grupa osób z niepełnosprawnościami oraz ich otoczenie zostało pominięte, bądź pozostawione w strefie zbyt dużego domysłu dla osób, które w przyszłości będą posługiwać się zapisami Strategii.</p> <p>W związku z powyższym, proponujemy następujące zmiany, które powinny znaleźć się w ostatecznej wersji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Warmińsko-Mazurskie 2030.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Propozycja stanowi uszczegółowienie operacyjne, a obecny zapis projektu Strategii ma na celu zwiększenie dostępu do edukacji i zatrudnienia względem wszystkich mieszkańców regionu, w tym też osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, bez względu na wykształcenie czy stan zdrowia.</p>
8.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Elblągu	5.3.2. Nowoczesne usługi, C. Dostępność usług, B. (strona 34)	Uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych)	Uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych samotnych i niesamodzielnych oraz osób z niepełnosprawnościami)		<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>(zobacz poprawka w wizji)</p>

			samotnych i niesamodzielnym)			
9.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Elblągu	5.4.1. Satysfakcjonująca praca, A. miejsca pracy wysokiej jakości (strona 37)	Uwaga dotyczy braku zapisu w projekcie Strategii	Wspieranie wdrażania modeli pozwalających zwiększyć efektywne zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.		Uwaga uwzględniona. (zobacz poprawka w wizji)
10.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Elblągu	5.5.3. Ukształtowana tożsamość, C. Włączenie społeczne, (strona 46)	Uwaga dotyczy braku zapisu w projekcie Strategii	Programy aktywizacji i integracji osób z niepełnosprawnościami - nakierowane na wzrost samodzielności tej grupy mieszkańców poprzez rehabilitację społeczną i zawodową (np. miejsca pracy, mieszkania wspomagane).		Uwaga uwzględniona.
11.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Elblągu	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju, E. infrastruktura socjalna, A. i B. (strona 51)	A. Budownictwo czynszowe i różne formy budownictwa socjalnego B. Tworzenie niezbędnej infrastruktury w takim stopniu, by była ona zagwarantowana na poziomie powiatów	A. Budownictwo czynszowe i różne formy budownictwa socjalnego dostępnego również dla osób z niepełnosprawnościami (np. mieszkania wspomagane, treningowe); B. Tworzenie niezbędnej infrastruktury socjalnej (dostępnej również dla osób z niepełnosprawnościami) w takim stopniu, by była ona zagwarantowana na poziomie powiatów;		Uwaga uwzględniona. (zobacz poprawka w wizji)
12.	Urząd Miasta Olsztyna	3.2 Fundamenty rozwoju - akapit 3, strona 11	Zaległości w zakresie infrastruktury energetycznej i ochrony środowiska zostały znacząco nadrobione, przy czym część obszaru województwa wciąż wymaga nakładów inwestycyjnych w tym zakresie.	W dalszej części opisane zostały wskaźniki opisujące odsetek osób korzystających z kanalizacji i wodociągów. Nie wspomniano o wskaźnikach opisujących infrastrukturę energetyczną. Proponuje się wprowadzenie wskaźników obrazujących rozwój w zakresie infrastruktury energetycznej lub zrezygnowanie z zapisu informującego o infrastrukturze energetycznej.	Wprowadzenie takich wskaźników ujednolici treść dokumentu.	Uwaga nieuwzględniona. Integralnym elementem procesu aktualizacji Strategii jest <i>Diagnoza strategiczna województwa warmińsko-mazurskiego</i> , która zawiera szczegółowe

						dane i wskaźniki w poszczególnych obszarach. Dla opracowania projektu Strategii obrano taki model by nie przenosić i nie dublować informacji w niej zawartych, a skupić się na wnioskach z nich wypływających.
13.	Urząd Miasta Olsztyna	3.2 Fundamenty rozwoju - akapit 4, strona 11	Zaległości w zakresie infrastruktury energetycznej i ochrony środowiska zostały znacząco nadrobione, przy czym część obszaru województwa wciąż wymaga nakładów inwestycyjnych w tym zakresie.	Zapis nie odpowiada przeprowadzonej analizie SWOT, gdzie infrastruktura energetyczna znalazła się w słabych stronach. Proponuje się zrezygnowanie z zapisu Informującego o infrastrukturze energetycznej.	Usunięcie zapisów o infrastrukturze energetycznej wpłynie na ujednoczenie zapisów dokumentu.	Uwaga nieuwzględniona. Przywołany fragment Strategii nie wskazuje na całkowite usunięcie braków w infrastrukturze energetycznej, a jedynie o nadrobieniu zaległości. Ponadto, w dokumencie podkreśla się potrzebę dalszego inwestowania w infrastrukturę energetyczną, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Stąd zasadne jest wskazanie jej w słabych stronach analizy SWOT.
14.	Urząd Miasta Olsztyna	3.2 Fundamenty rozwoju - akapit 4, strona 12	Województwo jest liderem w kraju ze względu na udział produkcji energii wytwarzanej z OZE w ogóle produkcji energii.	Proponuje się wprowadzenie w treści adekwatnych wskaźników ilustrujących udział produkcji energii z OZE w ogóle produkcji energii oraz zaprezentowanie tych danych na tle innych województw.	W obecnej formie informacja nie ma żadnego poparcia merytorycznego. Wprowadzenie danych liczbowych ułatwi czytanie i interpretację dokumentu.	Uwaga nieuwzględniona. Integralnym elementem procesu aktualizacji Strategii jest <i>Diagnoza strategiczna województwa warmińsko-mazurskiego</i> , która

						zawiera szczegółowe dane i wskaźniki w poszczególnych obszarach. Dla opracowania projektu Strategii obrano taki model by nie przenosić i nie dublować informacji w niej zawartych, a skupić się na wnioskach z nich wypływających.
15.	Urząd Miasta Olsztyna	4.1 analiza SWOT - akapit 2 tabeli mocne strony strona 23	...czyste i bioróżnorodne środowisko, zasoby krajobrazowe, rozwój nowoczesnych technologii i innowacji związanych ze zrównoważonym korzystaniem z zasobów środowiska (OZE, green economy, gospodarka cyrkularna), konkurencyjność produkcji rolnej.	Niczym nie uzasadnione wprowadzenie pojęć green economy oraz gospodarka cyrkularna jako mocnych stron województwa. Pojęcia te powinny zostać ujęte w Szansach rozwojowych.	Pojęcia te powinny zostać ujęte w szansach rozwojowych, gdyż na chwilę obecną nie odgrywają żadnej roli w znaczeniu gospodarczym.	Uwaga uwzględniona.
16.	Urząd Miasta Olsztyna	4.3 Dwa scenariusze rozwoju województwa - akapit 5 tabeli zagrożenia strona 25	...presja (w szczególności zewnętrzna) na tworzenie dodatkowych obszarów prawnie chronionych w województwie ograniczających możliwości rozwojowe, nieuwzględniająca opinii środowisk	Proponuje się usunięcie tego punktu.	Obszary chronione powinny stanowić szansę dla województwa. Przy turystycznym charakterze województwa ma to szczególne zalety. Niczym nie uzasadniony jest również zapis o ograniczeniach rozwojowych. Przeprowadzona poprawnie procedura oddziaływania na środowisko oraz brak wpływu inwestycji na środowisko nie uniemożliwia jej realizacji na obszarach chronionych. Kolejnym nie uzasadnionym niczym zapisem	Uwaga nieuwzględniona. Spotykamy się w regionie z presją środowisk zewnętrznych na zwiększanie barier rozwojowych regionu.

			lokalnych i regionalnych.		jest informacja o nieuwzględnianiu opinii środowisk lokalnych. Większość decyzji w zakresie obszarów w województw podejmują władze lokalne różnego szczebla. Każdy nowy obszar podlega ocenie lub opinii RDOŚ.	
17.	Urząd Miasta Olsztyna	5.3.2 nowoczesne usługi B. Różnorodność Usług strona 34	-----	Uzupełnienie zapisów o możliwe do realizacji formy partnerstwa takie jak partnerstwo publiczno- prywatne oraz rozwój inicjatyw klastrowych.	Wsparcie inicjatyw klastrowych stanowi jeden z kluczowych założeń SOR. PPP stanowi szansę na realizację inwestycji dla samorządów obciążonych wydatkowaniem środków na realizację projektów UE.	Uwaga niezasadna. Rozwój wspólnych projektów administracji z przedsiębiorcami (do których należy m.in. formuła PPP) został ujęty w kierunku działań B celu operacyjnego Nowoczesne usługi. Ponadto, rozwój współpracy, w tym inicjowanie i tworzenie powiązań (klastrow) oraz wspieranie tworzenia partnerstw uwzględnione zostały w celu operacyjnym „Inteligentna specjalizacja”.
18.	Urząd Miasta Olsztyna	5.6.2 optymalna Infrastruktura rozwoju C. Infrastruktura komunikacyjna a) inwestycje drogowe Strona 49	Udrożnienia obszaru Olsztyna poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miasta (obwodnica).	Udrożnienie obszaru Olsztyna poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miasta poprzez budowę północnej obwodnicy Olsztyna.	Doprecyzowanie zapisu.	Uwaga niezasadna. Propozycja jest uszczegółowieniem i nie wnosi wartości dodanej a z pewnością byłaby właściwa do strategii rozwoju MOF Olsztyna.
19.	Urząd Miasta Olsztyna	5.6.2 Optymalna Infrastruktura rozwoju	Wspieranie zintegrowanego, czystego i	Wspieranie zintegrowanego, czystego i bezpiecznego transportu publicznego oraz aktywnych form mobilności w	Doprecyzowanie zapisu.	Uwaga niezasadna w kontekście bardziej ogólnego

		C. Infrastruktura komunikacyjna f) zintegrowany transport publiczny w ośrodkach miejskich, w szczególności w największych miastach regionu (Olsztyn, Elbląg, Ełk) Strona 50	bezpiecznego transportu publicznego oraz aktywnych form mobilności w szczególności w celu poprawy połączeń miast z ich strefami dojazdu.	szczegółności w celu poprawy połączeń miast z ich strefami dojazdu, w tym przywracanie przestrzeni śródmiejskich jako stref współdzielonych przyjaznych dla pieszych i rowerzystów.		zapisu w projekcie Strategii. Propozycja nie wnosi wartości dodanej.
20.	Urząd Miasta Olsztyna	5.6.3 Przyjazne środowisko przyrodnicze A. Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych Strona 52	D. Weryfikacja form ochrony środowiska.	Proponuje się usunięcie tego punktu. Na czym ma polegać taka weryfikacja i do czego ma ona prowadzić?	Obszary chronione powinny stanowić szansę dla województwa. Przy turystycznym charakterze województwa ma to szczególne zalety. Klóci się to z promowanym hasłem „Mazury cud natury”.	Uwaga nieuwzględniona. Przykład – np. obszary NATURA 2000 weryfikowane cyklicznie w całej UE w związku z dynamicznymi zmianami w przyrodzie.
21.	Urząd Miasta Olsztyna	6. Wymiar terytorialny strategii akapit 4 strona 53	Z kolei jedenaście gmin nie klasyfikuje się do żadnego osi i są to gminy wiejskie: Dąbrówno, Janowo, Jedwabno, Kiwity, Kurzętnik, Lidzbark Warmiński, Rybno, Szczytno, Świątki, Świątajno oraz Wielbark.	Proponuje się przyporządkowanie wszystkich gmin do obszarów strategicznej interwencji.	Brak objęcia włączenia wskazanych gmin do jakiegokolwiek obszaru może skutkować mniejszymi szansami na pozyskanie środków UE w perspektywie finansowej 2021-2027 w sytuacji nadania OSI preferencji na korzystanie ze środków UE. Ma to szczególne znaczenie dla mniejszych oraz mniej zamożnych gmin.	Uwaga nieuwzględniona. Brak przynależności do OSI nie wiąże się z mniejszymi szansami na pozyskanie środków strukturalnych.
22.	Urząd Miasta Olsztyna	6. Wymiar terytorialny strategii akapit 3 strona 54	OSI OF Niebieski zachód	Proponuje się weryfikację obszaru osi polegającą na wyłączeniu z niego miasta Elbląg.	Miasto Elbląg znajduje się w 4 obszarach strategicznej interwencji. Przy nadaniu preferencji dla pozyskiwania środków dla OSI Elbląg będzie konkurował o środki z wieloma mniejszymi samorządami.	Uwaga nieuwzględniona. Obecność danej jednostki w OSI jest uwarunkowana jej

					Zasadne wydaje się wzmacnianie obszarów słabszych.	wskaźnikami społeczno-gospodarczymi, a sam fakt przynależności do OSI nie determinuje szans do pozyskiwania środków strukturalnych.
23.	Gmina Rybno	6. Wymiar terytorialny strategii strona 68	6.10. Obszary marginalizacji	Propozycja ujęcia Gminy Rybno (gm. wiejska) w OSI obszary marginalizacji.	Gmina Rybno sąsiaduje z gminą Działdowo, Płońscą i Lidzbark. Występują na jej terenie tożsame problemy i kierunki rozwoju. Oczekiwane przez gminę cele Strategiczne i efekty interwencji są zgodne z założeniami w tab. 10 str. 68	Uwaga niezasadna. OSI Obszary Marginalizacji zostało zidentyfikowane w tym kształcie na poziomie krajowym (Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju, projekt Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego) a strategia województwa musi być spójna z krajowymi dokumentami planistycznymi.
24.	Gmina Rybno	6. Wymiar terytorialny strategii strona 53, 54-58, 68	Wprowadzić do strategii obszar strategicznej interwencji OF Południowe Mazury obejmujący Powiaty: Działdowski, Nidzicki, Piski, Szczycieński wraz z gminami na ich terenie.	Wprowadzić w strategii na str. 53 zapis. OF Południowe Mazury to obszar charakteryzujący się podobnymi uwarunkowaniami przyrodniczymi, gospodarczymi i istniejącymi powiązaniem komunikacyjnymi powiatów pogranicza Mazur z północnym Mazowszem. Obszar ten charakteryzuje się niższym stopniem rozwoju z wpływem kapitału ludzkiego i gospodarczego do sąsiedniego Mazowsza. Jest to OSI z miastami tracącymi na znaczeniu (Działdowo, Szczytno, Pisz) i Gminami podlegającymi marginalizacji. Przeprowadzić analizę i wprowadzić wskaźniki dla OF Południowe Mazury na str. 54-58 Strategii. Str. 68 wprowadzić opis dla OSI OF Południowe Mazury, który obejmie:	Proponowany do wprowadzenia w Strategii OF Południowe Mazury nie został objęty działaniami strategicznymi województwa W-M. Obszar ten stanowi spójny teren dążący do podniesienia poziomu gospodarczego na bazie rozwoju przedsiębiorczości i zapobieganiu odpływu kapitału i ludzi do sąsiedniego Mazowsza. W tym celu wskazane są działania poprawy dróg wojewódzkich łączących gminy i miasta południowych Mazur z drogą S-7 i lotniskiem jak np.: dr.woj.nr 538 oraz wypracowanie korytarzy transportowych np. „Via Marusia” S-7 z trasą Via Baltica”. Zapobiec dopływowi kapitału do Mazowsza poprzez stworzenie stref ekonomicznych i	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja zostanie skonsumentowana poprzez wprowadzenie w opisie celu głównego projektu strategii zapisu o nowych, rodzących się w województwie inicjatywach. Natomiast nie zostanie uwzględniona ona jako OSI, ponieważ obszary strategicznej interwencji zostały wyznaczone w oparciu o

				<ul style="list-style-type: none">Spójność komunikacyjną i poprawę stanu dróg wojewódzkich w of południowe mazury z dr. S-7 i lotniskiem w Szymanach.Poprawę poziomu inwestycji komunalnych i w przedsiębiorstwa oraz w strefy ekonomiczne które zatrzymają odpływ kapitału i ludzi do sąsiedniego Mazowsza,Zielone inwestycje, ścieżki i OZE,Rozwój usług społecznych i opieki zdrowotnej, geriatrycznej i senioralnej.	<p>działania pomocowe dla lokalnych przedsiębiorców oraz inwestorów zewnętrznych.</p> <p>Wykorzystać położenie i podjąć działania w celu powiązania komunikacyjnego i gospodarczego z graniczącym Mazowszem i województwem kujawsko-pomorskim.</p>	<p>obszary funkcjonalne zidentyfikowane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego bądź obszary długoletniej współpracy gmin.</p> <p>Nie oznacza to, że inne obszary (nie objęte zasięgiem OSI) nie będą przedmiotem zainteresowania polityki rozwoju.</p>
25.	Gmina Rybno	Strategia	Wprowadzić do Strategii wznowienie ruchu na linii kolejowej nr 208 na odcinku Działdowo - Lidzbark – Brodnica łączącej województwa.	Ruch został wstrzymany na linii kolejowej nr 208 na odcinku Działdowo - Lidzbark - Brodnica w 2017 r. Linia ta stanowi Połączenie z trasą Warszawa - Gdańsk Pn - Pł oraz z Wschodu - Zach. poprzez Toruń.	Linia jest potrzebna dla mieszkańców dojeżdżających do pracy i szkół. Ułatwi rozwój gospodarczy. Stanowi połączenie między województwami.	Uwaga nieuwzględniona Zarząd Województwa w części infrastruktury kolejowej dokonał wyboru strategicznego do 2030 roku w oparciu o propozycję zarządcy infrastruktury, tj. PKP PLK, a i tak stanowi to tylko rekomendacje do poziomu krajowego.
26.	Społeczna Rada Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Cz. 5 dokumentu, 5.3.1. A, str. 32	„A. A) Wspieranie zdobywania i podnoszenia kwalifikacji i umiejętności, ze szczególnym uwzględnieniem nauk ścisłych oraz włączających mieszkańców w	Propozycja rozszerzenia zapisu: A. A) Wspieranie zdobywania i podnoszenia kwalifikacji i umiejętności, ze szczególnym uwzględnieniem nauk ścisłych oraz włączających mieszkańców w gospodarce cyfrową" w szczególności mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.	Ze względu na obecną sytuację i prognozy demograficzne dla naszego województwa należy zaakcentować potrzebę wspierania zdobywania i podnoszenia kwalifikacji cyfrowych wśród osób starszych, aby zapobiec ich potencjalnemu wykluczeniu cyfrowemu.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja ma charakter operacyjny.

			gospodarkę cyfrową"			
27.	Społeczna Rada Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Cz. 5 dokumentu, 5.3.1. B, str. 33	„B. A) Kształtowanie społeczeństwa Informacyjnego (promocja i umiejętność wykorzystywania urządzeń teleinformatycznych i Internetu w edukacji, pracy i życiu codziennym);"	Propozycja rozszerzenia zapisu: B. A) Kształtowanie społeczeństwa informacyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk seniorskich (promocja i umiejętność wykorzystywania urządzeń teleinformatycznych i Internetu w edukacji, pracy i życiu codziennym);"	j. w.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja ma charakter operacyjny. Ponadto, w tak ogólnym obszarze, jakim jest edukacja nie podkreślamy znaczenia poszczególnych grup defaworyzowanych.
28.	Społeczna Rada Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Cz. 5 dokumentu, 5.3.1. B, str. 33	„B. B) Rozszerzenie kierunków kształcenia oferty nauczania (w tym kierunki techniczne, związane z inteligentnymi specjalizacjami oraz starzeniem się społeczeństwa i ekologią);"	Propozycja rozszerzenia zapisu: B. B) Rozszerzenie kierunków kształcenia i oferty nauczania (w tym kierunki techniczne, związane z inteligentnymi specjalizacjami i ekologią oraz medyczne i okołomedyczne, związane z opieką długoterminową i usługami opiekuńczymi związane ze starzeniem się społeczeństwa	Ze względu na obecną sytuację i prognozy demograficzne dla naszego województwa należy spodziewać się znacznego wzrostu zapotrzebowania na usługi medyczne i okołomedyczne. W związku z powyższym należy zaakcentować potrzebę rozszerzenie kierunków kształcenia i oferty nauczania w ww. zakresie.	Uwaga nieuwzględniona. Stanowi raczej propozycję do programu operacyjnego, bardziej typ projektu niż treść o charakterze strategicznym.
29.	Społeczna Rada Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Cz. 5 dokumentu, 5.3.1. D, str. 33	D. „C) Praktyki zawodowe, stypendia i staże dla doktorantów;"	D. C) Praktyki zawodowe, stypendia i staże dla doktorantów, ze szczególnym uwzględnieniem stypendiów dla studentów medycyny wybierających specjalizację z geriatrii.	W województwie warmińsko-mazurskim zdecydowanie brakuje lekarzy geriatrów. W związku z powyższym należy przygotować instrumenty finansowe motywujące studentów medycyny do wyboru specjalizacji z zakresu geriatrii i związania życia zawodowego i osobistego z województwem warmińsko-mazurskim.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja ma charakter operacyjny, nie do Strategii, a do regionalnego programu operacyjnego.
30.	Społeczna Rada Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Cz. 5 dokumentu, 5.3.2. B, str. 34	„B. C) Rozwój usług społecznych i usług zdrowotnych (w tym rozwój usług	Propozycja rozszerzenia zapisu: B. C) Rozwój usług społecznych, usług zdrowotnych i systemu usług opiekuńczych (w tym rozwój usług telemedycznych i	Od wielu lat obserwowany jest wzrost liczby osób korzystających z usług opiekuńczych. W 2018 roku liczba osób, które skorzystały z usług opiekuńczych ogółem wyniosła 5 722 (wzrost o 280 osób względem 2017 roku).	Uwaga niezasadna. Propozycja stanowi uszczegółowienie operacyjne, i znajduje

			telemedycznych i teleopiekuńczych) oraz przyspieszenie procesu deinstytucjonauzacji.	teleopiekuńczych) oraz przyspieszenie procesu deinstytucjonauzacji.	Wzorem lat poprzednich należy przypuszczać, że zdecydowana większość korzystających z usług opiekuńczych to osoby w wieku poprodukcyjnym (w 2017 roku na 5 445 osób ogółem - 4 568 osób to odbiorcy będący w wieku poprodukcyjnym, co stanowiło 83,9%). W kontekście zachodzących przemian demograficznych w kolejnych latach należy spodziewać się dalszego wzrostu zapotrzebowania na usługi opiekuńcze.	odzwierciedlenie w projekcie Strategii w celu operacyjnym: 5.3.2 Nowoczesne usługi, kierunek działań: B, lit. c. Zamierzeniem autorów było ujęcie w zakresie usług społecznych m.in. usług asystenckich i opiekuńczych nad osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.
31.	Społeczna Rada Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Cz. 5 dokumentu, 5.3.2. C, str. 34	„C. B) Uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych samotnych i niesamodzielných).	Propozycja rozszerzenia zapisu: „C. B) Uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne, wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego oraz obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej, miejsca świadczenia usług opieki wytchnieniowej (pod kątem osób starszych samotnych i niesamodzielných).	Ze względu na obecną sytuację i prognozy demograficzne dla naszego województwa należy się spodziewać wzrostu zapotrzebowania na wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego. W związku z rosnącą liczbą osób starszych i zjawiskiem tzw. podwójnego starzenia się należy zapewnić opiekunom osób starszych, będących najczęściej członkami rodziny możliwość odpoczynku/wytchnienia od codziennej często całodobowej opieki.	Uwaga uwzględniona.
32.	Społeczna Rada Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego	F, str. 51	„F. D. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej.”	Propozycja rozszerzenia zapisu: F. D. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej, przyjaznej osobom starszym .	Ze względu na obecną sytuację i prognozy demograficzne dla naszego województwa w projektowaniu przestrzeni publicznej należy w szczególności wziąć pod uwagę potrzeby i oczekiwania osób starszych, gdyż będą oni stanowili znaczną część społeczeństwa.	Uwaga niezasadna Propozycja stanowi zawężenie. Treść w projekcie strategii obejmuje osoby starsze ale nie tylko.

33.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju D. Infrastruktura energetyczna C. Sieć ciepłownicza str. 51	Rozwinięcie podpunktu: modernizacja sieci ciepłowniczej wraz z wymianą nieefektywnych źródeł emisji.	Niezbędne jest wsparcie finansowe dla mieszkańców gotowych zrezygnować z punktowego źródła niskiej emisji na rzecz podłączenia się do sieci ciepłej.	Często koszty podłączenia się do sieci przekraczają możliwości finansowe mieszkańców, wsparcie gminy jest niewystarczające.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga ma charakter operacyjny, do regionalnego programu operacyjnego.
34.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju D. Infrastruktura energetyczna C. Sieć ciepłownicza str. 51	Dodanie podpunktu: Rozbudowa systemu węzłów ciepłych w celu zmniejszenia strat ciepła oraz automatyzacji procesu ogrzewnictwa.	W XXI w. automatyzacja procesów nie jest niczym nowym a w ciepłownictwie może znacząco wpłynąć na poprawę sprawności pracy systemu. Wspieranie innowacji i automatyzacji Systemów ciepłowniczych.	Automatyzacja i poprawa efektywności to niezbędny element rozwoju każdej firmy, jednak nie zawsze taka inwestycja jest opłacalna z perspektywy przedsiębiorcy.	Uwaga uwzględniona częściowo. Proponowany zapis zostanie dodany, ale w bardziej ogólnym brzmieniu. Kierunek D. ulegnie jeszcze preredagowaniu.
35.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju D. Infrastruktura energetyczna C. Sieć ciepłownicza str. 51	Wspieranie współpracy podmiotów państwowych (gminy, powiaty) z lokalnymi wytwórcami i dystrybutorami ciepła.	Rozbudowa systemów ciepłowniczych wymaga udziału wielu stron, aby wypracować jak najlepsze i jak najbardziej efektywne rozwiązania na lokalnym rynku ciepłowniczym.	Współpraca na rynku lokalnym jest nieodzowna. Każdemu powinno zależeć na tym, aby poprawiać jakość powietrza, eliminować niską emisję oraz rozbudowywać sieci ciepłone.	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii obejmuje kwestie podnoszone w uwadze: (m.in. inicjowanie, tworzenie i współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, międzyregionalnym i międzynarodowym (w tym klastry, partnerstwa organizacji pozarządowych, grupy producenckie, stowarzyszenia skupiające przedsiębiorców) - Cel operacyjny 5.4.2. Inteligentna specjalizacja, kierunek E.

						<p>Współpraca i specjalizacja, czy też wspieranie i rozwój współpracy organizacji skupiających przedsiębiorców na poziomie lokalnym i regionalnym z centrami obsługi inwestorów i eksporterów, agencjami rozwoju, samorządami terytorialnymi - Cel operacyjny 5.4.3. Wysoka konkurencyjność, kierunek D. Atrakcyjność inwestycyjna, a także wspieranie inicjatyw samorządów lokalnych służących współpracy ze środowiskami przedsiębiorstw na rzecz społeczności lokalnych - Cel operacyjny 5.4.3. Wysoka konkurencyjność, kierunek F. Firmy dla regionu)</p>
36.	Stowarzyszenie „Warmińsko-Mazurski Klub Biznesu”	3.4. Inteligentna gospodarka	Wspieranie Inteligentnych Specjalizacji	Utworzenie nowej inteligentnej specjalizacji jaką jest „Medycyna senioralna”.	<p>Jako region posiadamy atrakcyjną bazę hotelową, która w łatwy sposób może zostać przystosowana do celów leczniczo-sanatoryjnych. Obecnie baza turystyczno-hotelarska ze względu na klimat jest wykorzystywana przeważnie w 100% przez letnią część roku.</p> <ul style="list-style-type: none">– na UWM kształcone są kadry medyczne.– społeczeństwo polski i EU starzeje się i	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie Strategii, w odpowiedzi na pojawiające się ze strony różnych środowisk propozycje wprowadzenia nowych potencjalnych</p>

					<p>coraz więcej choruje na choroby wieku podeszłego.</p> <ul style="list-style-type: none">– mamy lotnisko w Szymanach, przez które można dostarczać pacjentów z EU dla całego regionu <p>Pierwsze przykłady już zaistniały w naszym regionie. To np. leczenie chorób urologicznych w św. Lipce, chorób kardiologicznych w Miłomłynie, zabiegi z medycyny estetycznej u Eris itd.</p>	<p>inteligentnych specjalizacji przyjęto otwarcie ścieżki identyfikacji nowych obszarów specjalizacji. Mając na uwadze, iż identyfikacja IS wymaga spełnienia określonych warunków, do których należy: poparcie propozycji dowodami (danymi statystycznymi), wystąpienie określonej masy krytycznej przedsiębiorstw oraz potencjału do tworzenia przewagi konkurencyjnej regionu na bazie badań i innowacji oraz współpraca i sieciowanie podmiotów, wszystkie te elementy będą wzięte pod uwagę w procesie wyłaniania nowych specjalizacji. Szczegółowe zasady identyfikacji IS zostaną przyjęte przez Zarząd po uchwaleniu zaktualizowanej Strategii Rozwoju.</p>
37.	Stowarzyszenie „Warmińsko-Mazurski Klub Biznesu”	5.3. Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości	Cele strategiczne	Wspieranie kompetencji osobistych. Wspieranie rozwoju rolnictwa. Wspieranie rozwoju środowiska.	<ul style="list-style-type: none">– Większy nacisk na nastawienie kompetencji osobistych, by świadomość społeczeństwa była większa i by bardziej docierała informacja i ocena warunków życia. <p>Trzeba również pamiętać o tym, że ludność ze swoją świadomością musi nadążać za</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Kompetencjom osobistym poświęcono cały kierunek C. <i>Kompetencje kluczowe w celu operacyjnym 5.3.1. Użyteczne</i></p>

					<p>rozwojem nowych technologii, w znacznym stopniu należy nastawienie na wzrost kompetencji osobistych.</p> <ul style="list-style-type: none">– Wprowadzanie do rolnictwa w naszym regionie różnych udogodnień i preferowanie nowych technologii z wykorzystaniem technologii opartych na "Przemysle 4.0", środowisku i zrównoważonym rozwoju, aby w rolnictwie jak najmocniej wykorzystać innowacyjność w produkcji rolniczej i wytwarzaniu żywności. Jednocześnie potrzeba budowania przewag konkurencyjności w oparciu o rolnictwo precyzyjne z wykorzystaniem potencjału naszego rejonu Warmii i Mazur.– Zwiększony nacisk na rozwój ochrony środowiska poprzez wprowadzanie nowych technologii z wykorzystaniem "Przemysł 4.0", wykorzystywane przy gospodarce odpadami, ściekami komunalnymi, produkcji i rolnictwa.– Wykorzystanie nowości z "Przemysł 4.0" gdzie nakłady są przede wszystkim w integracji ludzi oraz sterowanie cyfrowo maszyny z internetem i technologiami informacyjnymi. A przez to nowe sposoby pracy i roli ludzi przy wytwarzaniu dóbr w przemyśle i rolnictwie.	<p><i>kwalfikacje celu strategicznego 5.3. Kompetencje Przyszłości</i></p> <p>Strategia uwzględnia podnoszone kwestie w celu strategicznym 5.4. <i>Inteligentna produktywność</i>, w celach operacyjnych 5.4.2. <i>Inteligentna specjalizacja</i> oraz 5.4.3. <i>Wysoka konkurencyjność</i> w poszczególnych kierunkach rozwoju tych celów poprzez np. <i>transfer wiedzy i technologii; wspieranie inicjatyw rozwijających produkcję żywności według zasady „od pola do stołu”; popularyzację certyfikacji produktów (w tym spożywczych); wspieranie inicjatyw rozwijających „kulturę innowacyjności” w regionie etc.</i></p>
38.	Stowarzyszenie „Warmińsko-Mazurski Klub Biznesu"	C. Infrastruktura komunikacyjna pkt. C transport lotniczy/ str. 50	„Modernizacja istniejących i budowa nowych lotnisk lokalnych i lądowisk do obsługi ruchu biznesowego i turystycznego"	„Rozwój lokalnego lotniska Olsztyn Dajtki jako naturalnej bazy stolicy województwa do rozwoju ruchu biznesowego i turystycznego".	Lotnisko GA w granicach miasta, istniejąca infrastruktura wymagająca ciągłej modernizacji w celu przystosowywania do rozwijającego się ruchu lotniczego nie tylko tego dużego ale i małego zakresu General Aviation. Nowe technologie typu latające taksówki są zapowiedzią konieczności	Uwaga nieuwzględniona W strategii rozwoju regionu określa się, według stosowanej obecnie metodologii, podstawowe

					prowadzenia takiej polityki.	uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju, a te obejmują m.in. modernizację istniejących i budowę nowych lotnisk lokalnych (...). Projekt Strategii dotyczy rozwoju województwa stąd przywołuje lokalizację lotniska jedynie o charakterze regionalnym. Proponowane uszczegółowienie sugerujemy zaadresować do właściwej strategii rozwoju lokalnego.
39.	Stowarzyszenie „Warmińsko-Mazurski Klub Biznesu”	4 W kierunku celów strategicznych/ str. 23	4.1 Analiza SWOT	Dołączenie lotniska Olsztyn - Dajtki do programu rozwoju infrastruktury.	„Chcąc kontynuować pozytywne zmiany w zakresie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności należy włączyć lotnisko Olsztyn - Dajtki do programu rozwoju infrastruktury regionu”	Uwaga nieuwzględniona. Przedmiotem konsultacji społecznych jest projekt Strategii a nie „program rozwoju infrastruktury”.
40.	Stowarzyszenie „Warmińsko-Mazurski Klub Biznesu”	6.2 OSI MOF Olsztyna/ str. 60	Tabela nr 2 Cele strategiczne a OSI MOF Olsztyna - perspektywa 2030 cel strategiczny - fundamenty rozwoju- oczekiwane efekty interwencji.	Dopisać „włączenie lotniska Olsztyn - Dajtki w krajową sieć małych lotnisk uzupełniającą połączenia międzynarodowych portów lotniczych” oraz w kolumnie oczekiwana zmiana przestrzenna zapis „wydłużenie już istniejącej utwardzonej drogi startowej lotniska Olsztyn - Dajtki”.	-----	Uwaga nieuwzględniona W tej części projektu Strategii wskazuje się oczekiwane efekty i zmiany przestrzenne w obszarze przywołanego OSI, a nie konkretne interwencje, poprzez które zostaną one osiągnięte.

						Proponowane uszczegółowienie sugerujemy zamieścić we właściwej strategii rozwoju lokalnego konkretnych j.s.t./MOF.
41.	Stowarzyszenie „Warmińsko-Mazurski Klub Biznesu”	3.4. Inteligentna gospodarka	Wspieranie Inteligentnych Specjalizacji	Utworzenie nowej inteligentnej specjalizacji jaką jest „Zielona energia”	Województwo warmińsko-mazurskie głównie w wyniku realizacji RPO WiM 2014-2020 wyrosło na jednego z liderów krajowych w produkcji energii z OZE. Zgodnie z raportem opracowanym przez Instytut Energii Odnawialnej <i>Rynek fotowoltaiki w Polsce 2019</i> dotychczas najwięcej farm PV w ramach aukcji z 2016 i 2017 r. powstało już w woj. warmińsko-mazurskim i łódzkim. W następnych latach według raportu także będzie powstawać najwięcej takich elektrowni w naszym regionie. Co więcej potencjał badawczy, w branży OZE i budownictwa energooszczędnego jest rozwojowy. W województwie kolejne firmy inwestują w rozwój branży, tj. CORAB (lider na rynku krajowych i jeden z liderów europejskich w dziedzinie budowy systemów fotowoltaicznych), INWEST SERWIS (twórca nowoczesnych metod budownictwa) czy RES ENERGY BGW, która planuje budowę centrum badawczo-rozwojowego w kontekście budownictwa pasywnego oraz fabryki elementów budynków pasywnych. Co więcej w Olsztynie planowane jest jedno z pierwszych osiedli domów pasywnych w Polsce. Województwo warmińsko-mazurskie jest liderem w kraju jeżeli chodzi o udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie produkcji energii elektrycznej i ciepłej.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie Strategii, w odpowiedzi na pojawiające się ze strony różnych środowisk propozycje wprowadzenia nowych potencjalnych inteligentnych specjalizacji przyjęto otwarcie ścieżki identyfikacji nowych obszarów specjalizacji. Mając na uwadze, iż identyfikacja IS wymaga spełnienia określonych warunków, do których należy: poparcie propozycji dowodami (danymi statystycznymi), wystąpienie określonej masy krytycznej przedsiębiorstw oraz potencjału do tworzenia przewagi konkurencyjnej regionu na bazie badań i innowacji oraz współpraca i sieciowanie podmiotów, wszystkie te elementy będą wzięte

						pod uwagę w procesie wyłaniania nowych specjalizacji.
42.	Urząd Miasta Bartoszyce	Sekcja 6 Wymiar terytorialny Strategii od str. 53	Obszar Strategicznej Interwencji	Dodanie OSI „Związku Warmińsko-Mazurskich Miast Pogranicza”	Nawarstwienie różnorodnych problemów społeczno-gospodarczych w obszarze przygranicznym było jednym z powodów, że 29 maja 2019r. cztery miasta: Bartoszyce, Braniewo, Kętrzyn oraz Węgorzewo podpisały List Intencyjny, którego przesłaniem było podjęcie pierwszego kroku do założenia Związku Warmińsko-Mazurskich Miast Pogranicza. Oczekiwanymi efektami interwencji będą: intensyfikacja współpracy międzynarodowej; wykorzystanie szans wynikających z ruchu przygranicznego (aktywizacja społeczna i gospodarcza); wzrost przedsiębiorczości; poprawa powiązań komunikacyjnych w pasie przygranicznym; utworzenie i wypromowanie produktów turystycznych. Obszar przygraniczny był wskazany w Strategii z 2013r. W latach 2019-2030 powinny być kontynuowane działania służące rozwojowi obszarów przygranicznych. Zasadność dodania OSI Związku Warmińsko-Mazurskich Miast Pogranicza potwierdza również diagnoza strategiczna województwa warmińsko-mazurskiego oraz opracowanie dot. potencjału miast województwa, gdzie jednoznacznie wskazywano na potrzeby rozwojowe obszarów przygranicznych.	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja zostanie skonsumowana poprzez wprowadzenie w opisie celu głównego projektu strategii zapisu o nowych, rodzących się w województwie inicjatywach. Natomiast nie zostanie uwzględniona ona jako OSI, ponieważ obszary strategicznej interwencji zostały wyznaczone w oparciu o obszary funkcjonalne zidentyfikowane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego bądź obszary długoletniej współpracy gmin. Nie oznacza to, że inne obszary (nie objęte zasięgiem OSI) nie będą przedmiotem zainteresowania polityki rozwoju.

43.	Urząd Miasta Bartoszyce	Sekcja 4.1 Analiza SWOT str. 23	Mocne strony – doświadczenie współpracy	Dodanie Związku Warmińsko-Mazurskich Miast Pogranicza jako inicjatywy skupiającej samorządy przygraniczne.	j.w.	Uwaga nieuwzględniona Projekt Strategii w przywołanym miejscu używając sformułowania „np.” wskazuje jedynie przykłady współpracy wewnątrz regionu.
44.	Urząd Miasta Bartoszyce	Sekcja 5.1 Cel główny str. 29	Poprawa spójności w kontekście regionalnym	Dodanie Związku Warmińsko-Mazurskich Miast Pogranicza jako inicjatywy skupiającej samorządy przygraniczne.	j.w.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zawiera się w projekcie Strategii tj. „Można założyć, że współpraca terytorialna dla realizacji ponadlokalnych celów będzie rozwijała się również w nowych partnerstwach, których efekty działalności powinny wpisywać się w cele rozwoju regionu.”
45.	Urząd Miasta Bartoszyce	Sekcja 5.3.2 Nowoczesne usługi str. 34	Pkt C Dostępność usług	Dodanie podpunktu „F” z zapisem: Rozwój infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej poprzez stworzenie Regionalnego Ośrodka Wsparcia Seniorów w Bartoszycach.	Z diagnozy strategicznej województwa warmińsko-mazurskiego oraz dostępnego opracowania dot. potencjału miast województwa wynika, że należy zwrócić większą uwagę na problem starzejącego się społeczeństwa oraz braku infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej dla seniorów. Miasto Bartoszyce posiada odpowiedni potencjał do stworzenia Regionalnego Ośrodka Wsparcia Seniorów.	Uwaga niezasadna Propozycja ma charakter operacyjny, wręcz projektowy. W sposób ogólny kwestia ta została ujęta w projekcie Strategii, w celu strategicznym 5.3 Kompetencje przyszłości, celu operacyjnym 5.3.2 Nowoczesne usługi, kierunku działań C Dostępność usług, lit. b, s.34.

46.	Urząd Miasta Bartoszyce	Sekcja 5.5.2 Efektywna współpraca str. 43	Opis Inicjatyw Partnerskich	Dodanie idei powstającego Związku Warmińsko Mazurskich Miast Pogranicza.	Nawarstwienie różnorodnych problemów społeczno-gospodarczych w obszarze przygranicznym było jednym z powodów, że 29 maja 2019r. cztery miasta: Bartoszyce, Braniewo, Kętrzyn oraz Węgorzewo podpisały List Intencyjny, którego przesłaniem było podjęcie pierwszego kroku do założenia Związku Warmińsko-Mazurskich Miast Pogranicza. Oczekiwanymi efektami interwencji będą: intensyfikacja współpracy międzynarodowej; wykorzystanie szans wynikających z ruchu przygranicznego (aktywizacja społeczna i gospodarcza); wzrost przedsiębiorczości; poprawa powiązań komunikacyjnych w pasie przygranicznym; utworzenie i wypromowanie produktów turystycznych. Obszar przygraniczny był wskazany w Strategii z 2013r. W latach 2019-2030 powinny być kontynuowane działania służące rozwojowi obszarów przygranicznych. Zasadność dodania OSI Związku Warmińsko-Mazurskich Miast Pogranicza potwierdza również diagnoza strategiczna województwa warmińsko-mazurskiego oraz opracowanie dot. potencjału miast województwa, gdzie jednoznacznie wskazywano na potrzeby rozwojowe obszarów przygranicznych.	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapis o nowych, rodzących się w województwie inicjatywach zostanie uzupełniony w opisie celu głównego projektu strategii.
47.	Urząd Miasta Bartoszyce	Sekcja 5.6.2 Optymalna infrastruktura rozwoju str. 51	Pkt E Infrastruktura socjalna	Dodanie podpunktu „C” - utworzenie Regionalnego Ośrodka Wsparcia Seniorów w Bartoszycach.	Z diagnozy strategicznej województwa warmińsko-mazurskiego oraz dostępnego opracowania dot. potencjału miast województwa wynika, że należy zwrócić większą uwagę na problem starzejącego się społeczeństwa oraz braku infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej dla seniorów. Miasto Bartoszyce posiada odpowiedni potencjał do stworzenia Regionalnego Ośrodka Wsparcia Seniorów.	Uwaga niezasadna Propozycja ma charakter operacyjny, wręcz projektowy. W sposób ogólny kwestia ta została ujęta w projekcie Strategii, w celu strategicznym 5.3 Kompetencje

						przyszłości, celu operacyjnym 5.3.2 Nowoczesne usługi, kierunku działań C Dostępność usług, lit. b oraz celu strategicznym 5.6 Mocne fundamenty, celu operacyjnym 5.6.2 Optymalna infrastruktura rozwoju, kierunku działań E Infrastruktura socjalna, lit. b.
48.	Urząd Miasta Bartoszyce	Sekcja 6.7 OSI Miasta CITTASLOW str. 65	Tabela 7 Kreatywna aktywność - oczekiwana zmiana przestrzenna	Zmiana zapisu na: rozwinięte funkcje miast-ośrodków lokalnych (kultura, opieka medyczna, ochrona zabytków).	Na terenie całego województwa warmińsko-mazurskiego na podstawie gminnych ewidencji zabytków wiele jest cennych dóbr kultury oraz tradycji, o które należy dbać, aby służyły wielu pokoleniom.	Uwaga nieuwzględniona. W zakresie pojęcia kultura mieści się również ochrona zabytków i działania na rzecz dziedzictwa kulturowego. Sama ochrona zabytków nie jest efektem to działanie.
49.	Urząd Miasta Bartoszyce	Sekcja 6.9 OSI Miasta trącające funkcje społeczno-gospodarcze str. 67	Tabela 9 Produktywność - oczekiwane efekty interwencji	Dodanie zapisu: utworzenie Regionalnego Ośrodka Wsparcia Seniorów (Bartoszyce)	Z diagnozy strategicznej województwa warmińsko-mazurskiego oraz dostępnego opracowania dot. potencjału miast województwa wynika, że należy zwrócić większą uwagę na problem starzejącego się społeczeństwa oraz braku infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej dla seniorów. Miasto Bartoszyce posiada odpowiedni potencjał do stworzenia Regionalnego Ośrodka Wsparcia Seniorów.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycje konkretnych projektów/inwestycji w to sfera programu operacyjnego. W strategii rozwoju regionu określa się, według stosowanej obecnie metodologii, podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju.

50.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.3.2, str. 34	A „D) Koordynacja, w szczególności Współpracy służb zapewniających bezpieczeństwo mieszkańców (policji, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego, wodnego ochotniczego pogotowia ratunkowego, straży leśnej, straży rybackiej, służb weterynaryjnych, służb sanitarnych), a także tworzenia centrów działań kryzysowych"	Propozycja rozszerzenia zapisu: „D) Koordynacja, w szczególności współpracy służb zapewniających bezpieczeństwo mieszkańców (policji, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego, wodnego ochotniczego pogotowia ratunkowego, straży leśnej, straży rybackiej, służb weterynaryjnych, służb sanitarnych, służb socjalnych), a także tworzenia centrów działań kryzysowych"	Służby socjalne również zapewniają bezpieczeństwo mieszkańców województwa oraz pomoc socjalną w sytuacjach kryzysowych.	Uwaga uwzględniona
51.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.3.2, str. 34	C B. Uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych samotnych i niesamodzielnych);	Propozycja rozszerzenia zapisu: "B. Uzupełnienie deficytów infrastruktury Ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych samotnych i niesamodzielnych a także dla rodzin w kryzysie i dzieci opuszczających pieczę zastępczą)"	Ważne jest uwzględnienie szczególnych potrzeb rodzin w kryzysie oraz dzieci opuszczających pieczę zastępczą w kontekście wskazanego celu. Dlatego też rekomendujemy poszerzenie katalogu osób wskazanych w tym działaniu).	Uwaga uwzględniona.
52.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.3.2, str. 35	D B. Badania stanu dostępności oraz potencjału rozwojowego usług;	Propozycja rozszerzenia zapisu: "B. Badania stanu dostępności oraz potencjału rozwojowego usług, w tym społecznych poprzez uruchomienie "	Zauważalna jest silna potrzeba stałego badania i monitorowania potrzeb w zakresie wsparcia mieszkańców województwa, szczególnie wsparcia w wymiarze społecznym. Dlatego ważne jest stworzenie	Uwaga nieuwzględniona. Uruchomienie Obserwatorium

				Obserwatorium Integracji Społecznej	komórki badawczej, której zadaniem byłoby prowadzenie badań i analiz dotyczących szeroko pojętych kwestii związanych z włączeniem społecznym (w tym monitorowanie dostępności usług społecznych) na poziomie wojewódzkim.	Integracji Społecznej to działanie na poziomie operacyjnym, wręcz projekt.
53.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.4.1, lit. A, str. 37	A D. Obniżanie kosztów działalności firm na poziomie lokalnym poprzez np. przygotowanie kadry pracowniczej, kształtowanie odpowiedniej kultury pracy (etos pracy), doradztwo dla przedsiębiorców;	Propozycja rozszerzenia zapisu: "D. Obniżanie kosztów działalności firm na poziomie lokalnym poprzez np. przygotowanie kadry pracowniczej, kształtowanie odpowiedniej kultury pracy (etos pracy), doradztwo dla przedsiębiorców, w tym przedsiębiorstw społecznych	W związku z rozwojem przedsiębiorczości społecznej należy zaakcentować te zapisy w aktualizowanej strategii.	Uwaga nieuwzględniona. Wsparcie w obszarze ekonomii społecznej ujęte zostało w kierunku A Celu operacyjnego Satysfakcjonująca praca. Nie ma natomiast uzasadnienia do wyodrębnienia we wskazanym w uwadze fragmencie przedsiębiorstw społecznych jako odrębnej grupy podmiotów, skoro szerszy zapis ujęty w strategii odnosi się do wszystkich typów przedsiębiorstw, w tym również społecznych.
54.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.4.1, lit. D, str. 38	D A. Doradztwo w zakresie warunków rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej;	Propozycja rozszerzenia zapisu: "A. Doradztwo w zakresie warunków rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz przedsiębiorczości społecznej ;	W związku z rozwojem przedsiębiorczości społecznej należy zaakcentować te zapisy w aktualizowanej strategii.	Uwaga uwzględniona w opisie celu operacyjnego.
55.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.4.1, lit. D, str. 38	nd	Warto zastanowić się nad dopisaniem wprowadzenia do programów	Warto zastanowić się nad dopisaniem zapisów.	Uwaga nieuwzględniona.

				edukacyjnych konieczności kształcenia postaw przedsiębiorczych (treści lub przedmiot) oraz dostępności do usług doradcy zawodowego w szkole.		Propozycja ma charakter operacyjny. Ponadto kwestia kształtowania postaw przedsiębiorczości została ujęta w projekcie Strategii w celu strategicznym 5.3 Kompetencje przyszłości, celu operacyjnym 5.3.1 Użyteczne kwalifikacje.
56.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.4.2, lit. A, str. 38	A A. Tworzenie nowych konkurencyjnych przedsiębiorstw i rozwój własnych innowacji; wspieranie innowacyjności;	Propozycja rozszerzenia zapisu: "A. Tworzenie nowych konkurencyjnych przedsiębiorstw i rozwój własnych innowacji; wspieranie innowacyjności, w tym innowacji społecznych "	Z uwagi na potrzebę wzrostu konkurencyjności regionu a także rozwoju jego kapitału społecznego istotne jest wskazanie innowacji społecznych jako ważnego elementu służącemu szeroko pojętemu rozwojowi województwa.	Uwaga uwzględniona Z uwagi na to, iż nie jest to innowacyjność służąca podniesieniu konkurencyjności gospodarki) kwestia ta została uwzględniona w projekcie Strategii w celu operacyjnym 5.5.3 Ukształtowana tożsamość, kierunek działań C.
57.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.4.2, D, str. 39	D A „Wspieranie finansowe, organizacyjne i merytoryczne już działających oraz powstających instytucji otoczenia biznesu (w szczególności zapewniających luki w podaży usług dla firm na poziomie lokalnym	Propozycja rozszerzenia zapisu: „Wspieranie finansowe, organizacyjne i merytoryczne już działających oraz powstających instytucji otoczenia biznesu (w szczególności zapewniających luki w podaży usług dla firm na poziomie lokalnym i ponadlokalnym - kapitał zaangażowany, kapitał podwyższonego ryzyka, aniołowie biznesu, fundusze pożyczkowe i poręczeniowe, Socjal Venture Capital)”	W kontekście rozwoju przedsiębiorczości społecznej należy uwzględnić wsparcie typu Venture Capital.	Uwaga nieuwzględniona Inwestycje typu Venture Capital są jednym z instrumentów inwestycji na wczesnych etapach rozwoju (kapitał zaangażowany) stąd są już uwzględnione w treści Strategii, natomiast nie ma uzasadnienia do wyodrębnienia social VC

			i ponadlokalnym - kapitał zaangażowany, kapitał podwyższonego ryzyka, aniołowie biznesu, fundusze pożyczkowe i poręczeniowe)"			jako instrumentu wsparcia określonej grupy podmiotów, skoro szerszy zapis ujęty w strategii odnosi się do wszystkich typów działalności gospodarczej, w tym również w formie ekonomii społecznej.
58.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.4.2, E, str. 40	E A „Inicjowanie, tworzenie i współpraca instytucjonalna na poziomie lokalnym, międzyregionalnym i międzynarodowym (w tym klastry, partnerstwa organizacji pozarządowych, grupy producenckie, stowarzyszenia skupiające przedsiębiorców)"	Propozycja rozszerzenia zapisu: „Inicjowanie, tworzenie i współpraca instytucjonalna na poziomie lokalnym, międzyregionalnym i międzynarodowym (w tym klastry, partnerstwa organizacji pozarządowych, grupy producenckie, stowarzyszenia skupiające przedsiębiorców, w tym przedsiębiorstwa społeczne) "	W związku z rozwojem przedsiębiorczości społecznej należy zaakcentować te zapisy w aktualizowanej strategii.	Uwaga nieuwzględniona. Nie wchodzi w zakres tematyczny 5.4.2. Przedsiębiorstwa społeczne zostały uwzględnione w 5.4.1.
59.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.4.2, lit. E, str. 40	E C. Współpraca na linii nauka - biznes	Propozycja rozszerzenia zapisu: "C. Współpraca na linii nauka - biznes (w tym przedsiębiorstwa społeczne) ;"	W związku z rozwojem przedsiębiorczości społecznej należy zaakcentować te zapisy w aktualizowanej strategii.	Uwaga nieuwzględniona. Nie wchodzi w zakres tematyczny 5.4.2. Przedsiębiorstwa społeczne zostały uwzględnione w 5.4.1.
60.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.4.3, lit. A, str. 40	Wspieranie procesu skutecznej sukcesji firm	Warto zastanowić się nad dodaniem przedsiębiorstw społecznych.	Warto zastanowić się nad dopisaniem zapisów.	Uwaga nieuwzględniona.

						Nie ma uzasadnienia do wyodrębnienia we wskazanym w uwadze fragmencie przedsiębiorstw społecznych jako odrębnej grupy podmiotów, skoro szerszy zapis ujęty w strategii odnosi się do wszystkich typów przedsiębiorstw, w tym również społecznych.
61.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.4.3, A, str. 40	A B, „Wspieranie tworzenia funkcjonalnych przestrzeni biznesowych, stref co-workingowych, cyfrowych przestrzeni biznesowych”	Propozycja rozszerzenia zapisu: „Wspieranie tworzenia funkcjonalnych przestrzeni biznesowych, stref co-workingowych, cyfrowych przestrzeni biznesowych i inkubatorów przedsiębiorczości społecznej ”	W związku z rozwojem przedsiębiorczości społecznej należy zaakcentować te zapisy w aktualizowanej strategii.	Uwaga niezasadna. Infrastruktura przedsiębiorczości, w tym inkubatory przedsiębiorczości społecznej uwzględnione zostały w projekcie Strategii w celu operacyjnym 5.4.1 <i>Satysfakcjonująca praca</i> , kierunek działań: B, lit. a.
62.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.4.3, lit. B, str. 40	B A. Wspieranie inicjatyw rozwijających „kulturę innowacyjności” w regionie;	Propozycja rozszerzenia zapisu: A. Wspieranie inicjatyw rozwijających „kulturę innowacyjności” w regionie, w tym innowacji społecznych	Z uwagi na potrzebę wzrostu konkurencyjności regionu, a także rozwoju jego kapitału społecznego istotne jest wskazanie innowacji społecznych jako ważnego elementu służącemu szeroko pojętemu rozwojowi województwa.	Uwaga uwzględniona Z uwagi na to, iż nie jest to innowacyjność służąca podniesieniu konkurencyjności gospodarki) kwestia ta została uwzględniona w projekcie Strategii w celu operacyjnym 5.5.3 Ukształtowana tożsamość, kierunek działań C.

63.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.4.3, lit. F, str. 41	F B. Wspieranie inicjatyw samorządów lokalnych służących współpracy ze środowiskami przedsiębiorstw na rzecz społeczności lokalnych;	Propozycja rozszerzenia zapisu: "B. Wspieranie inicjatyw samorządów lokalnych służących współpracy ze środowiskami przedsiębiorstw na rzecz społeczności lokalnych, w tym ekonomii społecznej ;	Ekonomia społeczna stanowi ważny element rozwoju województwa szczególnie w wymiarze społecznym oraz wpisuje się we wskazane działanie.	Uwaga nieuwzględniona Nie ma uzasadnienia do wyodrębnienia we wskazanym w uwadze fragmencie przedsiębiorstw społecznych jako odrębnej grupy podmiotów, skoro szerszy zapis ujęty w strategii odnosi się do wszystkich typów przedsiębiorstw, w tym również społecznych.
64.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, Sekcja 5.5.1/str.42	A Technologie, talenty, tolerancja: C. Wspieranie rozwoju inicjatyw służących włączaniu społecznemu, budowaniu więzi społecznych w regionie (szczególnie angażujące osoby starsze, osoby z Niepełnosprawnościami, mniejszości narodowe i inne).	Sugeruje się poszerzenie katalogu: C. Wspieranie rozwoju inicjatyw służących Włączaniu społecznemu, budowaniu więzi społecznych w regionie, w tym międzypokoleniowych (szczególnie angażujące osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości narodowe i inne).	Ważnym elementem budującym kapitał społeczny województwa jest podejmowanie działań służących integracji międzypokoleniowej, dlatego proponujemy dodanie tego elementu do zapisu działania.	Uwaga uwzględniona.
65.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, Sekcja 5.5.1/str. 42	A C. Wspieranie rozwoju inicjatyw służących włączaniu społecznemu, budowaniu więzi społecznych w regionie (szczególnie angażujące osoby	Propozycja rozszerzenia zapisu: "C. Wspieranie rozwoju inicjatyw służących włączaniu społecznemu, budowaniu więzi społecznych w regionie (szczególnie angażujące osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości narodowe, rodziny nieaktywne mieszkające w małych społecznościach lokalnych).	Z uwagi na specyfikę geograficzną województwa, liczne obszary wiejskie i związane z tym zagrożenie wykluczeniem komunikacyjnym, rekomenduje się podejmowanie działań również na rzecz mieszkańców tych obszarów, a szczególnie również rodziny nieaktywne z małych środowisk lokalnych.	Uwaga uwzględniona.

			starsze, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości narodowe i inne).			
66.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, Sekcja 5.5.1/str. 42	B A. Rozwój programów aktywizujących mieszkańców regionu;	Propozycja rozszerzenia zapisu: A. Rozwój programów aktywizujących mieszkańców regionu, animacja lokalna	W ramach tego działania proponujemy wskazanie również animacji lokalnej jako ważnego elementu sprzyjającemu budowanie potencjału społeczności lokalnych i integracji w celu działania na rzecz dobra wspólnego.	Uwaga niezasadna, ponieważ projekt Strategii to już obejmuje. Animacja lokalna z założenia mieści się w projekcie Strategii w celu operacyjnym 5.6.1 Silny kapitał społeczny, kierunek działań: A, lit. C.
67.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, Sekcja 5.5.1/str. 42	B	Sugeruje się poszerzenie katalogu: "C Mini granty na rzecz innowacji społecznych"	Ważne jest podejmowanie działań mających na celu wzmocnienie świadczenia usług społecznych na rzecz mieszkańców województwa. Jedną z form wsparcia są mini granty na rzecz innowacji społecznych.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga ma charakter operacyjny.
68.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, Sekcja 5.5.1/str. 43	C Przestrzenie twórczości: A. Wspieranie rozwoju infrastruktury sprzyjającej aktywizacji społecznej i pracy z rodziną (w tym grup zagrożonych wykluczeniem społecznym), przyjaznej i uwzględniającej potrzeby ludzi starszych, osób z niepełnosprawnościami	Sugeruje się poszerzenie katalogu: A. Wspieranie rozwoju infrastruktury sprzyjającej aktywizacji społecznej i pracy z rodziną (w tym grup zagrożonych wykluczeniem społecznym) i świadczeniu usług społecznych przyjaznej i uwzględniającej potrzeby ludzi starszych, osób z niepełnosprawnościami.	W związku z dużymi potrzebami województwa w zakresie świadczenia usług społecznych, istotne jest podejmowanie działań mających na celu wzmocnienie infrastruktury służącej świadczeniu szeroko pojętych usług społecznych na rzecz mieszkańców województwa.	Uwaga niezasadna Aspekt usług został już ujęty w projekcie Strategii w celu operacyjnym: 5.3.2 Nowoczesne usługi.

69.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, Sekcja 5.6.1/str.47	mi; A Aktywność mieszkańców D. Rozwój partycypacji społecznej i wolontariatu; tworzenie Infrastruktury aktywności społecznej, w tym sportowej;	Sugeruje się uzupełnienie zapisu: D. Rozwój partycypacji społecznej i wolontariatu; tworzenie infrastruktury integracji i aktywności społecznej, w tym sportowej;	Poszerzenie funkcji infrastruktury ma na celu wzmocnienie i podkreślenie integracyjnego charakteru podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz mieszkańców województwa w celu budowania kapitału społecznego regionu.	Uwaga uwzględniona.
70.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.6.1, lit. C, str. 48	nd	Należy zastanowić się nad dodaniem zapisu: <i>Stosowanie klauzul społecznych w zamówienia publicznych przez samorzady.</i>	Uświadomi to potrzebę wprowadzenia klauzul przy zlecaniu usług podmiotom ES.	Uwaga nieuwzględniona. Dotyczy poziomu operacyjnego nie strategicznego.
71.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 dokumentu, 5.6.2. str. 51	„E. A) Budownictwo czynszowe i różne formy budownictwa socjalnego;”	E. A) Budownictwo czynszowe i różne formy budownictwa socjalnego, w tym mieszkalnictwo wspomagane.	Mieszkania wspomagane są bardzo dobrym rozwiązaniem dla osób starszych, pozwalającym na dłuższe zachowanie samodzielności, przy delikatnym wsparciu opiekunów oraz umożliwiającym integrację społeczną. Są to dobre praktyki, z powodzeniem wdrażane w innych województwach, np. Zachodniopomorskim.	Uwaga niezasadna. Propozycja dotycząca mieszkalnictwa wspomagane mieści się z założenia w przytoczonym zapisie projektu Strategii poprzez zapis: „różne formy budownictwa socjalnego”.
72.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Cz. 5 Dokumentu, Sekcja 5.6.3/str. 52	B. Przechodzenie na gospodarkę o obiegu zamkniętym (gospodarka odpadami, ekoinnowacje, gospodarka zasobooszczędna, zielona	Propozycja rozszerzenia zapisu: B. Przechodzenie na gospodarkę o obiegu zamkniętym (gospodarka odpadami, ekoinnowacje, gospodarka zasobooszczędna, zielona przedsiębiorczość, czystsza produkcja, przedłużanie czasu życia obecnych na rynku produktów,	Z uwagi na procedowanie ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności i wyzwań stojących przed podmiotami zaangażowanymi w jej realizowanie, ważne jest wskazanie tego obszaru w dokumencie Strategii.	Uwaga niezasadna Projekt Strategii wskazuje na przykłady w obszarze gospodarki o obiegu zamkniętym, co nie zamyka całego katalogu działań. Propozycja mieści się w

			przedsiębiorczość, czystsza produkcja, przedłużanie czasu życia obecnych na rynku produktów itp.);	gospodarka nadwyżkami żywnościowymi itp.);		dotychczasowym zapisie.
73.	Urząd Miejski w Pisz	5.5.2 Efektywna współpraca / str. 23	B. Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa: b. rozwój współpracy z regionami sąsiadującymi z Warmią i Mazurami oraz w ramach realizacji Strategii Rozwoju Polski Wschodniej	W projekcie strategii w dziale 5.5.2 Efektywna współpraca / pkt. B Współpraca regionalna i międzynarodowa brak zapisów dotyczących współpracy z województwem podlaskim w ramach podjętej inicjatywy Związku Gmin „Pisa - Narew” (gminy: Pisz, Ostrołęka, Nowogród, Zbójna, Turośl). Proponujemy dodanie zapisu w dziale 5.5.2 Efektywna współpraca / pkt. B, ppkt b – współpraca z województwem podlaskim i mazowieckim w zakresie aktywizacji społeczno-gospodarczej w ramach podjętej inicjatywy rozwojowej Związku Gmin „Pisa - Narew” oraz dalszego rozwijania koncepcji tworzenia szlaku turystycznego „Pisa - Narew” i drogi wodnej pomiędzy Wielkimi Jeziorami Mazurskimi a Warszawą w powiązaniu z wspólną promocją i budową produktów turystycznych.	1. Położenie gminy Pisz na styku województw 2. Walory turystyczne Puszczy Piłskiej i rzeki Pisy 3. Możliwość tworzenia nowych szlaków i produktów turystycznych oraz ofert w zakresie biznesu i rynku pracy 4. Pojawienie się nowych możliwości promocji województwa warmińsko-mazurskiego	Uwaga uwzględniona częściowo. W tym miejscu projektu Strategii wpisujemy sprawy uzgodnione między regionami. Województwo warmińsko-mazurskie wraz z województwem podlaskim wypracuje zakres działań do współpracy obu województw. Wysuniemy zgłoszoną propozycję do rozważenia.
74.	Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny w Górowie Iławeckim	5. Cele rozwoju województwa do 2030 roku 5.3.2 Nowoczesne Usługi C. Dostępność usług, w tym oddziały i poradnie	B. Uzupelnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych	B. Uzupelnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury rehabilitacyjnej, społecznej, socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych samotnych i niesamodzielnnych)	Koniecznym jest zwiększenie dostępności do usług rehabilitacyjnych, ze względu na priorytety regionalnej polityki zdrowotnej w zakresie poprawy dostępności do świadczeń pacjentów ze schorzeniami kostno-stawowymi. Czas oczekiwania jest coraz dłuższy. Osoby starsze po urazach oraz endoplastykach potrzebują pilnej rehabilitacji, gdyż wydłużający się czas oczekiwania, zmniejsza szanse powrotu do	Uwaga uwzględniona.

			samotnych i niesamodzielnych)		zdrowia i samodzielnej egzystencji. Celem jest rozbudowa placówki, co zwiększy ilość przyjmowanych pacjentów o ok. 30%	
75.	Urząd Miejski w Giżycku	Cele rozwojowe województwa do 2030 r.	Nie dotyczy	Brak ujętego celu w projekcie strategii: Wprowadzenie zapisu: dot. Szlaku fortyfikacji mazurskich.	Produkt sieciowy (turystyka militarna) istniejący od ponad 12 lat w województwie warmińsko-mazurskim, wymagający rozwoju oferty – działania infrastrukturalne oraz działania związane z promocją, w tym obiektów o charakterze militarnym. Zwracam się z prośbą o ujęcie tego produktu	Uwaga nieuwzględniona Propozycja ma charakter operacyjny a nie strategiczny. Bardziej adekwatna do strategii rozwoju turystyki. Ponadto, zapisy dotyczące rozwoju oferty turystycznej zawarte zostały w celu operacyjnym: 5.4.2.w kierunku działań A Produkty wysokiej jakości, ppkt – f,g,k; w celu operacyjnym 5.5.3 w kierunku działań A Wiedza o województwie warmińsko-mazurskim, ppkt a
76.	Urząd Miejski w Giżycku	Cele rozwojowe województwa do 2030 r.	Nie dotyczy	Brak ujętego celu w projekcie strategii: włączenia działań związanych z promocją i rewitalizacją obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym Twierdzy Boyen i jego otoczenia w Giżycku.	Brak informacji o Twierdzy Boyen w Giżycku. Prośba o włączenie obiektu i jego otoczenia do działań związanych z jego rewitalizacją.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga ma charakter operacyjny, nie zasadna na etapie planowania strategicznego. Być może stanowi dobrą propozycję do strategii rozwoju ponadlokalnego czy lokalnego.

						<p>Ponadto, projekt Strategii uwzględnia m.in. : wspieranie działań mających na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych w miastach regionu (w szczególności w miastach małych i średnich) m.in. poprzez przywrócenie lub nadanie im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych, promocję.</p>
77.	Urząd Miejski w Giżycku	Cele rozwojowe województwa do 2030 r. C 5.6.2	Cele rozwojowe województwa do 2030 r. Pkt c ppkt d	Wprowadzenie celu w projekcie strategii: budowa przeprawy mostowej przez Kanał Łuczański w Giżycku.	Konieczność wykonania inwestycji.	Uwaga niezasadna, o charakterze operacyjnym, wręcz projektowym. Kanał ma znaczenie ponadlokalne. Zatem proponujemy zaadresować do właściwej strategii rozwoju o charakterze ponadlokalnym Ponadto, zapisy dotyczące rozwoju dróg wodnych znajdują się w celu operacyjnym 5.6.2. optymalna infrastruktura rozwoju, kierunku działań C Infrastruktura komunikacyjna, ppkt d.

						komunikacja i transport wodny tiret 1 – modernizacja szlaków wodnych oraz rozbudowa już istniejących.
78.	Urząd Miejski w Giżycku	Cele rozwojowe województwa do 2030 r.	Nie dotyczy	Brak ujętego celu w projekcie strategii: Wsparcie na uruchomienie i rozwój instytucji wzmacniających tożsamość regionalną.	Dotyczy: <ol style="list-style-type: none">1. Giżyckiego archiwum cyfrowego (działalność na skalę lokalną, regionalną, krajową i międzynarodową) + przestrzeń do prowadzenia działań społeczno-kulturalnych + środki na działalność2. Budowa centrum edukacyjno-ekologicznego wielkich jezior mazurskich w Giżycku (nawiązanie do krainy wielkich jezior mazurskich, środowiska przyrodniczego i żeglarstwa) + działania inwestycyjne i działania na rozwój	Uwaga niezasadna Przedstawiony zapis może być ujęty jako typ projektu w programie operacyjnym a nie na poziomie strategii rozwoju województwa. Ponadto w projekcie Strategii, pierwszy przedmiot uwagi jest ujęty w celu operacyjnym 5.5.3. ukształtowana tożsamość, w kierunku działań A. Wiedza o województwie warmińsko-mazurskim, natomiast drugi przedmiot uwagi został uwzględniony np. w. celu operacyjnym 5.6.3. przyjazne środowisko przyrodnicze, kierunek działań A zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych, ppkt a, c
79.	Urząd Miejski w Giżycku	Cele rozwojowe województwa do 2030 r. Cel 5.4.2.	Pkt a ppkt k. Inwestycje infrastrukturalne	O wprowadzenie zapisów w nawiasie (np. zagospodarowanie terenu nad jeziorem Niegocin, w tym tzw. „plaża miejska”) lub znalezienie odpowiedniego innego celu.	Planowany teren nad jeziorem Niegocin wymaga zagospodarowania go pod potrzeby turystów i mieszkańców, wprowadzenie odpowiedniej infrastruktury przyczyni się do	Uwaga nieuwzględniona. Proponowany zapis

					rozwoju nowatorskich produktów związanych z inteligentnymi specjalizacjami województwa warmińsko-mazurskiego i rozwojem regionu.	może być ujęty w lokalnej strategii rozwoju. Z punktu widzenia strategii rozwoju województwa zagospodarowanie terenu na cele turystyczne mieści się w zakresie działań opisu celu operacyjnego 5.4.2. Inteligentna specjalizacja, kierunek działań A,. Produkty i usługi wysokiej jakości, ppkt. k.
80.	Urząd Miejski w Giżycku	Cele rozwojowe województwa do 2030 r. Cel 5.6.3.	Nie dotyczy	Brak ujętego celu projekcie strategii w pkt. B.: ... planowanie OSI MOF-ów poprzez opracowanie i aktualizowanie strategii i programów i in. dokumentów wpływających na ich jakość.	Przygotowanie odpowiednich dokumentów wraz z diagnozami umożliwi przeprowadzenie inwestycji na funkcjonalnych obszarach miejskich.	Uwaga nieuwzględniona. Opracowanie dokumentu strategicznego samo w sobie nie jest celem ani kierunkiem rozwoju danego terytorium. Zgodnie z obowiązującymi aktami prawa Samorząd Województwa odpowiada za określenie strategii rozwoju województwa. Za opracowanie i aktualizację strategii MOF odpowiadają poszczególne JST wchodzące w skład danego MOF.
81.	Urząd Miejski w Giżycku	Cele rozwojowe województwa do	C. Redukcja emisji zanieczyszczeń	Zmiana zapisów w nawiasie (np. rozwój ruchu rowerowego i pojazdów	Wsparcie rozwoju ruchu rowerowego i in.	Uwaga nieuwzględniona.

		2030 r. Cel 5.6.3.	powietrza, w szczególności z niskich źródeł emisji oraz poprzez stosowanie transportu (np. rowerowego) i ogrzewania przyjaznego dla środowiska.	elektrycznych, rozwój sieci punktów ładowania oraz wprowadzenie jednolitego systemu wypożyczalni rowerów i pojazdów elektrycznych).	pojazdów niskoemisyjnych.	Projekt Strategii wskazuje na ogólną promocję działań mających na celu redukcję emisji zanieczyszczeń powietrza, m.in. poprzez stosowanie transportu. Ponadto, w celu operacyjnym 5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju, kierunku działań C. Infrastruktura komunikacyjna, podpunkcie f. wskazuje się wsparcie zintegrowanego, czystego i bezpiecznego transportu publicznego oraz aktywnych form mobilności. Wymienione w uwadze przykłady dot. np. wprowadzenia jednolitego systemu wypożyczalni rowerów i pojazdów elektrycznych, stanowi uszczegółowienie istniejących zapisów, co powinno odbyć się na poziomie operacyjnym
82.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.3. Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości (str. 33)	5.3.1. Użyteczne kwalifikacje Kierunki działań celu operacyjnego użyteczne kwalifikacje: D. Kwalifikacje i	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: f. rozwijanie współpracy i integracji społeczności lokalnych	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga niezasadna. Propozycja zapisu nie jest do końca zrozumiała pod kątem celu operacyjnego: 5.3.1

			współpraca	z obcokrajowcami pracującymi w województwie		<i>Kompetencje przyszłości.</i> Obszar wskazany w propozycji został ujęty w projekcie Strategii w celu operacyjnym: 5.5.1 <i>Inspirująca twórczość,</i> kierunek działań: A, lit. c (tj. mniejszości narodowe).
83.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.3. Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości (str. 33)	5.3.2. Nowoczesne usługi Kierunki działań celu operacyjnego nowoczesne usługi: B. Różnorodność usług:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: c. rozwój usług społecznych i usług zdrowotnych (w tym rozwój usług uzdrowiskowych i okołodrowotnych, usług telemedycznych i teleopiekuńczych) oraz przyspieszenie procesu deinstytucjonalizacji	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga niezasadna. Propozycja mieści się w projekcie Strategii w celu operacyjnym: 5.4.2 Inteligentna specjalizacja, kierunek działań: A, lit. k oraz w celu operacyjnym: 5.3.2 Nowoczesne usługi, kierunek działań: A, lit. a oraz lit. b, c oraz kierunek działań: C, lit. b, c.
84.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.3. Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości (str. 34)	5.3.2. Nowoczesne usługi Kierunki działań celu operacyjnego nowoczesne usługi: C. Dostępność usług:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: f. rozwój usług społecznych (nauka, zdrowie, kultura, sport i rekreacja) z uwzględnieniem potrzeb obcokrajowców pracujących w województwie	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga niezasadna. Propozycja została zawarta w opisie celu operacyjnego 5.3.2. Nowoczesne usługi Kierunki działań celu operacyjnego nowoczesne usługi: pkt. B. ppkt c. rozwój usług społecznych i usług zdrowotnych... Opis nie wyklucza żadnych grup

						społecznych.
85.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.3. Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości (str. 35)	5.3.2. Nowoczesne usługi Kierunki działań celu operacyjnego nowoczesne usługi: D. Monitoring potrzeb regionu w zakresie nowoczesnych usług:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: a. analizy potrzeb mieszkańców, przedsiębiorców i pracowników z zagranicy , instytucji, turystów	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga niezasadna. Powyższe kwestie zostały ujęte m.in. w celu operacyjnym: 5.5.1 Inspirująca twórczość, kierunek działań: A lit. c oraz w celu operacyjnym: 5.3.2 Nowoczesne usługi, kierunek działań: B, lit. c.
86.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.3. Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości (str. 35)	5.3.3. Profesjonalne organizacje Kierunki działań celu operacyjnego profesjonalne organizacje: D. Współpraca organizacji:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: c. tworzenie i wspieranie sieci współpracy istniejących i sąsiadujących ze sobą partnerstw rozwojowych i projektowych, w tym współpraca Stowarzyszenia Powiatów, Miast i Gmin EGO Kraina Bociana ze Stowarzyszeniem Wielkich Jezior Mazurskich 2020 ze, siecią miast CITTA SLOW, ze Stowarzyszeniem Samorządów Dorzecza Biebrzy, partnerstwem EGO SA.	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga niezasadna. Zapisy propozycji zostały już zawarte w Strategii, w celu operacyjnym 5.5.2. Efektywna współpraca, kierunek działań A. ppkt b.-współpraca w ramach poczwórnej helisy
87.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.4. Cel strategiczny: Inteligentna produktywność (str. 37)	5.4.1. Satysfakcjonująca praca Kierunki działań celu operacyjnego satysfakcjonująca praca: B. Infrastruktura przedsiębiorczości:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: b. tworzenie nowych obszarów rozwojowych (stref gospodarczych) na terenach miast i wsi oraz wspieranie samorządów w przygotowaniu infrastruktury technicznej na terenach inwestycyjnych (lokalizacja nowych przedsiębiorstw i budownictwo mieszkaniowe)	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga częściowo uwzględniona. Propozycja uzupełnienia projektu Strategii.

88.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.4. Cel strategiczny: Inteligentna produktywność (str. 40)	5.4.3. Wysoka konkurencyjność Kierunki działań celu operacyjnego wysoka konkurencyjność: B. Innowacyjność:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: d. wspieranie partnerstw innowacyjno-rozwojowych, w szczególności klastrów gospodarczych oraz partnerstw publiczno-prywatnych	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga niezasadna. Rozwój współpracy, w tym inicjowanie i tworzenie powiązań (klastrów) oraz wspieranie tworzenia partnerstw uwzględnione zostały w celu operacyjnym „Inteligentna specjalizacja”. Rozwój wspólnych projektów administracji z przedsiębiorcami (do których należy m.in. formuła PPP został ujęty w kierunku działań B celu operacyjnego Nowoczesne usługi.
89.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.5. Cel strategiczny: Kreatywna aktywność (str. 43)	5.5.1. Inspirująca twórczość Kierunki działań celu operacyjnego inspirująca twórczość: C. Przestrzenie twórczości:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: b. rozwój infrastruktury kultury i infrastruktury sportowej oraz towarzyszącej infrastruktury zaplecza socjalnego	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga uwzględniona.
90.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.5. Cel strategiczny: Kreatywna aktywność (str. 43)	5.5.2. Efektywna współpraca Kierunki działań celu operacyjnego efektywna współpraca: B. Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa:	Generalna uwaga – zastąpienie myślników w punkcie „B.” w podpunktach od „a” do „e” dodatkowymi oznaczeniami literowymi bądź liczbowymi w celu łatwiejszej weryfikacji. Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: – tworzenie sieciowych	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga uwzględniona. Propozycja została uwzględniona w oczekiwanych rezultatach interwencji w ramach OSI EGO oraz OSI WJM.

				ponadregionalnych produktów turystycznych w oparciu o m.in. wspólne dziedzictwo kulturowe, międzynarodowe trasy rowerowe EuroVelo 9, 10, 13 i 20, krajową trasę rowerową Green Velo, będąca w realizacji Mazurską Pętlę Rowerową, planowany subregionalny szlak rowerowy EGO oraz międzynarodową drogę wodną: E-70, z uwzględnieniem Żuław i Zalewu Wiślanego, jako kierunku o rosnącym znaczeniu.		
91.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 49)	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju Kierunki działań celu operacyjnego optymalna infrastruktura rozwoju: B. Infrastruktura techniczna:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: a. rozbudowa sieci kanalizacyjnych, sieci kanalizacji deszczowej, instalacji i obiektów małej retencji	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga niezasadna. Obiekty małej retencji mieszczą się w celu operacyjnym 5.6.2., działaniu f. Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego oraz w celu operacyjnym 5.6.3., działaniu B., e. ochrona przed skutkami zmian klimatycznych.
92.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 49)	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju Kierunki działań celu operacyjnego optymalna infrastruktura rozwoju: B. Infrastruktura techniczna:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: a. budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków oraz zagospodarowanie osadów ściekowych (zwłaszcza na terenach zabudowy rozproszonej poprzez indywidualne systemy oczyszczania ścieków znajdujące się poza aglomeracjami, tj. oczyszczalnie przydomowe i zakładowe)	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii przewiduje rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków czy racjonalną gospodarkę odpadami (osady ściekowe to specyficzny odpad procesów oczyszczania ścieków). Propozycja stanowi

						poziom operacyjny.
93.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 49)	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju Kierunki działań celu operacyjnego optymalna infrastruktura rozwoju: C. Infrastruktura komunikacyjna: a. inwestycje drogowe:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: – udostępnienie obszarów funkcjonalnych Wielkich Jezior Mazurskich i subregionu EGO mieszkańcom metropolii warszawskiej oraz białostockiej	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga niezasadna. Usunięto cały tiret z uwagi na realizację inwestycji wypełniających ten cel.
94.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 50)	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju Kierunki działań celu operacyjnego optymalna infrastruktura rozwoju: C. Infrastruktura komunikacyjna: a. inwestycje drogowe:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: – poprawa dostępności drogowej wschodniej części województwa (obszary funkcjonalne Wielkich Jezior Mazurskich oraz subregionu EGO) poprzez modernizację dróg wojewódzkich nr 651, 653 i 655	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii, zgodnie z przyjętą koncepcją aktualizacji, precyzuje problemy do rozwiązania, a nie przesądza o numerach dróg (z wyjątkiem dróg sieci TEN-T i ekspresowych). Propozycja zawiera się w kierunku działań Infrastruktura komunikacyjna.
95.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 50)	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju Kierunki działań celu operacyjnego optymalna infrastruktura rozwoju: C. Infrastruktura komunikacyjna: a. inwestycje drogowe:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: – poprawa dostępności drogowej subregionu EGO poprzez modernizację drogi krajowej nr 65 (DK 65) na odcinku Kowale Oleckie, Olecko, Ełk, Prostki z budową ciągu rowerowo-pieszego	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii, zgodnie z przyjętą koncepcją aktualizacji, precyzuje problemy do rozwiązania, a nie przesądza o numerach dróg (z wyjątkiem dróg sieci TEN-T i

						ekspresowych). Propozycja zawiera się w kierunku działań Infrastruktura komunikacyjna.
96.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 52)	5.6.3. Przyjazne środowisko przyrodnicze Kierunki działań celu operacyjnego przyjaznego środowiska przyrodniczego: B. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: c. redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza, w szczególności poprzez wykorzystanie niskoemisyjnych źródeł ciepła, elektromobilność, wykorzystanie OZE.	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga uwzględniona częściowo. Projekt Strategii wskazuje na ogólną promocję działań mających na celu redukcję emisji zanieczyszczeń powietrza, m.in. poprzez stosowanie transportu. Ponadto, w celu operacyjnym 5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju, kierunku C. Infrastruktura komunikacyjna, podpunkcie f. wskazuje się wsparcie zintegrowanego, czystego i bezpiecznego transportu publicznego oraz aktywnych form mobilności. Projekt Strategii zostanie uzupełniony o tematykę elektromobilności.
97.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 52)	5.6.3. Przyjazne środowisko przyrodnicze	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu:	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii

			Kierunki działań celu operacyjnego przyjaznego środowiska przyrodniczego: B. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:	j. ochrona wód (jeziora i rzeki) – rekultywacja, mała retencja, kanalizacja deszczowa	potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	przewiduje wsparcie wymienionych w uwadze działań. (rekultywacja jezior oraz ochrona wód znajduje się w celu operacyjnym 5.6.3 A., f. ochrona i restytucja elementów rodzimej przyrody; obiekty małej retencji mieszczą się w kierunku działań B., e. ochrona przed skutkami zmian klimatycznych; kanalizacja deszczowa została ujęta w celu operacyjnym 5.6.2, B., a. rozbudowa sieci kanalizacyjnych, w tym także kanalizacji deszczowej)
98.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 52)	5.6.3. Przyjazne środowisko przyrodnicze Kierunki działań celu operacyjnego przyjaznego środowiska przyrodniczego: B. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: k. wspieranie różnorodnych form eliminacji gatunków roślin inwazyjnych egzogenicznych, w tym tzw. barszczu Sosnowskiego	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii przewiduje wsparcie wymienionych w uwadze kwestii w ogólnym zapisie (cel operacyjny 5.6.3 A f. ochrona i restytucja elementów rodzimej przyrody). Natomiast, propozycje konkretnych projektów/inwestycji to sfera programu operacyjnego.

99.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	6. Wymiar terytorialny Strategii (str. 53)	„Analiza wybranych wskaźników...”:	Dopisanie jedenastego obszaru strategicznej interwencji wraz z adekwatnym opisem w punkcie 6.11: OSI Przygraniczny Obszar Funkcjonalny (Przygranicze).	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych oraz zapisy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (str. 212)	Uwaga nieuwzględniona. Obszary strategicznej interwencji zostały wyróżnione poprzez integrację dwóch podejść – regionalnego i krajowego. Nie oznacza to, że inne obszary (nie objęte zasięgiem OSI) nie będą przedmiotem zainteresowania polityki rozwoju.
100.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	6.8. OSI EGO (str. 66)	Kryterium wyboru:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: Obszar wieloletniej (od 2004 r.) współpracy samorządów z subregionu EGO szczebla powiatowego i gminnego z obszaru powiatów etckiego, oleckiego i gołdapskiego zorganizowanych w ramach Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana i posiadających dokumenty strategiczne i operacyjne dotyczące rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru funkcjonalnego subregionu EGO. Współpraca wskazywana w strategii rozwoju województwa z 2013 r.	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga uwzględniona częściowo w uzasadnieniu wyboru OSI.
101.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	6.8. OSI EGO (str. 66)	Uzasadnienie:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: współpraca gmin i powiatów w ramach Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana powinna zmierzać w kierunku wzmocnienia ponadlokalnych i ponadregionalnych rozwojowych	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga częściowo uwzględniona. Uzasadnienie zostanie przededagowane.

				powiązań społeczno-gospodarczych w oparciu o subregionalne znaczenie miasta Ełku na linii północ-południe oraz wschód-zachód		
102.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	6.8. OSI EGO (str. 66)	Tabela 8. Cele strategiczne a OSI EGO – perspektywa 2030 Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: Oczekiwane efekty interwencji: – Efektywne relacje szkolnictwo-przedsiębiorcy – Silne instytucje i organizacje świadczące wysokiej jakości usługi społeczne i gospodarcze – Powszechna/dostępna i efektywna e-administracja Oczekiwana zmiana przestrzenna: Funkcjonalna i sprawna kooperacja samorządów obszaru funkcjonalnego subregionu EGO na rzecz mieszkańców (oświata, rynek pracy, usługi społeczne)	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapisy zostaną preredagowane.
103.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	6.8. OSI EGO (str. 66)	Tabela 8. Cele strategiczne a OSI EGO – perspektywa 2030 Cel strategiczny: Inteligentna produktywność	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: Oczekiwane efekty interwencji: – konkurencyjne firmy należące do inteligentnych specjalizacji – spójna oferta inwestycyjna i sprawne instytucje otoczenia biznesu – rozwinięte funkcje uzdrowiskowe i okołodrowotne – rozwinięta przedsiębiorczość Oczekiwana zmiana przestrzenna: – Rozwinięta współpraca społeczno-gospodarcza z Suwałkami i Augustowem (inicjatywa EGO SA), samorządami Wielkich Jezior Mazurskich oraz samorządami Dorzecza	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapisy zostaną preredagowane.

				Biebrzy (m.in. Grajewo, Rajgród) – Rozwinięte powiązania gospodarcze wzdłuż Via Baltica i Rail Baltica		
104.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	6.8. OSI EGO (str. 66)	Tabela 8. Cele strategiczne a OSI EGO – perspektywa 2030 Cel strategiczny: Kreatywna aktywność	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: Oczekiwane efekty interwencji: <ul style="list-style-type: none">– liczne aktywne programy integracji włączające osoby w różnym wieku, niezależnie od sytuacji życiowej i materialnej oraz stanu zdrowia– dostępna i sprawna infrastruktura aktywności, rewitalizacji i integracji społecznej Oczekiwana zmiana przestrzenna: <ul style="list-style-type: none">– Zaktywizowane i zintegrowane obszary miejsko-wiejskie obszaru funkcjonalnego subregionu EGO– Funkcjonalna i sprawna kooperacja samorządów obszaru funkcjonalnego subregionu EGO na rzecz mieszkańców (kultura i dziedzictwo, edukacja, sport i rekreacja, turystyka)	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapisy zostaną preredagowane.
105.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	6.8. OSI EGO (str. 66)	Tabela 8. Cele strategiczne a OSI EGO – perspektywa 2030 Cel strategiczny: Fundamenty rozwoju	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: Oczekiwane efekty interwencji: <ul style="list-style-type: none">– projekty budujące kapitał społeczny i podnoszące jakość życia mieszkańców– zrealizowane kluczowe inwestycje komunikacyjne (drogowe, kolejowe i pieszo-rowerowe)– wysokiej jakości środowisko przyrodnicze– rozwinięte i innowacyjne powiązania i mechanizmy gospodarcze	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapisy zostaną preredagowane.

				wykorzystujące OZE Oczekiwana zmiana przestrzenna: – Zintegrowany, atrakcyjny i bezpieczny społecznie, ekologicznie, gospodarczo i komunikacyjnie obszar funkcjonalny subregionu EGO		
106.	Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana	7. Inteligentne specjalizacje i przedsiębiorcze odkrywanie (str. 69)	Rysunek 5. Proces przedsiębiorczego odkrywania – w kierunku transformacji inteligentnej specjalizacji	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: Turystyka i zdrowie	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych.	Uwaga uwzględniona częściowo. W projekcie Strategii, w odpowiedzi na pojawiające się ze strony różnych środowisk propozycje wprowadzenia nowych potencjalnych inteligentnych specjalizacji przyjęto otwarcie ścieżki identyfikacji nowych obszarów specjalizacji. Mając na uwadze, iż identyfikacja IS wymaga spełnienia określonych warunków, do których należy: poparcie propozycji dowodami (danymi statystycznymi), wystąpienie określonej masy krytycznej oraz potencjału do tworzenia przewagi konkurencyjnej regionu na bazie badań i innowacji oraz współpraca i sieciowanie podmiotów, wszystkie te elementy będą wzięte pod uwagę w procesie wyłaniania nowych

						specjalizacji. Szczegółowe zasady identyfikacji IS zostaną przyjęte przez Zarząd po uchwaleniu zaktualizowanej Strategii Rozwoju.
107.	Powiat Działdowski/ Starostwo Powiatowe w Działdowie	5.6.2 – Optymalna infrastruktura rozwoju C. Infrastruktura komunikacyjna B. Inwestycje kolejowe – str. 50	Brak uwzględnienia w strategii modernizacji linii kolejowej nr 208 Działdowo-Lidzbark – Brodnica oraz odtworzenia połączenia kolejowego Działdowo-Brodnica	Proponujemy ujęcie w strategii zapisu dot. przywrócenia połączeń kolejowych oraz wznowienie ruchu pasażerskiego na linii kolejowej nr 208 na odcinku Działdowo – Lidzbark – Brodnica. Ruch pasażerski na ww. linii kolejowej na odcinku Działdowo – Brodnica został wstrzymany 1 lutego 2007 r. w związku z zawieszeniem kursowania pociągów na tej trasie. Linia kolejowa Działdowo - Brodnica znajduje się na pograniczu województw warmińsko - mazurskiego i kujawsko - pomorskiego. Przywrócenie połączeń kolejowych oraz wznowienie ruchu pasażerskiego na tej trasie zapewni optymalną infrastrukturę komunikacyjną - kolejową do rozwoju tego regionu oraz korzystnie wpłynie na spójność komunikacyjną województwa warmińsko-mazurskiego i kujawsko pomorskiego. Linia ta odgrywała niezwykle istotną rolę w życiu mieszkańców powiatu działdowskiego oraz powiatów sąsiadujących, zarówno pod względem społecznym, turystycznym, kulturalnym i gospodarczym. Odbywał się nią transport różnego typu towarów, a także przewóz pasażerski: dzieci i młodzieży do szkół podstawowych i średnich w Działdowie, Lidzbarku i Brodnicy, studentów na uczelnie wyższe, np. w Toruniu, mieszkańców powiatu do specjalistycznych placówek medycznych,	1) Zamknięcie w 2007 r. linii kolejowej nr 208 na odcinku Działdowo – Brodnica, która znajduje się na pograniczu województw warmińsko - mazurskiego i kujawsko – pomorskiego, zaburzyło połączenia komunikacyjne województwa warmińsko - mazurskiego i kujawsko - pomorskiego. Aktualnie występują znaczące problemy związane ze spójnością komunikacyjną powiatu działdowskiego i powiatów sąsiadujących. Sieć transportowa, w tym szczególnie kolejowa, nie jest optymalna oraz nie zapewnia efektywnego transportu towarów oraz przewozu osób. Mieszkańcy powiatu działdowskiego mają problemy związane z dotarciem do szkół średnich i wyższych, placówek medycznych, miejsc pracy, instytucji kulturalnych np. w Brodnicy, Toruniu oraz z powrotem do domów. 2) Zawieszenie kursowania pociągów na linii kolejowej Działdowo – Brodnica przyczynia się do zahamowania rozwoju społecznego, gospodarczego i turystycznego powiatu działdowskiego oraz powiatów sąsiadujących, a także utrudnia dostęp mieszkańcom do usług publicznych. Linia ta odgrywała bardzo ważną rolę dla mieszkańców powiatu działdowskiego i okolicznych pod względem społecznym, turystycznym, kulturalnym i gospodarczym. Trasą kolejową nr 208 odbywał się transport różnorodnych	Uwaga nieuwzględniona. Zarząd Województwa w części infrastruktury kolejowej dokonał wyboru strategicznego do 2030 roku w oparciu o propozycję zarządcy infrastruktury, tj. PKP PLK, a i tak stanowi to tylko rekomendacje do poziomu krajowego.

				<p>instytucji kulturalnych w Brodnicy i w Toruniu, do miejsc pracy zarówno na terenie powiatu działdowskiego, jak i poza nim. Linia kolejowa pozwalała na dogodny dojazd turystów do Lidzbarka do licznych ośrodków wczasowych, wypoczynkowych, kolonijnych i kwater agroturystycznych na wczasy, kolonie, obozy, na wypoczynek nad jezioro, czy spływ szlakiem kajakowym po Welu. Trasa kolejowa była bardzo ważna, ponieważ o atrakcyjności turystycznej regionów oprócz oczywistych walorów krajobrazowych, historycznych i kulturowych, w dużej mierze decydują także względy komunikacyjne, zwłaszcza możliwość dojazdu koleją.</p> <p>Obecnie występują znaczące problemy związane ze spójnością komunikacyjną powiatu działdowskiego i powiatów sąsiadujących. Sieć transportowa, szczególnie kolejowa, nie jest optymalna i nie zapewnia efektywnego transportu towarów oraz przewozu osób. Mieszkańcy powiatu działdowskiego mają problemy związane z dotarciem do urzędów, różnego typu placówek oświatowych, medycznych, instytucji kulturalnych, miejsc pracy np. do Lidzbarka, Brodnicy, Torunia oraz z powrotem do domów.</p> <p>W celu zapewnienia optymalnych warunków rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu działdowskiego i powiatów sąsiadujących konieczne jest zapewnienie niezbędnej infrastruktury, w tym kolejowej oraz wznowienie przewozów pasażerskich i towarowych na linii kolejowej nr 208 Działdowo - Brodnica.</p>	<p>towarów oraz przewóz pasażerski: dzieci i młodzieży do szkół podstawowych i średnich, studentów na uczelnie wyższe, np. w Toruniu, mieszkańców powiatu do urzędów, placówek opieki zdrowotnej, instytucji pomocy społecznej, instytucji kulturalnych w Brodnicy i w Toruniu, do miejsc pracy na terenie powiatu działdowskiego i poza nim.</p> <p>Linia pozwalała na dogodny dojazd turystów z różnych stron Polski np. do Lidzbarka do ośrodków wczasowych, wypoczynkowych, kolonijnych, a także gospodarstw agroturystycznych.</p>	
108.	Powiat Działdowski/ Starostwo Powiatowe	6 – Wymiar terytorialny strategii	Brak uwzględnienia w strategii w ramach	Proponujemy uwzględnienie w strategii na str. 53-54 OSI „Południowe Mazury” oraz	Utworzenie OSI Południowe Mazury zapewni integrację funkcjonalną i przestrzenną	Uwaga uwzględniona częściowo.

	w Działdowie	- str. 53 -54 oraz s. 69.	Obszarów Strategicznej Interwencji – OSI „Południowe Mazury” oraz opisu OSI „Południowe Mazury” jako punkt 6.11 OSI „Południowe Mazury”	opisanie go w części 6.11 na str. 69 OSI „Południowe Mazury”. 28 czerwca br. w Szczytnie starostowie szczywieński, nidzicki, działdowski i piski podpisali porozumienie w sprawie wzajemnej współpracy w ramach projektu pn. „Południowe Mazury”. Na terenie powiatów działdowskiego, nidzickiego, szczywieńskiego i piskiego występuje wiele zbieżnych uwarunkowań przyrodniczych, gospodarczych, przestrzennych czy komunikacyjnych. W strategii nie uwzględniono bardzo ważnych powiązań funkcjonalnych z graniczącym obszarem woj. mazowieckiego i kujawsko - pomorskiego. Wśród istotnych przedsięwzięć, które powinny być realizowane w ramach inicjatywy „Południowe Mazury” znalazły się m.in.: spójność komunikacyjna i wyeliminowanie deficytów na drogach ekspresowych województwa poprzez, m.in. utworzenie korytarza transportowego „Via Masuria”, łączącego drogę krajową S7 z trasą Via Baltica, poprawa sieci połączeń komunikacyjnych z drogą S7 oraz na obszarach wiejskich i połączeń związanych z obsługą lotniska regionalnego w Szymanach. Do kolejnych zamierzeń należy zapewnienie połączenia kolejowego Działdowo – Brodnica oraz Wielbark - Ostrołęka, a także zagospodarowanie strefy przylotniskowej w Szymanach. Proponuje się utworzenie Regionalnego Centrum Medycyny Geriatrycznej i Centrum Diagnostyki Onkologicznej, jako podstawy rozwoju „przemysłu zdrowia” dedykowanego osobom starszym korzystającym z możliwości szybkiego	południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, przyczyni się do podniesienia poziomu gospodarczego na bazie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w oparciu o rozwój systemów transportowych, w tym np. korytarza Via Masuria łączącego drogę S7 z trasą Via Baltica w powiązaniu z obsługą regionalnego lotniska w Szymanach. Powiązanie funkcjonalne z obszarem woj. mazowieckiego i kujawsko-pomorskiego.	Propozycja zostanie skonsumowana poprzez wprowadzenie w opisie celu głównego projektu strategii zapisu o nowych, rodzących się w województwie inicjatywach. Natomiast nie zostanie uwzględniona ona jako OSI, ponieważ obszary strategicznej interwencji zostały wyznaczone w oparciu o obszary funkcjonalne zidentyfikowane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego bądź obszary długoletniej współpracy gmin. Nie oznacza to, że inne obszary (nie objęte zasięgiem OSI) nie będą przedmiotem zainteresowania polityki rozwoju.
--	--------------	---------------------------	---	---	--	--

				<p>transportu lotniczego. Wskazane jest utworzenia bezpiecznego korytarza transportowego obejmującego transport sprzętu militarnego na trasie port lotniczy - Orzysz, Bemowo Piskie. Kluczowymi zagadnieniami w ramach obszaru są również:</p> <ul style="list-style-type: none">– zielone inwestycje, odnawialne źródła energii, ścieżki rowerowe,– rozwój usług społecznych i opieki zdrowotnej,– rozwój terenów inwestycyjnych wraz z dostępnością komunikacyjną, inwestycje w przedsiębiorczość, w tym zapewnienie środków na działalność instytucji otoczenia biznesu, na dotacje, pożyczki i poręczenia dla organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorstw.		
109.	Powiat Działdowski/ Starostwo Powiatowe w Działdowie	6 – Wymiar terytorialny strategii Str. 53 6.10 osi obszary marginalizacji - str. 68.	Brak uwzględnienia Gminy Rybno w strategii w ramach Obszarów Strategicznej Interwencji w OSI „Obszary Marginalizacji”	Proponujemy usunięcie na str. 53 Gminy Rybno z zapisu dotyczącego gmin, które nie klasyfikują się do żadnego OSI i uwzględnienie Gminy Rybno w ramach OSI Obszary Marginalizacji na str. 68. Na terenie gminy Rybno występuje podobna sytuacja, podobne problemy i możliwości rozwoju, jak w gminach Działdowo, Płońnica i Lidzbark, które znajdują się w ramach OSI Obszary marginalizacji. Kierunki działań władz samorządowych, cele strategiczne, efekty interwencji i oczekiwane zmiany przestrzenne są zgodne z założeniami samorządu województwa zawartymi w tabeli 10 na str. 68.	W sąsiadujących ze sobą gminach Rybno, Działdowo, Płońnica i Lidzbark występują podobne problemy i możliwości rozwoju, więc wskazane byłoby zamieszczenie ich razem w ramach OSI Obszary Marginalizacji.	Uwaga nieuwzględniona Obszar strategicznej interwencji Obszary marginalizacji zidentyfikowany został w tym kształcie na poziomie krajowym. Wskazane OSI jako obligo zaimplementowano na poziom regionalny z poziomu krajowego (<i>Strategia na rzecz odpowiedzialnego Rozwoju</i>). Przedmiotowa uwaga winna zostać zgłoszona do poziomu krajowego na etapie konsultacji społecznych ww.

						dokumentu.
110.	Powiat Bartoszycki	5.4.2 Inteligentna specjalizacja, str. 38	Pkt. A - Produkty i usługi wysokiej jakości	Kształtowanie oferty turystycznej w oparciu o rzekę Łynę.	Łyna jest główną rzeką Warmii i Mazur o dł. 289 km (190 km na terenie Polski) i jest dużą atrakcją przyrodniczą i turystyczną z możliwością organizacji spływów kajakowych). Ponadto Łyna przepływa przez tereny następujących powiatów: nidzicki, olsztyński, lidzbarski oraz bartoszycki.	Uwaga uwzględniona (w pkt A, lit. k)
111.	Powiat Bartoszycki	5.4.2 Inteligentna specjalizacja, str. 39 - inwestycje infrastrukturalne	Pkt. K- Inwestycje infrastrukturalne	Wpisać: np. w oparciu o Kanał Mazurski, Kanał Elbląski, czy rzekę Łynę	Inwestycje infrastrukturalne odpowiadające na zapotrzebowanie turystów i mieszkańców przy zachowaniu walorów przyrodniczych regionu powinny opierać się także o rzekę Łynę. Łyna jest niezwykle malownicza i zachowała swój piękny dziewiczy charakter. Rzeka biegnie przez środek krainy Pojezierza Olsztyńskiego, Równinę Sępopolską oraz równinę Pregoty w Rosji. Dodatkowo Łyna tworzy malowniczy szlak kajakowy.	Uwaga uwzględniona.
112.	Powiat Bartoszycki	5.6.2 Optymalna Infrastruktura rozwoju, strona 50	Pkt. C- Infrastruktura komunikacyjna, podpunkt. B Wpisanie dodatkowych połączeń kolejowych	1) Przywrócenie połączenia kolejowego Bartoszyce- Korsze, 2) Uruchomienie połączenia kolejowego Bartoszyce- Lidzbark Warmiński, 3) Odtworzenie połączenia kolejowego Bartoszyce- Głomno, 4) Dowiązanie dróg powiatu bartoszyckiego z Via Balica i Via Carpatia (te same połączenia dla obu sieci).	1) Połączenie pasażerskie zostało zawieszono w 2002r. Z połączenia korzystać będą mieszkańcy, głównie młodzież docierająca do szkół oraz wojsko. Uruchomienie tego połączenia skróci czas dotarcia do stolicy regionu- Olsztyna, 2) Miasto Bartoszyce uczy ok. 25 000 mieszkańców, Lidzbark Warmiński- ok. 17 000. Wliczając okoliczne miejscowości budowa kolei zapewniłaby dostęp do transportu publicznego dla ok. 50 000 osób. Obszar ten ma już ukształtowaną sieć kolejową sięgającą czasów pruskich, która niestety nie jest dostosowana do dzisiejszego układu granic. Realizacja inwestycji umożliwi mieszkańcom w sposób pośredni dostęp do Olsztyna. 3) Od 1990 roku przez Głomno nie kursują	Uwaga uwzględniona częściowo. (w zakresie uruchomienia połączenia kolejowego Bartoszyce- Lidzbark Warmiński) Natomiast, drogi powiatowe są drogami lokalnymi, a zatem konkretne określenie powinno znaleźć się w strategiach lokalnych. Z poziomu regionalnego (z punktu widzenia

					<p>pociągi towarowe, linia jest zawieszona, po stronie polskiej ma około 16 km długości. Przejście kolejowe ma szansę na pogłębienie współpracy gospodarczej z sąsiadami z terenu Rosji. Przewóz towarów koleją odciąży ruch towarowy na drodze krajowej nr 51.</p> <p>4)</p> <p>a) DP 1404N Grzęda- Pleśno,</p> <p>b) DP 1567N Szczurkowo-Wodukajmy-Sępapol- Glitajny,</p> <p>c) DP 1956N DW512 (Kowalewo)-Lędławki,</p> <p>d) DP 1581N Dziełzychowo-Drogosze-Kiemławki Wielkie,</p> <p>e) DP 1396N Sępapol-Lwowiec-Michałkowo.</p> <p>Dowiązanie dróg powiatu bartoszyckiego do Via Baltica przyczyni się do stworzenia jednej z najważniejszych tras z punktu widzenia układu komunikacyjnego powiatu, regionu, Polski, ale także i całej Europy środkowo-wschodniej. Dowiązanie dróg powiatowych do Via Carpatia stworzy transeuropejski korytarz transportowy, który połączy północ z południem Europy.</p>	<p>zainteresowania całego województwa), wskazuje się problemy do rozwiązania, w tym potrzebę m.in. poprawy dostępności przestrzennej (...), w tym budowa i modernizacja dróg lokalnych czy poprawy czasu dojazdu do miast powiatowych.</p>
113.	Gmina Nidzica	5.6. Cel strategiczny: mocne fundamenty 5.6.2 Optymalna infrastruktura rozwoju str. 49 i 50	C. Infrastruktura komunikacyjna A. Inwestycje drogowe: – połączenia drogowe z regionalnym portem lotniczym w Szymanach gwarantujące ruch na lotnisku – udostępnienie	C. Infrastruktura komunikacyjna A. Inwestycje drogowe: – połączenia drogowe z regionalnym portem lotniczym w Szymanach gwarantujące ruch na lotnisku m.in. poprzez budowę obwodnicy w Nidzicy – udostępnienie obszaru funkcjonalnego Wielkich Jezior Mazurskich mieszkańcom metropolii warszawskiej m.in. poprzez budowę obwodnicy w Nidzicy	Budowa obwodnicy Nidzicy jest bardzo kluczowa dla połączenia południowej części województwa warmińsko-mazurskiego z regionalnym portem lotniczym w Szymanach; przyczyni się również w znacznym stopniu do lepszego skomunikowania portu z województwem mazowieckim, a tym samym stanie się otworem i szansą dla przedsiębiorców inwestujących na terenie województwa, w tym m.in. Nidzickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Ponadto dla lokalnego społeczeństwa zapewni poprawę	Uwaga niezasadna. Zapisy strategii konsumują zgłoszoną propozycję, która stanowi za daleko idące uszczegółowienie.

			<p>obszaru funkcjonalnego Wielkich Jezior Mazurskich mieszkańcom metropolii warszawskiej</p> <ul style="list-style-type: none">– poprawa skomunikowania międzyregionalnego <p>B. Inwestycje kolejowe</p> <ul style="list-style-type: none">– w infrastrukturę dworcową i rozwiązania bezkolizyjne	<ul style="list-style-type: none">– poprawa skomunikowania międzyregionalnego m.in. poprzez budowę obwodnicy w Nidzicy <p>B. Inwestycje kolejowe</p> <ul style="list-style-type: none">– w infrastrukturę dworcową i rozwiązania bezkolizyjne	<p>komfortu życia oraz wzrost bezpieczeństwa.</p> <p>Budowa wiaduktu wyeliminuje utrudnienia i uciążliwości związane z tamowaniem ruchu drogowego na ulicy Traugutta w Nidzicy (droga wojewódzka nr 545) oraz zagwarantuje oczekiwaną przez mieszkańców regionu jakość życia oraz co istotne zapewni większą konkurencyjność regionu z punktu widzenia potrzeb przedsiębiorców, a także pozytywnie wpłynie na środowisko przyrodnicze, co w dzisiejszych warunkach jest kwestią zdecydowanie priorytetową.</p>	
114.	Gmina Nidzica	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty 5.6.3. Przyjazne środowisko ekologiczne str. 52	<p>B. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego</p> <ul style="list-style-type: none">– ochrona i restytucja elementów rodzimej przyrody, w tym prowadzenie inwentaryzacji, waloryzacji i monitoringu różnorodności biologicznej	<p>B. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego</p> <ul style="list-style-type: none">– ochrona i restytucja elementów rodzimej przyrody, w tym prowadzenie inwentaryzacji, waloryzacji i monitoringu różnorodności biologicznej, w tym poprzez m.in. „kompleksowy system działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemu jeziora Omulew”	<p>Opracowanie kompleksowego i racjonalnego systemu rozwiązań technicznych, prawnych i edukacyjnych wspomagających poprawę stanu jakości wód jeziora Omulew i jego ochronę przed degradacją z zachowaniem wymogów ochrony obszarów Natura 2000</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Proponowane w projekcie Strategii cele i kierunki rozwoju regionu, obejmują ochronę i restytucję elementów rodzimej przyrody, w tym prowadzenie inwentaryzacji, waloryzacji i monitoringu różnorodności biologicznej. Natomiast, propozycje konkretnych projektów/inwestycji to poziom strategii lokalnej lub programu operacyjnego.</p>

115.	Powiat Nidzicki	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty 5.6.2 Optymalna Infrastruktura Rozwoju Str. 49 i 50	C. Infrastruktura komunikacyjna A. Inwestycje drogowe: <ul style="list-style-type: none">– połączenia drogowe z regionalnym portem lotniczym w Szymanach gwarantujące ruch na lotnisku– udostępnienie obszaru funkcjonalnego Wielkich Jezior Mazurskich mieszkańcom metropolii warszawskiej– poprawa skomunikowania międzyregionalnego B. Inwestycje kolejowe <ul style="list-style-type: none">– w infrastrukturę dworcową i rozwiązania bezkolizyjne	C. Infrastruktura komunikacyjna A. Inwestycje drogowe: <ul style="list-style-type: none">– połączenia drogowe z regionalnym portem lotniczym w Szymanach gwarantujące ruch na lotnisku m.in. poprzez budowę obwodnicy Nidzicy– udostępnienie obszaru funkcjonalnego wielkich jezior mazurskich mieszkańcom metropolii warszawskiej m.in. poprzez budowę obwodnicy Nidzicy– poprawa skomunikowania międzyregionalnego m.in. poprzez budowę obwodnicy Nidzicy B. Inwestycje kolejowe <ul style="list-style-type: none">– w infrastrukturę dworcową i rozwiązania bezkolizyjne, w tym m.in. budowę wiaduktu w Nidzicy	Budowa obwodnicy Nidzicy jest bardzo istotna i kluczowa dla połączenia południowej części województwa warmińsko-mazurskiego z regionalnym portem lotniczym w Szymanach; przyczyni się również w znacznym stopniu do lepszego skomunikowania portu z województwem mazowieckim, a tym samym stanie się otworem i szansą dla przedsiębiorców inwestujących na terenie województwa, w tym m.in. Nidzickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Ponadto dla lokalnego społeczeństwa zapewni poprawę komfortu życia oraz wzrost bezpieczeństwa. Budowa wiaduktu wyeliminuje utrudnienia i uciążliwości związane z tamowaniem ruchu drogowego na ulicy Traugutta w Nidzicy (droga wojewódzka nr 545) oraz zagwarantuje oczekiwaną przez mieszkańców regionu jakość życia oraz co istotne zapewni większą konkurencyjność regionu z punktu widzenia potrzeb przedsiębiorców, a także pozytywnie wpłynie na środowisko przyrodnicze, co w dzisiejszych warunkach jest kwestią zdecydowanie priorytetową.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycje konkretnych projektów/inwestycji to sfera programu operacyjnego. W strategii rozwoju regionu określa się, według stosowanej obecnie metodologii, podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju.
116.	Leszek Janczewski – mieszkaniec gminy Pozezdrze	Wysoka konkurencyjność/ str.40	Wspieranie tworzenia funkcjonalnych przestrzeni biznesowych	Priorytetem z punktu widzenia rozwijającego rolnictwa, koniecznym jest powstanie zakładu przetwórstwa mlecznego skupiające się wokół powiatu węgorzewskiego.	Umożliwi to lepszy zbytny i odbiór mleka na tych terenach, konkurencję na rynku mleka na tym terenie, zmniejszając bezrobocie oraz wyjazd tutejszych mieszkańców poszukujących pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja o charakterze lokalnym właściwa dla lokalnej strategii rozwoju. Wpisuje się w ogólne założenia Strategii rozwoju województwa.

117.	Leszek Janczewski – mieszkaniec gminy Pozezdrze	5.6.3 Przyjazne środowisko przyrodnicze/ str. 51	Zapewnienie ochrony oraz racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych.	Zadbanie o teren wokół rzeki „Sapina” oraz jej oczyszczenie na terenie gminy Pozezdrze. Poprawienie terenu na rzecz walorów krajobrazowych oraz turystycznych. Odbudowanie mostu w kierunku miejscowości Ogonki.	Jest to teren gdzie przyjeżdża dużo turystów w okresie letnim. Umożliwi to działanie lepiej wykorzystanie w sposób czynny wolnego czasu turystom. A mieszkańcom lepszy dojazd do sąsiednich miejscowości poprzez odbudowanie owego mostu. Zapewni lepsze korzystanie z walorów środowiska i oszczędność czasu przy dotarciu na dany teren lasu czy innych miejscowości jak Harsz, Ogonki czy Stręgielek.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja o charakterze lokalnym właściwa dla lokalnej strategii rozwoju. Wpisuje się w ogólne założenia Strategii rozwoju województwa.
118.	Leszek Janczewski – mieszkaniec gminy Pozezdrze	Optymalna infrastruktura rozwoju	Infrastruktura komunikacyjna	Przywrócenie linii kolejowych obejmujących takie miejscowości jak Węgorzewo oraz Mrągowo w szczególności przywrócenie linii 259 na odcinku Węgorzewo - Kętrzyn, większa konkurencja w transporcie autobusowym na liniach lokalnych i dalekobieżnych w województwie.	Kolej zwiększy przepływ towarów i ludzi na danym terenie. Poprawa jakości dróg wokół powiatu węgorzewskiego, w szczególności na terenie takich miejscowości jak: Stręgielek, Kuty, Gębałka. Zmiana potraktowania drogi w miejscowości Stręgielek w kierunku ośrodka wczasowego Stręgielek z duktu leśnego na normalną drogę asfaltową i jej poprawę stanu technicznego. A zachęcenie innych przewoźników do wsparcia poprzez swoją udział w rynku transportowym w województwie umożliwi spadek cen usług transportu publicznego przyczyni się to do rozwoju gospodarczego w powiecie węgorzewskim, a co za tym idzie, spadkiem bezrobocia.	Uwaga nieuwzględniona. Zarząd Województwa w części infrastruktury kolejowej dokonał wyboru strategicznego do 2030 roku w oparciu o propozycję zarządcy infrastruktury, tj. PKP PLK, a i tak stanowi to tylko rekomendacje do poziomu krajowego. Uwaga nieuwzględniona W Strategii zostały uwzględnione tylko połączenia kolejowe zaproponowane przez PKP PLK.
119.	Leszek Janczewski – mieszkaniec gminy Pozezdrze	Kierunki celów strategicznych/ str. 20	Spójność, ekonomiczna, społeczna, przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy	Konieczność rozwiązań ustawowych w zakresie wykupu dzierżawionych nieruchomości. Lepszego przekazywania kompetencji pomiędzy instytucjami samorządowymi oraz rządowymi.	Uregulowanie spraw własnościowych w zakresie wykupu nieruchomości dzierżawionych od instytucji państwowych takich jak np. lasy. Umożliwi to jeszcze większe uwolnienie w większym stopniu inwestycji na danych terenach poprzez lepsze wsparcie oraz koordynację działań rozumieć	Uwaga nieuwzględniona. Rozwiązania ustawowe nie należą do kompetencji samorządu województwa.

					np. pilne uregulowanie kwestii związanej z melioracją pól.	
120.	Instytut Badań Edukacyjnych	Rozdz. 5.3.1. Użyteczne kwalifikacje s. 32	Rozdz. 5.3.1. Użyteczne kwalifikacje	<p>Należy rozróżnić kwalifikacje i kompetencje zgodnie z:</p> <ul style="list-style-type: none">– treścią Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji Dz. U. 2016 poz. 64– Załącznikiem 8 Ministra Inwestycji i Rozwoju „Podstawowe informacje dotyczące uzyskiwania kwalifikacji w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego”– Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020– Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) z dn. 30.5.2018 r. <p>Propozycja zmiany: Rozdz. 5.3.1. Użyteczne kwalifikacje i kompetencje</p>	<p>Zgodnie z treścią ustawy o ZSK: „kwalifikacja - zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący;”.</p> <p>Zaś kompetencja to wyodrębniony zestaw efektów uczenia się/kształcenia. Opis kompetencji zawiera jasno określone warunki, które powinien spełniać uczestnik projektu ubiegający się o nabyci kompetencji, tj. wyczerpującą informację o efektach uczenia się dla danej kompetencji oraz kryteria i metody ich weryfikacji.</p> <p>Reasumując - uczestnictwo w kursach, szkoleniach prowadzi do uzyskania kompetencji. W przypadku kiedy po kursie, szkoleniu przystępujemy do egzaminu (walidacji) przez zewnętrzny uprawniony do tego podmiot wówczas możemy nabyć kwalifikacje.</p>	Uwaga uwzględniona.
121.	Instytut Badań Edukacyjnych	Rozdz. 5.3.1. Użyteczne kwalifikacje s. 32	W celu operacyjnym użyteczne kwalifikacje mieści się zarówno edukacja formalna, jak i pozaformalna.	<p>Zgodnie z Ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji i zawartą w niej definicją kwalifikacji należy uwzględnić tu także edukację nieformalną.</p> <p>Proponowana zmiana: W celu operacyjnym użyteczne kwalifikacje mieści się zarówno edukacja formalna, pozaformalna jak i nieformalna.</p>	Edukacja nieformalna polega między innymi na samodzielnym zdobywaniu wiedzy, umiejętności np. poprzez pasje i zainteresowania. Osoba, która uczy się samodzielnie w myśl Ustawy o ZSK może zgłosić się do instytucji walidującej by poddać się walidacji i uzyskać odpowiednią kwalifikację. Na przykład możemy samodzielnie uczyć się żeglarstwa by później podejść do egzaminu celem uzyskania	Uwaga uwzględniona.

					patentu sternika. Zasada da dotyczy szeregu kwalifikacji rynkowych wpisanych do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.	
122.	Instytut Badań Edukacyjnych	Rozdz. 5.3.1. Użyteczne kwalifikacje s. 32	Kształcenie przez całe życie wiąże się z procesami zachęcania i wspierania postaw otwartych na wiedzę, chęć pozyskiwania nowych kwalifikacji, niezależnie od wieku statusu na rynku pracy, statusu społecznego i pełnionych funkcji.	<p>Zapis sprzeczny z konkluzjami Rady z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie strategicznych ram Europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia („ET 2020”) oraz Zintegrowaną Strategią Umiejętności 2030 z dn. 25 stycznia 2019 roku, uchwałą nr 12/2019, Rada Ministrów przyjęła dokument (część ogólna) Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część ogólna) została opracowana w wyniku szerokich konsultacji, z uwzględnieniem: wymogów wynikających z Umowy Partnerstwa, dokumentu strategicznego Perspektywa uczenia się przez całe życie, dokumentacji OECD Skills Strategy oraz założeń Nowego Europejskiego Programu na rzecz Umiejętności. W ww. dokumentach mówi się wyłącznie o uczeniu się przez całe życie {LLL-Lifelong Learning}.</p> <p>W Strategii treść niepotrzebnie zwięzła do pojęcia kształcenie, podczas gdy pojęcie uczenie jest terminem szerszym, wykraczającym poza domyślne kształcenie w ramach oświaty i szkolnictwa wyższego.</p> <p>Proponowana zmiana: Uczenie się przez całe życie wiąże się z procesami zachęcania i wspierania postaw otwartych na wiedzę, chęć pozyskiwania nowych kompetencji i kwalifikacji, niezależnie od wieku statusu na rynku pracy, statusu społecznego i pełnionych funkcji.</p>	<p>Zgodnie z treścią ustawy o ZSK: „kwalifikacja - zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący;”.</p> <p>Zaś kompetencja to wyodrębniony zestaw efektów uczenia się/kształcenia. Opis kompetencji zawiera jasno określone warunki, które powinien spełniać uczestnik projektu ubiegający się o nabyci kompetencji, tj. wyczerpującą informację o efektach uczenia się dla danej kompetencji oraz kryteria i metody ich weryfikacji.</p> <p>Reasumując - uczestnictwo w kursach, szkoleniach prowadzi do uzyskania kompetencji. W przypadku kiedy po kursie, szkoleniu przystępujemy do egzaminu (walidacji) przez zewnętrzny uprawniony do tego podmiot wówczas możemy nabyć kwalifikacje.</p> <p>Edukacja nieformalna polega między innymi na samodzielnym zdobywaniu wiedzy, umiejętności np. poprzez pasje i zainteresowania. Osoba, która uczy się samodzielnie w myśl Ustawy o ZSK może zgłosić się do instytucji walidującej by poddać się walidacji i uzyskać odpowiednią kwalifikację. Na przykład możemy samodzielnie uczyć się żeglarstwa by później</p>	Uwaga uwzględniona

					podejść do egzaminu celem uzyskania patentu sternika. Zasada da dotyczy szeregu kwalifikacji rynkowych wpisanych do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.	
123.	Instytut Badań Edukacyjnych	Rozdz. 5.3.1. Użyteczne kwalifikacje s. 32	Kierunki działań celu operacyjnego użyteczne kwalifikacje A. Przemysł 4.0 i kolejne	W podpunkcie a i b mowa jest o zdobywaniu umiejętności (czyli - kompetencji), czyli czymś co nie jest kwalifikacją a jest równie istotne dla tworzenia nowych idei, zmian i przystosowań w Przemysle 4.0. Z uwagi powyższe proponuje się zmianę nazwy na: Kierunki działań celu operacyjnego użyteczne kwalifikacje i kompetencje.	j.w.	Uwaga uwzględniona.
124.	Instytut Badań Edukacyjnych	Rozdz. 5.3.1. Użyteczne kwalifikacje s. 32	Kierunki działań celu operacyjnego użyteczne kwalifikacje B. Kwalifikacje przez całe życie	Punkt w jego opisie (podpunkty a-i) odnosi się raczej do szerszego pojęcia jakim jest uczenie się przez całe życie. Z tego względu proponuję zmianę nazwy kierunku na: B. Uczenie się przez całe życie.	j.w.	Uwaga uwzględniona.
125.	Instytut Badań Edukacyjnych	Analiza SWOT s. 25 Tabela Szanse	Zmiany klimatyczne ... skutkujące wydłużeniem sezonu turystycznego	Szansę rozwoju regionu związane ze zmianami klimatycznymi skutkującymi wydłużeniem sezonu turystycznego są niewspółmierne do zagrożeń z tego wynikających. Upatrywanie szans w zmianach klimatu nijak nie koresponduje z wnioskami zawartymi w Projekcie Polityki Ekologicznej Państwa 2030 - poniżej kilka zapisów dotyczących „szans” województwa warmińsko-mazurskiego. Najważniejsze prognozowane oddziaływanie dla obszaru Europy Środkowo-Wschodniej obejmuje: częstsze ekstrema temperatury, większą intensywność opadów mogącą powodować powodzie o każdej porze roku, wzrost	https://biD.mos.sov.pl/pl/prawo/inne-projekty/projekt-polityki-ekologicznej-panstwa-2030-etap-stalego-komiteu-rady-ministrow/	Uwaga nieuwzględniona. Niewątpliwie zmiany klimatyczne stanowią zagrożenia, które zostały wskazane w uzasadnieniu uwagi. Z drugiej strony niosą szansę na rozwój gospodarczy sektora turystycznego poprzez możliwe wydłużenie sezonu turystycznego, dlatego proponujemy uwzględnić je w analizie SWOT zarówno po stronie zagrożeń, jak i szans.

			<p>częstotliwości i intensywności huraganów, a także częstsze występowanie susz oraz związanych z tym strat w produkcji rolnej i zwiększonego ryzyka pożarów lasów. Prognozuje się również częstsze występowanie temperatur oscylujących wokół zera stopni Celsjusza zimą, co może doprowadzić do zwiększenia uszkodzeń dróg i placów. Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych i wód przejściowych i przybrzeżnych, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi w wyniku stresu termicznego i zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie możliwości chłodzenia elektrowni ciepłych, czego skutkiem będzie przykładowo spadek ich mocy produkcyjnej i przeciążenie sieci energetycznej.</p> <p>Bardzo wysokie zagrożenie ryzykiem eutrofizacji wód śródlądowych zidentyfikowano w województwie pomorskim i zachodniopomorskim. Poważne zagrożenie eutrofizacją występuje również na terenach województwa warmińsko-mazurskiego. Zmieniający się klimat będzie miał również kluczowy wpływ na warunki produkcji w sektorze rolnym. Niedobory wody to jeden z przykładów negatywnego oddziaływania na sektor rolnictwa w wyniku zmian klimatycznych. Okresowo, problemem są także podtopienia spowodowane intensywnymi opadami jak również przymrozki. Ponadto, w związku z wydłużeniem okresu wegetacyjnego,</p>	
--	--	--	---	--

				<p>spowodowanego wzrostem średniej temperatury, zwiększa się zagrożenie wystąpienia szkodników roślin uprawnych, zmiana zasięgu ich występowania, chorób zwierząt bądź obniżenie wydajności zwierząt, co w sposób istotny może wpłynąć na efektywność produkcji rolnej a przy większej skali także na poziom bezpieczeństwa żywnościowego kraju.</p> <p>Z uwagi na rolniczo-leśny charakter gospodarki wytwórczej występowanie katastrofalnych zjawisk klimatycznych będzie miało szczególnie negatywne konsekwencje dla rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego, lubelskiego, wielkopolskiego i mazowieckiego.</p> <p>Wniosek: Należy usunąć zapis z opisu SZANS analizy SWOT Zmiany klimatyczne.... skutkujące wydłużeniem sezonu turystycznego</p>		
126.	Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa opieki długoterminowej	4.1. Analiza SWOT- słabe strony / str. 24	„niska dostępność odpowiednich usług ...”	... słaba dostępność usług publicznych. zbyt mały zakres usług dla starzejącego się społeczeństwa, osób starszych i niesamodzielnych, niepełnosprawnych, przewlekle i nieuleczalnie chorych ...	W województwie brakuje kompleksowych i skoordynowanych usług medyczno-socjalnych dla osób starszych i niesamodzielnych, niepełnosprawnych, przewlekle i nieuleczalnie chorych o różnym zakresie wsparcia dostosowanych do narastających potrzeb społecznych.	Uwaga niezasadna. Propozycja stanowi jedynie uszczegółowienie; ma charakter operacyjny Projekt Strategii odpowiada na podnoszone kwestie m.in. w celu operacyjnym 5.3.2
127.	Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa opieki długoterminowej	5.3.2. Nowoczesne usługi - A. jakość usług str. 34	„podwyższenie standardu obiektów, w których świadczone są usługi”	... w tym usługi dla osób starszych i niesamodzielnych, niepełnosprawnych, przewlekle i nieuleczalnie chorych ...	Celem podniesienia jakości usług oraz rozszerzenia ich zakresu konieczne jest dostosowanie obiektów świadczących usługi osobom starszym i niesamodzielnym, niepełnosprawnym, przewlekle i	Uwaga niezasadna. Propozycja stanowi jedynie uszczegółowienie; ma charakter operacyjny.

					nieuleczalnie chorym oraz ich doposażenie.	
128.	Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa opieki długoterminowej	5.3.2. Nowoczesne usługi – C \ dostępność usług str. 34	„uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych, samotnych i niesamodzielnych)”	„uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne, dziennej i stacjonarnej placówki opieki długoterminowej ...	Istnieje konieczność stworzenia większej liczby placówek świadczących długoterminowe usługi opiekuńczo - lecznicze w różnym zakresie dostosowane do optymalnych potrzeb osób starszych i niesamodzielnych, niepełnosprawnych, przewlekle i nieuleczalnie chorych. Jednym z celów jest także zabezpieczenie organizacji tzw. opieki wytchnieniowej dla członków rodzin opiekujących się ww. osobami w środowisku domowym.	Uwaga uwzględniona.
129.	Gmina Janowo	5.6.2/49	C. Infrastruktura komunikacyjna	Wpisanie do dokumentu „Warmińsko - Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego” zadania: „Rozbudowa drogi woj. Nr 604 na odc. Robaczewo - Wielbark”	W znacznym stopniu poprawi się bezpieczeństwo osób podróżujących tą drogą oraz skróci czas jazdy między tymi dwoma miejscowościami. Spora grupa osób zamieszkująca powiat nidzicki zatrudniona jest w fabryce IKEA Industry Wielbark, każdego dnia pokonuje drogę do i z zakładu pracy do miejsca zamieszkania, a przebudowa drogi wojewódzkiej nr 604 skróci tę codzienną czynność. Po przez poprawę infrastruktury drogowej osoby bezrobotne, będą chętniej podejmować pracę poza miejscem zamieszkania, co przyczyni się do rozwoju społecznego i gospodarczego naszego regionu. Prace budowlane, przeprowadzone w ramach modernizacji drogi wojewódzkiej nr 604 wzmocnią atrakcyjność turystyczną okolic Nidzicy i Wielbarka, poprzez ułatwiony dojazd do portu lotniczego Olsztyn - Mazury w Szymanach.	Uwaga nieuwzględniona Propozycje projektów/inwestycji to sfera programu operacyjnego. W strategii rozwoju regionu określa się, według stosowanej obecnie metodologii, podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki działań, w które wpisuje się to przedsięwzięcie. Proponujemy konkretne odwołanie uwzględnić w strategii lokalnej.
130.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Transformacja energetyczna i zmiany klimatyczne / str. 12	Transformacja energetyczna i zmiany klimatyczne będą czynnikiem	Zamiast twierdzenia że "będą" należy użyć zwrotu „mogą” - może wpłynąć, kształtować, etc.	Twierdzenie dogmatyczne o zmianach klimatycznych pomimo medialnej i politycznej chwytliwości nie są niczym	Uwaga uwzględniona.

			kształtującym... Będzie nurt w polityce...		uzasadnione.	
131.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Zmiany klimatyczne.../ szanse SWOT/ 25	Skutkujące wydłużeniem się sezonu turystycznego	Należy usunąć ten akapit, zarówno założenie jak i wysnute wnioski są dosyć abstrakcyjne.	Zmiany klimatyczne zachodzą w perspektywie setek i tysięcy lat, ale nie w perspektywie tego opracowania. Takie zapisy obniżają naszym zdaniem jego rangę.	Uwaga nieuwzględniona
132.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Słabe strony SWOT/ 24 Zagrożenia SWOT/ 26	Problemy rozwojowe organizacji społecznych	Należy dodać, że istniejące regulacje prawne dyskryminują lub blokują prawa społeczności lokalnych i organizacji ekologicznych, dotyczy to np. prawa wodnego, górniczego, środowiskowego, informacji publicznej, etc.	Prawo krajowe zawiera wiele ograniczeń i wykluczeń dla uczestnictwa społeczności lokalnych i prawa do informacji w sprawach środowiskowych.	Uwaga nieuwzględniona. Samorząd województwa nie ma wpływu na regulacje prawne przyjmowane na poziomie krajowym.
133.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Słabe strony SWOT/ 24 Zagrożenia SWOT/ 26	Problemy komunikacyjne i związane ze zwiększonym ruchem tranzytowym w regionie	Brak komunikacji kolejowej w układzie południkowym, np. Gołdap-Olecko-Ełk, Węgorzewo-Giżycko-Orzysz-Pisz. Nie są wykorzystane istniejące prawa własnościowe, a w terenie nasypy, budowę dla realizacji szybkich połączeń kolejowych w regionie. Brak rozwiązania problemu natężenia samochodowego ruchu towarowego przez obszar regionu. Nieostrzegana idea i możliwość specjalizacji transportowej - „tiry na tory”.	W strategii pominięto konieczność przywrócenia połączeń kolejowych i autobusowych powodujące marginalizację znacznych obszarów, szczególnie przygranicznych. Komunikacja publiczna jest kluczowym elementem dla stymulacji rozwoju całego regionu.	Uwaga nieuwzględniona Zarząd Województwa w części infrastruktury kolejowej dokonał wyboru strategicznego do 2030 roku w oparciu o propozycję zarządcy infrastruktury, tj. PKP PLK, a i tak stanowi to tylko rekomendacje do poziomu krajowego. Trzeba mieć świadomość, że decyzje w tym zakresie podejmują Ministerstwo Infrastruktury i PKP. Niemniej, podkreślić należy, że projekt Strategii obejmuje m.in. odtworzenie połączenia kolejowego Olecko –

						Gołdap (linia kolejowa nr 41).
134.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Słabe strony SWOT/ 24 Zagrożenia SWOT/ 26	Brak zapisu/problemy środowiskowe, inwestycje negatywnie oddziałujące na środowisko.	Zagrożenie dla społeczności lokalnych ze strony inwestycji wpływających negatywnie na środowisko jak hodowla przemysłowa, przerób i składowanie odpadów, eksploatacja złóż kruszyw, linie przesyłowe WN, farmy wiatrowe, maszty telekomunikacji komórkowej. Brak przygotowania kadr samorządowych w dziedzinie oceny środowiskowej inwestycji.	Brak uregulowań prawnych w wielu dziedzinach związanych z emisjami do środowiska powoduje negatywny rozwój inwestycji mających kardynalne znaczenie dla walorów, emitujących do środowiska, substancje szkodliwe, zapachy, hałas, infradźwięki, promieniowanie elektromagnetyczne, czy naruszania walorów krajobrazowych i turystycznych, np. Żwirownie, wiatraki, maszty SBTK, etc. Delimitacja dla energetyki wiatrowej wyraźnie wykazała brak możliwości rozwoju wielkoskalowej energetyki wiatrowej.	Uwaga nieuwzględniona. Podnoszone kwestie dotyczą poziomu krajowego.
135.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Słabe strony SWOT/ 24 Zagrożenia SWOT/ 26	Brak zapisu/ braki i niedobory w infrastrukturze turystycznej i rekreacyjnej. Nieprawidłowa organizacja przestrzeni publicznej.	Mała ilość lub brak dróg rowerowych. Ograniczanie dostępu do wód z powodu zabudowy letniskowej i grodzenia posesji nad jeziorami i rzekami. Nadmierna ilość kładek i pomostów prywatnych, negatywne zmiany powierzchni i środowiska wokół wód.	Dotyczy mieszkańców i turystów. Zagrożenie bezpieczeństwa i jakości życia, niszczenie ekosystemów i walorów turystycznych. Dostęp do wód płynących i jezior jako podstawowe prawo naturalne zarówno człowieka jak i migrujących zwierząt.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja dotycząca dostępu do wody mieści się w punkcie ZAGROŻENIA – intensyfikacja antropopresji w sezonie letnim. Natomiast niedobór infrastruktury turystycznej (trasy rowerowe) można wskazać np. w strategii rozwoju turystyki, w Strategii mieszczą się w punkcie SŁABE STRONY – niska dostępność odpowiednich usług
136.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Słabe strony SWOT/ 24 Zagrożenia SWOT/ 26	Brak zapisu/ gleby powierzchni naturalna i krajobraz – nadmierna	Planowane potencjalnie wydobywanie gazu łupkowego może przyczynić się do zagrożeń środowiskowych, degradacji krajobrazu, atmosfery i wód	Degradacja przestrzeni życiowej i środowiska, ograniczenie potencjału turystycznego, zanik możliwości rozwoju poza korporacyjną	Uwaga nieuwzględniona. Tego typu treści są adekwatne do strategii

			eksploatacja złóż kruszyw naturalnych i szczelinowanie	powierzchniowych. Nadmierny rozwój zakładów eksploatacji kruszyw degraduje krajobraz i potencjał regionu, narusza stosunki wodne. Następuje nieracjonalne wykorzystanie złóż bez dalszej perspektywy czasowej.	eksploatacją dla doraźnych korzyści.	będź programu ochrony środowiska.
137.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Słabe strony SWOT/ 24 Zagrożenia SWOT/ 26	Brak zapisu/ naruszanie stanu zadrzewień i poziomu oraz jakości wód.	Zmniejszanie poziomu wód gruntowych i płynących oraz naturalnej mikroretencji. Likwidacja zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, a także barier roślinności na obrzeżu wód powierzchniowych. Krocząca eutrofizacja wód. Zwalczanie siedlisk bobra który naturalnie przywraca ekosystemy do życia. Negatywny system motywacji środowiskowej dla rolników. Masowa wycinka zadrzewień przydrożnych dewastuje krajobraz kulturowy, charakterystyczny walor Warmii i Mazur oraz cenne siedliska związane z tymi ekosystemami.	Nadmierne drenowanie powierzchni uprawnych, dofinansowanie drenażu i likwidacji zadrzewień śródpolnych i na miedzach, a także akceptacja zaorywania pól do brzegu rzek i jezior powoduje brak barier dla spływów substancji eutroficznych do wód powierzchniowych.	Uwaga uwzględniona.
138.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Słabe strony SWOT/ 24 Zagrożenia SWOT/ 26	Brak zapisu/presja rolnictwa na ekosystemy – hodowle wielkopowierzchniowe i nakładcze, zagrożenie ze strony rolnictwa stosującego organizmy GMO. Wskazane byłoby użycie zwrotu i idei rozwoju regionu „Warmia i Mazury wolne od GMO”	Hodowla przemysłowa wypiera naturalne gatunki roślin i zwierząt. Hodowla nakładcza firm zagranicznych wykorzystuje nasze środowisko degradując warunki zamieszkania i rekreacji oraz obniża opłacalność produkcji rolnej w regionie. Przemysłowe systemy hodowli i upraw powodują zanik gatunków rodzimych, nadmierną chemizację upraw oraz wprowadzanie gatunków modyfikowanych genetycznie. Uprawy dla celów energetycznych (np. kukurydza do biogazowni) a także duże hodowle (np. dzikich zwierząt) powodują wygradzenie i wycofanie z produkcji rolniczej tysięcy hektarów ziemi uprawnej. Obszary te są zamknięte zarówno dla ludzi jak i naturalnej migracji zwierząt. Chemia stosowana bez ograniczeń	Zagrożenie środowiskowe sprzeczne z ideą strategii – produkcji wysokiej jakości ekologicznej żywności oraz podwyższania jakości życia mieszkańców.	Uwaga uwzględniona częściowo w innej części Strategii.

				wyniszcza owady i wpływa m.in. na gospodarke pszczelarską.		
139.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Słabe strony SWOT/ 24 Zagrożenia SWOT/ 26	Brak zapisu/rozwój OZE w formach wpływających negatywnie na środowisko, brak możliwości rozwoju energetyki prosumenckiej.	Istniejące farmy wiatrowe zlokalizowano zbyt blisko zabudowy mieszkaniowej, niezgodnie z aktualnym prawem 10xh. Brak perspektyw rozwoju i poprawy jakości życia na takich obszarach. Biogazownie przemysłowe generują problemy z monokulturą upraw i niszczeniem środowiska w tym obszarze oraz wygradzenia blokujące szlaki migracyjne zwierząt. Brak perspektyw rozwoju rozproszonej energetyki prosumenckiej, co powiększa uzależnienie i ubóstwo energetyczne w regionie. Niezbadanie potencjału geotermii.	Zgadzamy się z proponowanym zapisem celu 4.2D w prognozie dla strategii – w sprawie energetyki rozproszonej, kogeneracja i zrównoważony rozwój energetyki rozproszonej.	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapis zostanie preredagowany.
140.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Słabe strony SWOT/ 24 Zagrożenia SWOT/ 26	Brak zapisów/ lokalizowanie instalacji z emisją pola elektromagnetycznego , linii przesyłowych WN oraz stacji bazowych telefonii komórkowej zbyt blisko miejsc zamieszkania i aktywności turystycznej. Ograniczenia prawa samorządów przez spec ustawy i nadużycia prerogatyw dla inwestycji celu publicznego.	Potencjalne emisje pola elektromagnetycznego ma wpływ na społeczną ocenę krajobrazu codziennego i kulturowego. Linie przesyłowe i stacje telefonii komórkowej mają wpływ na zdrowie ludzi, środowisko oraz ocenę jakości oferty turystycznej regionu. Pozbawienie samorządów możliwości prawnych porządkujących problematykę lokalizacji takich inwestycji zbyt blisko miejsc zamieszkania ludzi oraz obszarów z potencjałem turystycznym to degradacja naturalnego krajobrazu i możliwości rozwoju sektora turystycznego.	Konieczne wydaje się wypracowanie standardów podejścia administracji w sprawie kolejnych seryjnych inwestycji, np. linie kablowe dla transferu energii elektrycznej, obszary ograniczonego użytkowania dla lokalizacji masztów i urządzeń telekomunikacji ruchomej w ustalonej bezpiecznej odległości od miejsc zamieszkania w odniesieniu do mocy EIRP układu antenowego. Wspomniane braki w infrastrukturze telekomunikacyjnej nie usprawiedliwiają chaotycznego lokowania urządzeń bez oceny wpływu na ludzi i środowisko.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja byłaby zasadna w lokalnych Strategiach rozwoju lub strategii rozwoju turystyki. Ponadto działania na rzecz niwelacji tych zagrożeń wiąże się ze zmianą systemową, na które Strategia rozwoju województwa nie ma wpływu.
141.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Słabe strony SWOT/ 24 Zagrożenia SWOT/ 26	Brak zapisów/ niezrównoważone systemy gospodarki leśnej państwowej i	Gospodarka leśna państwowa i prywatna prowadzona jest głównie dla pozyskania surowca drzewnego – powinna nastąpić modyfikacja zasad gospodarki leśnej oraz	W tekście strategii - wpływ dużej ilości obszarów chronionych na różne formy lokalnych biznesów naznaczono cechą negatywną – „niekorzystna presja	Uwaga nieuwzględniona. j.w.

			prywatnej nie spełniającego wymogów zrównoważonego rozwoju.	planów urządzania lasów, a także umożliwienie społecznościom lokalnym wpływu na sposoby zagospodarowania szczególnie wpływające na wartości przyrodnicze i krajobrazowe. Brak rzeczywistych możliwości kreowania rozwoju obszarów leśno-pojeziernych. Brak koordynacji planów urządzania lasów z planami rozwoju obszarów turystycznych.	zewnątrzna”. Nie zgadzamy się z takim dosyć płytkim ujęciem problemu. Dla inwestorów ważne są jasno określone zasady do których mają się zastosować z szacunkiem do przyrody, ludzi i krajobrazu. Sugerowane między wierszami zmniejszenie ilości obszarów chronionych, które miałyby się przyczynić do akceptacji rozwoju jakichś biznesów kosztem innych wartości środowiskowych i społecznych. To ślepy zaułek i pole do szeregu nadużyć, konfliktów społecznych i zagrożeń dla ludzi i środowiska.	
142.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Słabe strony SWOT/ 24 Zagrożenia SWOT/ 26	Brak zapisów/ potencjalne konflikty inwestycje – środowisko – społeczność lokalna	Potencjalne konflikty planowania przestrzennego oraz ocen środowiskowych dla inwestycji liniowych, zakładów górniczych oraz innych instalacji potencjalnie i znacząco oddziałujących na środowisko.	Istnieje wiele ognisk zapalnych na styku inwestor-samorządy i mieszkańcy. Jest to problem zarówno dla sfery biznesu jak też społeczności lokalnych. Setki spraw środowiskowych w SKO oraz sądach administracyjnych.	Uwaga uwzględniona w słabych stronach.
143.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Słabe strony SWOT/ 24/	Brak zapisów/ niszczenie naturalnych warunków migracji i rozrodu ryb – obniżenie potencjału rybactwa śródlądowego.	Brak przepławek jak też przekopywanie i prostowanie koryt rzecznych utrudnia migrację i rozród ryb w wodach powierzchniowych, zmniejsza też potencjał turystyki wędkarskiej i kulinarnej w regionie.	-----	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga zbyt szczegółowa na etapie planowania strategicznego.
144.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna.../str. 28	W ujęciu spójności należy podkreślić konieczność pozytywnego spełnienia większości wymienionych wyżej problemów środowiskowych i społecznych.	Należy ująć w całości strategii kontekst zagrożeń środowiskowych w szczególności ze strony inwestycji potencjalnie i znacząco wpływających na środowisko.	Brak korelacji pomiędzy inwestycjami a środowiskiem i potencjałem turystycznym oraz mieszkaniowym uniemożliwi realizację celu głównego – spójności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii przewiduje liczne kierunki działań mających na celu ochronę zasobów środowiskowych naszego regionu. Poza

						tym, inwestycje potencjalnie znacząco i zawsze znacząco oddziałujące na środowisko zostają poddane procedurze OOŚ.
145.	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	Korytarze transportowe	Konieczność prowadzenia korytarzy transportowych z poszanowaniem wartości i walorów przyrodniczych, społecznych i krajobrazowych	Planowane rozbudowy korytarzy transportowych przez cenne obszary np. Wielkie Jeziora i skierowanie ku Dolinie Biebrzy wywołują wiele zastrzeżeń o utratę cennych obszarów przyrodniczych i turystycznych.	O ile bardzo potrzebne na Mazurach i Warmii są sprawne i bezpieczne drogi to należy podjąć wszelkie możliwe działania dla zabezpieczenia cennych obszarów przed efektem i presją znacznego natężenia międzynarodowego ruchu tranzytowego.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii przewiduje liczne kierunki działań mających na celu poszanowanie walorów naszego regionu. Poza tym, inwestycje mogące potencjalnie znacząco i zawsze znacząco oddziałujące na środowisko zostają poddane procedurze OOŚ.
146.	Starostwo Powiatowe w Nowym Mieście Lubawskim	5.6.2 clit. a tiret 4 (str.49)	„połączenia drogowe z regionalnym portem lotniczym w Szymanach gwarantujące ruch na lotnisku”	Uzupełnienie sformułowania celu: „połączenia drogowe w tym w szczególności autostrady a1 z regionalnym portem lotniczym w Szymanach gwarantujące ruch na lotnisku”	Województwo warmińsko mazurskie nie posiada sieci autostrad. Najbliżej położoną autostradą jest autostrada A1. Połączenie lotniska w Szymanach z autostradą A1 (najkrótsza droga dojazdu poprzez drogę wojewódzką nr 538 do węzła Grudziądz) zapewni sprawną komunikację lotniska z różnymi regionami polski.	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii konsumuje zgłoszoną propozycję.
147.	Starostwo Powiatowe w Nowym Mieście Lubawskim	6.1 Kryterium wyboru (str.59)	„kryterium wyboru: obszar wskazany w strategii z 2013 roku na podstawie położenia ośrodka gminnego w odległości	Zmiana kryterium: „kryterium wyboru: obszar ustalony na podstawie położenia ośrodka gminnego w odległości maksymalnie 15 km od drogi nr 7, nr 16 1 nr 15” W konsekwencji uzupełninie katalogu miast	Droga krajowa nr 15 na odcinku Toruń-Ostróda jest obciążona większym natężeniem ruchu niż droga nr 16 na odcinku Grudziądz-Ostróda. Uwzględnienie drogi krajowej nr 15 w OSI Tygrys Warmińsko-Mazurski przyczyni się do rozwoju oraz wzmocnienia	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja sprzeczna z metodologią przyjętą już w 2013 roku tj.

			maksymalnie 15 km od drogi nr 7 1 nr 16	o Nowe Miasto Lubawskie i gmin o gminę Kurzętnik, Grodziczno i Nowe Miasto Lubawskie.	konkurencyjności krajowej i międzynarodowej regionu dzięki rozwojowi gmin leżących przy drodze nr 15. Wpłyne na usprawnienie połączeń komunikacyjnych istniejących stref ekonomicznych i przemysłowych na terenie gmin leżących przy drodze krajowej nr 15, a tym samym na ich rozwój.	wyznaczenie OSI wynika z idei koncentracji interwencji na określonych zagadnieniach w ściśle zdiagnozowanej przestrzeni. Ponadto, brak przynależności do OSI nie wiąże się z mniejszymi szansami na pozyskiwanie środków finansowych wspierających rozwój gmin.
148.	Starostwo Powiatowe w Nowym Mieście Lubawskim	5.5.2 b lit. B turet 3 (str.45)	„współpraca z województwem kujawsko-pomorskim m.in. w zakresie produkcji rolno-spożywczej, promocji i turystyki”	Zmiana opisu kierunku działań: „współpraca z województwem kujawsko-pomorskim m.in. w zakresie produkcji rolno- spożywczej, promocji i turystyki w tym tworzenie połączeń turystycznych łączących Pojezierze Brodnickie z Pojezierzem Ławskim”	Połączenie Pojezierza Brodnickiego i Ławskiego za pomocą ścieżki rowerowej biegnącej po dawnym torowisku zlikwidowanej unii kolejowej zapewni wzrost atrakcyjności turystycznej obszarów na szlaku między Ławą a Brodnicą.	Uwaga częściowo uwzględniona. W tym miejscu projektu Strategii wpisujemy sprawy uzgodnione między regionami. Samorząd województwa warmińsko-mazurskiego wraz z województwem kujawsko-pomorskim wypracuje zakres działań do współpracy obu województw. Wysuniemy zgłoszoną propozycję do rozważenia.
149.	Starostwo Powiatowe w Nowym Mieście Lubawskim	5.3.2. Clit.b 1 lit.c (str.34)	„B. Uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne oraz	Zmiana opisu kierunku działań: „B. Uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych samotnych i	Doprecyzowanie kierunku działań ma na celu skierowanie uwagi w strategii na działania podejmowane na poziomie powiatów w zakresie ochrony zdrowia w tym finansowania usług, modernizacji	Uwaga nieuwzględniona. W kontekście rozszerzenia zapisów lit. b – jest to poziom

			obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych samotnych i niesamodzielnych) C. Inne działania służące zapewnieniu optymalnej dostępności do wszystkich kategorii świadczeń zdrowotnych i rehabilitacyjnych, bez względu na miejsce zamieszkania"	niesamodzielnych) ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb modernizacji obiektów i wyposażenia szpitali powiatowych" C. Inne działania służące zapewnieniu optymalnej bilansującej się finansowo dostępności do wszystkich kategorii świadczeń zdrowotnych i rehabilitacyjnych, bez względu na miejsce zamieszkania".	infrastruktury (obiektów jak i wyposażenia).	operacyjny.
150.	Starostwo Powiatowe w Nowym Mieście Lubawskim	5.3.1 b lit. b (str.33)	„B. Rozszerzenie kierunków kształcenia i oferty nauczania (w tym kierunki techniczne, związane z inteligentnymi specjalizacjami oraz starzeniem się społeczeństwa i ekologią)"	Rozbudowa opisu kierunku „B. Rozszerzenie kierunków kształcenia i oferty nauczania (w tym kierunki techniczne, związane z inteligentnymi specjalizacjami oraz starzeniem się społeczeństwa i ekologią) połączone z modernizacją i dostosowaniem istniejących obiektów i wyposażenia"	Uwzględnienie w kierunku działań dostosowania istniejących obiektów (w tym rozbudowy) wraz z wyposażeniem na potrzeby rozszerzenia kierunków kształcenia i oferty nauczania pozwoli na budowanie użytecznych kwalifikacji w obiektach dostosowanych do ilości i potrzeb osób zainteresowanych kształceniem (w szczególności w kontekście reformy edukacji i nowych potrzeb rynku pracy).	Uwaga niezasadna. Propozycja została ujęta w projekcie Strategii, celu operacyjnym 5.3.2 Nowoczesne usługi, kierunku działań A Jakość usług.
151.	Związek Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego	5.6.2. Optymalna infrastruktura (str. 50)	Punkt C. Infrastruktura komunikacyjna podpunkt - D. komunikacja i transport wodny	Propozycja uszczegółowienia zapisu: „Modernizacja szlaków wodnych oraz rozbudowa już istniejących" poprzez dodanie zapisu „w tym Kanału Elbląskiego".	Z uwagi na rangę szlaku wodnego jakim jest Kanał Elbląski (unikatowy nie tylko w skali województwa czy kraju) w tym miejscu w Strategii wskazane jest, aby został on wprost wymieniony.	Uwaga nieuwzględniona. Dodatkowy zapis nie wnosi wartości dodanej, a jedynie stanowi uszczegółowienie.
152.	Związek Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego	6.6. OSI Niebieski Zachód (str. 64)	Tabela 6, Kolumna: Oczekiwane efekty interwencji	Propozycja dodania zapisu: - Silne organizacje społeczne i podmioty świadczące usługi turystyczne	Potencjał Obszaru Kanału Elbląskiego w największej mierze oparty jest o turystykę i dziedzictwo kulturowe. Do dalszego rozwoju	Uwaga niezasadna. Proponowana zmiana

			- w celu strategicznym Kompetencje przyszłości		tego obszaru konieczne jest podejmowanie przedsięwzięć budujących silne organizacje i podmioty świadczące usługi turystyczne oraz okołoturystyczne, które będą zdolne wypracować i wdrożyć produktowe podejście do oferty turystycznej oraz poszukiwać nowatorskich form turystyki (bez uszczerbku dla cennych zasobów przyrodniczych i kulturowych). Ponadto Związek Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego jako organizacja jest w trakcie rozszerzania i będzie dążył do zwiększenia oddziaływania swoich działań - chociażby poprzez opracowywaną Strategię Rozwoju Obszaru Kanału Elbląskiego i późniejszą jej realizację.	zawiera się w celu strategicznym: Kreatywna aktywność – rozwinięta współpraca sieciowa.
153.	Związek Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego	6.6. OSI Niebieski Zachód (str. 64)	Tabela 6, Kolumna: Oczekiwane efekty interwencji - w celu strategicznym Kreatywna aktywność	Propozycja dodania zapisów: – Silne funkcje turystyczne i kulturowe – Korzystne warunki do włączenia społecznego i procesów rewitalizacyjnych	Potencjał Obszaru Kanału Elbląskiego w największej mierze oparty jest o turystykę i dziedzictwo kulturowe. Do dalszego rozwoju tego obszaru konieczne jest wzmacnianie funkcji turystycznych i kulturowych oraz stwarzanie warunków do szeroko rozumianych procesów rewitalizacyjnych. Pozwoli to na właściwą odpowiedź na istniejące zapotrzebowanie turystów i mieszkańców oraz stworzy popyt na nowe produkty turystyczne oparte o Kanał Elbląski.	Uwaga niezasadna. Proponowana zmiana zawiera się w celu strategicznym :Kreatywna aktywność – dobrze rozwinięta infrastruktura aktywności społecznej oraz celu operacyjnego inteligentna produktywność: konkurencyjne usługi, rozwinięta przedsiębiorczość.
154.	Związek Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego	6.6. OSI Niebieski Zachód (str. 64)	Tabela 6, Kolumna: Oczekiwane efekty interwencji - w celu strategicznym Fundamenty rozwoju	Propozycja dodania zapisu: - Dobra dostępność komunikacyjna zewnętrzna i wewnętrzna	Kanał Elbląski jest unikatowym szlakiem wodnym. Niestety jego stan techniczny jest zły i wymaga podjęcia działań zmierzających do poprawy żeglowności szlaku. Konieczne jest zatem podniesienie dostępności komunikacyjnej samego Kanału Elbląskiego. Obszar Kanału Elbląskiego i Pojezierza	Uwaga uwzględniona.

					<p>łławskiego wymaga także podjęcia wielu działań infrastrukturalnych w zakresie poprawy wewnętrznej dostępności komunikacyjnej. Potwierdza to także zapotrzebowanie zgłaszane przez samorządy gminne i powiatowe w trakcie tworzenia Strategii Rozwoju Obszaru Kanału Elbląskiego.</p>	
155.	Związek Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza łławskiego	6.6. OSI Niebieski Zachód (str. 64)	Określenie obszaru strategicznej interwencji (część opisowa oraz Mapa 22)	Wniosek o ujęcie w obszarze gminy wiejskiej łłukta.	W wyznaczonym obszarze Kanału Elbląskiego (w oparciu o mapę opracowaną przez Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w Olsztynie w 2018 r.) znajduje się także Gmina łłukta.	Uwaga uwzględniona.
156.	Gmina Działdowo	Część 5.6.2 Optymalna infrastruktura rozwoju (s. 48-51)	Brak w treści strategii zapisu - zintegrowany transport publiczny na terenach wiejskich - rozwój systemów transportu publicznego na terenach wiejskich.	Rozwój systemów transportu publicznego na terenach wiejskich.	Brak transportu publicznego to jeden z poważniejszych problemów lokalnej społeczności, szczególnie społeczności zamieszkującej tereny wiejskiej. Marginalizacja społeczności wiejskiej w tym obszarze jest bardzo duża, gdyż obecnie dostęp do transportu publicznego jest ograniczony. Mieszkańcy wsi, a w szczególności osoby starsze, często z uwagi na brak funkcjonującego transportu publicznego nie są w stanie dotrzeć do innych wsi, czy znajdującego się w pobliżu miasta, np. do lekarza, urzędu, czy sklepu. W takiej sytuacji rozwój systemów transportu publicznego na terenie wiejskim stanowi ważny obszar rozwoju, który powinien być ujęty w przedmiotowym dokumencie.	Uwaga uwzględniona.
157.	Gmina Działdowo	Część 5.6.2 Optymalna infrastruktura rozwoju C. Infrastruktura Komunikacyjna A. Inwestycje drogowe	Brak w treści strategii zapisu - rozwój sieci dróg lokalnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.	Rozwój sieci dróg lokalnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego	Rozwój sieci dróg lokalnych to jeden z ważniejszych priorytetów i celów strategicznych samorządów województwa warmińsko-mazurskiego. Drogi lokalne łączą się z drogami wyższego rzędu (regionalnymi, czy krajowymi), a ich stan techniczny wpływa na jakość i bezpieczeństwo sieci	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii uwzględnia we wskazanych celach i kierunkach rozwoju

		(s.49)			komunikacyjnej w Polsce. Często Jednostki Samorządu Terytorialnego, w szczególności z terenów wiejskich nie są w stanie sprostować wyzwaniom w tym obszarze, dlatego też potrzebne jest tu wsparcie. Rozwój sieci dróg lokalnych, obok rozwoju sieci dróg np. wojewódzkich, czy krajowych stanowi ważny aspekt rozwoju społecznego i gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	<i>potrzebę poprawy dostępności przestrzennej (...), w tym budowę i modernizację dróg lokalnych.</i>
158.	Gmina Działdowo	Część 6 Wymiar terytorialny strategii (od strony 53 do strony 69)	Brak w treści strategii zapisu dotyczącego Obszaru Strategicznej Interwencji - OSI „Południowe Mazury”	OSI „Południowe Mazury”	W dniu 28 czerwca 2019r. zawarto porozumienie w sprawie współpracy pomiędzy Powiatem Szczycieńskim, Nidzickim, Działdowskim i Piskim, gdzie ww. podmioty wyrażają chęć wzajemnej współpracy w zakresie opracowania założeń Projektu „Południowe Mazury” oraz innych wspólnych działań. Projekt „Południowe Mazury” jest odpowiedzią na ujęte w strategii zapisy, m.in. dotyczące efektywnej współpracy, czego przykładem są np. Stowarzyszenie Wielkich Jezior 2020, Tygrys warmińsko-mazurski, czy Miasta Cittaslow itp., które zostały zauważone i ujęte w przedmiotowym dokumencie. Uwzględnienie OSI „Południowe Mazury” w Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko - Mazurskiego (2030) stworzyłoby nowe możliwości i perspektywy rozwoju podmiotom, których dotyczy porozumienie.	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja zostanie skonsumentowana poprzez wprowadzenie w opisie celu głównego projektu strategii zapisu o nowych, rodzących się w województwie inicjatywach. Natomiast nie zostanie uwzględniona ona jako OSI, ponieważ obszary strategicznej interwencji zostały wyznaczone w oparciu o obszary funkcjonalne zidentyfikowane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego bądź obszary długoletniej współpracy gmin. Nie oznacza to, że inne obszary (nie objęte

						zasięgiem OSI) nie będą przedmiotem zainteresowania polityki rozwoju.
159.	Gmina Działdowo	Część 5.6.2 Optymalna infrastruktura rozwoju C. Infrastruktura Komunikacyjna B. Inwestycje kolejowe (s.50).	Brak w treści strategii zapisu - Przywrócenie połączenia kolejowego oraz wznowienia ruchu pasażerskiego na unii kolejowej nr 208 na odcinku Działdowo - Lidzbark - Brodnica - Grudziądz	Przywrócenie połączenia kolejowego oraz wznowienia ruchu pasażerskiego na linii kolejowej nr 208 na odcinku Działdowo - Lidzbark - Brodnica - Grudziądz	<p>Aktualnie występują problemy związane ze spójnością komunikacyjną powiatu działdowskiego i powiatów z nim sąsiadujących, gdyż funkcjonująca sieć kolejowa nie jest w stanie zapewnić efektywnego transportu towarów oraz przewozu osób. Zawieszenie kursowania pociągów na linii kolejowej Działdowo - Lidzbark - Brodnica wpłynęło negatywnie na połączenia komunikacyjne województwa warmińsko-mazurskiego i kujawsko-pomorskiego, pogłębiając problem marginalizacji społecznej mieszkańców tego terenu.</p> <p>Linia kolejowa Działdowo - Lidzbark - Brodnica - Grudziądz odgrywała w życiu mieszkańców powiatu działdowskiego znaczącą rolę, gdyż umożliwiała przewozy pasażerski np.:</p> <ul style="list-style-type: none">– dzieciom i młodzieży do szkół podstawowych i średnich w Działdowie, Lidzbarku i Brodnicy, - studentom na uczelnie wyższe, np. w Toruniu,– mieszkańcom do specjalistycznych placówek medycznych, czy instytucji kulturalnych. <p>Ponadto połączenia na tej linii kolejowej pozwalały na dojazd turystów do Lidzbarka na kolonie, obozy czy wczasy.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zarząd Województwa w części infrastruktury kolejowej dokonał wyboru strategicznego do 2030 roku w oparciu o propozycję zarządcy infrastruktury, tj. PKP PLK, a i tak stanowi to tylko rekomendacje do poziomu krajowego.</p>
160.	Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa opieki	4.1. Analiza SWOT- słabe strony / str. 24	„niska dostępność odpowiednich usług ...”	... słaba dostępność usług publicznych, zbyt mały zakres usług dla starzejącego się społeczeństwa, osób przewlekle i nieuleczalnie chorych - paliatywnych	W województwie brakuje kompleksowych i skoordynowanych usług medyczno-socjalnych dla osób nieuleczalnie chorych-paliatywnych w zakresie wsparcia również	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Zapis zostanie</p>

	paliatywnej Konsultant Wojewódzki w dziedzinie medycyna paliatywna województwa Warmińsko-Mazurskiego				dla ich domowych opiekunów.	przeformułowany (w tym, lub, np.)
161.	Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa opieki paliatywnej Konsultant Wojewódzki w dziedzinie medycyna paliatywna województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.3.2. Nowoczesne usługi - A; a. jakość usług / str. 34	„podwyższenie standardu obiektów, w których świadczone są usługi”	... w tym usługi dla osób nieuleczalnie chorych-paliatywnych ...	Celem podniesienia jakości usług oraz rozszerzenia ich zakresu konieczne jest dostosowanie obiektów świadczących usługi osobom przewlekle i nieuleczalnie chorym - paliatywnym oraz ich doposażenie.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja ma charakter operacyjny.
162.	Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa opieki paliatywnej Konsultant Wojewódzki w dziedzinie medycyna paliatywna województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.3.2. Nowoczesne usługi - C; B dostępność usług / str. 34	„uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych samotnych i niesamodzielnych)”	„uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne, dienne i stacjonarne ośrodki opieki paliatywnej	Istnieje konieczność wzmocnienia ośrodków realizujących świadczenia paliatywne w zakresie hospicjum stacjonarnego -powiat olsztyński oraz powiat giżycki (powstanie obiektu), jest to dostosowanie do optymalnych potrzeb osób nieuleczalnie chorych. Jednym z celów jest także zabezpieczenie organizacji tzw. Ośrodków opieki wytchnieniowej dla pacjentów paliatywnych podnosząc jakość życia i opieki tych osób, ale również dla członków rodzin opiekujących się ww. osobami w środowisku domowym.	Uwaga uwzględniona.
163.	Wojewódzki Szpital Zespólny w Elblągu	5.1. Cel główny Poprawa spójności ekonomicznej, przestrzennej i społecznej powinna	- regionalnym - jako tworzenie równych szans rozwojowych w całym województwie poprzez kreowanie	- regionalnym - jako tworzenie równych szans rozwojowych w całym województwie poprzez kreowanie warunków dla wzmocnienia kapitału ludzkiego, rozwoju przedsiębiorczości, promocji oraz rozwój i	Potrzeba zmiany wyniku z diagnozy potrzeb społecznych przeprowadzonych przez WSZ w Elblągu.	Uwaga uwzględniona.

		być osiągnięta w kontekstach/ strona 28 i 29	warunków dla wzmocnienia kapitału ludzkiego, rozwoju przedsiębiorczości, promocji oraz budowanie nowoczesnej infrastruktury. Kontekst regionalny wymaga podkreślenia funkcji trzech największych miast województwa wraz z ich obszarami funkcjonalnymi, a także innych obszarów funkcjonalnych i relacji sieciowych w rozwoju całego regionu. W związku z tym w Strategii wskazano łącznie osiem obszarów strategicznej interwencji. Strategia zakłada wzmocnienie metropolitalnych funkcji Olsztyna. Miasto wojewódzkie musi przede wszystkim pełnić kluczowe funkcje gospodarcze, edukacyjne, kulturowe, a także medyczne i administracyjne. Olsztyn ma pełne predyspozycje, by	budowanie nowoczesnej infrastruktury, w tym medycznej. Kontekst regionalny wymaga podkreślenia funkcji trzech największych miast województwa wraz z ich obszarami funkcjonalnymi, a także innych obszarów funkcjonalnych i relacji sieciowych w rozwoju całego regionu. W związku z tym w Strategii wskazano łącznie osiem obszarów strategicznej interwencji. Strategia zakłada wzmocnienie metropolitalnych funkcji Olsztyna. Miasto wojewódzkie musi przede wszystkim pełnić kluczowe funkcje gospodarcze, edukacyjne, kulturowe, a także medyczne i administracyjne. Olsztyn ma pełne predyspozycje, by skutecznie konkurować z innymi stolicami regionów o inwestycje, a także budować swoją przewagę zarówno jako ośrodek wzrostu innowacyjności, jak i miasto o wysokiej jakości życia. Elbląg jako ośrodek subregionalny, wyposażony w infrastrukturę miejską o wysokich standardach, specjalizować się będzie w rozwoju nowoczesnych technologii oraz współpracować z gospodarką morską obszaru bałtyckiego i obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Miasto powinno pełnić funkcje gospodarcze, edukacyjne, medyczne i kulturowe dla północno-zachodniej części województwa.		
--	--	--	---	--	--	--

			<p>skutecznie konkurować z innymi stolicami regionów o inwestycje, a także budować swoją przewagę zarówno jako ośrodek wzrostu innowacyjności, jak i miasto o wysokiej jakości życia. Elbląg jako ośrodek subregionalny, wyposażony w infrastrukturę miejską o wysokich standardach, specjalizować się będzie w rozwoju nowoczesnych technologii oraz współpracować z gospodarką morską obszaru bałtyckiego i obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Miasto powinno pełnić funkcje gospodarcze, edukacyjne i kulturowe dla północno-zachodniej części województwa.</p>			
164.	Wojewódzki Szpital Zespólny w Elblągu	5.3.2 Nowoczesne usługi Strona 34	A. Jakość usług: a. podwyższanie standardu obiektów, w których świadczone są usługi;	A. Jakość usług: a. podwyższanie standardu obiektów, w których świadczone są usługi (w tym medyczne); b. unowocześnienie wyposażenia instytucji, w tym wysokospecjalistycznego;	Potrzeba zmiany wyniku z diagnozy potrzeb społecznych przeprowadzonych przez WSZ w Elblągu.	Uwaga częściowo uwzględniona. (w zakresie e-usług)

			<p>b. unowocześnienie wyposażenia instytucji, w tym wysokospecjalistycznego;</p> <p>c. informatyzacja, cyfryzacja i personalizacja;</p> <p>d. koordynacja, w szczególności współpracy służb zapewniających bezpieczeństwo mieszkańców (policji, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego, wodnego ochotniczego pogotowia ratunkowego, straży leśnej, straży rybackiej, służb weterynaryjnych, służb sanitarnych), a także tworzenia centrów działań kryzysowych;</p> <p>e. doskonalenie systemu zintegrowanego ratownictwa medycznego;</p> <p>f. rozwój e-administracji;</p> <p>g. rozwój zarządzania strategicznego</p>	<p>c. informatyzacja, cyfryzacja i personalizacja;</p> <p>d. koordynacja, w szczególności współpracy służb zapewniających bezpieczeństwo mieszkańców (policji, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego, wodnego ochotniczego pogotowia ratunkowego, straży leśnej, straży rybackiej, służb weterynaryjnych, służb sanitarnych), a także tworzenia centrów działań kryzysowych;</p> <p>e. doskonalenie systemu zintegrowanego ratownictwa medycznego;</p> <p>f. rozwój e-administracji i rozwój e-usług;</p> <p>g. rozwój zarządzania strategicznego integrującego różne poziomy administracji (szkolenia, wymiana doświadczeń krajowych i zagranicznych oraz integracja współpracy administracji wewnątrz regionu).</p>		
--	--	--	--	--	--	--

			integrującego różne poziomy administracji (szkolenia, wymiana doświadczeń krajowych i zagranicznych oraz integracja współpracy administracji wewnątrz regionu).			
165.	Wojewódzki Szpital Zespólny w Elblągu	5.3.2. Nowoczesne usługi/ Strona 34	C. Dostępność usług: b. uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym o oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych samotnych i niesamodzielnych);	C. Dostępność usług: b. rozwój i uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym o oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej (m.in. pod kątem osób starszych samotnych, niepełnosprawnych i niesamodzielnych);	Potrzeba zmiany wyniku z diagnozy potrzeb społecznych przeprowadzonych przez WSZ w Elblągu. Ważne w tym zakresie jest kompleksowe skoordynowanie działań zdrowotnych na poziomie wojewódzkim i regionalnym przy użyciu różnych źródeł finansowania. A ograniczanie ryzyka wpadnięcia w ubóstwo w zakresie dziedziny zdrowia jest bowiem kluczowe w perspektywie obywatela i rozwoju infrastruktury ochrony zdrowia.	Uwaga częściowo uwzględniona. (w zakresie dodania „m.in.” oraz „niepełnosprawnych”)
166.	Wojewódzki Szpital Zespólny w Elblągu	5.4.1. Satysfakcjonująca praca/ Kierunki działań celu operacyjnego satysfakcjonująca praca/ strona 37	A. Miejsca pracy wysokiej jakości: f. kształcenie ustawiczne;	A. Miejsca pracy wysokiej jakości: f. kształcenie ustawiczne i zawodowe.	Potrzeba zmiany wyniku z diagnozy potrzeb społecznych przeprowadzonych przez WSZ w Elblągu.	Uwaga nieuwzględniona Kierunek działań A Miejsca pracy wysokiej jakości dotyczy osób dorosłych, które chcą dostosować swoje umiejętności do wyzwań przyszłości.
167.	Wojewódzki Szpital Zespólny w Elblągu	5.4.2. Kierunki działań celu operacyjnego inteligentna specjalizacja/ str. 39	A. Produkty i usługi wysokiej jakości: h. rozwój nowoczesnych technologii i innowacji	B. Produkty i usługi wysokiej jakości: h. rozwój nowoczesnych technologii i innowacji związanych ze zrównoważonym korzystaniem z zasobów środowiska (m.in. OZE, green economy, gospodarka	Potrzeba zmiany wyniku z diagnozy potrzeb społecznych przeprowadzonych przez WSZ w Elblągu.	Uwaga uwzględniona.

			związanych ze zrównoważonym korzystaniem z zasobów środowiska (OZE, green economy, gospodarka cyrkularna);	cyrkularna);		
168.	Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu	5.4.3. Wysoka konkurencyjność/ str. 40	B. Innowacyjność: b. wspieranie inwestycji w firmach sprzyjających innowacyjności;	B. Innowacyjność: b. wspieranie inwestycji w firmach i instytucjach publicznych sprzyjających innowacyjności (lub wspieranie inwestycji w sektorze prywatnym i państwowym sprzyjających innowacyjności).	Potrzeba zmiany wyniku z diagnozy potrzeb społecznych przeprowadzonych przez WSZ w Elblągu. Ważne z punktu działania Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Elblągu są działania i wspieranie inwestycji w instytucjach publicznych poprzez np. współpracę instytucji publicznych z sektorem prywatnym. Działania te mogą być postrzegane jako kluczowe źródło wzrostu gospodarczego, konkurencyjności, wydajności i zatrudnienia. Rozwój rynków i współpraca mogą pozwolić na wyższą jakość, a samym miernikiem rozwoju stają się nowe, produktywnie miejsca pracy.	Uwaga niezasadna. Współpraca instytucji publicznych i prywatnych została uwzględniona w Celu operacyjnym „nowoczesne usługi” kierunku działań „różnorodność usług”.
169.	Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu	5.5.2. Efektywna współpraca/ str. 45	B. Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa d. rozwój współpracy z obwodem kaliningradzkim FR: – wspieranie inicjatyw proeksploatacyjnych; – działania na rzecz poprawy czystości wód Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego;	B. Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa d. rozwój współpracy z obwodem kaliningradzkim FR – wspieranie inicjatyw proeksploatacyjnych; – działania na rzecz poprawy czystości wód Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego; – współrealizacja przedsięwzięć kulturalnych; – współrealizacja przedsięwzięć w zakresie zdrowia; – współrealizacja przedsięwzięć	Potrzeba zmiany wyniku z diagnozy potrzeb społecznych przeprowadzonych przez WSZ Elbląg.	Uwaga uwzględniona.

			<ul style="list-style-type: none">– współrealizacja przedsięwzięć kulturalnych;– współpraca w strefie przygranicznej (z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej), m.in. w obszarze transgranicznym, kreowanie międzynarodowych produktów turystycznych oraz powiązań transportowych, szczególnie w oparciu o potencjał Zalewu Wiślanego /Kaliningradzkiego;– rozwój kształcenia w zawodach (rzemiosłach) tradycyjnych, opartych o specyficzne zasoby gospodarcze.	<p>edukacyjnych;</p> <ul style="list-style-type: none">– współpraca w strefie przygranicznej (z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej), m.in. w obszarze transgranicznym, kreowanie międzynarodowych produktów turystycznych oraz powiązań transportowych, szczególnie w oparciu o potencjał Zalewu Wiślanego /Kaliningradzkiego;– rozwój kształcenia w zawodach (rzemiosłach) tradycyjnych, opartych o specyficzne zasoby gospodarcze.		
170.	Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu	5.5.3. Ukształtowana tożsamość/ str. 46	C. Włączenie społeczne: a. zintegrowane programy aktywizacji i integracji (w tym bezrobotnych i osób z	C. Włączenie społeczne: a. zintegrowane programy aktywizacji i integracji (w tym bezrobotnych i osób z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzieży ze środowisk najuboższych zagrożonych dziedziczeniem ubóstwa, osób starszych, mniejszości narodowe); b. profilaktyka zdrowotna i promocja	Potrzeba zmiany wyniku z diagnozy WSZ w Elblągu. Pozwalają na zaplanowane, szerokie działania z zakresu opieki zdrowotnej, które są skuteczne, bezpieczne i uzasadnione jak również pozwalają na wykrywanie i zrealizowanie określonych potrzeb zdrowotnych oraz poprawiają stan zdrowia określonej grupy docelowej chorych.	Uwaga uwzględniona. Przy czym proponuje się uwzględnić zapis w lit. b o treści: „profilaktyka zdrowotna, realizacja programów zdrowotnych oraz promocja zdrowego

			<p>niepełnosprawności, dzieci i młodzieży ze środowisk najuboższych zagrożonych dziedziczeniem ubóstwa, osób starszych, mniejszości narodowe);</p> <p>b. profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego stylu życia</p> <p>c. zapobieganie patologiom;</p> <p>d. poprawa jakości pracy szkoły (w tym doskonalenie i rozszerzanie form pozaszkolnej działalności oświatowo-wychowawczej);</p> <p>e. wspieranie roli szkoły w procesie integracji województwa i budowania tożsamości regionalnej;</p> <p>f. resocjalizacja;</p> <p>g. systemy pomocy dla osób uzależnionych;</p>	<p>zdrowego stylu życia</p> <p>c. realizacja programów zdrowotnych</p> <p>d. zapobieganie patologiom;</p> <p>e. poprawa jakości pracy szkoły (w tym doskonalenie i rozszerzanie form pozaszkolnej działalności oświatowo-wychowawczej);</p> <p>f. wspieranie roli szkoły w procesie integracji województwa i budowania tożsamości regionalnej;</p> <p>g. resocjalizacja;</p> <p>h. systemy pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych;</p>		<p>stylu życia” (w jednym punkcie, nie jako odrębne działanie).</p> <p>Lit. h zostanie przeformułowana zgodnie z propozycją.</p>
171.	Wojewódzki Szpital	5.6.2.	F. Infrastruktura	F. Infrastruktura bezpieczeństwa	Potrzeba zmiany wyniku z diagnozy WSZ w	Uwaga

	Zespolony w Elblągu	Optymalna infrastruktura rozwoju/ Str. 51	bezpieczeństwa publicznego: a. system hydrotechniczny regulujący stosunki wodne oraz zabezpieczenie przeciwpowodziowe; b. urządzenia osłony przeciwpowodziowej; c. urządzenia melioracyjne oraz kształtowanie koryta cieku naturalnego); d. tworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej.	publicznego: a. system hydrotechniczny regulujący stosunki wodne oraz zabezpieczenie przeciwpowodziowe; b. urządzenia osłony przeciwpowodziowej; c. urządzenia melioracyjne oraz kształtowanie koryta cieku naturalnego); d. tworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej z uwzględnieniem ochrony zdrowia.	Elblągu Samorząd wraz z podległymi im strukturami powinien zapewniać bezpieczeństwo swoim obywatelom przez prowadzenie systemowej polityki społecznej i opieki w taki sposób, aby mieszkańcy/obywatele mieli swobodny dostęp do należytej ochrony zdrowia celem zapewnienia podstawowych potrzeb w przestrzeni publicznej.	niewuzględniona. Niezasadne jest rozszerzanie zapisów w tym miejscu o zagadnienia z obszaru usług publicznych.
172.	Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu	6.3 OSI MOF Elbląg tabela Kompetencje przyszłości/ oczekiwana zmiana przestrzenna/ str. 61	Ponadlokalne funkcje edukacyjne	Ponadlokalne funkcje edukacyjne i ochrony zdrowia	Potrzeba zmiany wyniku z diagnozy WSZ w Elblągu łączy się ze społecznymi, edukacyjnymi działaniami jako działania systemowe skierowane do mieszkańców województwa.	Uwaga uwzględniona.
173.	Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu	6.3 OSI MOF Elbląg tabela Kompetencje przyszłości/ Oczekiwane efekty interwencji/ str. 61	Silne funkcje kulturowe	Silne funkcje kulturowe, edukacyjne i ochrony zdrowia	Potrzeba zmiany wyniku z diagnozy WSZ w Elblągu łączy się ze społecznymi, edukacyjnymi działaniami jako działania systemowe skierowane do mieszkańców województwa.	Uwaga uwzględniona.
174.	Gmina Iłowo-Osada	6. Wymiar Terytorialny Strategii	Proponujemy wprowadzić w strategii na str. 53-54 zapis: OSI „Południowe	Proponowany zapis w strategii OSI „Południowe Mazury" nie został objęty działaniami strategicznymi województwa warmińsko-mazurskiego. Obszar ten ze względu na sąsiadujące województwo	Utworzenie OSI „Południowe Mazury" zapewni rozwój gospodarczy południowej części województwa warmińsko-mazurskiego.	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja zostanie skonsumowana poprzez

			Mazury" obejmujący powiaty: działdowski, nidzicki, piski, szczycieński wraz z gminami na ich terenie oraz opisanie obszaru w dodanej części 6.11 na str. 69 OSI „Południowe Mazury"	mazowieckie i kujawsko-pomorskie stanowi ważny region komunikacyjny i gospodarczy.		wprowadzenie w opisie celu głównego projektu strategii zapisu o nowych, rodzących się w województwie inicjatywach. Natomiast nie zostanie uwzględniona ona jako OSI, ponieważ obszary strategicznej interwencji zostały wyznaczone w oparciu o obszary funkcjonalne zidentyfikowane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego bądź obszary długoletniej współpracy gmin. Nie oznacza to, że inne obszary (nie objęte zasięgiem OSI) nie będą przedmiotem zainteresowania polityki rozwoju.
175.	Gmina Iłowo-Osada	5.6.2 Optymalna Infrastruktura Rozwoju C. Infrastruktura Komunikacyjna B. Inwestycje kolejowe	Proponujemy w pkt. B inwestycje kolejowe str. 50 dodanie zapisu dot. przywrócenia połączenia kolejowego na linii kolejowej nr 208 na odcinku Działdowo-Lidzbark-Brodnica.	Proponowany zapis nie został ujęty w Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego. Linia kolejowa Działdowo-Brodnica stanowi ważny ciąg komunikacyjny, znajdujący się na pograniczu województw warmińsko-mazurskiego i kujawsko-pomorskiego.	Przywrócenie ruchu pasażerskiego na unii kolejowej Działdowo - Brodnica przyczyni się do lepszej komunikacji mieszkańców dojeżdżających do pracy oraz szkół.	Uwaga nieuwzględniona. Zarząd Województwa w części infrastruktury kolejowej dokonał wyboru strategicznego do 2030 roku w oparciu o propozycję zarządcy infrastruktury, tj. PKP

						PLK, a i tak stanowi to tylko rekomendacje do poziomu krajowego.
176.	Stowarzyszenie ESWIP	Cz. 2 Wizja Województwa w 2030 roku (str. 7)	-----	W wizji brakuje odniesienia do czystego środowiska naszego regionu.	Warmia i Mazury to synonim nieskażonego środowiska naturalnego, jest to atut regionu (obecny w analizie SWOT w mocnych stronach) i należy go wykorzystywać promocyjnie, ale też należy zabiegać, aby środowisko rzeczywiście było czyste i naturalne, co oznacza podejmowanie działań w tym zakresie (co jest opisane w dalszej części materiału, w tym m.in. w opisie celów). Jest to trend europejski i światowy, należy go wziąć pod uwagę. Zatem kontekst czystego środowiska należy dodać do wizji.	Uwaga nieuwzględniona. Wizja ma swoją konstrukcję, odnosi się do człowieka. Zagadnienia w obszarach m.in. środowiska i gospodarki podejmowane są w celach i kierunkach działań.
177.	Stowarzyszenie ESWIP	Cz. 3.3 Aktywni mieszkańcy (str. 15)	„Województwo charakteryzuje nie dość wysoki stopień aktywności społecznej...”	W oparciu o badania własne np. Badanie stanu społeczeństwa obywatelskiego województwa warmińsko-mazurskiego oraz wieloletnie doświadczenie w zakresie rozwoju sektora pozarządowego - stwierdzenie to nie oddaje prawidłowej charakterystyki stanu rzeczywistego bowiem: a) Województwo warmińsko-mazurskie do 2014 roku charakteryzowało się jedną z największych liczb organizacji pozarządowych w stosunku do liczby mieszkańców (w skali Polski); spadek liczby aktywnych organizacji o 5 % w 2014 roku świadczy o spadku aktywności społecznej natomiast nadal nasze województwo pod względem nasycenia organizacji pozarządowych nie jest najstabszym w kraju (warto zwrócić uwagę na wskaźnik fundacji i stowarzyszeń (poza osp) w przeliczeniu na 10 tys. Mieszkańców który w 2014	-----	Uwaga uwzględniona.

				<p>roku lokował województwo na trzecim miejscu w kraju), warto zauważyć brak korelacji wzrostu liczby organizacji pozarządowych do liczby osób angażujących się w ich pracę (zaangażowanie członków stowarzyszeń, wolontariatu długoterminowego (nie tzw. akcyjnego) jako wyzwania dla rozwoju aktywności społecznej bowiem ten wskaźnik nie rósł proporcjonalnie ze wzrostem liczby organizacji pozarządowych (natomiast dynamika wzrostu organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014 była wyższa w województwie niż w kraju) - to jest zdecydowanie trafniejszy wskaźnik aktywności obywateli, którzy postanawiają nie tylko jednorazowo zaangażować się poprzez udział w wydarzeniu, ale zakładają organizacje pozarządowe (nawet przy uwzględnieniu odsetka tzw. niedziałających organizacji); wyzwaniem jest bowiem nie wzrost organizacji pozarządowych ale wykorzystanie istniejącego potencjału poprzez wsparcie istniejących organizacji oraz rozwoju ich umiejętności angażowania własnych członków, organizacji wolontariatu długoterminowego;</p> <p>b) Województwo warmińsko-mazurskie charakteryzuje się najlepszą aktywnością wolontariatu akcyjnego (w skali kraju); 73,2 % fundacji i stowarzyszeń korzystało z wolontariusz zewnętrznych w 2015 r. (jest to najwyższy wskaźnik w kraju; średnia dla polski to 60 %)</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>c) Województwo charakteryzuje się najlepszymi wskaźnikami w zakresie udziału w procesach konsultacji społecznych organizacji pozarządowych. Województwo było liderem ogólnopolskim w tym zakresie. Badanie oparte wyłącznie na wskaźniku frekwencji wyborczej oraz udziału w imprezach masowych nie odzwierciedla trafnie stanu społeczeństwa na Warmii i Mazurach.</p> <p>Rekomendujemy uwzględnienie w diagnozie dodatkowych wskaźników, które trafniej oddają stan społeczeństwa obywatelskiego w województwie warmińsko-mazurskim.</p> <p>Proponujemy zmianę na: „Województwo charakteryzuje nie wykorzystany potencjał sektora pozarządowego do rozwoju aktywności społecznej...”</p>		
178.	Stowarzyszenie ESWIP	Cz. 4.1 Analiza SWOT, słabe strony (str. 24)	Problemy rozwojowe organizacji pozarządowych ...niski potencjał organizacji społecznych (w tym organizacji pozarządowych)	<p>Określenie „niski potencjał”, wydaje się nieadekwatnie odzwierciedlać sytuację zastaną.</p> <p>W naszej opinii potencjał organizacji pozarządowych jest niewykorzystany, bowiem brakuje wsparcia w zakresie rozwoju organizacji (wsparcie ich działalności statutowej - poza zakresem realizacji zadań publicznych) - a także rozwoju poprzez dostęp do infrastruktury wsparcia - w tym doradztwa, edukacji, ale także infrastruktury lokalowej. Jeśli analizować możliwości rozwoju - tj. motywację do działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych - to pod względem rozwoju organizacji.</p> <p>PROPONOWANA ZMIANA:</p>	<p>Uwaga ta rzutuje na dalsze zapisy Strategii, bowiem nie odwołuje się do możliwości wykorzystania owego potencjału do działań na rzecz wzrostu liczby i jakości usług realizowanych przez organizacje pozarządowe, do strategicznego systemowego wzmacniania potencjału poprzez tworzenie infrastruktury wsparcia na całym obszarze województwa (np. centra administrację publiczną na działalność statutową organizacji pozarządowych (tj. usług społecznych) w środowisku lokalnym, do systemowego i dostępnego dla wszystkich organizacji z województwa wsparcia w zakresie tzw. wkładów własnych do projektów ze środków unijnych (szczególnie w kolejnych okresach programowania).</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Zapisy projektu strategii zostaną przeformułowane.</p>

				<p>„niewykorzystywanie i niestymulowanie rozwoju organizacji pozarządowych”</p> <p>Stymulowanie dotyczy m.in. umiejętności administracji lokalnej we włączaniu partnerów społecznych w procesy decyzyjne, kreowaniu polityk publicznych, partnerstwa - co istotnie stymuluje organizacje do rozwoju (np. umiejętności planowania długofalowego, myślenia strategicznego, edukacji, umiejętności współpracy i nabywanie wiedzy oraz doświadczenia). Wykorzystanie owego potencjału długofalowo koreluje ze wzrostem jakości usług społecznych, które mogą być pełnione przez organizacje pozarządowe.</p> <p>Zanik lub brak systemowych rozwiązań w zakresie wsparcia, takich jak np. centra organizacji pozarządowych, infrastruktura lokalowa, dawna sieć Regionalnych Ośrodków Europejskiego Funduszu Społecznego, istotnie obniżają skuteczność organizacji w możliwości wykorzystywania własnego potencjału (którym jest motywacja do działania, lokalny kapitał społeczny, zaangażowanie społeczne, a często także branżowa wiedza w obszarze działalności statutowej).</p>	<p>Zaniechanie tych działań zwiększy polaryzację środowiska pozarządowego i utratę potencjału organizacji pozarządowych poprzez marginalizację i wygaszenie małych organizacji, które - bez powyższego wsparcia - pozostaną „wyłączone” z partycypacji zarówno społecznej, jak i obywatelskiej.</p>	
179.	Stowarzyszenie ESWIP	Cz. 4.1 Analiza SWOT, szanse (str. 25)	-----	<p>PROPONOWANA ZMIANA:</p> <p>W szansach - dodać do "transformacja przemysłowa" po przecinku: „zastosowanie założeń gospodarki cyrkularnej w dbałości o środowisko naturalne regionu”.</p>	<p>To stosunkowo nowy, ważny trend europejski i globalny. Stanowi szansę dla rozwoju naszego województwa.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Zapisy projektu strategii zostaną przeformułowane.</p>
180.	Stowarzyszenie ESWIP	5.3.3 Profesjonalne organizacje (str. 35)	Pytanie	<p>O jakie organizacje chodzi: pozarządowe/społeczne, biznesowe, organizacje-instytucje samorządowe/administracji publicznej (np.</p>	<p>Niejasność zapisu. Być może wsparcie aktywności mieszkańców i tworzonych przez nich organizacji w całości ulokować w p. 5.6.1, a w tym punkcie dookreślić inne</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Próba stworzenia definicji prowadzi do</p>

				szkoły?) należy dookreślić i w zależności od tego profilować. Zakładamy, że chodzi nie tylko o organizacje pozarządowe/społeczne, co wynika z zawartości punktów. Należy to uporządkować i skierować wyłącznie na organizacje pozarządowe/społeczne, w połączeniu także z ekonomią społeczną, zgodnie z zasadą, że w pojęciu ekonomii społecznej mieszczą się wszystkie organizacje pozarządowe/społeczne jako podmioty ekonomii społecznej.	organizacje.	ograniczenia pola interwencji.
181.	Stowarzyszenie ESWIP	5.3.3 Profesjonalne organizacje p. (str. 35)	Dodać do istniejących zapisów	Do każdego zapisu w poszczególnych punktach proponujemy dodać „ oraz przedsiębiorstw społecznych ”.	Przedsiębiorstwa społeczne stanowią coraz liczniejszą grupę przedsiębiorstw naszego województwa, łączących sferę biznesu ze sferą społeczną. Są jednak na tyle nową formą działalności, że należy je wyodrębnić w nowo tworzonych materiałach planistycznych, w celu m.in. edukacyjnym dla innych interesariuszy (samorządy, biznes), jak i promocyjnym itp.	Uwaga nieuwzględniona. Nie ma uzasadnienia do wyodrębnienia przedsiębiorstw społecznych jako odrębnej grupy podmiotów, skoro szersze zapisy ujęte w strategii odnoszą się do wszystkich typów przedsiębiorstw, w tym również społecznych.
182.	Stowarzyszenie ESWIP	Cz. 5 dokumentu, 5.4.3, B (str. 40)	„Wspieranie tworzenia funkcjonalnych przestrzeni biznesowych, stref co-workingowych, cyfrowych przestrzeni biznesowych”	Dodać na końcu zdania: „Inkubatorów Przedsiębiorczości oraz Inkubatorów Przedsiębiorczości Społecznej”	Ośrodki Wspierania Ekonomii Społecznej (OWES) tworzą i będą kontynuować funkcjonowanie Inkubatorów Przedsiębiorczości Społecznej dla przedsiębiorstw społecznych, istnieją także i powinny istnieć Inkubatory Przedsiębiorczości dla nowo tworzonych firm, w tym także przedsiębiorstw społecznych, które nie są obsługiwane przez OWES.	Uwaga niezasadna. Infrastruktura przedsiębiorczości, w tym inkubatory przedsiębiorczości oraz inkubatory przedsiębiorczości społecznej uwzględnione zostały w projekcie Strategii w celu operacyjnym 5.4.1 Satysfakcjonująca praca,

						kierunek działań: B, lit. a.
183.	Stowarzyszenie ESWIP	Cz. 5.6.1 Silny Kapitał Społeczny, pkt B Organizacje budujące kapitał społeczny regionu (str. 48)	B. Organizacje budujące kapitał społeczny regionu: a. wzmocnienie potencjału organizacji lokalnych tworzących system instytucjonalny wspierający rozwój kapitału społecznego; b. zwiększenie wykorzystania zasobów lokalnych instytucji publicznych do rozwijania aktywności społecznej i obywatelskiej; c. ekonomizacja organizacji (w tym rozwój przedsiębiorczości społecznej); d. rozwijanie kompetencji społecznych liderów i animatorów;	W naszej opinii dostęp do usług wynika nie tylko z rozległości terytorialnej regionu czy zaległości w infrastrukturze komunikacyjnej, ale także z ubóstwa województwa (czego wyrazem jest m.in. skala środków finansowych samorządów lokalnych przekazywanych organizacjom pozarządowym na zadania publiczne - czyli właśnie usługi społeczne). Mając na uwadze tendencje dotyczące struktury społecznej Polski - w tym województwa, jeśli uwzględnimy niezaspokajane obszary usług społecznych oraz prognozy na nie w kolejnych latach, to wiele z nich dotyczy usług, które nie mogą być świadczone w sposób zdalny, ale wymaga miejsca (lokalu/budynku) do ich realizacji. Istnieje bowiem ważny problem starzenia się społeczeństwa, a jeśli dodatkowo uwzględnimy że województwo warmińsko-mazurskie jest jednym z województw o najwyższym udziale liczby osób z niepełnosprawnością (a ta struktura także będzie „się starzeć”); nisze dotyczące rodzinnych domów dziecka, usług związanych z opieką wytchnieniową; pracy z rodziną, to są one istotnie związane z wytycznymi, standardami czy wreszcie przepisami prawnymi, gdzie priorytetem jest baza lokalowa umożliwiająca świadczenie usług w środowisku lokalnym. PROPONOWANA ZMIANA: dodać: „e. przekazywanie infrastruktury lokalowej na potrzeby działalności organizacji pozarządowych.” Koresponduje to z koniecznością uruchomienia odpowiednich środków finansowych na adaptację i	-----	Uwaga nieuwzględniona. Przekazywanie infrastruktury lokalowej należy wyłącznie do kompetencji instytucji będących w jej władaniu.

				modernizację tych zasobów w ramach projektów „twardych”, co również jest naszym wnioskiem.		
184.	Stowarzyszenie ESWIP	Cz. 5.6.1 Silny Kapitał Społeczny, pkt B Organizacje budujące kapitał społeczny regionu (str. 48)	p. - wzmocnienie potencjału organizacji lokalnych tworzących system instytucjonalny wspierający rozwój kapitału społecznego;	Dodać: także poprzez rozszerzenie funkcji Ośrodków Wspierania Ekonomii Społecznej o wsparcie działań statutowych organizacji pozarządowych/społecznych. Obecnie OWES-y mają możliwość wspierania tylko tych podmiotów ekonomii społecznej, które zmierzają do ekonomizacji, czyli prowadzą lub zamierzają prowadzić działalność odpłatną i gospodarczą. Istnieje "luka wsparcia" właśnie w zakresie wspierania działalności statutowej podmiotów, a brak tego wsparcia powoduje trudności w ekonomizacji: organizacja musi dokonać „skoku” z podstawowych form działalności do działalności odpłatnej i gospodarczej, co jest niezwykle trudne dla nowo zakładanych organizacji, z drugiej strony część organizacji nie czuje potrzeby ekonomizacji, a jest znaczącym pracodawcą i potrzebuje wsparcia tylko w zakresie działalności statutowej. Część organizacji zamierza pracować wyłącznie wolontarystycznie i dla nich nie ma oferty wsparcia, jedynie bywa tam, gdzie są np. Centra Organizacji Pozarządowych (jest ich w województwie kilka i część działa dorywczo). Stworzenie sieci swoistych COP-ów na bazie OWES-ów (we współpracy z samorządami), pozwoli na zbudowanie pełnego systemu wsparcia aktywizacji społecznej mieszkańców/organizacji pozarządowych/społecznych w regionie.	-----	Uwaga nieuwzględniona. Zakres działalności OWES (funkcje i zadania) regulowany jest na poziomie krajowym (np. poprzez system akredytacji i standardów działania OWES określone przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego). Tym samym, rozszerzenie zakresu działalności OWES (wsparcie działań statutowych) nie leży w zasięgu możliwości kompetencyjnych działań samorządu województwa i nie jest to kwestia do uregulowania na poziomie strategicznym.
185.	Stowarzyszenie ESWIP	Cz. 5.6.3 Przyjazne środowisko przyrodnicze (str. 52)	Kierunki działań B. Poprawa jakości środowiska i	PROPONOWANA ZMIANA: Dodać do pkt b.: „ tworzenie centrów ponownego użytkowania przedmiotów ”.	-----	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii

			<p>bezpieczeństwa ekologicznego: b. przechodzenie na gospodarkę o obiegu zamkniętym ...</p>	<p>Zarówno Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, jak i projekt Strategii Rozwoju Regionalnego wskazują gospodarkę o obiegu zamkniętym jako nowy, ważny trend rozwoju lokalnego i regionalnego, łączący m.in. ochronę środowiska z włączeniem społecznym (ekonomią społeczną). Kwestią odpadów komunalnych i recyklingiem zajmują się samorzady lokalne, kwestią niemarnowania żywności zajmuje się Bank Żywności w Olsztynie wraz z siecią partnerów regionalnych i lokalnych. Mało znana i niezagospodarowana jest funkcja centrów ponownego użytkowania przedmiotów (cpup). Są to miejsca, do których pozyskiwane są używane dobra przekazywane przez mieszkańców i firmy: meble, odzież, wystrój wnętrz, urządzenia AGD, wyposażenie mieszkań, ogrodów itp. Część z tych przedmiotów poddawanych jest renowacji, następnie sprzedawane po odpowiednio niższej cenie osobom mniej zamożnym. Niezbędne do tego są: samochody dostawcze (transport od mieszkańców do cpup), pomieszczenie magazynowe na składowanie przedmiotów, pomieszczenia na pracownię renowacji (mechaniczna, stolarska, rękodzieła, tapicerska, krawiecka itp.), pomieszczenia socjalne dla pracowników oraz pomieszczenia wystawiennicze (sklep). Całość wymaga powierzchni ok. 500-1000 m kw. (hale). Takie centra powinny być prowadzone przez podmioty ekonomii społecznej/reintegracji społecznej (CIS)/przedsiębiorstwa społeczne w partnerstwie/porozumieniu z samorządem lokalnym i innymi interesariuszami. Do</p>		<p>przewiduje ogólny zapis przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, której ideą jest m.in. przedłużanie czasu życia obecnych na rynku produktów. Natomiast propozycje konkretnych projektów/inwestycji to sfera programu operacyjnego.</p>
--	--	--	---	--	--	--

				<p>większości prac w cpup zatrudniane mogą być/powinny być osoby wykluczone społecznie. Tego rodzaju centra powinny być ulokowane we wszystkich miastach powiatowych, Olsztynie, Elblągu i Ełku. Ich zorganizowanie wymaga dużego nakładu działań animacyjnych wśród interesariuszy (przekonanie do idei), identyfikacji/utworzenia przedsiębiorstwa społecznego do jego obsługi, utworzenia koalicji lokalnej na rzecz utworzenia cpup, pozyskania/utworzenia odpowiedniej infrastruktury lokalowej, środków finansowych na ww. infrastrukturę (zakup, remont, adaptacja, wyposażenie, działania rozruchowe, promocja i in.).</p> <p>Efektom jest posiadanie przez społeczność lokalną miejsca, gdzie przedmioty używane mają przedłużany okres eksploatacji, co się wiąże z ochroną środowiska, gdzie osoby uboższe mogą zaopatrzyć się w potrzebne przedmioty, gdzie utworzone są miejsca pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Stowarzyszenie ESWIP od dłuższego czasu analizuje możliwość wprowadzenia cpup w Elblągu.</p> <p>Stowarzyszenie zapoznało się z działalnością cpup w Holandii (Leida), Belgii (Gandawa), Niemczech (Aachen), Włochy (Brugia), Skandynawii i in. Jeszcze w tym roku (2019) uruchomiony zostanie pilotaż tego działania w węższym zakresie w ramach jednej z pracowni Centrum Integracji Społecznej prowadzonej przez stowarzyszenie. Jedną z pracowni CIS nazwana jest „sklepem społecznym” Gest to nazwa własna cpup). Będzie to pilotażowy cpup dla miasta Elbląga. Równolegle stowarzyszenie prowadzi</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>rozmowy z samorządem i innymi interesariuszami (Zakład Utylizacji Odpadów, Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Elblągu, MOPS, Elbląskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej, firma Cleaner itp.) w sprawie koncepcji uruchomienia docelowego cpup. Uwaga – ww. działanie powinno być prowadzone w porozumieniu i współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz operatorem środków finansowych w ramach RPO WiM 2021- 2027 odpowiedzialnym za ochronę środowiska ze względu na potrzebę zabezpieczenia środków finansowych na projekty infrastrukturalne („twarde”) związane z pozyskaniem i adaptacją infrastruktury na potrzeby cpup. Szacujemy, że łączny koszt uruchomienia jednego cpup może zawierać się w kwotach od 3 do 10 mln zł.</p>		
186.	Starostwo Powiatowe w Ełku	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 49)	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju Kierunki działań celu operacyjnego optymalna infrastruktura rozwoju: B. Infrastruktura techniczna:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: d. budowa nowej i modernizacja istniejącej bazy sportowej	Rekomendacje członków Zarządu Powiatu Ełckiego wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów technicznych.	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii uwzględnia rozwój infrastruktury sportowej w celu operacyjnym 5.5.1., pkt C, lit. b.
187.	Starostwo Powiatowe w Ełku	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 49)	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju Kierunki działań celu operacyjnego optymalna infrastruktura rozwoju: B. Infrastruktura	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: e. poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	Rekomendacje członków Zarządu Powiatu Ełckiego wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów technicznych.	Uwaga częściowo uwzględniona. Proponowany zapis zostanie dodany, ale w bardziej ogólnym brzmieniu. Kierunek D. ulegnie jeszcze

			techniczna			przeredagowaniu.
188.	Starostwo Powiatowe w Ełku	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 49)	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju Kierunki działań celu operacyjnego optymalna infrastruktura rozwoju: B. Infrastruktura techniczna:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: f. podniesienie jakości świadczenia usług edukacyjnych poprzez budowę lub rozbudowę, modernizację istniejącej bazy oświatowej	Rekomendacje członków Zarządu Powiatu Etckiego wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów technicznych.	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii uwzględnia rozwój infrastruktury sportowej w celu operacyjnym 5.5.1., pkt C, lit. c.
189.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie	5.3. Cel strategiczny: kompetencje przyszłości 5.3.2 nowoczesne usługi a. Jakość usług str.34	A. Jakość usług d. Doskonalenie Systemu zintegrowanego ratownictwa medycznego	D. Doskonalenie systemu zintegrowanego ratownictwa medycznego, w tym rozwój szpitalnego oddziału ratunkowego oraz centrum urazowego wraz z oddziałem chirurgii urazowo-ortopedycznej	Podstawową jednostką systemu państwowego ratownictwa medycznego jest szpitalny oddział ratunkowy, będący komórką organizacyjną szpitala, w której udzielane są świadczenia opieki zdrowotnej osobom wstanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Natomiast centrum urazowe to wydzielona funkcjonalnie część szpitala, w którym działa szpitalny oddział ratunkowy oraz specjalistyczne oddziały m.in. Oddział chirurgii urazowo-ortopedycznej. Oddział chirurgii urazowo- ortopedycznej powiązany jest organizacyjne oraz zakresem zadań z centrum urazowym. Aby szpitalny oddział ratunkowy oraz centrum urazowe wraz z oddziałem chirurgii urazowo-ortopedycznej mogły w pełni prawidłowo funkcjonować niezbędne jest wykonanie dodatkowych robót budowlanych oraz zakupu aparatury medycznej. Przeprowadzone prace budowlano-remontowe oraz zakup sprzętu specjalistycznego i aparatury medycznej pozwolą na szybkie diagnozowanie i leczenie pacjenta urazowego tj. Osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego spowodowanego działaniem czynnika	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja stanowi jedynie uszczegółowienie. Odnosi się do poziomu operacyjnego nie strategicznego.

					zewnątrznego, którego następstwem są ciężkie, mnogie lub wielonarządowe obrażenia ciała.	
190.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie	5.3. Cel Strategiczny: Kompetencje przyszłości 5.3.2 Nowoczesne usługi C. Dostępność usług str.34	C. Dostępność usług b. Uzupełnienie Deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych, samotnych i niesamodzielných)	B. Uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym stacje dializ, oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych, samotnych i niesamodzielných)	<p>W strukturze szpitala funkcjonuje 20 łózkowy Oddział Kliniczny Nefrologiczny, Hipertensjologii i Chorób Wewnętrznych, gdzie prowadzona jest szeroko pojęta diagnostyka i leczenie powikłań u chorych leczonych dializą otrzewnową i hemodializą, kwalifikacja chorych do leczenia nerkozastępczego oraz przygotowanie chorych do transplantacji nerki.</p> <p>W ramach Szpitala działa również poradnia nefrologiczna i transplantacji nerek zapewniająca specjalistyczną opiekę ambulatoryjną dla pacjentów z chorobami układu moczowego. Stacja dializ stanowi dopełnienie kompleksowości usług w zakresie nefrologii w szpitalu, oferując leczenie nerkozastępcze w zakresie hemodializy i dializy otrzewnowej na najwyższym poziomie.</p> <p>Budynek stacji dializ usytuowany jest w samodzielnym budynku, co wymaga transportu medycznego pacjentów wstanie nagłym. Budowa oddziału z łącznikiem zapewni bezpieczeństwo pacjentów i umożliwi uruchomienie łóżek diabetologicznych brakujących w regionie.</p> <p>Proces leczenia prowadzi wysoko wykwalifikowany personel medyczny, posiadający wieloletnie doświadczenie zawodowe. Ze względu na brak odpowiedniej bazy medycznej, sprzętowej oraz infrastrukturalnej leczenie pacjentów w ostrych stanach oraz z powikłaniami odbywa się w oddziale nefrologicznym zamiast w</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Propozycja stanowi jedynie uszczegółowienie. Odnosi się do poziomu operacyjnego nie strategicznego.</p>

					stacji dializ. Rozbudowa stacji dializ przyczyni się do poprawy efektywności i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej pozwalając na dostosowanie „uwolnionej” infrastruktury na potrzeby oddziału diabetologicznego.	
191.	Gmina Nowe Miasto Lubawskie	Strona 50	- rozwój dróg rowerowych poprawiających bezpieczeństwo ruchu	Zapis powinien uwzględniać także ścieżki rowerowe o znaczeniu międzyregionalnym (łącznie województwa).	Na terenie województwa znajdują się tereny po dawnych liniach kolejowych, są one idealnym miejscem do lokalizację ścieżek rowerowych, przykładem może być trasa dawnej unii kolejowej Tama Brodzka-Nowe Miasto Lubawskie- Iława łącząca woj. warm.-maz. z kuj.-pom. Łącznie trasa mogłaby liczyć ponad 40 km, przebiega przez tereny o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii pozostawia przestrzeń dla rozwoju międzyregionalnych ścieżek rowerowych m.in. poprzez: rozwój dróg rowerowych poprawiających bezpieczeństwo ruchu, tworzenie sieciowych ponadregionalnych produktów turystycznych, współpraca z województwem kujawsko-pomorskim m. in. w zakresie (...) turystyki.
192.	Miejska Rada Seniorów w Nidzicy, Nidzicki Uniwersytet Trzeciego Wieku	5.6.2 str. 49	Optymalna infrastruktura rozwoju Infrastruktura komunikacyjna Infrastruktura techniczna	Dodać: 1. Obwodnica Nidzicy północna i południowa 2. Dojazd z Nidzicy do lotniska Szymany oraz w stronę Warszawy 3. Połączenia drogowe wsi regionu z miastami powiatowymi oraz wykonanie krótkich odcinków dróg wiejskich 4. Kolektor wodno-kanalizacyjny wokół jeziora Omulew	-----	Uwaga nieuwzględniona. Dotyczy poziomu programu operacyjnego nie planowania strategicznego na poziomie regionalnym
193.	Miejska Rada	5.5.3 str. 46	Ukształtowana	1. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu	Brak polityki senioralnej w strategii. Rozwój	Uwaga niezasadna.

	Seniorów w Nidzicy, Nidzicki Uniwersytet Trzeciego Wieku		tożsamość Włączenie społeczne	ze względu na wiek, wykształcenie, niepełnosprawność, mniejszości narodowe i.in. 2. Wspieranie inicjatyw społeczności osób starszych, stworzenie możliwości pracy dla osób na emeryturze i rencie inwalidzkiej, korzystanie z doświadczeń osób starszych.	nie oznacza marginalizacji niektórych grup społecznych.	Projekt Strategii w szerokim zakresie uwzględnia potrzeby różnych grup społecznych (w tym osób starszych, osób z niepełnosprawnościami czy też imigrantów krajowych i zagranicznych), nie marginalizując przy tym żadnej z nich, i tak np. w celu strategicznym 5.3 Kompetencje przyszłości zakłada się kształcenie przez całe życie, niezależnie od wieku czy statusu na rynku pracy poprzez takie działanie jak np.: zwiększenie dostępu mieszkańców regionu do edukacji i zatrudnienia. Z kolei w celu strategicznym 5.4 Inteligentna produktywność umożliwia się wsparcie rozpoczynających pracę na własny rachunek (w tym w sektorze ekonomii społecznej) czy też rozwój usług społecznych i zdrowotnych. Natomiast w celu strategicznym 5.5 Kreatywna aktywność zakłada się wspieranie rozwoju
--	--	--	----------------------------------	--	--	---

						inicjatyw służących włączaniu społecznemu i budowaniu więzi społecznych w regionie (szczególnie angażujące osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości narodowe i inne) oraz wspieranie rozwoju infrastruktury sprzyjającej aktywizacji społecznej i pracy z rodziną (w tym grup zagrożonych wykluczeniem społecznym) i uwzględniającej potrzeby ludzi starszych, osób z niepełnosprawnościami
194.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Akademia”	5.6.2. Lit c/ str. 50	1/brak uwzględnienia modernizacji linii kolejowej Elbląg (Bogaczewo) – Olsztyn (Gutkowo) , linia nr 204 i 220 2/brak uwzględnienia modernizacji linii kolejowej: (Głomno) Bartoszyce – Korsze, linia nr 38 3/brak uwzględnienia modernizacji linii kolejowej: Wielbark – granica województwa, linia nr 35	Uwzględnienie w strategii rozwoju województwa modernizacji wymienionych linii kolejowych.	Ad 1/linia kolejowa nr 204 i 220 to najkrótsze połączenie kolejowe między największymi ośrodkami miejskimi województwa. Obecnie prędkość szlakowa nie przekracza 100 km/h na kilku krótkich odcinkach; to linia ważna nie tylko ze względów gospodarczych, społecznych, ale też istotna jest dla bezpieczeństwa państwa. Rozbudowa linii m.in. o mijanki, dobudowa drugiego toru na odcinku Gutkowo – Gamerki Wielkie, podniesienie prędkości szlakowej do co najmniej 120 km/h, wyeliminowanie tzw. Wąskich gardeł (budowa wiaduktów nad drogami wojewódzkimi i obciążonymi ruchem drogami powiatowymi) przyczyni się do poprawy życia mieszkańców, uatrakcyjnienia portu w Elblągu, ograniczenia ruchu samochodowego na tym odcinku przy zwiększeniu po modernizacji ilości połączeń,	Uwaga uwzględniona częściowo (w zakresie uwzględnienia modernizacji linii kolejowej Elbląg (Bogaczewo) – Olsztyn (Gutkowo))

			<p>4/brak uwzględnienia bezkolizyjnych przejazdów kolejowych nad lub pod drogami: krajowymi, wojewódzkimi i obciążonymi ruchem drogami w MOF: Olsztyna, Elbląga i Ełku.</p>		<p>bezpieczeństwa oraz poprawy jakości środowiska</p> <p>Ad. 2/ modernizacja linii kolejowej nr 38 z (Głomno) Bartoszyce do Korsze do prędkości szlakowej co najmniej 100 km/h wraz z przywróceniem połączeń kolejowych na odcinku Bartoszyce -Korsze - Olsztyn przyczyni się do poprawy funkcjonowania północnych powiatów województwa, poprawi warunki gospodarcze ośrodka jakim są Bartoszyce, linia jest też istotna z punktu bezpieczeństwa.</p> <p>Ad. 3/ modernizacja linii kolejowej nr 35 Wielbark – granica województwa, przyczyni się do powstania alternatywnej trasy relacji Warszawa – Olsztyn, szlak kolejowy w województwie mazowieckim jest planowany do modernizacji, poprawi funkcjonowanie ośrodków miejskich jakimi są Szczytno oraz pisz poprzez przywrócenie najszybszego połączenia kolejowego (południowe mazury – polska centralna -warszawa) – modernizacja powinna polegać na odtworzeniu prędkości szlakowych do 120 km/h. Dodatkowo ulegnie poprawie konkurencyjność i dostępność do portu lotniczego Olsztyn – Mazury w Szymanach, nastąpi poprawa bezpieczeństwa, częściowe wyeliminowanie ruchu drogowego na DK nr 57</p> <p>Ad. 4/ uwzględnienie budowy wiaduktów lub tuneli nad lub pod drogami przyczyni się do poprawy dostępności do ośrodków miejskich oraz węzłów komunikacyjnych, poprawi bezpieczeństwo ruchu oraz prędkość szlakową transportu kolejowego, poprawi stan środowiska.</p>	
--	--	--	---	--	--	--

195.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Akademia”	5.6.2. Lit. D	Brak uwzględnienia modernizacji budynków wielorodzinnych	Uwzględnienie w strategii rozwoju województwa modernizacji budynków wielorodzinnych.	Ad. Uwzględnienie modernizacji polegających w szczególności na docieplaniu budynków, podłączeniu ich do źródeł ciepła systemowego, ograniczenie funkcjonowania małych kotłowni spowoduje poprawę bezpieczeństwa ludności, ograniczenie emisyjności, poprawę środowiska naturalnego.	Uwaga częściowo uwzględniona. Proponowany zapis zostanie dodany, ale w bardziej ogólnym brzmieniu. Kierunek D. ulegnie jeszcze przededagowaniu.
196.	Gmina Lidzbark	5.6.2 - Optymalna Infrastruktura Rozwoju C. Infrastruktura komunikacyjna B. Inwestycje kolejowe - str. 50.	Brak uwzględnienia w strategii modernizacji linii kolejowej nr 208 Działdowo- Lidzbark - Brodnica oraz odtworzenia połączenia kolejowego Działdowo-Brodnica	W celu zapewnienia optymalnych warunków rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu działdowskiego i powiatów sąsiadujących konieczne jest zapewnienie niezbędnej infrastruktury, w tym kolejowej oraz wznowienie przewozów pasażerskich i towarowych na linii kolejowej nr 208 Działdowo - Brodnica.	Linia pozwalała na dogodny dojazd turystów z różnych stron Polski np. do Lidzbarka do ośrodków wczasowych, kolonijnych, a także gospodarstw agroturystycznych, czy na spływy szlakiem kajakowym po Welu - rzeka znajdująca się niecałe 170 km od Warszawy, ma w sobie wszystko czego szuka wytrawny kajakarz - poczynając od 10 jezior przez które przepływa, poprzez urokliwe odcinki meandrujące wśród pól, wzgórz, po leśne przełomowe fragmenty zaliczane do klasyfikacji rzek górskich, a kończąc na pełnym zabytków, historycznym mieście Lidzbark (położonym malowniczo na obu brzegach). Walory Welu umożliwiają organizowanie spływów kajakowych przez cały rok. Co prawda turystyczny sezon kajakowy trwa od maja do września ale w pozostałym okresie z uroków rzeki mogą korzystać bardziej doświadczeni kajakarze, czego przykładem jest ich udział w Ogólnopolskim Zimowym Spływie kajakowym Rzeką Wel, organizowanym przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Lubawskiej od 2000r. Rzeką Wel jest wyjątkowo atrakcyjnym, chociaż na niektórych odcinkach dość trudnym szlakiem kajakowym o charakterze górskim np. Piekiełko. O atrakcyjności rzeki decyduje jej naturalny, nie	Uwaga nieuwzględniona. Zarząd Województwa w części infrastruktury kolejowej dokonał wyboru strategicznego do 2030 roku w oparciu o propozycję zarządcy infrastruktury, tj. PKP PLK, a i tak stanowi to tylko rekomendacje do poziomu krajowego.

					zmieniony od wieków charakter.	
197.	Gmina Lidzbark	6-Wymiar Terytorialny Strategii -str. 53 -54 oraz s. 69.	Brak uwzględnienia w strategii w ramach Obszarów Strategicznej Interwencji - OSI „Południowe Mazury” oraz opisu OSI „Południowe Mazury” jako punkt 6.11 OSI „Południowe Mazury”	Proponujemy uwzględnienie w strategii na str. 53- 54 OSI „Południowe Mazury” oraz opisanie go w części 6.11 na str. 69 OSI „Południowe Mazury”. 28 czerwca br. w Szczytnie starostowie szczycieński, nidzicki, działdowski i piski podpisali porozumienie w sprawie wzajemnej współpracy w ramach projektu pn. „Południowe Mazury”. Na terenie powiatów działdowskiego, nidzickiego, szczycieńskiego i piskiego występuje wiele zbieżnych uwarunkowań przyrodniczych, gospodarczych, przestrzennych czy komunikacyjnych. W strategii nie uwzględniono bardzo ważnych powiązań funkcjonalnych z graniczącym obszarem woj. mazowieckiego i kujawsko - pomorskiego. Wśród istotnych przedsięwzięć, które powinny być realizowane w ramach inicjatywy „Południowe Mazury” znalazły się m.in.: spójność komunikacyjna i wyeliminowanie deficytów na drogach ekspresowych województwa poprzez, m.in. utworzenie korytarza transportowego „Via Masuria”, łączącego drogę krajową S7 z trasą Via Baltica, poprawa sieci połączeń komunikacyjnych z drogą S7 oraz na obszarach wiejskich i połączeń związanych z obsługą lotniska regionalnego w Szymanach. Do kolejnych zamierzeń należy zapewnienie połączenia kolejowego Działdowo - Brodnica oraz Wielbark - Ostrołęka, a także zagospodarowanie strefy przylotniskowej w Szymanach. Proponuje się utworzenie Regionalnego Centrum Medycyny Geriatrycznej i Centrum	Utworzenie OSI Południowe Mazury zapewni integrację funkcjonalną i przestrzenną południowej części województwa warmińsko-mazurskiego przyczyni się do podniesienia poziomu gospodarczego na bazie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w oparciu o rozwój systemów transportowych, w tym np. korytarza Via Masuria łączącego drogę S7 z trasą Via Baltica w powiązaniu z obsługą regionalnego lotniska w Szymanach. Powiązanie funkcjonalne z obszarem woj. mazowieckiego i kujawsko- pomorskiego.	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja zostanie skonsumowana poprzez wprowadzenie w opisie celu głównego projektu strategii zapisu o nowych, rodzących się w województwie inicjatywach. Natomiast nie zostanie uwzględniona ona jako OSI, ponieważ obszary strategicznej interwencji zostały wyznaczone w oparciu o obszary funkcjonalne zidentyfikowane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego bądź obszary długoletniej współpracy gmin. Nie oznacza to, że inne obszary (nie objęte zasięgiem OSI) nie będą przedmiotem zainteresowania polityki rozwoju.

				<p>Diagnostyki Onkologicznej, jako podstawy rozwoju „przemysłu zdrowia” dedykowanego osobom starszym korzystającym z możliwości szybkiego transportu lotniczego.</p> <p>Wskazane jest utworzenia bezpiecznego korytarza transportowego obejmującego transport sprzętu militarnego na trasie port lotniczy - Orzysz, Bemowo Piskie.</p> <p>Kluczowymi zagadnieniami w ramach obszaru są również:</p> <ul style="list-style-type: none">– zielone inwestycje, odnawialne źródła energii, ścieżki rowerowe,– rozwój usług społecznych i opieki zdrowotnej,– rozwój terenów inwestycyjnych wraz z dostępnością komunikacyjną, inwestycje w przedsiębiorczość, w tym zapewnienie środków na działalność instytucji otoczenia biznesu, na dotacje, pożyczki i poręczenia dla organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorstw.– modernizacja drogi wojewódzkiej 538 Nowe Miasto Lub. - Rozdroże		
198.	Urząd Miasta Ełku	Cel 5.1 Cel główny Kontekst regionalny (str. 29)	Ełk wykorzysta swoje położenie dla rozwoju międzynarodowych kontaktów z Litwą, obwodem kaliningradzkim FR i Białorusią.	Wykreślenie zapisu o rozwoju kontaktów z Białorusią.	Brakuje podstaw uzasadniających przyjęcie takiego założenia. Zapis jest przeniesiony z poprzedniej wersji strategii. Przez ten okres nie zbudowano powiązań (gospodarczych, społecznych, instytucjonalnych) pomiędzy Ełkiem i Białorusią. Nie widać również na to perspektyw w przyszłości.	Uwaga uwzględniona
199.	Urząd Miasta Ełku	5.4.3 wysoka konkurencyjność pkt e cyfryzacja przedsiębiorstw (str. 41)	Przygotowanie inwestycyjnego firm...	Inwestycyjne	Błąd w pisowni	Uwaga uwzględniona.
200.	Urząd Miasta Ełku	5.3. Cel strategiczny:	5.3. Cel strategiczny:	Propozycja dodania zapis w ppkt a:	Ważne jest, aby przedsiębiorczość była	Uwaga niezasadna.

		kompetencje przyszłości 5.3.2 nowoczesne usługi pkt b różnorodność usług (str. 34)	kompetencje przyszłości Pkt b różnorodność usług Ppkt a	Wspieranie instytucji otoczenia biznesu.	wspierana w różnych formułach. Działania instytucji/podmiotów otoczenia biznesu zapewni jej rozwój.	Wspieranie finansowe, organizacyjne i merytoryczne już działających oraz powstających instytucji otoczenia biznesu zostało ujęte w Strategii w Kierunku działań D, celu operacyjnego inteligentna specjalizacja.
201.	Urząd Miasta Ełku	5.3. Cel strategiczny: kompetencje przyszłości 5.3.2 nowoczesne usługi pkt c dostępność usług (str. 34)	5.3. Cel strategiczny: kompetencje przyszłości Ppkt c dostępność usług Ppkt b	Propozycja dodania zapisu w ppkt b: -... w tym oddziały i poradnie geriatryczne, hospicja oraz - ...(pod kątem osób starszych samotnych i niesamodzielnych, osób wymagających opieki długoterminowej)...	Potrzeby w zakresie zapewnienia opieki długoterminowej, również świadczonych w hospicjach jest nieodzownym elementem rozwoju usług społecznych.	Uwaga uwzględniona.
202.	Urząd Miasta Ełku	5.3. Cel strategiczny: kompetencje przyszłości 5.3.3 profesjonalne organizacje pkt a specjalizacja organizacji (str. 35)	5.3. Cel strategiczny: kompetencje przyszłości Pkt a specjalizacja organizacji	Proponuje się, aby w pkt. A dodać ppkt c: Profesjonalizacja organizacji realizujących zadania publiczne w kontekście realizacji usług społecznych	Istotne jest aby usługi społeczne były realizowane przez wyspecjalizowane i profesjonalne organizacje pozarządowe. Oferta organizacji profesjonalnie realizujących zadania skutkowałaby zwiększonym udziałem powierzania zadań takim organizacjom w ramach ogłaszanych konkursów. Profesjonalizacja organizacja podniosłaby jakość świadczonych przez nie usług.	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii uwzględnia propozycję w celu operacyjnym 5.3.2 Nowoczesne usługi
203.	Urząd Miasta Ełku	5.4 cel strategiczny: Inteligentna produktywność (str.37-38, 41)	5.4.1 Satysfakcjonująca praca Pkt a miejsca pracy wysokiej jakości	Propozycja dodania w pkt a ppkt g: G. Wspieranie wdrażania modelu przedsiębiorczości przyjaznej osobom niepełnosprawnym	Dynamicznie zmieniająca się sytuacja społeczno-gospodarcza oraz rozwój społeczny, a także potrzeba rozwoju kapitału społecznego niejako wymusza również otwieranie rynku pracy dla osób niepełnosprawnych, przy jednoczesnym odpowiednim wsparciu podmiotów, którzy zatrudniają osoby niepełnosprawne. Ważne jest, aby przedsiębiorczość była	Uwaga uwzględniona. (zobacz poprawka w wizji)

					wspierana w różnych formułach. Działania instytucji/podmiotów otoczenia	
204.	Urząd Miasta Ełku	5.4 cel strategiczny: Inteligentna produktywność (str.37-38, 41)	5.4.1 Satysfakcjonująca praca Pkt b infrastruktura przedsiębiorczości	Propozycja dodania w pkt b ppkt d i e: D. Wspieranie tworzenia instytucji/podmiotów otoczenia biznesu E. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości przyjaznej osobom niepełnosprawnym	Dynamicznie zmieniająca się sytuacja społeczno-gospodarcza oraz rozwój społeczny, a także potrzeba rozwoju kapitału społecznego niejako wymusza również otwieranie rynku pracy dla osób niepełnosprawnych, przy jednoczesnym odpowiednim wsparciu podmiotów, którzy zatrudniają osoby niepełnosprawne. Ważne jest, aby przedsiębiorczość była wspierana w różnych formułach. Działania instytucji/podmiotów otoczenia	Uwaga uwzględniona. (zobacz poprawka w wizji)
205.	Urząd Miasta Ełku	5.4 cel strategiczny: Inteligentna produktywność (str.37-38, 41)	5.4.3. Wysoka konkurencyjność F. Firmy dla regionu	Propozycja dodania się w pkt f. Ppkt d D. Rozwój przedsiębiorczości przyjaznej osobom niepełnosprawnym (zakłady aktywności zawodowej, spółdzielnie socjalnej, zakłady pracy chronionej, itp.)	Dynamicznie zmieniająca się sytuacja społeczno-gospodarcza oraz rozwój społeczny, a także potrzeba rozwoju kapitału społecznego niejako wymusza również otwieranie rynku pracy dla osób niepełnosprawnych, przy jednoczesnym odpowiednim wsparciu podmiotów, którzy zatrudniają osoby niepełnosprawne. Ważne jest, aby przedsiębiorczość była wspierana w różnych formułach. Działania instytucji/podmiotów otoczenia	Uwaga uwzględniona. (zobacz poprawka w wizji)
206.	Urząd Miasta Ełku	5.5 cel strategiczny: Kreatywna aktywność 5.5.3 ukształtowana tożsamość Pkt c włączenie społeczne (str. 46)	5.5 cel strategiczny Kreatywna aktywność 5.5.3 ukształtowana tożsamość Pkt c włączenie społeczne	Proponuje się, aby w pkt c włączenie społecznej - w ppkt a dodać: (w tym bezrobotnych, osób bezdomnych i osób niepełnosprawnych..... - ppkt c proponuje się zmianę zapisu na: C. Zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym	Zastosowanie obowiązującej nomenklatury. Wprowadzone zmiany w ustawie o pomocy społecznej dotyczące osób bezdomnych. Działania nakierowane na ta grupę osób w najbliższym czasie będą zwiększone, dotyczy to zarówno usług świadczonych na rzecz tych osób, jak również dostosowanie infrastruktury do obowiązujących standardów (wchodzą w życie od 2020r.)	Uwaga uwzględniona.
207.	Urząd Miasta Ełku	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty	Propozycja dodania w pkt e ppkt a zapisu: ... w tym mieszkalnictwa wspomaganego ...	Istotne jest zwiększenie oferty mieszkalnictwa w różnej formie , także	Uwaga nieuwzględniona.

		5.6.2 optymalna infrastruktura rozwoju Pkt e. Infrastruktura socjalna (str. 50)	5.6.2 optymalna infrastruktura rozwoju Pkt e. Infrastruktura socjalna		mieszkalnictwa wspomaganego, co skutkowałoby rozwojem usług społecznych.	Propozycja ma charakter operacyjny. Ponadto została ujęta pod postacią zapisu „różne formy budownictwa socjalnego”.
208.	Urząd Miasta Ełku	Cel 5.6.3 Przyjazne środowisko przyrodnicze (str. 51-52)	-----	Wprowadzenie zapisów mocniej akcentujących nastawienie na ochronę wód powierzchniowych i ich oczyszczanie/rekultywację (w tym z zastosowaniem ekoinnowacji) – oddzielny kierunek działań. Zbyt słabe podkreślenie tych kwestii.	W opisie celu strategicznego „mocne fundamenty” jest mowa o tym, że wyjątkowy charakter środowiska przyrodniczego w województwie nakazuje traktować je jako niepowtarzalny zasób. Ten wyjątkowy charakter regionu nadawany jest przez jeziora, dlatego trzeba otoczyć je szczególną troską. Na tych zasobach oparta jest przecież jedna z inteligentnych specjalizacji gospodarczych. Tymczasem w celu operacyjnym „przyjazne środowisko przyrodnicze” kwestia dbałości o wody powierzchniowe nie jest mocniej akcentowana niż chociażby ochrona powietrza czy gospodarka odpadami (czyli tematy, które zapewne będą mocniej wspierane w przyszłej perspektywie finansowej UE). Zapisy tego celu powinny bardziej odpowiadać potencjałowi wodnemu województwa i potrzebom w tym zakresie, a także opierać planowane działania na innowacjach ekologicznych.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii w wielu miejscach uwzględnia ochronę wód w szerszym kontekście (m.in. jako zachowanie walorów krajobrazowych województwa czy ochrona i restytucja elementów rodzimej przyrody).
209.	Urząd Miasta Ełku	Cel 5.6.3 Przyjazne środowisko przyrodnicze (str. 51-52)	-----	Dodanie w pkt b Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych	Samorządy jak i wspólnoty mieszkaniowe mają potrzebę podniesienia efektywności energetycznej budynków co w znacznym stopniu poprawi środowisko i zmniejszy emisję CO2 oraz PM10	Uwaga uwzględniona. Proponowany zapis zostanie dodany, ale w bardziej ogólnym brzmieniu. Kierunek D. ulegnie jeszcze preredagowaniu.

210.	Urząd Miasta Ełku	-----	-----	Należałoby dodać w strategii przy zadaniach działanie w zakresie ochrony zabytków i przeznaczenia ich pod cele kulturalne, społeczne bądź gospodarcze.	Warmia i Mazury to region który posiada wiele zabytków, wiele z nich wymaga dalszej renowacji a także część można wykorzystać pod cele społeczne kulturalne lub gospodarcze. Nie wszystkie znajdują się w obszarze rewitalizacji, w związku z tym należałoby takie działanie w strategii uwzględnić.	Uwaga niezasadna. Przedmiotowe zapisy są zawarte w projekcie Strategii.
211.	Urząd Miasta Ełku	-----	-----	Należałoby dodać zapisy w zakresie doposażenia szkół ogólnokształcących i zawodowych oraz budowy nowej infrastruktury szkolnej.	Szkoły ogólnokształcące i zawodowe wymagają dalszego doposażenia samorządy także w planach mają budowę nowych obiektów.	Uwaga niezasadna. Zapis dotyczący rozwoju infrastruktury edukacyjnej jest w projekcie Strategii, w celu strategicznym 5.5. Kreatywna aktywność, celu operacyjnym 5.5.1 Inspirująca twórczość, kierunku działań C Przestrzeń twórczości, lit c.
212.	Gmina Szczytno/ Gmina Miejska Szczytno	Mapka 13, str. 20	Na mapce trasa Olsztyn – Szczytno – Szymany oznaczona jest jako II – rzędny korytarz transportowy (drogowy/kolejowy)	Wnioskujemy o ujęcie tego szlaku komunikacyjnego jako I-rzędny.	Trasa Olsztyn – Szczytno – Szymany to szlak, który w ostatnich latach nabrał kluczowego znaczenia w temacie rozwoju gospodarczo – społecznego naszego regionu. Jakość połączenia drogowego i kolejowego stolicy województwa z portem lotniczym w Szymanach jest czynnikiem decydującym o wielu inicjatywach natury głównie gospodarczej i turystycznej. Zmiana znaczenia w/w szlaku w strategii da większe szanse na kwestie pozyskiwania środków pomocowych z przeznaczeniem na modernizację tegoż, co przełoży się na większe zainteresowanie m.in. inwestorów i turystów.	Uwaga nieuwzględniona. Na potrzeby aktualizacji Strategii wykorzystano mapy opracowane przez Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego (Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego).

213.	Gmina Szczytno / Gmina Miejska Szczytno	Dział 6.1. OSI tygrys warmińsko – mazurski (str. 59	Obraz strategicznej interwencji Tygrys warmińsko – mazurski obejmuje (mapa 17): (wykaz miast i gmin)	Wnioskujemy o uwzględnienie w tym obszarze gminy wiejskiej Szczytno i miasta Szczytno (uzupełnienie zarówno mapki, jak i wykazu gmin)	Głównym uzasadnieniem jest obecność na wnioskowanym terenie portu lotniczego w Szymanach. Wnioskowany teren przylega bezpośrednio do obszaru tygrysa warmińsko – mazurskiego. Przebiega tu m.in. trasa łącząca port lotniczy w Szymanach z drogą krajową nr 16, stanowiącą oś „tygrysa”.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja sprzeczna z metodologią przyjętą już w 2013 roku tj. wyznaczenie OSI wynika z idei koncentracji interwencji na określonych zagadnieniach w ściśle zdiagnozowanej przestrzeni. Obszary strategicznej interwencji zostały wyróżnione poprzez integrację dwóch podejść – regionalnego i krajowego. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko- Mazurskiego wskazano kilka obszarów funkcjonalnych, których zasięgi odpowiadają celom realizacji polityki rozwoju województwa. Nie oznacza to, że inne obszary (nie objęte zasięgiem OSI) nie będą przedmiotem zainteresowania polityki rozwoju.

214.	Gmina Szczytno / Gmina Miejska Szczytno	Dział 5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju, pkt. B. Infrastruktura techniczna, ppkt a. (str. 49)	Rozbudowa sieci kanalizacyjnych (w tym także kanalizacji deszczowej)	Wnioskujemy następujące brzmienie tego podpunktu: „budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnych (w tym także kanalizacji deszczowej) zarówno w granicach aglomeracji, jak i poza nimi”.	Dodanie wnioskowanego zapisu zwiększy możliwość pozyskiwania środków pomocowych na budowę i rozbudowę systemów kanalizacyjnych na terenach, które ze względu na swoją lokalizację mają obecnie mniejsze szanse na dofinansowanie.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja ma charakter operacyjny.
215.	Gmina Szczytno / Gmina Miejska Szczytno	Dział 5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju, pkt. D. Infrastruktura energetyczna, ppkt d. (str. 51)	Odnawialne źródła energii: – wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, w tym budowa nowoczesnych instalacji; – zrównoważony rozwój energetyki odnawialnej uwzględniający potrzeby związane z rozwojem gospodarczym, jak również ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazu	Wnioskujemy o dopisanie do pierwszego tiret słów: „w tym farm fotowoltaicznych itp.”.	W ostatnim czasie wzrosło znacząco zainteresowanie budową tego typu obiektów. Instalacje te stanowią korzystną alternatywę dla innych, mniej efektywnych i mniej przyjaznych środowisku rozwiązaniom energetycznym. Dzięki takim obiektom możliwe jest pozyskiwanie taniej, zdrowej energii.	Uwaga nieuwzględniona. Proponowany zapis jedynie uszczegóławia cele i kierunki projektu Strategii. Propozycja nie wnosi wartości dodanej. Przykłady inwestycji stanowią poziom operacyjny.
216.	Urząd Gminy Lubawa	STR. 51-52	Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego. Przyjazne środowisko przyrodnicze.	Regulacja - kształtowanie koryta rzeki Drwęcy- wodnego rezerwatu przyrody oraz jej zagospodarowanie eko- i agroturystyczne. Wspieranie środowisk zainteresowanych wykorzystaniem wód rzeki Drwęcy i jej dopływów do celów gospodarczych, rekreacyjnych i turystycznych.	Poprawa spływu wód i walorów krajobrazowych.	Uwaga nieuwzględniona. Proponowane w projekcie cele i kierunki rozwoju regionu, obejmują m.in. kształtowanie koryta cieku naturalnego, a także modernizację szlaków wodnych oraz rozbudowę już

						istniejących. Propozycje konkretnych projektów/inwestycji to sfera programu operacyjnego.
217.	Urząd Gminy Lubawa	Str. 49	Infrastruktura komunikacyjna	<p>Modernizacja drogi krajowej nr 15 (łącząca Trzebnicę z Ostródą) oraz trzech dróg wojewódzkich: nr 536 (Iawa - Samplawa), 537 (Lubawa Frygnowo- Pawłowo), 541 (Lubawa - Lidzbark - Żuromin - Dobrzyń nad Wisłą).</p> <p>Także modernizacja dróg powiatowych i gminnych wymienionych w załączonym załączniku do niniejszego dokumentu a wpisanych do „Strategii rozwoju gminy Lubawa na lata 2016-2025”.</p> <p>Budowa ciągów pieszo-rowerowych przy Drogach krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych.</p>	<p>Mają one istotny wpływ na komunikację zewnętrzną z sąsiadującymi gminami oraz większymi ośrodkami miejskimi.</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z przyjętą koncepcją aktualizacji Strategii, precyzuje się problemy do rozwiązania, a nie przesądza o numerach dróg (z wyjątkiem dróg sieci TEN-T i ekspresowych).</p> <p>Natomiast, drogi powiatowe i gminne są drogami lokalnymi, a zatem konkretne określenie słusznie znajduje się w strategii lokalnej.</p>
218.	Urząd Gminy Lubawa	Str. 51	Infrastruktura socjalna	<p>Budowa „Domu seniora” w ramach Budownictwa socjalnego w gminie Lubawa.</p>	<p>Poprawa komfortu życia seniorów.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Propozycje projektów/inwestycji to sfera programu operacyjnego.</p> <p>W strategii rozwoju regionu określa się, według stosowanej obecnie metodologii, podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki działań, w które wpisuje się to</p>

						przedsięwzięcie. Proponujemy konkretne odwołanie uwzględnić w strategii gminy Lubawa.
219.	Urząd Gminy Lubawa	Str. 59	OSI Tygrys warmińsko-mazurski tabela i oczekiwana zmiana przestrzenna	Wzrost powiązań funkcjonalnych na linii Lubawa- Iława	Połączenie z węzłem kolejowym Iława oraz siedzibą Starostwa.	Uwaga nieuwzględniona. W tym miejscu dokumentu wskazuje się efekt interwencji oczekiwany wobec całego OSI
220.	Powiat Węgorzewski	5.6.2 Optymalna Infrastruktura Rozwoju	Kierunki działań celu operacyjnego: Optymalna infrastruktura rozwoju cz. C- infrastruktura komunikacyjna, Lit. B-inwestycje kolejowe	Reaktywacja linii kolejowej nr 259 Kętrzyn Węgorzewo	Umowa Nr 36N5/284/2008 z dnia 15 maja 2008 roku powiat węgorzewski przejął w zarządzanie od PKP S.A. linię kolejową na odcinku od km 2,513 do km 33,946 (Karolewo - Węgorzewo), celem dalszej eksploatacji, polegającej na prowadzeniu publicznego transportu kolejowego. Kolejowe przewozy pasażerskie sezonowo (wakacyjnie) wykonywał licencjonowany przewoźnik – SKPL CARGO Sp. z o.o. Z przeprowadzonych przez przewoźnika badań rynku wynika, że znacząca liczba pasażerów po dotarciu do stacji Kętrzyn korzystała z dalszych połączeń takich przewoźników jak Przewozy Regionalne czy Intercity i odwrotnie, po dotarciu do Kętrzyna przesiadała się do pociągów w kierunku Węgorzewa. Wobec powyższego zasadnym byłoby przywrócenie całorocznych przewozów kolejowych na trasie Kętrzyn - Węgorzewo.	Uwaga nieuwzględniona. W Strategii zostały uwzględnione tylko połączenia kolejowe zaproponowane przez PKP PLK.
221.	Powiat Węgorzewski	5.6.2 Optymalna Infrastruktura Rozwoju	Kierunki działań celu operacyjnego: Optymalna infrastruktura rozwoju	Budowa turystycznego przejścia granicznego Perły-Kryłowo (Obwód Kaliningradzki FR)	Przejście graniczne Perły-Kryłowo należy rozpatrywać pod kątem dynamicznego rozwoju usług turystycznych po obu stronach granicy. Szczególnie w okresie sezonu	Uwaga nieuwzględniona. Budowa przejścia

			<p>Cz. c-infrastruktura komunikacyjna Lit. E-infrastruktura graniczna</p>	<p>letniego, który sprzyja turystyce biznesowej i aktywnemu wypoczynkowi.</p> <p>Jako przejście turystyczne obsługujące turystów przez kilkanaście godzin dziennie, nie będzie generowało zbyt dużych kosztów i nie wymaga również licznej obsady kadrowej. Według opinii partnerów z powiatu węgorzewskiego, zainteresowanie otwarciem ruchu granicznego wzmożło się z chwilą wejścia Polski do Unii Europejskiej. Turyści z Europy Zachodniej przejawiają duże zainteresowanie poznaniem rejonów przygranicznych m.in. Obwodu Kaliningrad. Poza tym społeczeństwo regionu Warmii i Mazur dostrzega możliwości skrócenia drogi do kurortów nadmorskich położonych w Obwodzie Kaliningrad.</p> <p>Również z uwagi na porozumienie o współpracy zawarte pomiędzy wojew. warmińsko-mazurskim a administracją obwodu Kaliningrad. oraz wskazane w nim kierunki działań m.in.</p> <ul style="list-style-type: none">– wspieranie rozwoju gospodarczego i rozwoju turystyki poprzez intensyfikację kontaktów między organizacjami gospodarczymi, organizowanie seminariów i konferencji, wspólną promocję imprez targowych i turystycznych oraz inicjowanie bezpośrednich kontaktów między firmami;– wspieranie i rozwijanie rozwiązań komunikacyjnych i transportowych polepszających więzi przestrzenne między stronami <p>Starania powiatu węgorzewskiego, zmierzające do uruchomienia drogowego przejścia granicznego w miejscowości Perły-</p>	<p>turystycznego jest zależna od współpracy Rządu Polskiego i Federacji Rosyjskiej.</p> <p>W projekcie Strategii zostały ujęte zapisy odnośnie współpracy międzynarodowej, jak także rozwoju infrastruktury granicznej (5.6.1/c./e.)</p> <p>Projekt Strategii, zgodnie z przyjętą koncepcją aktualizacji, precyzuje problemy do rozwiązania wskazujące cele i kierunki rozwoju całego województwa, a nie konkretne inwestycje/projekty.</p>
--	--	--	---	---	---

					Kryłowo, powinny być wsparte przez samorząd województwa warmińsko-mazurskiego oraz rząd Federacji Rosyjskiej.	
222.	Gmina Miejska Kętrzyn	Właściwe miejsce dla zgłaszanych uwag - strona 49 bądź 67	Zapisy dotyczące miast tracących funkcje gospodarczo społeczne	Wsparcie - „miasta zagrożone wykluczeniem społeczno-gospodarczym zostaną wsparte dedykowaną pulą środków pochodzących z funduszy europejskich. Pozyskanie środków będzie możliwe poprzez konkursy z RPO. Pieniądze pozyskane w drodze konkursowej muszą przyczynić się do zapobiegania dalszej marginalizacji miast wskazanych w strategii odpowiedzialnego rozwoju. Środki powinny być na kierunku „pro rozwojowe”.	Miasta tracące funkcje gospodarczo-społeczne bez odpowiedniego finansowego wsparcia nie są w stanie zapobiegać negatywnym trendom. Bez odpowiedniego wsparcia będzie następował dalszy proces utraty funkcji społeczno-gospodarczych. W tym celu należy wyznaczyć dedykowaną pulę środków finansowych przeznaczonych tylko dla miast w/w.	Uwaga nieuwzględniona. Dotyczy poziomu operacyjnego nie planowania strategicznego.
223.	Gmina Płońska	Strategia „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego”	Wprowadzenie do Strategii nowego zapisu	Przywrócenie połączeń kolejowych oraz wznowienie ruchu pasażerskiego na linii kolejowej nr 208 na odcinku Działdowo-Brodnica przez Lidzbark	Rozwiązanie problemów związanych ze spójnością komunikacyjną powiatu działdowskiego i powiatów sąsiadujących. Linia o znaczeniu historycznym, odgrywająca kluczową rolę dla rozwoju powiatu działdowskiego, pod względem społecznym, turystycznym, kulturalnym i gospodarczym. Istniejąca sieć transportowa, szczególnie kolejowa, nie jest optymalna i nie zapewnia efektywnego transportu towarów oraz przewozu osób. Mieszkańcy powiatu działdowskiego mają problemy związane z dotarciem, np. do Lidzbarka, Brodnicy, Torunia. Zawieszenie kursowania pociągów na linii kolejowej Działdowo - Lidzbark - Brodnica zaburzyło połączenia komunikacyjne województwa warmińsko - mazurskiego i kujawsko-pomorskiego.	Uwaga nieuwzględniona. Zarząd Województwa w części infrastruktury kolejowej dokonał wyboru strategicznego do 2030 roku w oparciu o propozycję zarządcy infrastruktury, tj. PKP PLK, a i tak stanowi to tylko rekomendacje do poziomu krajowego.
224.	Gmina Płońska	6-wymiar terytorialny strategii - str. 53 -54 oraz s. 69.	Brak uwzględnienia w strategii w ramach Obszarów Strategicznej Interwencji - OSI	Uwzględnienie w Strategii na str. 53-54 OSI „Południowe Mazury” oraz zawarcie opisu OSI w części 6.11 Południowe Mazury na str. 69. Obszar ten charakteryzuje się niższym stopniem rozwoju jest to obszar osi	Utworzenie OSI Południowe Mazury zapewni integrację funkcjonalną i przestrzenną południowej części województwa warmińsko- mazurskiego, przyczyni się do podniesienia poziomu gospodarczego na	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja zostanie skonsumentowana poprzez

			<p>„Południowe Mazury” oraz opisu OSI „Południowe Mazury” jako punkt 6.11 osi „Południowe Mazury”</p>	<p>z miastami tracącymi na znaczeniu (Działdowo, Pisz, Szczytno) i z gminami należącymi do obszaru marginalizacji. Powiat działdowski posiada porozumienie wraz z powiatem piskim, szczytyńskim i nidzickim na realizację projektu „Południowe Mazury” wśród przedsięwzięć, które powinny zostać zrealizowane w ramach projektu, a które nie zostały ujęte w Strategii należy wymienić:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Spójność komunikacyjną na drogach ekspresowych województwa poprzez utworzenie korytarza „Via Marusia”, łączącego drogę krajową S7 z trasą Via Baltica;2. Poprawę sieci połączeń komunikacyjnych z trasą S7,3. Poprawę sieci połączeń komunikacyjnych związanych z obsługą lotniska w Szymanach.4. Utworzenie regionalnego centrum medycyny geriatrycznej 1 onkologicznej z możliwością szybkiego transportu lotniczego.5. Zielone inwestycje, odnawialne źródła energii,6. Ścieżki rowerowe7. Rozwój usług społecznych 1 opieki zdrowotnej8. Rozwój terenów inwestycyjnych wraz z dostępnością komunikacyjną9. Inwestycje w przedsiębiorczość w tym zapewnienie środków na działalność instytucji otoczenia biznesu: dotacje, pożyczki, poręczenia	<p>bazie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w oparciu o rozwój systemów transportowych, w tym np. korytarza Via Marusia łączącego drogę S7 z trasą Via Baltica w powiązaniu z obsługą regionalnego lotniska w Szymanach. Powiązanie funkcjonalne z obszarem woj. mazowieckiego i kujawsko-pomorskiego.</p>	<p>wprowadzenie w opisie celu głównego projektu strategii zapisu o nowych, rodzących się w województwie inicjatywach. Natomiast nie zostanie uwzględniona ona jako OSI, ponieważ obszary strategicznej interwencji zostały wyznaczone w oparciu o obszary funkcjonalne zidentyfikowane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego bądź obszary długoletniej współpracy gmin. Nie oznacza to, że inne obszary (nie objęte zasięgiem OSI) nie będą przedmiotem zainteresowania polityki rozwoju.</p>
--	--	--	---	---	--	--

225.	Gmina Płońska	5.6. Cel strategiczny - Mocne Fundamenty, Kierunek B działań Operacyjnych „infrastruktura Techniczna” str. 49	Rozbudowa sieci kanalizacyjnych (w tym także kanalizacji deszczowej)	Rozszerzenie zapisu na tereny znajdujące się poza aglomeracjami.	Płońska znajduje się w ramach OSI Obszary marginalizacji. Stopień skanalizowania gminy wynosi 50,08%. Zmiana zapisu umożliwi w przyszłości ubieganie się o dofinansowanie budowy sieci kanalizacji sanitarnej dla obszarów nie zaliczanych do aglomeracji, ale charakteryzujących się koncentracją ludności uzasadniającą budowę sieci kanalizacji sanitarnej z podłączeniem do oczyszczalni ścieków gdzie rozwiązania proponowane dla terenów rozproszonych (przydomowe oczyszczalnie ścieków) są rozwiązaniami mniej efektywnymi.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii określa cele polityki rozwoju województwa oraz kierunki działań podejmowanych przez samorząd województwa. Proponowane rozszerzenie zapisu dotyczy już sfery operacyjnej.
226.	Rada Młodzieżowa Euroregionu Bałtyk	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty	5.6.1. Silny kapitał społeczny A. Aktywność mieszkańców C) Animowanie i umacnianie aktywności mieszkańców na rzecz rozwoju lokalnego	Proponuje się modyfikację treści podpunktu „C”: „animowanie i umacnianie aktywności mieszkańców na rzecz rozwoju lokalnego, w tym zaangażowanie młodzieży w proces decyzyjny i konsultacyjny praw dla niego istotnych, a także bieżących kwestii ważnych z punktu widzenia jego mieszkańców”	Wyodrębnienie partycypacji młodych ludzi w życiu społecznym spośród innych grup wiekowych w „Strategii” może zachęcić ich do aktywnego działania na rzecz lokalnej społeczności i dać impuls do oddziaływania na otaczającą ich rzeczywistość. Jak już było wspomniane w „Strategii” mimo ogólnopolskiego trendu starzenia się społeczeństwa nasze województwo jest wciąż regionem ludzi młodych, co może stanowić atut. Zaangażowanie młodzieży może nastąpić m.in. poprzez wsparcie istniejących narzędzi instytucjonalnych takich jak młodzieżowe rady miast i gmin, jak również powstanie nowych, np. Sejmiku młodzieży województwa warmińsko-mazurskiego. Partycypacja i wspomóżenie formalne i materialne lokalnych ośrodków administracji w różnego rodzaju formach współpracy trans-granicznej młodzieży, takich jak np. Młodzieżowa Rada Euroregionu Bałtyk dzięki którym dochodzi do wymiany doświadczeń i informacji między młodzieżą z różnych krajów oraz udziału w projektach finansowanych między innymi z funduszy	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga stanowi uszczegółowienie istniejącego zapisu w projekcie Strategii. Ponadto, podkreślenia wymaga, iż projekt strategii podejmuje jedynie te zagadnienia na które samorząd województwa ma realny wpływ. Jednocześnie, konsultacje społeczne zakładały specjalne środki dla środowiska ludzi młodych tak, by dotrzeć do świadomości tej grupy mieszkańców, stworzenia przestrzeni do zabrania głosu w

					europejskich, co pośrednio może przynieść korzyści dla rozwoju regionu.	dyskusji i zbudowania w nich poczucia współodpowiedzialności za rozwój.
227.	Radny Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wioletta Ślaska-Zysk	Str.23	Mocne strony	Brak potencjału naturalnego, bogate walory środowiskowo-turystyczne. Mamy niespotykaną w Europie sieć połączeń wodnych, tras kajakowych - lokalnych, regionalnych międzyregionalnych i międzynarodowych.	Mamy wyjątkowy układ wodny, który prosi się o zagospodarowanie. To niesamowity potencjał naszego regionu, turystyka aktywna, nie tylko na wiosnę i lato.	Uwaga niezasadna. Propozycja mieści się w zidentyfikowanych w strategii mocnych stronach: „wyjątkowe zasoby przyrodnicze”.
228.	Radny Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wioletta Ślaska-Zysk	Str.24	Słabe strony	Brak infrastruktury towarzyszącej szlakom kajakowym, rowerowym, mało Ekomarlin.	Brak w wykazie	Uwaga nieuwzględniona. Propozycje odnoszą się stricte do sektora turystyki, więc miejsce na ten zapis jest w strategii rozwoju turystyki.
229.	Radny Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wioletta Ślaska-Zysk	Str.25	Szanse	Region Warmii, Mazur i Powiśla rowerowo-kajakowym regionem. Szansa rozwoju turystyki aktywnej. Mazury - kraina tysięcy jezior, Warmia- kraina tysięcy kilometrów tras kajakowych, wykorzystanie Łyny jako strategicznej rzeki turystycznej w regionie, stworzenie produktu sieciowego - kajakowego w Olsztynie, powiecie olsztyńskim i Lidzbarku Warmińskim.	Wnoszę o uzupełnienie	Uwaga nieuwzględniona. Propozycje odnoszą się stricte do sektora turystyki, więc miejsce na ten zapis jest w strategii rozwoju turystyki.
230.	Radny Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wioletta Ślaska-Zysk	Str.28	Inteligentne specjalizacje	Do inteligentnych specjalizacji dopisać branżę IT, turystykę zdrowotną i rekreacyjną.	Wnoszę o uzupełnienie	Uwaga uwzględniona częściowo. W projekcie Strategii, w odpowiedzi na pojawiające się ze strony różnych środowisk propozycje wprowadzenia nowych potencjalnych

						<p>inteligentnych specjalizacji przyjęto otwarcie ścieżki identyfikacji nowych obszarów specjalizacji. Mając na uwadze, iż identyfikacja IS wymaga spełnienia określonych warunków, do których należy: poparcie propozycji dowodami (danymi statystycznymi), wystąpienie określonej masy krytycznej oraz potencjału do tworzenia przewagi konkurencyjnej regionu na bazie badań i innowacji oraz współpraca i sieciowanie podmiotów, wszystkie te elementy będą wzięte pod uwagę w procesie wyłaniania nowych specjalizacji. Szczegółowe zasady identyfikacji IS zostaną przyjęte przez Zarząd po uchwaleniu zaktualizowanej Strategii Rozwoju.</p>
231.	Radny Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wioletta Ślaska-Zysk	Str. 28 i 29	Kontekst regionalny	Tworzenie produktów sieciowych , ponadlokalnych inwestycji, przedsięwzięć, zmierzających do utworzenia nowych produktów turystycznych, atrakcji turystycznych.	Wnoszę o uzupełnienie	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Wymienione propozycje wpisują się w kierunek działań A celu operacyjnego Inteligentna</p>

232.	Radny Sejmiku Województwa Warmińsko- Mazurskiego, Wioletta Śląska-Zysk	Str. 37	Wysoka konkurencyjność - przedsiębiorczość, innowacyjność	Wsparcie firm z regionu dotacjami na rozwój innowacje.	Nasze firmy wciąż potrzebują wsparcia, aby móc konkurować z najlepszymi - potrzebują wsparcia na zakup nowych innowacyjnych maszyn i urządzeń oraz środków na budowę/ rozbudowę zakładów.	specjalizacja Uwaga niezasadna. Wsparcie innowacyjności firm uwzględnione jest zarówno w kierunkach działań A i B celu operacyjnego Inteligentna specjalizacja jak i kierunku B celu operacyjnego Wysoka konkurencyjność. Określenie instrumentu i formy wsparcia (w tym przypadku propozycja dotacji) to element planowania operacyjnego.
233.	Radny Sejmiku Województwa Warmińsko- Mazurskiego, Wioletta Śląska-Zysk	Str.41	Firmy dla regionu/ aktywność promocyjna i wystawiennicza	Wspieranie samorządów lokalnych, przedsiębiorców, współtworzących projekty, wpisujące się w przedsięwzięcia o zasięgu ponadlokalnym, regionalnym i ponadregionalnym - np. stworzenie warmińskich szlaków kajakowych, wykorzystanie potencjału rzeki Łyny. Promocja unikatowych połączeń wodnych na Warmii i Mazurach.	Wnoszę o dopisanie	Uwaga nieuwzględniona. Proponowane przedsięwzięcia mają charakter operacyjny (konkretne projekty), niemniej jednak wpisują się w obecne założenia Strategii (zarówno w kontekście oferty turystycznej – kierunek działań A celu operacyjnego Inteligentna specjalizacja jak i w kontekście współpracy - kierunek działań E celu operacyjnego

						Inteligentna specjalizacja)
234.	Radny Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wioletta Ślaska-Zysk	Str. 41	Pkt a	Tworzenie sieciowych ponadregionalnych i regionalnych produktów turystycznych w oparciu o istniejący układ wodny, tras kajakowych, wykorzystanie rzeki Łyny w Olsztynie	Wnoszę o dopisanie	Uwaga niezasadna. Propozycja wpisuje się w obecne założenia Strategii (zarówno w kontekście oferty turystycznej – kierunek działań A celu operacyjnego Inteligentna specjalizacja jak i w kontekście współpracy - kierunek działań E celu operacyjnego Inteligentna specjalizacja)
235.	Radny Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wioletta Ślaska-Zysk	Str. 44	Pkt b	Współpraca z województwem podlaskim i mazowieckim - szlak Pisa - Narew.	-----	Uwaga częściowo uwzględniona. W tym miejscu projektu Strategii wpisujemy sprawy uzgodnione między regionami. Samorząd województwa warmińsko-mazurskiego wraz z województwem podlaskim i mazowieckim wypracuje zakres działań do współpracy obu województw. Wysuniemy zgłoszoną propozycję do rozważenia.
236.	Radny Sejmiku Województwa Warmińsko-	Str. 45	Pkt d	Wykorzystanie potencjału Łyny	-----	Uwaga uwzględniona.

	Mazurskiego, Wioletta Śląska-Zysk					
237.	Powiat Szczycieński/ Starostwo Powiatowe w Szczytnie	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju, str. 48	C. Infrastruktura komunikacyjna	<p>Proponujemy uwzględnienie na str. 49 inwestycji drogowej:</p> <ul style="list-style-type: none">– utworzenie korytarza transportowego „Via Masuria”, łączącego drogę S7 z trasą Via Baltica, w powiązaniu z obsługą regionalnego lotniska w Szymanach– utworzenia bezpiecznego korytarza transportowego obejmującego transport sprzętu militarnego na trasie port lotniczy – Orzysz, Bemowo Piskie <p>od zachodu: z obwodnicy Nidzicy DW604 do Wielbarka, następnie DK57 poprzez Port Lotniczy w Szymanach do Szczytna, następnie DK53 do Rozóg, skąd drogami gminnymi poprzez wieś Spaliny, Karpa do Turośli, a następnie drogą powiatową poprzez Jabłoń do Pisz, skąd DK68 poprzez Białą Piską do węzła Szczuczyn, w ciągu DK61.</p>	<p>Utworzenie korytarza transportowego „Via Masuria” jest ważnym i strategicznym ciągiem komunikacyjnym, który odpowiada na zniwelowanie deficytu dróg ekspresowych w województwie. Jest jednocześnie alternatywą dla korytarza transportowego do Wielkich Jezior Mazurskich i może pełnić funkcję tranzytu militarnego, którego centralnym punktem jest jedyne lotnisko w regionie.</p> <p>Przedsięwzięcie wpisuje się również w zapisy projektu strategii dot. rozwoju regionalnego portu lotniczego w Szymanach w zakresie poprawy bezpieczeństwa, przepustowości, rozwoju siatki połączeń i funkcji CARGO.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Projekt Strategii, zgodnie z przyjętą koncepcją aktualizacji, precyzuje problemy do rozwiązania, a nie przesądza o numerach dróg (z wyjątkiem dróg sieci TEN-T i ekspresowych).</p> <p>Propozycja zawiera się w kierunku działań Infrastruktura komunikacyjna. Ponadto uwzględnia się w projekcie dokumentu: m.in. dostosowanie infrastruktury transportowej (wykorzystywanej na co dzień dla potrzeb cywilnych) do potrzeb mobilności wojskowej, połączenia drogowe z regionalnym portem lotniczym w Szymanach gwarantujące ruch na lotnisku.</p>
238.	Powiat Szczycieński/ Starostwo Powiatowe w Szczytnie	6 – Wymiar terytorialny strategii - str. 53 -54 oraz str. 69	Brak uwzględnienia w strategii w ramach Obszarów Strategicznej Interwencji – OSI „Południowe Mazury” oraz opisu OSI	<p>Proponujemy uwzględnienie w strategii na str. 53-54 OSI OF Południowe Mazury oraz opisanie go w części 6.11 na str. 69 OSI OF Południowe Mazury. 28 czerwca br. w Szczytnie starostowie szczycieński, nidzicki, działdowski i piski podpisali porozumienie w sprawie wzajemnej współpracy w</p>	<p>Utworzenie OSI Południowe Mazury zapewni integrację funkcjonalną i przestrzenną południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, przyczyni się do podniesienia poziomu gospodarczego na bazie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w oparciu o rozwój</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Propozycja zostanie skonsumowana poprzez wprowadzenie w opisie celu głównego projektu</p>

			<p>„Południowe Mazury” jako punkt 6.11 OSI „Południowe Mazury”</p>	<p>ramach projektu pn. „Południowe Mazury”. Na terenie powiatów działdowskiego, nidzickiego, szczywieńskiego i piskiego występuje wiele zbieżnych uwarunkowań przyrodniczych, gospodarczych, przestrzennych czy komunikacyjnych. W strategii nie uwzględniono bardzo ważnych powiązań funkcjonalnych z graniczącym obszarem woj. mazowieckiego i kujawsko-pomorskiego. Wśród istotnych przedsięwzięć, które powinny być realizowane w ramach inicjatywy „Południowe Mazury” znalazły się m.in.: spójność komunikacyjna i wyeliminowanie deficytów na drogach ekspresowych województwa poprzez, m.in. utworzenie korytarza transportowego „Via Masuria”, łączącego drogę krajową S7 z trasą Via Baltica, poprawa sieci połączeń komunikacyjnych z drogą S7 oraz na obszarach wiejskich i połączeń związanych z obsługą lotniska regionalnego w Szymanach. Do kolejnych zamierzeń należy zapewnienie połączenia kolejowego Działdowo – Brodnica oraz Wielbark - Ostrołęka, a także zagospodarowanie strefy przylotniskowej w Szymanach. Proponuje się utworzenie Regionalnego Centrum Medycyny Geriatrycznej i Centrum Diagnostyki Onkologicznej, jako podstawy rozwoju „przemysłu zdrowia” dedykowanego osobom starszym korzystającym z możliwości szybkiego transportu lotniczego. Możliwość wykorzystania Offsetu w budowie w/w tematu. Wskazane jest utworzenia bezpiecznego korytarza transportowego obejmującego transport sprzętu militarnego na trasie port lotniczy - Orzysz,</p>	<p>systemów transportowych, w tym np. korytarza Via Masuria łączącego drogę S7 z trasą Via Baltica w powiązaniu z obsługą regionalnego lotniska w Szymanach. Powiązanie funkcjonalne z obszarem woj. mazowieckiego i kujawsko-pomorskiego.</p> <p>Preferowane kierunki rozwoju:</p> <ul style="list-style-type: none">– rolnictwo oparte na lokalnych zasobach pasz– leśnictwo i przetwórstwo drewna– turystyka aktywna: rowerowa, kajakowa, piesza, konna– turystyka dedykowana rodzinie i ludziom starszym– turystyka zdrowotna- rozwój funkcji uzdrowiskowych– przemysł zdrowia — Szymany jako Regionalne Centrum Diagnostyki Onkologicznej. <p>Uwarunkowania regionalne:</p> <ul style="list-style-type: none">– poprawa dostępności komunikacyjnej (deficytu dróg ekspresowych), poprzez stworzenie korytarza transportowego S-7 - via Baltica.– stworzenie alternatywnego korytarza omijającego WJM– stworzenie drogi transportowej dla sprzętu wojskowego / Orzysz-Bemowo-Szymany/– aktywizacja terenów przygranicznych Północnego Mazowsza <p>Inicjatywa OF Południowe Mazury jest odpowiedzią na zapisy w strategii dot. budowania efektywnej współpracy.</p>	<p>strategii zapisu o nowych, rodzących się w województwie inicjatywach. Natomiast nie zostanie uwzględniona ona jako OSI, ponieważ obszary strategicznej interwencji zostały wyznaczone w oparciu o obszary funkcjonalne zidentyfikowane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego bądź obszary długoletniej współpracy gmin. Nie oznacza to, że inne obszary (nie objęte zasięgiem OSI) nie będą przedmiotem zainteresowania polityki rozwoju.</p>
--	--	--	--	--	--	---

				<p>Bemowo Piskie.</p> <p>Kluczowymi zagadnieniami w ramach obszaru są również:</p> <ul style="list-style-type: none">– ochrona wód, zielone inwestycje, odnawialne źródła energii, ścieżki rowerowe,– rozwój usług społecznych i opieki zdrowotnej,– rozwój terenów inwestycyjnych wraz z dostępnością komunikacyjną, inwestycje w przedsiębiorczość, w tym zapewnienie środków na działalność instytucji otoczenia biznesu, na dotacje, pożyczki i poręczenia dla organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorstw.		
239.	Powiat Szczycieński/ Starostwo Powiatowe w Szczytnie	5.5.2. Efektywna współpraca, str. 43	C. Rozwój współpracy z województwem mazowieckim	<p>Proponujemy ujęcie działań na rzecz poprawy czystości i ochrony zbiornika wód podziemnych obejmujący w większości w/w obszar funkcjonalny „Południowe Mazury”</p>	<p>Zidentyfikowana w planie zagospodarowania lokalizacja zbiornika wód podziemnych, obejmuje większość obszaru Południowych Mazur. Są to tereny bez izolacji, o glebach przepuszczalnych. Rysujący się deficyt wody pitnej skłania do szczególnego traktowania tego typu obszarów. Konieczność zachowania zasobu wody wyznaczać powinna strategiczne kierunki działania:</p> <ul style="list-style-type: none">– priorytetowe traktowanie budowy systemów kanalizacji sanitarnej– podwyższone normy dla oczyszczalni ścieków- wyposażenie oczyszczalni w moduły zagospodarowania osadu– organizacja zbioru bio-odpadów i ich przeróbki– wsparcie budowy biogazowni rolniczych– ograniczenie we wprowadzeniu dużych ferm hodowlanych– dobre praktyki w rolnictwie- ograniczenia nawożenia nawozami sztucznymi	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>W tym miejscu projektu Strategii wpisujemy sprawę uzgodnione między regionami. Samorząd województwa warmińsko-mazurskiego wraz z województwem mazowieckim wypracuje zakres działań do współpracy obu województw. Wysuniemy zgłoszoną propozycję do rozważenia.</p>

					<ul style="list-style-type: none">– zalesienia terenów marginalnych i obszarów wodochronnych– racjonalne melioracje rolnicze, retencjonowanie wody– budowa systemów zagospodarowania wód opadowych w miastach– budowanie lokalnych źródeł energii- biomasa, fotowoltaiki– uporządkowany rozwój- plany zagospodarowania przestrzennego– ochrona obszarów cennych przyrodniczo- źródlisk, bagien, terenów podmokłych.	
240.	Gmina-Miasto Działdowo	6. Wymiar terytorialny strategii/str. 53-68	Zapisy dot. Obszarów strategicznej interwencji.	<p>W projekcie Strategii brak jest Obszaru Strategicznej Interwencji uwzględniającego wyłącznie teren południowych mazur. W związku z powyższym proponuje się uwzględnienie jako Odrębnego Obszaru Strategicznej Interwencji OSI OF Południowe Mazury (po OSI OF Niebieski Zachód i przed OSI miasta CITTASLOW).</p>	<p>Teren południowych mazur został skalsyfikowany jak podlegający marginalizacji z miastami tracącymi na znaczeniu (Działdowo, Szczytno, Pisz). Utworzenie OSI wpłynie na integrację funkcjonalną i przestrzenną południowej części województwa.</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Propozycja zostanie skonsumowana poprzez wprowadzenie w opisie celu głównego projektu strategii zapisu o nowych, rodzących się w województwie inicjatywach. Natomiast nie zostanie uwzględniona ona jako OSI, ponieważ obszary strategicznej interwencji zostały wyznaczone w oparciu o obszary funkcjonalne zidentyfikowane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego bądź obszary</p>

						długoletniej współpracy gmin. Nie oznacza to, że inne obszary (nie objęte zasięgiem OSI) nie będą przedmiotem zainteresowania polityki rozwoju.
241.	Gmina-Miasto Działdowo	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju, c. Infrastruktura komunikacyjna, b. Inwestycje kolejowe/str. 50	Zapisy dot. Linii kolejowych	W projekcie strategii nie uwzględniono odtworzenia połączenia kolejowego Działdowo-Brodnica. W związku z powyższym proponuje się uwzględnienie zapisu dot. odtworzenia połączenia kolejowego na odcinku Działdowo-Brodnica (linia kolejowa nr 208).	Zawieszenie kursowania pociągów na odcinku Działdowo-Brodnica nastąpiło w 2007 r. Linia kolejowa, znajdująca się na pograniczu woj. warmińsko-mazurskiego i kujawsko-pomorskiego, odgrywała istotną rolę w życiu mieszkańców powiatu działdowskiego. Jej zamknięcie przyczyniło się do zahamowania rozwoju powiatu.	Uwaga nieuwzględniona. Zarząd Województwa w części infrastruktury kolejowej dokonał wyboru strategicznego do 2030 roku w oparciu o propozycję zarządcy infrastruktury, tj. PKP PLK, a i tak stanowi to tylko rekomendacje do poziomu krajowego.
242.	Gmina-Miasto Działdowo	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju, c. Infrastruktura komunikacyjna, a. Inwestycje drogowe/str. 49	Zapisy dot. inwestycji drogowych	W projekcie strategii nie uwzględniono dokończenia modernizacji drogi wojewódzkiej nr 538. W związku z powyższym proponuje się uwzględnienie zapisu dot. dalszej modernizacji drogi wojewódzkiej nr 538.	Nienajlepszy stan techniczny poszczególnych odcinków drogi ma istotne znaczenie dla rozwoju samorządów przez teren których przebiega jej trasa.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii, zgodnie z przyjętą koncepcją aktualizacji, precyzuje problemy do rozwiązania, a nie przesądza o numerach dróg (z wyjątkiem dróg sieci TEN-T i ekspresowych).
243.	Gmina-Miasto Działdowo	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju, c. Infrastruktura komunikacyjna, a. Inwestycje	Zapisy dot. inwestycji drogowych	Proponuje się uwzględnienie zapisu dot. Poprawy drogowej dostępności do S7 (E77) w Iłowie-Osadzie.	Poprawa drogowej dostępności gminy Iłowo-osada do S7 (E77) ma istotne znaczenie dla rozwoju gospodarczego tego obszaru.	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii konsumuje zgłoszoną propozycję w części opisującej inwestycje

		drogowe/str. 49				drogowe. Zgodnie z przyjętą koncepcją aktualizacji w części infrastruktury drogowej, precyzuje problemy do rozwiązania, a nie konkretne projekty.
244.	Gmina-Miasto Działdowo	5. Cele rozwoju województwa do 2030 roku/str. 28-52	Zapisy dot. aktywności turystycznej w regionie	Proponuje się uwzględnienie zapisu dot. szlaku kajakowego rzeką Wel.	Szlak kajakowy rzeką Wel to jeden z elementów oferty wypoczynkowej, który powinien stać się zachętą do kreatywnego i aktywnego spędzania wolnego czasu w otoczeniu niezwyklej przyrody regionu.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycje projektów/inwestycji to sfera programu operacyjnego. W strategii rozwoju regionu określa się, według stosowanej obecnie metodologii, podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki działań, w które wpisuje się to przedsięwzięcie. Proponujemy konkretne odwołanie uwzględnić w strategii gminy Działdowo.
245.	Uczestnicy I Forum Młodzieży Warmii i Mazur	5.3. Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości 5.3.1 Użyteczne kwalifikacje / str. 32- 33	B. Kwalifikacje przez całe życie: B. Rozszerzanie kierunków kształcenia i oferty nauczania (...) C. Podniesienie jakości kształcenia ,w tym również poprzez doskonalenie	Proponuje się wprowadzenie praktycznej edukacji i wychowania do pracy	Podczas I Forum Młodzieży Warmii i Mazur, młodzież zwróciła szczególną uwagę na wyjście z tego typu edukacją w środowisko lokalne, w przestrzeń publiczną, zaprosić do tego organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, lokalnych liderów społecznych. Włączając w ten proces szkoły, można wspólnie tworzyć i wspierać lokalne programy realizujące podstawy przedsiębiorczości w praktyce, opierające się na inicjatywach poza murami szkół. Można	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii przewiduje propozycje zawarte w uwadze. Propozycja znalazła swoje odzwierciedlenie w projekcie Strategii w celu strategicznym 5.3 Kompetencje

			kwalfikacji samych nauczycieli, a także ewaluacja kompetencji uczniów, studentów, nauczycieli, wykładowców (...).		wspomagać nauczycieli w dobrych praktykach realizowania podstawy programowej we współpracy z zewnętrznymi podmiotami, w sposób międzysektorowy i interdyscyplinarny. Warto powoływać fundusze na biznesowe inicjatywy uczniowskie realizowane z przedsiębiorcami, organizacjami, mediami i władzami lokalnymi, kładąc bardziej nacisk na umiejętności miękkie. Co więcej, młodzież zwróciła uwagę na problem kompetencji kluczowych – ich wagę i potrzebę ich wzmacniania w praktyce. Zrewolucjonizowanie instytucji doradcy zawodoweo w szkołach mogłoby być oparte o powołanie mobilnych, czyli objazdowych, profesjonalnych doradców o wysokich kompetencjach trenerskich i coachingowych, wykwalifikowanych w tzw. Job coachingu, którzy inspirowaliby do odkrywania własnych pasji.	przyszłości, celu operacyjnym 5.3.1 Użyteczne kwalifikacje, kierunku działań B Kwalifikacje przez całe życie , C Kompetencje kluczowe, D Kwalifikacje i współpraca.
246.	Uczestnicy I Forum Młodzieży Warmii i Mazur	5.3. Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości 5.3.1. Użyteczne kwalifikacje str. 33:	C. Kompetencje kluczowe c. wspieranie promocji nowoczesnych technik nauczania kompetencji kluczowych	 dodanie do wskazanego zapisu: „obowiązek” wspierania promocji nowoczesnych technik nauczania kompetencji kluczowych	młodzież zwracała uwagę na potrzebę nauczania zawodowego, które powinno być przystosowane do dzisiejszych czasów- większy nacisk na umiejętności miękkie, które przy dynamicznie zmieniającym się świecie i na rynku pracy dają pierwszeństwo w adaptacji do zmian. Co więcej, nauczanie zawodowe ma być użyteczne i praktyczne, prowadzone na sprzęcie faktycznie wykorzystywanym w danym zawodzie. Warto dofinansowywać programy rozwijające przedsiębiorczość i kreatywność młodych ludzi w sposób nieschematyczny. Programy powinny być silnie oparte na nowoczesnych technologiach i wychodzić poza ramy związane wyłącznie z lokalnym rynkiem pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Zbyt daleko idący wnioszek. Nie ma możliwości wyegzekwowania takiego obowiązku.
247.	Uczestnicy I Forum	5.4. INTELIGENTNA	b. innowacyjność:	proponujemy wsparcie szkół zawodowych	Należy poprawić wizerunek szkół zawodowych	Uwaga częściowo

Młodzieży Warmii i Mazur	PRODUKTYWNOŚĆ 5.4.3. WYSOKA KONKURENCYJNOŚĆ	pkt. a wspieranie inicjatyw rozwijających „Kulturę innowacyjności” w regionie f. firmy dla regionu	oraz tworzenie i dofinansowywanie „centrów rozwoju” dla młodzieży	DODANIE DZIAŁANIA DOT. ROZWOJU BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO/LOKALOWEGO DLA MŁODYCH PRACOWNIKÓW CHCĄCYCH PRACOWAĆ W FIRMACH REGIONU.	w społeczeństwie. Pracować nad podwyższeniem ich standardów oraz poprawą współpracy między szkołami a pracodawcami. Należy zapewnić młodzieży rzetelną praktykę zawodu u ewentualnego przyszłego pracodawcy. Powinno się doinwestować bardziej atrakcyjne i nowoczesne sposoby kształcenia- wycieczki, wymiany międzyszkolne, wizyty studyjne itp. Młodzież powinna czuć wsparcie regionu w zakładaniu własnej działalności gospodarczej, nawet a może przede wszystkim tej zdalnej. W trakcie forum młodzież, podkreślała, że nie chce opuszczać Warmii i Mazur i chętnie podjęłaby się zdalnej pracy, tylko potrzebuje ku temu odpowiednich warunków. Tego typu pomoc mogłaby otrzymać za pomocą programów rozwijających przedsiębiorczość i kreatywność młodych ludzi, bardziej nowoczesnych od tradycyjnych kursów zawodowych. Istnieje duże zapotrzebowanie na kontakt z doradcami zawodowymi, ale nie nauczycielami a ekspertami z danej dziedziny. Powinno tworzyć się i wspierać finansowo prowadzone przez organizacje pozarządowe tzw. centra rozwoju dla młodzieży, bazujące na edukacji pozaformalnej i praktycznym kształceniu przedsiębiorczości poprzez treningi rozwoju, warsztaty i szkolenia, praktyki i staże, tworzenie startup’ów i mini-biznesów, zwłaszcza tych opartych na nowoczesnych technologiach i niezależnych terytorialnie (np. biznes w sieci). Szkoły powinny współpracować w tym zakresie z organizacjami, a władze lokalne zastanawiać się nad rozwiązaniami wspomagającymi zatrudnienie i samozatrudnienie młodych ludzi po ukończeniu edukacji.	uwzględniona. (w zakresie budownictwa mieszkaniowego)
--------------------------	--	---	---	--	---	--

					JEDNYM Z PROBLEMÓW, Z POWODU KTÓRYCH MŁODZI LUDZIE WYJEŹDZAJĄ Z WARMII I MAZUR SĄ TRUDNOŚCI Z POZYSKANIEM MIEJSCA ZAMIESZKANIA KONIECZNEGO W PRZYPADKU ZATRUDNIENIA W OKREŚLONYM PRZEDSIĘBIORSTWIE/INSTYTUCJI. W STRATEGII, KTÓRA JEST NASTAWIONA NA ZATRZYMANIE MŁODYCH W REGIONIE, ZAGADNIENIE TO POWINNO BYĆ UWZGLĘDNIONE, RÓWNIEŻ POPRZEC WPROWADZANIE/WSPIERANIE NOWOCZESNYCH ROZWIĄZAŃ WE WSKAZANYM ZAKRESIE, NP. CO-LIVINGU. TEMAT TEN BYŁ PORUSZONY PODCZAS FORUM MŁODZIEŻY WARMII I MAZUR 8 CZERWCA 2019 R.	
248.	Uczestnicy I Forum Młodzieży Warmii i Mazur	5.5. Kreatywna aktywność 5.5.1 Inspirująca twórczość str. 42	a. Technologie, talenty, tolerancja c. wspieranie rozwoju inicjatyw służących włączaniu społecznemu, budowaniu więzi społecznych w regionie (szczególnie angażujące osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości narodowe i inne).	proponuje się ODDOLNIE WSPIERANĄ integrację międzypokoleniową oraz wzmocnienie wsparcia lokalnych „banków inicjatyw” i platform wymiany dobrych praktyk. proponuje się także pomoc przy utworzeniu pomocy asystenckiej, wzmocnienie pozytywnego wizerunku osób z niepełnosprawnościami i lepsze dostosowanie infrastruktury oraz włączanie osób niepełnosprawnych w życie społeczne, np. placówki i instytucje otwarte na osoby z niepełnosprawnością ruchową i intelektualną.	Problemem z jakim spotyka się młodzież oraz seniorzy jest poczucie, iż nie są traktowani poważni w sferze życia publicznego, a jako „kwiatek do Kożucha”, o czym wspomniała młodzież podczas I forum młodzieży Warmii i mazur 8 czerwca br. Jako sposób na „zaistnienie” młodzi wskazują integrację oraz wspólne inicjatywy tworzone z seniorami. warto postawić na oddolne inicjatywy obu stron, które będą zapraszać siebie nawzajem do swoich aktywności. Dzięki takim działaniom kolejne grupy mogłyby się przekonać do podejmowania tematyki międzypokoleniowej. Młodzież zwracała uwagę, że współpraca z osobami starszymi przynosi nie tylko obustronne korzyści, ale również może mieć pozytywny wydzźwięk na życie lokalnej społeczności. Wspólne działanie mogłoby zwiększyć szanse na otrzymanie różnego rodzaju dotacji. W przypadku osób z niepełnosprawnościami okazało się, że młodzież ma nikłą świadomość	Uwagi uwzględnione, ale w innych częściach Strategii.

					<p>o ich problemach, co należałoby poprawić poprzez częstszy kontakt z osobami z niepełnosprawnościami. Niewystarczająco dostosowana infrastruktura uniemożliwia osobom z niepełnosprawnościami udział w codziennych aktywnościach społeczeństwa. Należy zapewnić w miejscach publicznych dostęp do asystentów społecznych, w postaci np. tłumacza języka migowego w kinach, urzędach, na siłowni itp. asystenci ci, mogliby odciążyć rodziców i opiekunów osób z niepełnosprawnościami i organizować aktywności, dzięki którym zostałyby wzmocniony ich pozytywny wizerunek w mediach czy wśród rówieśników. Podczas spotkań asystentów z rodzicami osób z niepełnosprawnościami, można by edukować rodziców, jak rozwijać i wzmocnić samodzielność w społeczeństwie u ich dzieci.</p>	
249.	Uczestnicy I Forum Młodzieży Warmii i Mazur	5.5.3. UKSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI STR. 45	B. ORGANIZACJE WZMACNIAJĄCE TOŻSAMOŚĆ REGIONALNĄ C. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE D. PROMOCJA REGIONU	proponuje się połączone działania na płaszczyźnie wzmocnienia tożsamości z włączeniem społecznym oraz promocją regionu	<p>Strategicznym krokiem dla wzmocnienia tożsamości regionalnej i budowania więzi z miejscem zamieszkania byłoby zainicjowanie przez wieloletniego eventu, który odbywałby się w poszczególnych miastach powiatowych, ze zwieńczeniem w Olsztynie. Organizatorami byłyby grupy i organizacje pozarządowe z całego województwa, zaproszone do współtworzenia programu od samego początku i wspierane przez samorząd w jego etapowej realizacji. Projekt miałby na celu stworzenie na bazie atrakcji lokalnych wspólnej opowieści o tym, kim obecnie jesteśmy na Warmii i Mazurach. Osadzenie eventu w małych miasteczkach i oparcie go na zasobach lokalnych zwiększyłoby partycypację obywatelską i byłoby samo w sobie budowaniem więzi zarówno z regionem, jak i z własnymi „małymi ojczyznami”.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Propozycja dotyczy konkretnego działania, które może być zrealizowane na poziomie operacyjnym. Przedstawiona inicjatywa wpisuje się w kierunek B, tiret a. celu operacyjnego 5.5.3.</p>

250.	Uczestnicy I Forum Młodzieży Warmii i Mazur	5.6.1. Silny kapitał społeczny str. 47	A. Aktywność mieszkańców: a. tworzenie warunków dla powstania i rozwoju aktywności społecznej oraz kształtowanie i wspieranie postaw obywatelskich mieszkańców w każdym wieku	propozycja: wspieranie i popularyzowanie inicjatyw młodzieżowych w mniejszych miejscowościach	naależy wspierać inicjatywność młodzieży i przenosić oraz organizować różnego rodzaju wojewódzkich wydarzeń do mniejszych miejscowości, gmin, Powiatów. Aktywizacja mniejszych środowisk i promocja mniejszych gmin sprzyjałaby większej animacji środowiskowej nie tylko młodzieży, która często czuje się „gorsza” ze względu na swoje miejsce zamieszkania i mniejsze obycie, ale i całego otoczenia. dzięki tego typu działaniom istnieje większa szansa na dalsze funkcjonowanie i rozwój danej społeczności niezależnie od wieku.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja mieści się m.in. w przywołanym kierunku działania 5.6.1., A., a.
251.	Uczestnicy I Forum Młodzieży Warmii i Mazur	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju	c. infrastruktura komunikacyjna pkt. a inwestycje drogowe	propozycja dodania sposobów na szybkie przemieszczanie się z miejsca na miejsc np. carsharing, na wzór Blablacar	Carsharing to zaproponowane przez młodzież podczas forum sposób na szybkie poruszanie się z miejsca na miejsce, zwłaszcza tam, gdzie dochodzi do problemów z transportem publicznym. Na Warmii i Mazurach problem wykluczenia transportowego rośnie odkąd zaczęły znikać połączenia PKS i PKP między większymi a mniejszymi miejscowościami w regionie. Wsparcie finansowe na utworzenie aplikacji na wzór Blablacar, czy utworzenie stron o lokalnym zasięgu. Aplikacja/strona mogłaby być obsługiwana przez organizacje pozarządowe, co byłoby bardziej ekonomicznie, niż uruchomienie nowego połączenia PKP/PKS.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja nie dotyczy infrastruktury transportowej a rozwoju firm/podmiotów w obszarze cyfryzacji czy technologii informatycznych, a taki kierunek działania uwzględniony jest m.in. w 5.3.2., A., c. czy 5.4.3., E, a.
252.	Uczestnicy I Forum Młodzieży Warmii i Mazur	5.6. MOCNE FUNDAMENTY 5.6.3. PRZYJAZNE ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE B. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	DODANIE ZAPISU	PROPONUJE SIĘ DODANIE NASTĘPUJĄCEGO DZIAŁANIA: J. SZEROKA EDUKACJA EKOLOGICZNA SPOŁECZEŃSTWA	TEMAT TEN W SPOSÓB SZCZEGÓLNY PODKREŚLAŁA MŁODZIEŻ PODCZAS FORUM MŁODZIEŻY WARMII I MAZUR ZORGANIZOWANYM PRZEZ SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO 8 CZERWCA BR. DLA NIEJ KWESTIE AKTUALNYCH ZMIAN KLIMATYCZNYCH, ZANIECZYSZCZENIA I ZWIĄZANYCH Z TYM SKUTKÓW SĄ	Uwaga niezasadna. Proponowane w projekcie Strategii cele i kierunki rozwoju regionu, obejmują m.in. podnoszenie świadomości ekologicznej

					SZCZEGÓLNICIE WAŻNE. DLATEGO TEŻ PROPONUJE SIĘ WZMOCNIENIE TEGO DZIAŁANIA (długofalowego, systematycznego i powtarzalnego) POPRZEZ WYODRĘBNIENIE GO W STRATEGII.	społeczeństwa (5.6.3., A., a.) Propozycja nie wnosi wartości dodanej.
253.	Gmina Gołdap	5.3 Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości (str. 33)	5.3.1 Użyteczne kwalifikacje Kierunki działań celu operacyjnego nowoczesne usługi D. Kwalifikacje i współpraca	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: F,,, rozwijanie współpracy i integracji społeczności lokalnych z obcokrajowcami pracującymi w województwie	Bieżące i przewidywane potrzeby rozwojowe przedsiębiorstw oraz mogące wynikać z tytułu zatrudnienia obcokrajowców problemy społeczno-gospodarcze	Uwaga niezasadna. Propozycja zapisu nie jest do końca zrozumiała pod kątem celu operacyjnego: 5.3.1 <i>Kompetencje przyszłości</i> . Obszar wskazany w propozycji został ujęty w projekcie Strategii w celu operacyjnym: 5.5.1 <i>Inspirująca twórczość</i> , kierunek działań: A, lit. c (tj. mniejszości narodowe).
254.	Gmina Gołdap	5.3 Cel strategiczny Kompetencje przyszłości (str. 33)	5.3.2 Nowoczesne usługi Kierunki działań celu operacyjnego nowoczesne usługi B Różnorodność usług	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: C rozwój usług społecznych i usług zdrowotnych (w tym rozwój usług uzdrowiskowych i okołozdrowotnych, usług telemedycznych i teleopiekuńczych) oraz przyspieszenie procesu deinstytucjonalizacji	Bieżące i przewidywane potrzeby rozwojowe miejscowości uzdrowiskowych i potencjalnie uzdrowiskowych w województwie.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja stanowi jedynie uszczegółowienie. Odnosi się do poziomu operacyjnego nie strategicznego.
255.	Gmina Gołdap	5.3. Cel strategiczny: kompetencje przyszłości (str. 34)	5.3.2 Nowoczesne usługi Kierunki działań celu operacyjnego nowoczesne usługi: C dostępność usług	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: F rozwój usług społecznych (nauka, zdrowie, kultura, sport i rekreacja) z uwzględnieniem potrzeb obcokrajowców pracujących w województwie	Bieżące i przewidywane potrzeby rozwojowe oraz problemy społeczno-gospodarcze	Uwaga nieuwzględniona. Projekt strategii w obecnym kształcie nie defaworyzuje żadnej z grup docelowych.

256.	Gmina Gołdap	5.3. Cel strategiczny: kompetencje przyszłości (str. 35)	5.3.2 Nowoczesne usługi Kierunki działań celu operacyjnego nowoczesne usługi: D monitoring potrzeb regionu w zakresie nowoczesnych usług	<u>Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu:</u> a. analizy potrzeb mieszkańców, przedsiębiorców i pracowników z zagranicy , instytucji, turystów	Bieżące i przewidywane potrzeby rozwojowe oraz problemy społeczno-gospodarcze	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga zbyt szczegółowa. Proponujemy doprecyzowania tego typu uwzględnić w strategiach lokalnych.
257.	Gmina Gołdap	5.3. Cel strategiczny: kompetencje przyszłości (str. 35)	5.3.3. Profesjonalne organizacje Kierunki działań celu operacyjnego profesjonalne organizacje: D. Współpraca organizacji:	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: c. wspieranie sieci współpracy istniejących partnerstw rozwojowych i projektowych, w tym: - Stowarzyszenie Uzdrawisk Warmii i Mazur - sieci miast Cittaslow - Powiatów, Miast i Gmin Ego Kraina Bociana - Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich	Bieżące i przewidywane potrzeby rozwojowe	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja nie wnosi wartości dodanej. Projekt Strategii przewiduje współpracę wewnątrzregionalną (cel operacyjny 5.5.2.).
258.	Gmina Gołdap	5.4 Cel strategiczny: Inteligentna produktywność (str. 37)	5.4.1 Satysfakcjonująca praca Kierunki działań celu operacyjnego satysfakcjonująca praca B infrastruktura przedsiębiorczości	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: b. tworzenie nowych obszarów rozwojowych (stref gospodarczych) na terenach miast i wsi oraz wspieranie samorządów w przygotowaniu infrastruktury technicznej na terenach inwestycyjnych (lokalizacja nowych przedsiębiorstw i budownictwo mieszkaniowe)	Bieżące i przewidywane potrzeby rozwojowe	Uwaga częściowo uwzględniona. Zapis zostanie przededagowany.
259.	Gmina Gołdap	5.4 Cel strategiczny: Inteligentna produktywność (str. 38)	5.4.2 Inteligentna specjalizacja Kierunki działań celu operacyjnego inteligentna specjalizacja: A Produkty i usługi wysokiej jakości	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: f. produktywnie podejście do oferty turystycznej uwzględniające konieczność wydłużania sezonu turystycznego i poszukiwania różnorodnych oraz nowatorskich form turystyki (np. turystyka	Bieżące i przewidywane potrzeby rozwojowe uzdrawisk na terenie województwa warmińsko-mazurskiego	Uwaga niezasadna. Turystyka uzdrawiskowa została uwzględniona w podpunkcie k.

				biznesowa, aktywna, rodzinna, senioralna, uzdrowska i prozdrowotna)		
260.	Gmina Gołdap	5.4. Cel strategiczny Inteligentna produktywność (str. 40)	5.4.3 Wysoka konkurencyjność Kierunki działań celu operacyjnego wysoka konkurencyjność: B innowacyjność	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: d. wspieranie partnerstw innowacyjno- rozwojowych, w szczególności klastrów gospodarczych oraz partnerstw publiczno- prywatnych	Bieżące i przewidywane potrzeby rozwojowe	Uwaga niezasadna. Rozwój współpracy, w tym inicjowanie i tworzenie powiązań (klastrów) oraz wspieranie tworzenia partnerstw uwzględnione zostały w celu operacyjnym „Inteligentna specjalizacja”. Rozwój wspólnych projektów administracji z przedsiębiorcami (do których należy m.in. formuła PPP został ujęty w kierunku działań B celu operacyjnego Nowoczesne usługi.
261.	Gmina Gołdap	5.5 Cel strategiczny: Kreatywna aktywność (str. 43)	5.5.1 Inspirująca twórczość Kierunki działań celu operacyjnego inspirująca twórczość: C przesunięcie twórczości	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: b. rozwój infrastruktury kultury i infrastruktury sportowej oraz towarzyszącej infrastruktury zaplecza socjalnego	Bieżące i przewidywane potrzeby rozwojowe oraz problemy społeczno-gospodarcze	Uwaga uwzględniona.
262.	Gmina Gołdap	5.5 Cel strategiczny: Kreatywna aktywność (str. 43)	5.5.2 Efektywna współpraca	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: Po słowach: Stowarzyszenie Powiatów, Miast i Gmin EGO Kraina Bociana dodać: Stowarzyszenie Uzdrowisk Warmii i Mazur	Bieżące i przewidywane potrzeby rozwojowe uzdrowisk na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Stowarzyszenie zarejestrowano w 2019 roku w KRS pod nr 0000790797	Uwaga częściowo uwzględniona.
263.	Gmina Gołdap	5.6 Cel strategiczny: Mocne fundamenty	5.6.2 Optymalna infrastruktura rozwoju	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego	Bieżące i przewidywane potrzeby rozwojowe	Uwaga niezasadna.

		(str. 49)	Kierunki działań celu operacyjnego optymalna infrastruktura rozwoju: b infrastruktura techniczna	zapisu: a. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnych, deszczowych, instalacji i obiektów małej retencji		Obiekty małej retencji mieszczą się w celu operacyjnym 5.6.2., działaniu f. Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego oraz w celu operacyjnym 5.6.3., działanie B., e. ochrona przed skutkami zmian klimatycznych.
264.	Gmina Gołdap	5.6 Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 49)	5.6.2 Optymalna infrastruktura rozwoju Kierunki działań celu operacyjnego optymalna infrastruktura rozwoju: C: Infrastruktura komunikacyjna: a. Inwestycje drogowe	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: - udostępnienie obszarów funkcjonalnych Wielkich Jezior Mazurskich i subregionu EGO mieszkańcom metropolii warszawskiej oraz białostockiej	Rekomendacje samorządów – członków stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych	Uwaga niezasadna. Usunięto cały tiret z uwagi na realizację inwestycji wypełniających ten cel.
265.	Gmina Gołdap	5.6 Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 50)	5.6.2 Optymalna infrastruktura rozwoju Kierunki działań celu operacyjnego optymalna infrastruktura rozwoju: C: Infrastruktura komunikacyjna: a. Inwestycje drogowe	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu: - poprawa dostępności drogowej wschodniej części województwa (obszary funkcjonalne Wielkich Jezior Mazurskich oraz subregionu EGO) poprzez modernizację dróg wojewódzkich nr 651, 653, 655 - poprawa dostępności drogowej przygranicznych i popegeerowskich miejscowości wiejskich poprzez modernizację, budowę dróg lokalnych	Rekomendacje samorządów – członków stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii, zgodnie z przyjętą koncepcją aktualizacji, precyzuje problemy do rozwiązania, a nie przesądza o numerach dróg (z wyjątkiem dróg sieci TEN-T i ekspresowych).
266.	Gmina Gołdap	5.6 Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 50)	5.6.2 Optymalna infrastruktura rozwoju Kierunki działań celu	Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu:	Bieżące i przewidywane potrzeby rozwojowe	Uwaga uwzględniona częściowo.

			operacyjnego optymalna infrastruktura rozwoju: B Infrastruktura techniczna c. poprawa efektywności sieci wodociągowych	- dopisać i budowa wodociągów we wsiach do tej pory nieposiadających jeszcze sieci wodociągowych		Kierunek B. ulegnie jeszcze przededagowaniu.
267.	Gmina Gołdap	5.6 Cel strategiczny Mocne fundamenty (str. 50)	5.6.2 Optymalna infrastruktura rozwoju Kierunki działań celu operacyjnego optymalna infrastruktura rozwoju: C Infrastruktura komunikacyjna a. inwestycje drogowe	<u>Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu:</u> - poprawa dostępności drogowej subregionu EGO poprzez modernizację drogi krajowej nr 65 (DK 65) na odcinku Kowale Oleckie, Olecko, Ełk, Prostki z budową ciągu rowerowo-pieszego	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii, zgodnie z przyjętą koncepcją aktualizacji, precyzuje problemy do rozwiązania, a nie przesądza o numerach dróg (z wyjątkiem dróg sieci TEN-T i ekspresowych).
268.	Gmina Gołdap	5.6 Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 52)	5.6.3 Przyjazne środowisko przyrodnicze Kierunki działań celu operacyjnego przyjaznego środowiska przyrodniczego: B poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.	<u>Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu:</u> a. redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza, w szczególności poprzez wykorzystanie niskoemisyjnych źródeł ciepła, elektromobilność, wykorzystanie OZE	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych	Uwaga uwzględniona częściowo. Projekt Strategii zostanie uzupełniony o tematykę elektromobilności.
269.	Gmina Gołdap	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 52)	5.6.3. Przyjazne środowisko przyrodnicze Kierunki działań celu operacyjnego przyjaznego środowiska przyrodniczego:	<u>Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu:</u> Budowa, modernizacja sieci kanalizacji deszczowej	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych	Uwaga nieuwzględniona. Odnosi się do materii programu operacyjnego.

			B. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:			
270.	Gmina Gołdap	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty (str. 52)	5.6.3. Przyjazne środowisko przyrodnicze Kierunki działań celu operacyjnego przyjaznego środowiska przyrodniczego: B. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:	<u>Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu:</u> k. wspieranie różnorodnych form eliminacji gatunków roślin inwazyjnych, egzogenicznych, w tym tzw. Barszczu Sosnowskiego	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii przewiduje wsparcie wymienionych w uwadze kwestii w ogólnym zapisie (cel operacyjny 5.6.3 A f. ochrona i restytucja elementów rodzimej przyrody). Natomiast, propozycje konkretnych projektów/inwestycji to sfera programu operacyjnego.
271.	Gmina Gołdap	6. Wymiar terytorialny Strategii (str. 53)	„Analiza wybranych wskaźników...”:	Dopisanie jedenastego obszaru strategicznej interwencji wraz z adekwatnym opisem w punkcie 6.11: OSI Przygraniczny Obszar Funkcjonalny (Przygranicze)	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych oraz zapisy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (str. 212)	Uwaga nieuwzględniona. Oczekiwane efekty interwencji polityki regionalnej w gminach przygranicza zostały zdefiniowane w ramach zidentyfikowanych już w Strategii OSI (np. OSI Obszary marginalizacji, OSI EGO).
272.	Gmina Gołdap	6.8. OSI EGO (str. 66)	Kryterium wyboru:	<u>Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu:</u> Obszar wieloletniej (od 2004 r.) współpracy samorządów z subregionu EGO szczebla	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych	Uwaga uwzględniona częściowo w uzasadnieniu wyboru OSI.

				powiatowego i gminnego z obszaru powiatów etckiego, oleckiego i gołdapskiego zorganizowanych w ramach Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana i posiadających dokumenty strategiczne i operacyjne dotyczące rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru funkcjonalnego subregionu EGO. Współpraca wskazywana w strategii rozwoju województwa z 2013 .r		
273.	Gmina Gołdap	6.8. OSI EGO (str. 66)	Uzasadnienie:	<u>Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu:</u> współpraca gmin i powiatów w ramach Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana powinna zmierzać w kierunku wzmacniania ponadlokalnych i ponadregionalnych rozwojowych powiązań społeczno-gospodarczych w oparciu o subregionalne znaczenie miasta Etku na linii północ-południe oraz wschód-zachód	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych	Uwaga częściowo uwzględniona. Uzasadnienie zostanie preredagowane.
274.	Gmina Gołdap	6.8. OSI EGO (str. 66)	Tabela 8. Cele strategiczne a OSI EGO – perspektywa 2030 Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości	<u>Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu:</u> Oczekiwane efekty interwencji: - Efektywne relacje szkolnictwo-przedsiębiorcy - Silne instytucje i organizacje świadczące wysokiej jakości usługi społeczne i gospodarcze - Powszechna/dostępna i efektywna e-administracja Oczekiwana zmiana przestrzenna: Funkcjonalna i sprawna kooperacja samorządów obszaru funkcjonalnego subregionu EGO na rzecz mieszkańców (oświata, rynek pracy, usługi społeczne)	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapisy zostaną preredagowane.
275.	Gmina Gołdap	6.8. OSI EGO (str. 66)	Tabela 8. Cele strategiczne a OSI EGO	<u>Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego</u>	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana	Uwaga uwzględniona częściowo.

			– perspektywa 2030 Cel strategiczny: Inteligentna produktywność	<u>zapisu:</u> Oczekiwane efekty interwencji: – konkurencyjne firmy należące do inteligentnych specjalizacji – spójna oferta inwestycyjna i sprawne instytucje otoczenia biznesu – rozwinięte funkcje uzdrowiskowe i okołodrowotne – rozwinięta przedsiębiorczość Oczekiwana zmiana przestrzenna: – Rozwinięta współpraca społeczno-gospodarcza z Suwałkami i Augustowem (inicjatywa EGO SA), samorządami Wielkich Jezior Mazurskich oraz samorządami Dorzecza Biebrzy (m.in. Grajewo, Rajgród) – Rozwinięte powiązania gospodarcze wzdłuż Via Baltica i Rail Baltica	wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych	Zapisy zostaną przededagowane.
276.	Gmina Gołdap	6.8. OSI EGO (str. 66)	Tabela 8. Cele strategiczne a OSI EGO – perspektywa 2030 Cel strategiczny: Kreatywna aktywność	<u>Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu:</u> Oczekiwane efekty interwencji: – liczne aktywne programy integracji włączające osoby w różnym wieku, niezależnie od sytuacji życiowej i materialnej oraz stanu zdrowia – dostępna i sprawna infrastruktura aktywności, rewitalizacji i integracji społecznej Oczekiwana zmiana przestrzenna: – Zaktywizowane i zintegrowane obszary miejsko-wiejskie obszaru funkcjonalnego subregionu EGO – Funkcjonalna i sprawna kooperacja samorządów obszaru funkcjonalnego subregionu EGO na rzecz mieszkańców (kultura i dziedzictwo, edukacja, sport i rekreacja, turystyka)	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapisy zostaną przededagowane.
277.	Gmina Gołdap	6.8. OSI EGO (str. 66)	Tabela 8. Cele strategiczne a OSI EGO	<u>Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego</u>	Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana	Uwaga uwzględniona częściowo.

			<p>– perspektywa 2030 Cel strategiczny: Fundamenty rozwoju</p>	<p><u>zapisu:</u> Oczekiwane efekty interwencji: – projekty budujące kapitał społeczny i podnoszące jakość życia mieszkańców – zrealizowane kluczowe inwestycje komunikacyjne (drogowe, kolejowe i pieszo-rowerowe) – wysokiej jakości środowisko przyrodnicze – rozwinięte i innowacyjne powiązania i mechanizmy gospodarcze wykorzystujące OZE Oczekiwana zmiana przestrzenna: – Zintegrowany, atrakcyjny i bezpieczny społecznie, ekologicznie, gospodarczo i komunikacyjnie obszar funkcjonalny subregionu EGO</p>	<p>wynikające z bieżących i przewidywanych potrzeb rozwojowych oraz problemów społeczno-gospodarczych</p>	<p>Zapisy zostaną przededagowane.</p>
278.	Gmina Gotdap	7. Inteligentne specjalizacje i przedsiębiorcze odkrywanie (str. 69)	<p>Rysunek 5. Proces przedsiębiorczego odkrywania – w kierunku transformacji inteligentnej specjalizacji</p>	<p><u>Propozycja nowego/dodatkowego/uzupełniającego zapisu:</u> Turystyka i zdrowie</p>	<p>Rekomendacje samorządów – członków Stowarzyszenia EGO Kraina Bociana wynikające z bieżących i przewidywanych trendów i specjalizacji rozwojowych subregionu</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo. W projekcie Strategii, w odpowiedzi na pojawiające się ze strony różnych środowisk propozycje wprowadzenia nowych potencjalnych inteligentnych specjalizacji przyjęto otwarcie ścieżki identyfikacji nowych obszarów specjalizacji. Mając na uwadze, iż identyfikacja IS wymaga spełnienia określonych warunków, do których należy: poparcie propozycji dowodami (danymi statystycznymi), wystąpienie określonej</p>

						masy krytycznej oraz potencjału do tworzenia przewagi konkurencyjnej regionu na bazie badań i innowacji oraz współpraca i sieciowanie podmiotów, wszystkie te elementy będą wzięte pod uwagę w procesie wyłaniania nowych specjalizacji. Szczegółowe zasady identyfikacji IS zostaną przyjęte przez Zarząd po uchwaleniu zaktualizowanej Strategii Rozwoju.
279.	Stowarzyszenie Uzdrowiska Warmii i Mazur/ Gmina Górowo Iławeckie	5.4.2. inteligentna specjalizacja str. 38	punkt a podpunkt f	prosimy o uwzględnienie wśród wymienionych rodzajów turystyki: <u>turystykę medyczną, uzdrowiskową, zdrowotną i prozdrowotną</u>	Jedną z podstawowych cech wyróżniających turystykę zdrowotną i prozdrowotną na tle innych aktywności turystyki wypoczynkowej jest odmienna charakterystyka rozkładu frekwencji sezonowej (w ujęciu miesięcznym) w obiektach turystyki zdrowotnej niż wypoczynkowej. Potencjał rozwojowy branży turystyki zdrowotnej i prozdrowotnej jako inteligentnej specjalizacji w województwie warmińsko-mazurskim kształtują zasoby przyrodnicze o charakterze leczniczym. aby skutecznie rozwijać branżę turystyki zdrowotnej i prozdrowotnej jako inteligentną specjalizację należy stale podnosić standard realizowanych usług, inwestować w infrastrukturę komunikacyjną wewnętrzną oraz zewnętrzną. Jednocześnie, szukać nowych innowacyjnych metod wykorzystania wyjątkowych zasobów przyrodniczych jakimi dysponuje region, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. biorąc pod uwagę potencjał regionu w tym	Uwaga niezasadna. Turystyka uzdrowiskowa została uwzględniona w podpunkcie k.

					zakresie warto uwzględnić rozwój tego sektora zwłaszcza, że gminy o ustanowionym statusie obszaru ochrony uzdrowiskowej aktywnie działają w tym zakresie.	
280.	Stowarzyszenie Uzdrawiska Warmii i Mazur/ Gmina Górowo Iławeckie	5.5.2. Efektywna Współpraca str 43	zawiązująca się idea sieci gmin uzdrowiskowych	...po Stowarzyszenie Powiatów, Miast i Gmin EGO Kraina Bociana należy dodać : <u>stowarzyszenie uzdrowisk Warmii i Mazur</u> (zostało ono już zarejestrowane w KRS)	wpis do krs (0000790797)	Uwaga częściowo uwzględniona.
281.	Stowarzyszenie Uzdrawiska Warmii i Mazur/ Gmina Górowo Iławeckie	5.5.2. Efektywna Współpraca str 43	zamiast „zawiązująca się idea sieci Gmin uzdrowiskowych”	zawiązujące się <u>stowarzyszenie warmińsko-mazurskich gmin pogranicza</u>	Gminy z terenów przygranicznych jako najbardziej peryferyjne również widzą potrzebę aktywnej współpracy. Obecnie trwa procedura zawiązywania stowarzyszenia warmińsko-Mazurskich Gmin Pogranicza (zrzeszającego gminy graniczące z Obwodem Kaliningradzkim), którego celem będzie partnerstwo na rzecz wspólnych inicjatyw.	Uwaga uwzględniona częściowo Projekt Strategii w przywołanym miejscu używając sformułowania „np.” wskazuje jedynie przykłady współpracy wewnątrz regionu. Zapis o nowych, rodzących się w województwie inicjatywach zostanie uzupełniony w opisie celu głównego projektu strategii.
282.	Stowarzyszenie Uzdrawiska Warmii i Mazur/ Gmina Górowo Iławeckie	5.6.2	C. infrastruktura komunikacyjna a. inwestycje drogowe	poprawa dostępności przestrzennej miejscowości przygranicznych	Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu w zakresie społeczno-gospodarczym osób i rodzin ze środowisk miejscowości przygranicznych i popegeerowskich.	Uwaga niezasadna. Strategia konsumuje proponowane zapisy (m.in. poprawa czasu dojazdu do miast powiatowych, przede wszystkim na obszarach o słabym dostępie do usług publicznych)

283.	Stowarzyszenie Uzdrowiska Warmii i Mazur/ Gmina Górowo Iławeckie	5.6.3	B. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	prosimy o dodanie: - mikroretencja sposobem na suszę oraz gwarantem zachowania bioróżnorodności	Istotnym działaniem programu mikroretencji będzie odtwarzanie dawnych systemów melioracji szczegółowych, oraz innych małych urządzeń wodnych, zdegradowanych w ostatnich dziesięcioleciach, wraz z ich całym otoczeniem ,np. systemów łąk wilgotnych w dolinach rzecznych. Oraz odbudowa i budowa mikro zbiorników na wylotach rur drenarskich.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii zawiera już przytoczoną kwestię w szerszym zapisie w celu operacyjnym 5.6.3 ochrona przed skutkami zmian klimatycznych (powódzie, susze...). Uwaga nie wnosi wartości dodanej.
284.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko- Mazurskiego	dotyczy analizy wskaźników 3.3. Aktywni mieszkańcy str. 15-16	Wskaźnik: „Uczestnicy impres na 1000 mieszkańców ludności”	zmiana tego wskaźnika opisującego aktywność mieszkańców	Liczba uczestników imprez, jako wskaźnik aktywności mieszkańców, wydaje się nie opisywać faktycznej aktywności społecznej. Opracowując co roku wkład do monitoringu strategii rozwoju, zastanawialiśmy się, które działania opisują faktyczne zaangażowanie i aktywność społeczną. Jest to bardzo trudne. Biuro podawało informacje dot. budżetów obywatelskich – liczba głosujących, czy funduszy społecznych – liczba mieszkańców sołectw objętych funduszami/ na wszystkich mieszkańców sołectw w regionie; liczba członków szkolnych klubów wolontariusza. Wszystkie te wskaźniki obarczone są nieścisłością, jednak opisują bardziej faktyczne zaangażowanie w sprawy lokalne. Może warto byłoby tę kwestię jeszcze raz podjąć, a ewentualne propozycje omówić w gronie np. Rady działalności Pożytku Publicznego WWM, czy innych grup roboczych i konsultacyjnych.	Uwaga częściowo uwzględniona. Treść wniosku wynikającego z diagnozy strategicznej (m.in. w oparciu o wskazany wskaźnik) zostanie przeformułowana.
285.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko- Mazurskiego	4.1. analiza swot/ mocne strony str. 23	Mocna strona: doświadczenia współpracy....wewnątrz regionu(np....)	proponuje się dodać do katalogu partnerstw: LGD oraz stowarzyszenia/ federacje zrzeszające organizacje pozarządowe.	Wskazane partnerstwa stanowią istotne doświadczenie współpracy - ponad 10-letnie (w przypadku LGD) i ponad 20-letnie (w przypadku zrzeszeń NGO's).	Uwaga nieuwzględniona. SWOT został zaktualizowany podczas warsztatów Zespołu ds.

286.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	4.1. analiza swot/ słabe strony str. 24	Słaba strona: niska dostępność odpowiednich usług....słaba dostępność usług publicznych....	proponuje się dodać do katalogu: niewystarczające usługi wsparcia rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w tym funkcjonowania organizacji pozarządowych.	W naszym regionie brak jest zorganizowanego systemu wsparcia rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w tym funkcjonowania organizacji pozarządowych (dot. poradnictwa prawnego, finansowego, szkoleń, zarządzania organizacją pozarządową, dostępu do informacji, wsparcia w tworzeniu ofert konkursowych, wniosków o dotacje, wsparcia w pozyskiwaniu funduszy, uzyskiwania pożyczek i poręczeń dedykowanych organizacjom itp.). Próby stworzenia takiego systemu w postaci centrów organizacji pozarządowych (powiatowych) były już podejmowane. ośrodki tego typu funkcjonują w Olsztynie, Elblągu, Ełku. Systemowo organizacje otrzymują wsparcie w przypadku zakładania działalności gospodarczej oraz odpłatnej pożytku publicznego (poprzez OWES-y). Poza okazyjnym wsparciem wciąż brak jest rozwiązań kompleksowych w tym zakresie. Temat był zgłoszony podczas pracy warsztatowej podczas Warmińsko-Mazurskiego Forum Organizacji Pozarządowych (Olsztyn, 19.06.2019 r.). Konieczność wsparcia funkcjonowania NGO jest zgłaszana przez organizacje pozarządowe podczas np. konsultacji programów współpracy, czy bieżących kontaktów Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego z NGO'sami.	aktualizacji Strategii. Uwaga nieuwzględniona. SWOT został zaktualizowany podczas warsztatów Zespołu ds. aktualizacji Strategii.
287.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.1. Cel główny str. 28	dot. treści: Poprawa spójności ekonomicznej, przestrzennej i społecznej powinna być osiągnąta w kontekstach: (...) regionalnym – jako	proponuje się zmienić słowa: „kapitału ludzkiego” na „kapitału społecznego” lub dodać do kapitału ludzkiego kapitał społeczny: „(...) kreowanie warunków dla <u>wzmacniania kapitału społecznego i ludzkiego (...)</u>	W projekcie strategii jest wiele miejsca dot. budowaniu kapitału społecznego regionu stąd powinien być przywołany w tym miejscu, aby treści dokumentu były ze sobą spójne. Należy podkreślić, że budowanie wzajemnego zaufania oraz współpracy przy realizacji zadań jest procesem bardzo trudnym i długotrwałym.	Uwaga nieuwzględniona. Ewaluacja on-going Strategii wykazała aktualność celu głównego.

			tworzenie równych szans rozwojowych w całym województwie poprzez kreowanie warunków dla wzmacniania <u>kapitału ludzkiego (...)</u>		Jednak doświadczenia wielu podmiotów, w tym JST i organizacji pozarządowych wskazują na coraz większą otwartość na współpracę i wspólną realizację zadań. Proces ten należy nadal wspierać i podkreślać jego wartość. powinien być to również element pracy wychowawczej już od edukacji przedszkolnej (praca zespołowa, projektowa, wolontariat, kształtowanie wrażliwości społecznej, zwiększenie współpracy placówek oświatowych ze środowiskiem zewnętrznym, w tym organizacjami pozarządowymi, wspieranie inicjatyw młodzieży, ich działań kreatywnych, innowacyjnych itp.).	
288.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.3. Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości 5.3.1. Użyteczne kwalifikacje str. 33:	C. Kompetencje kluczowe a. wspieranie działań rozwijających kompetencje kluczowe wśród mieszkańców, szczególnie w oparciu o kulturę i uwarunkowania regionalne..... b. podnoszenie jakości rozwijania kompetencji kluczowych, również poprzez kształcenie ustawiczne ...	dodanie do wskazanego zapisu: „oraz aktywność społeczną i obywatelską” Dodanie do wskazanego zapisu: „i edukację pozaformalną” Jednocześnie wnioskuje się o rozważenie dodania do wskazanych kierunków działań współpracy jednostek oświatowych z organizacjami społecznymi i środowiskiem lokalnym.	Wśród 8 kompetencji kluczowych wymienia się: jako 6) kompetencje społeczne i obywatelskie; 7) Inicjatywność i przedsiębiorczość. Analizując poziom włączenia się mieszkańców w aktywność społeczną i obywatelską można wskazać ich wciąż niski poziom (o tym mówi się również w diagnozie do strategii). Kompetencje te można rozwijać głównie w praktyce. Z uwagi na to, że są one istotne na rynku pracy, kształtują postawy zaangażowania, odpowiedzialności, współdziałania, pozwalają na doświadczanie bycia w roli lidera grupy lub jej członka odpowiedzialnego za część realizowanego projektu, twórcy i realizatora pomysłów, dają poczucie sprawstwa, proponuje się uwzględnić je w ramach wskazanego zapisu. Jednocześnie mamy do czynienia z wciąż niewystarczającą współpracą jednostek oświatowych z organizacjami pozarządowymi i środowiskiem lokalnym, które dają możliwość przede wszystkim praktycznego doświadczania. Stąd proponuje się dodać do	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z definicją kompetencji kluczowych zawartą w Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (część ogólna) wśród kompetencji kluczowych można wyróżnić zarówno umiejętności podstawowe i przekrojowe. Aktywność obywatelska mieści się w katalogu umiejętności przekrojowych. Propozycja rozszerzenia kierunku działań C Kompetencje kluczowe lit. b. o edukację pozaformalną ma charakter operacyjny.

					form kształcenia kompetencji kluczowych „edukację pozaformalną”, kierującą się zasadą: „powiedz mi a zapomnę, pokaż mi a zapamiętam, pozwól mi wziąć udział a zrozumieć”. Wskazana propozycja jest konsekwencją w/w zmian.	
289.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.3.1. Użyteczne kwalifikacje str. 33:	c. praktyki zawodowe, stypendia i staże dla doktorantów d. warunki dla utalentowanych i wykwalifikowanych kadr zainteresowanych osiedlaniem się w regionie	dodanie zapisu dot. stypendiów dla studentów studiów medycznych/absolwentów decydujących się na określoną specjalizację – dot. lekarzy deficytowych specjalizacji (np. geriatrów).	Jednym ze sposobów zapewnienia kadry lekarskiej w szpitalach i przychodniach w regionie może być udzielanie stypendiów dla osób, które zdecydują się zdobyć określoną, deficytową specjalizację oraz, po odbytych studiach, zdecydują się na pracę w naszym województwie. w zakresie geriatry – jest to wniosek środowisk seniorskich naszego regionu, reprezentowanych w Uniwersytetach Trzeciego Wieku. Aktualnie jest 4 lekarzy geriatrów w regionie.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja ma charakter operacyjny.
290.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.3.2. Nowoczesne usługi str. 33	wstęp	przy zapisie „bezpieczeństwo publiczne” jest nawias, w którym wymienione są: policja, straż pożarna, straż graniczna). proponuje się dopisanie jednostek ratownictwa wodnego. Do katalogu usług proponuje się dopisać usługi: sportowe, rekreacyjne oraz usługi dla organizacji społecznych.	W zamkniętym katalogu brakuje podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego – a pełnią one ważne funkcje w systemie ratownictwa. Są to: Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Mazurskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Mazurska Służba Ratownicza, Elbląskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe i in. Katalog we wstępie jest zamknięty, stąd dobrze by było aby wymienione zostały wszystkie rodzaje usług. Będzie to miało również charakter informacyjny.	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja dodania zapisu „w tym” w przywoływanym nawiasie.
291.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.3.2. Nowoczesne usługi str. 34	A. Jakość usług. b. unowocześnienie wyposażenia instytucji, w tym wysokospecjalistycznego	proponuje się dopisać do słowa „instytucji” „i organizacji”	Pojęcie „instytucje” zawęża katalog podmiotów mogących skorzystać z ewentualnego wyposażenia w nowoczesny sprzęt np. ratowniczy – dot. to np. jednostek	Uwaga nieuwzględniona. Obecny zapis jest

			<p>o.</p> <p>d. koordynacja , w szczególności współpracy służb (...)</p>	<p>W działaniu tym, w nawiasie, wymienione jest „wodne ochotnicze pogotowie ratunkowe”. Proponuje się zastąpić je słowami: „podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego”</p>	<p>ratownictwa wodnego, które mają bardzo duże potrzeby w tym zakresie, a które funkcjonują jako organizacje pozarządowe i wykonują zadania ratownicze będąc w systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego.</p> <p>„podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego” jest to definicja wszystkich podmiotów uprawnionych do ratownictwa wodnego, w tym wodnego ochotniczego pogotowia ratunkowego – na podstawie ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych.</p>	<p>szeroki i uwzględnia także proponowane podmioty.</p>
292.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.3.2. Nowoczesne usługi str. 34	<p>B. Różnorodność usług</p> <p>c. rozwój usług społecznych i usług zdrowotnych (w tym usług telemedycznych i teleopiekuńczych) oraz przyspieszenie procesu ich deinstytucjonalizacji.</p>	<p>dopisanie usług: kulturalnych, sportowych, edukacyjnych, ratowniczych, rekreacyjnych, informacyjnych</p>	<p>W tym miejscu powinny być wymienione wszystkie rodzaje usług, które obejmuje strategia i o których rozwój nam chodzi. Zwiększenie dostępności do usług jest to jeden cel. Drugim jest zwiększenie liczby i rodzajów wykonawców tych usług (m.in. przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe). Może we wstępie zrobić takie obszernie wyjaśnienie, co kryje się pod pojęciem „usługi”?</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Strategia obejmuje wszystkie rodzaje usług podnoszących jakość życia mieszkańców regionu i pojęcie to celowo nie jest zawężane.</p>
293.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.3.2. NOWOCZESNE USŁUGI STR. 34	<p>c. Dostępność Usług</p> <p>b. Uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym oddziały i poradnie geriatryczne oraz obiekty infrastruktury społ., socjalnej i opiekuńczej (pod kątem osób starszych samotnych i niesamodzielnych)</p>	<p>DOPISANIE: ODDZIAŁY I PORADNIE OPIEKI PALIATYWNEJ</p> <p>UZUPEŁNIENIE DEFICYTÓW INFRASTRUKTURY OCHRONY ZDROWIA, W TYM ODDZIAŁY I PORADNIE GERIATRYCZNE A TAKŻE ODDZIAŁY I PORADNIE OPIEKI PALIATYWNEJ ORAZ OBIEKTY INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SOCJALNEJ, OPIEKUŃCZEJ I PALIATYWNEJ (POD KĄTEM OSÓB STARSZYCH I NIESAMODZIELNYCH)</p>	<p>Pod opiekę paliatywną i hospicyjną trafia 60% pacjentów, którzy są pacjentami powyżej 65 roku życia. W województwie warmińsko-mazurskim widać zdecydowany wzrost ludzi starzejących się.</p> <p>W 2013 roku odsetek pacjentów wynosił 12,8 % natomiast w 2018 r. 15,9 %. Wg powyższych danych istnieje tendencja wzrostowa osób po 65 roku życia. Przybywa coraz więcej pacjentów potrzebujących opieki paliatywno-hospicyjnej.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>
294.	Rada Działalności Pożytku Publicznego	5.3.2. Nowoczesne usługi	<p>c. inne działania służące zapewnieniu</p>	<p>c. inne działania służące zapewnieniu optymalnej dostępności do wszystkich</p>	<p>błąd</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>

	Województwa Warmińsko-Mazurskiego	C. Dostępność usług str. 34	optymalnej dostępności do wszystkich kategorii świadczeń zdrowotnych i rehabilitacyjnych, bez względu na miejsce zamieszkania	kategorii świadczeń zdrowotnych i rehabilitacyjnych, bez względu na miejsce zamieszkania należy skreślić słowo „inne”		
295.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.3.2. Nowoczesne usługi C. Dostępność usług str. 34	nie dotyczy	Dopisać do katalogu: f. zapewnienie odpowiedniej infrastruktury dla różnorodnej społecznej aktywności, w tym dla inicjatyw oddolnych, partnerstw, koalicji lokalnych, w szczególności inicjatyw młodzieżowych i międzypokoleniowych.	Postulat większej dostępności infrastruktury przeznaczonej do działań oddolnych, dla grup nieformalnych i formalnych, powtarza się właściwie wśród wszystkich grup wiekowych, dotyczy organizacji pozarządowych i grup niesformalizowanych. Ważne jest aby zwiększyć możliwości korzystania z zasobów publicznych, na prostych zasadach i bezpłatnie. Grupy młodzieży chcą przede wszystkim miejsca spotkań, którego byłoby gospodarzem. Organizacje potrzebują siedzib i miejsc spotkań, a także miejsc do organizacji swoich wydarzeń. Jest to ważny postulat, który należy uwzględnić w dokumencie.	Uwaga nieuwzględniona. To zagadnienie poruszane jest w innym celu operacyjnym.
296.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.3.3. Profesjonalne organizacje	dotyczy całości zapisu celu operacyjnego	Prosimy o wyjaśnienie, czy termin: „organizacje” oznacza podmioty szkoleniowe, edukacyjne?	Termin „organizacje” jest niezrozumiały. Jak można zrozumieć, generalnie cel ten dotyczy podnoszenia jakości funkcjonowania firm, urzędów, instytucji itp. Właściwie mogło by to być kierunkiem działań, ponieważ stopień szczegółowości wymienionych w projekcie strategii kierunków działań do tego celu, jak na tego typu dokument, wydaje się zbyt mały, niestrategiczny (np. „oceny okresowe). całość mogłaby się znaleźć W celu strategicznym: Inteligentna produktywność – 5.4.1. Satysfakcjonująca praca – A. Miejsca pracy wysokiej jakości (str. 37).	Uwaga nieuwzględniona. Próba stworzenia definicji prowadzi do ograniczenia pola interwencji.
297.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-	5.4. Inteligentna produktywność 5.4.3. Wysoka konkurencyjność	f. firmy dla regionu lub	dodanie działania dot. rozwoju budownictwa mieszkaniowego/lokalowego dla młodych pracowników chcących pracować w firmach regionu.	Jednym z problemów, z powodu których młodzi ludzie wyjeżdżają z Warmii i Mazur są trudności z pozyskaniem miejsca zamieszkania koniecznego w	Uwaga niezasadna. Budownictwo czynszowe i socjalne

	Mazurskiego	str. 41	d. atrakcyjność inwestycyjna (trudno jest wybrać część strategii, która będzie odpowiednia wskazanemu działaniu)		przypadku zatrudnienia w określonym przedsiębiorstwie/instytucji. W strategii, która jest nastawiona na zatrzymanie młodych w regionie, zagadnienie to powinno być uwzględnione, również poprzez wprowadzanie/wspieranie nowoczesnych rozwiązań we wskazanym zakresie, np. co-livingu. temat ten był poruszony podczas forum młodzieży Warmii i Mazur 8 czerwca 2019 r.	zostało uwzględnione w kierunku działań E Celu operacyjnego Optymalna infrastruktura rozwoju.
298.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.5. Kreatywna aktywność 5.5.1. Inspirująca twórczość a. Technologie, talenty, tolerancja str. 42	c. wspieranie rozwoju inicjatyw służących włączaniu społecznemu, budowaniu więzi społecznych w regionie (szczególnie angażujące osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami i, mniejszości narodowe i inne)	Proponuje się dodać do katalogu w nawiasie „młodzież” czyli: (...), budowaniu więzi społecznych w regionie (szczególnie angażujące osoby starsze, młodzież, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości narodowe i inne).	Proponowana zmiana wynika z potrzeby wskazanej w dokumencie i dot. zatrzymania młodzieży w regionie. Warmia i Mazury powinny być miejscem realizacji pasji, zainteresowań, własnych pomysłów - również młodzieży. Katalog w brzmieniu wskazanym w strategii oczywiście nie zamyka drogi do takiej aktywności młodym ludziom. Należy jednak podkreślić, że grupa ta ma mniejsze szanse w realizacji własnych pomysłów z uwagi na niepełnoletność i nadzór oraz opiekę osób dorosłych, którzy bardzo często ograniczają jej naturalną potrzebę eksperymentowania, sprawdzania się w różnych rolach, poszukiwania własnej drogi czy tożsamości. Strategia powinna więc być dokumentem, w którym młodzież ma szczególne miejsce, który wskazuje, że należy tworzyć i rozwijać, a także traktować jako priorytetowe miejsca rozwoju aktywności młodzieży, tworzyć warunki do wsparcia realizacji jej inicjatyw. Jednak w taki sposób, aby dorośli rzeczywiście ją tylko wspierali, natomiast autorstwo i wykonanie należałoby do niej. przy czym budowanie jej identyfikacji z miejscem zamieszkania musi wiązać się z autentycznym oddaniem części odpowiedzialności młodym ludziom, gdzie jest oczywiście miejsce na partnerską	Uwaga uwzględniona. (ale w inny sposób niż proponują autorzy).

					współpracę z dorosłymi (samorządem, organizacjami pozarządowymi, wychowawcami itp.).	
299.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.5. Kreatywna aktywność 5.5.1. Inspirująca twórczość c. Przestrzenie twórczości str. 43	a. wspieranie rozwoju infrastruktury sprzyjającej aktywizacji społecznej i pracy z rodziną (w tym grup zagrożonych wykluczeniem społecznym), przyjaznej i uwzględniającej potrzeby ludzi starszych, osób z niepełnosprawnościami;	proponuje się dodać: „młodzieży”, tj.: (...) przyjaznej i uwzględniającej potrzeby ludzi starszych, młodzieży, osób z niepełnosprawnościami;	Jednym z problemów, z powodu których młodzi ludzie wyjeżdżają z Warmii i Mazur są trudności z pozyskaniem miejsca zamieszkania koniecznego w przypadku zatrudnienia w określonym przedsiębiorstwie/instytucji. W strategii, która jest nastawiona na zatrzymanie młodych w regionie, zagadnienie to powinno być uwzględnione, również poprzez wprowadzanie/wspieranie nowoczesnych rozwiązań we wskazanym zakresie, np. co-livingu. temat ten był poruszony podczas Forum Młodzieży Warmii i Mazur 8 czerwca 2019 r.	Uwaga uwzględniona. (ale w inny sposób niż proponują autorzy).
300.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.5. Kreatywna aktywność 5.5.1. Inspirująca twórczość b. Twórczość indywidualna i grupowa str. 42	a. rozwój programów aktywizujących mieszkańców regionu	Proponuje się następujący zapis: a. wdrażanie programów rozwoju twórczości i kreatywności mieszkańców regionu.	Rozwój aktywności społecznej i kształtowanie i wspieranie postaw obywatelskich mieszkańców regionu, niezależnie od wieku, wskazany jest już w celu operacyjnym 5.6.1. Silny kapitał społeczny (a. aktywność mieszkańców). W tym miejscu można podkreślić ich twórczy/kreatywny charakter, np. wspieranie rozwoju uczniów szczególnie utalentowanych; konkursy na projekty innowacyjne w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, tworzenie pracowni malarskich w szkołach itp. Tego typu programy mogłyby rzeczywiście pozwolić na rozwój szczególnych predyspozycji i talentów naszych mieszkańców.	Uwaga nieuwzględniona. Na ten moment nie jesteśmy w stanie określić czy, w jakiej formie i ile tego typu programów dedykowanych będzie mogło być realizowanych w województwie.
301.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.5. Kreatywna aktywność 5.5.1. Inspirująca twórczość c. Przestrzenie twórczości	Dot. całości obszaru „przestrzenie twórczości”	Proponuje się podkreślić znaczenie jakościowe wskazanej infrastruktury, tj. sprzyjanie kreatywności, twórczości, rozwojowi talentów, ponieważ słowo „rozwój” jest słowem zbyt ogólnym.	Podkreślenie w strategii wartości rozwoju postaw i umiejętności kreatywnych, twórczości itp. jest cenne. Oczywiście muszą być do tego stworzone warunki, do których należy również odpowiednia infrastruktura, czyli taka, gdzie faktycznie nadrzędną	Uwaga nieuwzględniona. Słowo „rozwój” dotyczy infrastruktury, która dotyczy bezpośrednio

		str. 43			wartością i aktywnością byłaby twórczość.	przestrzeni twórczości. Uważam, że katalog działań obejmuje wnioskowany zapis.
302.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.5. Kreatywna aktywność 5.5.3. Ukształtowana tożsamość b. Organizacje wzmacniające tożsamość regionalną. str. 46	a. wsparcie instytucji kultury i organizacji społecznych w celu poprawy jakości i różnorodności oferty kulturalnej regionu i aktywizacji społecznej na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym (w tym włączenia ich w tworzenie produktów turystycznych i wypoczynkowych oraz rozszerzenia kręgu odbiorców (w tym osób z niepełnosprawnościami i, uczniów). b. upowszechnianie różnych form uczestnictwa w kulturze.	Proponuje się następujący zapis działań dot. punktu b.: a. wsparcie instytucji kultury i organizacji społecznych w celu upowszechniania różnych form uczestnictwa w kulturze oraz rozszerzenie kręgu odbiorców i twórców kultury (w tym o osoby z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzież). b. poprawa jakości i różnorodności oferty kulturalnej regionu na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym (w tym w zakresie tworzenia produktów turystycznych i wypoczynkowych).	Proponuje się rozdzielić rolę kultury jako aktywności ważnej ze względu na rozwój społeczności lokalnych (tworzących w konsekwencji społeczność regionalną) z jej rolą jaką jest tworzenie produktów turystycznych i podniesienie atrakcyjności regionu ze względów biznesowych, turystycznych (kultura jako usługa). Aktywność kulturalna ma ogromne znaczenie jako aktywność społeczna – jest ona obszarem, w którym najłatwiej jest wzmocnić zdolność do współdziałania, współtworzenia, poczucia przynależności i więzi z grupą czy społecznością. dlatego też należy te dwie role rozdzielić, szczególnie kiedy jest mowa o kształtowaniu tożsamości regionalnej. Kultura jest to „to wszystko to, co sprawia, że ludzie są razem, a nie obok, że są podmiotem działań, a nie obiektem oddziaływań. Taka może być faktyczna rola kultury w procesie rozwoju społecznego Warmii i Mazur” (z publikacji „Kultura pod pochmurnym niebem”).	Uwaga nieuwzględniona. Organizacje społeczne również z powodzeniem mogą tworzyć produkty turystyczne oparte o działania kulturalne i dziedzictwo kulturowe, m.in. na zasadzie przedsiębiorstw ekonomii społecznej, dlatego nie rozdzielałabym tego zapisu.
303.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.6.1. Silny kapitał społeczny A. Aktywność mieszkańców: str. 47	d. rozwój partycypacji społecznej i wolontariatu; tworzenie infrastruktury aktywności społecznej, w tym sportowej;	proponuje się kierunki działań wymienione w pkt d. rozdzielić na: d) rozwój partycypacji społecznej, w tym konsultacji społecznych e) rozwój wolontariatu f) rozwój infrastruktury aktywności społecznej, w tym kulturalnej, edukacyjnej i sportowej	Rozdzielenie wskazanych działań będzie czytelniejsze, tym bardziej, że są one różne.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja stanowi jedynie uszczegółowienie, nie wnosi wartości dodanej.
304.	Rada Działalności Pożytku Publicznego	5.6.1. Silny kapitał społeczny	a. wzmacnianie potencjału organizacji	Proponuje się pkt a. w następującym brzmieniu:	Kapitał społeczny w naszym regionie rozwija się nierównomiernie. przepisy prawa dają	Uwaga częściowo uwzględniona.

Województwa Warmińsko- Mazurskiego	B. Organizacje budujące kapitał społeczny regionu: str. 48	tworzących system instytucjonalny wspierający rozwój kapitału społecznego	a. rozwój partnerskiego regionalnego systemu wsparcia aktywności społecznej i obywatelskiej, w tym organizacji pozarządowych poprzez w szczególności: informację, edukację, doradztwo, udostępnianie zasobów, instrumenty wsparcia finansowego (w tym pożyczki i poręczenia) oraz wykorzystanie do tego celu Ośrodków Wspierania Ekonomii Społecznej. Proponuje się dodać pkt e, w następującym brzmieniu: E. Promocja osób i podmiotów wyróżniających się w działalności społecznej i obywatelskiej, w tym wolontariatu.	możliwość np. tworzenia Centrów Wspierania Organizacji Pozarządowych, czy udzielania pożyczek i poręczeń organizacjom pozarządowym przez administrację publiczną. Nie jest to jednak obowiązek, co oznacza konieczność prowadzenia polityki rozwoju w kierunku wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego podejmując w sposób świadomy decyzje dot. tworzenia lokalnych czy regionalnych instrumentów wsparcia. Z uwagi na szeroki zakres zadań JST, ważne tu będzie współdziałanie i włączenie się do działań systemowych, mogących dać większy efekt a zmniejszyć koszty. Wiele działań już istnieje (np. Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej oferujące pomoc organizacjom pozarządowym w zakładaniu działalności gospodarczej, czy odpłatnej pomocy publicznej, czy Olsztyńskie Centrum Organizacji Pozarządowych świadczące usługi doradcze, szkoleniowe itp. dla organizacji). Są one podejmowane w ramach różnych konkursów, z różnych dotacji i przez różne podmioty. Zorganizowana polityka rozwoju może spowodować dynamiczniejszy rozwój kapitału społecznego naszego regionu. Promocja działalności społecznej, w tym wolontariatu oraz osób i podmiotów zaangażowanych, jest bardzo ważnym elementem wsparcia rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Jest to obecnie robione np. poprzez konkursy: „Barwy Wolontariatu”, „Godni Naśladowania”. Oprócz docenienia szczególnych inicjatyw, jest to	Zapisy zostaną przededagowane.
--	--	--	--	---	--------------------------------

					również zachęcanie innych do podobnej aktywności, tworzenie swego rodzaju mody na społeczne zaangażowanie i aktywny udział w życiu społeczeństwa.	
305.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.6.1. Silny kapitał społeczny C. Współpraca wzmacniająca więzi społeczne: str. 48	b. wspieranie istniejących i tworzenie trójsektorowych partnerstw lokalnych d. rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu; wspieranie tworzenia i funkcjonowania federacji, sieci współpracy w celu łączenia zasobów i podejmowania wspólnych działań w sektorze pozarządowym	Proponuje się pkt b. w następującym brzmieniu: b. tworzenie i rozwój partnerstw lokalnych i regionalnych, w tym w szczególności trójsektorowych, z udziałem organizacji społecznych, w celu łączenia zasobów w realizacji zadań. Proponuje się pkt d. w następującym brzmieniu: d. rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu. oraz dodanie kolejnego punktu o następującym brzmieniu: Wspieranie tworzenia i funkcjonowania federacji, sieci współpracy, reprezentacji organizacji pozarządowych w celu łączenia zasobów i podejmowania wspólnych działań.	Obecny zapis dotyczy partnerstw trójstronnych. Jednak w praktyce trudne to było i jest do realizacji. Tym bardziej, że nawet partnerstwa jednosektorowe wśród organizacji pozarządowych nie cieszyły się popularnością. Jedynie kilka ofert składanych przez organizacje pozarządowe w otwartych konkursach ofert dla organizacji pozarządowych, na ponad 500, były to oferty wspólne. Stąd propozycja ogólnego zapisu o współpracy jednak ze szczególnym podkreśleniem partnerstw trójsektorowych, jako najbardziej pożądanych. Rozdzielenie tych działań ma charakter porządkowy z uwagi na to, że są one różne.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja zawiera się w obecnych zapisach projektu Strategii.
306.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.6. Mocne fundamenty 5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju f. infrastruktura bezpieczeństwa publicznego	c. tworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej	proponuje się dodać do istniejącego zapisu: „w tym wzmacniającej bezpieczeństwo na obszarach wodnych”	Z uwagi na specyfikę naszego regionu, z jego charakterystycznymi licznymi jeziorami, niezbędne jest wzmacnianie bezpieczeństwa na obszarach wodnych. Jednym z elementów systemu jest infrastruktura służąca wczesnemu ostrzeganiu o zagrożeniach pogodowych (burze, szkwały...), budowa, modernizacja posterunków wodnych służb ratowniczych, czy wyposażenie ich w	Uwaga niezasadna. Propozycja zawiera się w obecnych zapisach projektu Strategii.

		str. 51			nowoczesny sprzęt zwiększający bezpieczeństwo.	
307.	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.6. Mocne fundamenty 5.6.3. Przyjazne środowisko przyrodnicze b. poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	rozszerzenie katalogu b. przechodzenie na gospodarkę o obiegu zamkniętym (...) dodanie zapisu	proponuje się dodanie przeciwdziałania marnowania żywności Proponuje się dodanie następującego działania: j. szeroka edukacja ekologiczna społeczeństwa	Według danych Eurostatu w Polsce corocznie marnowane jest 9 mln ton żywności – zarówno po stronie sieci handlowych, rolników, producentów, jak i gospodarstw domowych. W sejmie RP procedowana jest „Ustawa o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności”. Projekt ustawy ma za zadanie przeciwdziałać marnowaniu żywności w handlu na poziomie krajowym, ale również budować świadomość problemu marnowania żywności w społeczeństwie. Jest także krokiem w stronę realizacji założeń celów Zrównoważonego Rozwoju przyjętych przez ONZ do 2030 r. zakładając zmniejszenie o połowę globalnej ilości marnowanej żywności. Z uwagi na konieczność podejmowania rozwiązań proekologicznych należy podkreślić kwestię niemarnowania żywności wśród społeczeństwa. Temat ten w sposób szczególny podkreślała młodzież podczas Forum Młodzieży Warmii i Mazur zorganizowanym przez Samorząd Województwa Warmińsko-mazurskiego 8 czerwca br. Dla niej kwestie aktualnych zmian klimatycznych, zanieczyszczenia i związanych z tym skutków są szczególnie ważne. Dlatego też proponuje się wzmocnienie tego działania poprzez wyodrębnienie go w strategii.	Uwaga niezasadna. Propozycja zawiera się w obecnych zapisach projektu Strategii.
308.	Urząd Gminy Piecki	4. analiza SWOT/szanse	zmiany klimatyczne..skutkujące wydłużeniem sezonu turystycznego	zamiana zdania - zmiany klimatyczne skutkujące wydłużeniem sezonu turystycznego na: rozwój województwa dzięki realizacji inwestycji umożliwiających wydłużenie	Szansą na rozwój województwa jest realizacja inwestycji umożliwiających wydłużenie sezonu turystycznego (np. ścieżki/szlaki wykorzystywane do biegania, jazdy na rowerze, jazdy na nartach).	Uwaga nieuwzględniona. SWOT został zaktualizowany podczas

				sezonu turystycznego	trudno uznać za szansę zmiany klimatyczne, na które bezpośrednio wpływu nie mamy	warsztatów Zespołu ds. aktualizacji Strategii.
309.	SWOT	SWOT	Dodanie kolejnego punktu	Realizacja działań, projektów - które nie będą miały faktycznego wpływu na rozwój województwa.	Zagrożeniem jest realizacja zadań, które nie będą miały faktycznego wpływu na rozwój województwa (np. błędne założenia operacji, złe wydatkowanie środków)	Uwaga nieuwzględniona. Świadomie nikt takich projektów nie realizuje.
310.	Urząd Gminy Piecki	5.6.1 silny kapitał społeczny/ d. rewitalizacja	punkt d. rewitalizacja, podpunkt a.	Modyfikacja podpunktu poprzez dodanie zapisu odnoszącego się również do gmin wiejskich w kontekście realizacji działań związanych z rewitalizacją	Zgodnie z definicją obszar zdegradowany to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. realizacja działań związanych z rewitalizacją byłaby szansą również na rozwój gmin wiejskich.	Uwaga nieuwzględniona. Pojęcie rewitalizacja jest kategorią polityki miejskiej a nie odnowy wsi.
311.	Urząd Gminy Piecki	5.6.2 optymalna infrastruktura rozwoju	punkt c. infrastruktura komunikacyjna	Dodanie do podpunktu a. inwestycje drogowe - zapisów odnoszących się bezpośrednio do potrzeby rozwoju, budowy, przebudowy dróg o charakterze lokalnym. ponadto budowy ścieżek i szlaków rowerowych (o szerokich możliwościach wykorzystania) oraz infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, skierowanej do mieszkańca i turysty	Zgodnie z zapisami projektu strategii jednym z najważniejszych elementów, które pozwolą na rozwój województwa jest kwestia związana z infrastrukturą komunikacyjną. ponadto należy pamiętać o potrzebie budowy ścieżek lub szlaków rowerowych.	Uwaga niezasadna. Treść propozycji mieści się projekcie Strategii m.in. w celu operacyjnym 5.6.2. kierunku działań C. lit. a
312.	Urząd Gminy Piecki	5.6.3 przyjazne środowisko przyrodnicze	punkt b. poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	Dodanie do podpunktu a. szlaków wodnych oraz jezior, które z racji dużego zainteresowania turystów ulegają degradacji; problem stanowi m.in. zadbanie o ich ochronę, generowania znacznych ilości odpadów w tych miejscach	Warto zwrócić w tym punkcie uwagę na rzeki, jeziora, które często są degradowane i ulegają zwłaszcza sezonowej antropopresji	Uwaga niezasadna. Zapisy te zostały zawarte w projekcie Strategii.
313.	Urząd Gminy Piecki	6. Wymiar terytorialny strategii (str. 64)	Opis odnoszący się do OSI WJM	Modyfikacja zdania charakteryzującego ten obszar – wysoki przyrost organizacji społecznych. cechą obszaru może być np. fakt funkcjonowania wielu mikro, małych i średnich przedsiębiorstw – stanowiących siłę tego obszaru.	W naszej ocenie znacznie istotniejsza jest rola lokalnego biznesu i jego wpływu na obraz tego obszaru. wiele organizacji społecznych działających na tym terenie ma podstawowe problemy w prawidłowym funkcjonowaniu (problemem są m.in. ograniczone zasoby kadrowe)	Uwaga nieuwzględniona. Nie ma odzwierciedlenia w danych statystycznych.
314.	Urząd Gminy Piecki	6.5 OSI WJM	tabela 5 cele strategiczne OSI OF	Dodanie zapisu (cel strategiczny fundamenty rozwoju) odnoszącego się do aktywnego	Brak wskazania na aktywny wypoczynek możliwy przy stworzeniu odpowiedniej	Uwaga uwzględniona.

			WJM	wypoczynku	infrastruktury, jako sposobu na rozwój tego obszaru, zwiększenia ilości miejsc pracy, większą liczbę turystów etc.	
315.	Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	inteligentne specjalizacje, str 69-70	przedsiębiorcze odkrywanie: ICT	większe uwypuklenie znaczenia sektora ICT, wzmocnienie interwencji w tym zakresie	Sektor ICT ma w naszym regionie zdecydowanie większy potencjał niż pozostałe „przedsiębiorcze odkrywanie” (logistyka, bezpieczeństwo, finansowanie, targi i promocja). ponadto rozwój tego sektora jest bardzo ważnym elementem rozwoju pozostałych inteligentnych specjalizacji. innowacyjność niemal każdego sektora gospodarki jest powiązana z rozwojem usług ICT. rozwój tego sektora jest kluczowe dla gospodarki regionu. być może sektor ten nie ma tego potencjału wyjściowego jak inne inteligentne specjalizacje (zaplecze naukowe w regionie, tradycja czy infrastruktura) ale jednak uważamy, że sektor ICT należy już na tym etapie wskazać jako najbardziej rozwojowy a nie w perspektywie 2030. sektor ICT wymaga także dużo większego wsparcia niż np. bezpieczeństwo czy targi i promocja ponieważ dotyczy przekrojowo wszystkich dziedzin rozwoju społeczno – gospodarczego. należy więc poświęcić mu zdecydowanie więcej uwagi i interwencji.	Uwaga niezasadna. Sektor ICT (oprócz tego, że stanowi jeden z pięciu obszarów horyzontalnych inteligentnych specjalizacji) jest obecny w całej Strategii jako kluczowy element rozwoju. Cyfryzacja praktycznie wszystkich dziedzin życia sprawia, że sektor ICT uwzględniony jest w każdym celu strategicznym, bowiem wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych będzie niezbędne do realizacji założeń Strategii. Jednocześnie w odpowiedzi na pojawiające się ze strony różnych środowisk propozycje wprowadzenia nowych potencjalnych inteligentnych specjalizacji przyjęto otwarcie ścieżki

						identyfikacji nowych obszarów specjalizacji. Mając na uwadze, iż identyfikacja IS wymaga spełnienia określonych warunków, do których należy: poparcie propozycji dowodami (danymi statystycznymi), wystąpienie określonej masy krytycznej oraz potencjału do tworzenia przewagi konkurencyjnej regionu na bazie badań i innowacji oraz współpraca i sieciowanie podmiotów, wszystkie te elementy będą wzięte pod uwagę w procesie wyłaniania nowych specjalizacji. Szczegółowe zasady identyfikacji IS zostaną przyjęte przez Zarząd po uchwaleniu zaktualizowanej Strategii Rozwoju.
316.	Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	5.4.3 Wysoka konkurencyjność str 40	A Przedsiębiorczość B Innowacyjność	Wzmocnienie firm z regionu Warmii i Mazur, funkcjonujących na rynku nie dłużej niż 3 lata	Przeżywalność młodych firm (cechujących się często wysoką innowacją) jest niezwykle niska. Firmy te borykają się często z podstawowymi problemami, typu brak elementarnej wiedzy dotyczącej przepisów prawnych, księgowych, własności intelektualnej, zarządzania produkcją i sprzedażą, etc. Cierpią wskutek braku miejsca na prowadzenie i rozwój działalności. Brak środków na uruchomienie działalności produkcyjnej ze stworzonych prototypów. Nie są w stanie skomercjalizować swoich	Uwaga niezasadna. Kwestie związane z doradztwem w zakresie rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej zostały ujęte w kierunku działań D celu operacyjnego Satisfakcjonująca praca. Infrastruktura zapewniająca miejsce

					produktów.	do funkcjonowania nowych firm ujęta jest w kierunku B ww. celu natomiast zagadnienia związane z wdrażaniem wyników prac B+R obejmuje kierunek A i B celu Inteligentna specjalizacja. Ewentualne narzędzia wsparcia w powyższych obszarach specjalnie dedykowane firmom młodym mogą zostać opracowane na poziomie planowania operacyjnego.
317.	Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	5.4.3 Wysoka konkurencyjność str 40	B Innowacyjność C Aktywność na rynkach globalnych	Wzmocnienie dotacyjne przedsiębiorstw wysoko innowacyjnych z regionu Warmii i Mazur, cierpiących na brak zasilania finansowego w perspektywie długookresowej	Warmińsko-mazurskie przedsiębiorstwa borykają się z trudnościami finansowymi na zakup linii produkcyjnych lub też ich unowocześnienie poprzez automatyzację i robotyzację procesu. Brak jest im także wsparcia w promocji poza granicami kraju.	Uwaga nieuwzględniona. Podaż kapitału dla firm z regionu, w tym wsparcie innowacji, robotyzacji, automatyzacji etc. uwzględnione zostały w projekcie Strategii, natomiast decyzja nt. formy i instrumentów wykorzystywanych do realizacji ww. wsparcia mogą zostać opracowane na poziomie planowania operacyjnego.
318.	Lech Brzozowski – Członek Zarządu Powiatu Nidzickiego	5.6. Cel strategiczny: Mocne fundamenty 5.6.3 PRZYJAZNE ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	B. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO g. rekultywacja	B. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO g. rekultywacja obszarów zdegradowanych, usuwanie substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska,	z uwagi na zanieczyszczenie gZWP 214 (głównego zbiornika wód podziemnych) w nidzicy trichloroetenem i ciągłe pompowanie i „rozdeszczowywanie” zanieczyszczonej wody konieczne jest wskazanie tego problemu tym	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii wskazuje cele i kierunki rozwoju regionu.

		str. 52	obszarów zdegradowanych, usuwanie substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, zwłaszcza PCB i azbestu	zwłaszcza PCB i azbestu oraz trichloroetenu	bardziej że zbiornik ten jest zbiornikiem rezerwowym dla Warszawy	Kierunek usuwania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, zwłaszcza PCB i azbestu, nie blokuje działań związanych z usuwaniem innych szkodliwych substancji.
319.	Lech Brzozowski – Członek Zarządu Powiatu Nidzickiego	-----	B. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	w punkcie b POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO wprowadzić podpunkt „J” o treści: J. ochrona istniejących głównych zbiorników wód podziemnych wody pitnej	ze względu na fakt, iż z tych zbiorników ludność jest zaopatrywana w wodę pitną należy je chronić przed zanieczyszczeniami	Uwaga uwzględniona.
320.	Gmina Węgorzewo – Urząd Miejski w Węgorzewie	6.9 str. 67	OSI Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze	Czy Węgorzewo gmina o statusie gminy: miejsko-wiejskiej nie wpisuje się w ten obszar interwencji? (biorąc pod uwagę wskaźniki pod względem gospodarczym zajmujemy w rankingach ostatnie miejsca, oczywiście ma to podłoże związane z wieloma aspektami wynikającymi z peryferyjnego położenia, brakiem dobrej komunikacji, niskimi dochodami, słabą infrastrukturą techniczną i nowoczesnymi technologiami, brakiem Otoczenia naukowego, słabo rozwinięta współpraca sieciowa, kwalifikacje kadrowe?- czy kapitał społeczny? Proces depopulacji związany z brakiem możliwości kontynuacji kształcenia i miejsc pracy, obszary kwalifikujące się do rewitalizacji) <u>propozycja:</u> wpisać Gminę Węgorzewo do OSI miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze.	nie wpisanie w obszar interwencji uniemożliwia gminie korzystania z funduszy w zakresie tego obszaru strategicznej interwencji. Gmina nie będzie miała możliwości pozyskiwania funduszy na rozwój jej funkcji gospodarczych, społecznych co wpłynie na proces jej degradacji w tak odległej perspektywie czasowej do 2030r. Uważamy, że skoro z uzasadnieniem wpisujemy się w OSI Wielkie Jeziora Mazurskie (gdzie wykazywany jest proces depopulacji, ubytek a w zasadzie brak firm z udziałem zagranicznym oraz zmniejszenie liczby miejsc pracy = jako wskaźniki determinujące potencjalny wzrost gospodarczy) powinniśmy również być w OSI Miasta Tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Wskaźniki za odległe lata od 2011r. w perspektywie do 2030r. są dziś niemiarodajne. GUS-ranking wg zamożności gmin za 2017r., opublikowany w 2018r.: - najniższe dochody z gmin w regionie województwa warmińsko-mazurskiego	Uwaga nieuwzględniona. Obszar strategicznej interwencji Obszary marginalizacji zidentyfikowany został w tym kształcie na poziomie krajowym. Wskazane OSI jako oblige zaimplementowano na poziom regionalny z poziomu krajowego (<i>Strategia na rzecz odpowiedzialnego Rozwoju</i>). Przedmiotowa uwaga winna zostać zgłoszona do poziomu krajowego na etapie konsultacji społecznych ww. dokumentu.

321.	Gmina Węgorzewo – Urząd Miejski w Węgorzewie	6.10 str. 68	OSI Obszary Marginalizacji	<u>UWAGA:</u> Zakres obszarowy OSI Obszary Marginalizacji powinien obejmować gminę Węgorzewo. (biorąc pod uwagę wskaźniki pod względem gospodarczym zajmujemy w rankingach ostatnie miejsca, oczywiście ma to podłoże związane z wieloma aspektami wynikającymi z peryferyjnego położenia, brakiem dobrej komunikacji, niskimi dochodami, słabą infrastrukturą techniczną i nowoczesnymi technologiami, brakiem Otoczenia naukowego, słabo rozwinięta współpraca siecowa, kwalifikacje kadrowe?- czy kapitał społeczny? proces depopulacji związany z brakiem możliwości kontynuacji kształcenia i miejsc pracy, obszary kwalifikujące się do rewitalizacji) <u>Propozycja:</u> Wpisać gminę Węgorzewo w Zakres obszarowy OSI Obszary Marginalizacji	zanotowały min. Węgorzewo (oraz Kętrzyn) nie wpisanie gminy Węgorzewo w ten obszar strategicznej interwencji dyskwalifikuje gminę z możliwości pozyskiwania funduszy na rozwój gospodarczo-społeczny i zapobieganie marginalizacji.	Uwaga nieuwzględniona. Obszar strategicznej interwencji Obszary marginalizacji zidentyfikowany został w tym kształcie na poziomie krajowym. Wskazane OSI jako obligo zaimplementowano na poziom regionalny z poziomu krajowego (<i>Strategia na rzecz odpowiedzialnego Rozwoju</i>). Przedmiotowa uwaga winna zostać zgłoszona do poziomu krajowego na etapie konsultacji społecznych ww. dokumentu.
322.	Stowarzyszenie "Polskie Miasta Cittaslow"	5.1. Cel główny (str. 28)	W targecie rozpoczynającym się od słów " inteligentna specjalizacja " po słowach: " (...) i rozwój przedsiębiorstw od lat funkcjonujących w regionie"	Propozycja dodania zapisu: „Oraz kreatywne wykorzystanie dziedzictwa gospodarczego wielokulturowej społeczności regionu”.	Doświadczenia wynikające z dotychczasowej współpracy w ramach Sieci Miast Cittaslow wskazują, że przewagą konkurencyjną dla lokalnych przedsiębiorców jest stosowanie tradycyjnych technologii czy też wytwarzanie produktów mocno osadzonych w specyfice regionalnej. Ważne jest przy tym nowoczesne, nieschematyczne podejście do tematu.	Uwaga uwzględniona częściowo. Proponuje się dodanie zdania dotyczącego odtworzenia dziedzictwa gospodarczego w celu operacyjnym Inteligentna specjalizacja
323.	Stowarzyszenie "Polskie Miasta Cittaslow"	5.3.2. Nowoczesne usługi(str. 34)	Punkt B. Różnorodność usług	Propozycja dodania zapisu: d. wspieranie usług w obszarze włączenia społecznego szerszego niż obecnie katalogu	W związku z realizacją projektów społecznych komplementarnych do rewitalizacyjnych obserwujemy z jednej strony przesylenie	Uwaga niezasadna. Propozycje w zakresie

				grup mogących być uznane za marginalizowane i zagrożone wykluczeniem; e. usługi służące ograniczeniu zjawiska wykluczenia osób starszych niebędących podopiecznymi systemu pomocy społecznej f. usługi w obszarze profilaktyki i zapobieganiu uzależnieniu od komputera i Internetu	aktywnościami socjalizującymi dedykowanymi wybranym grupom odbiorców a jednocześnie brak możliwości prowadzenia działań na rzecz odbiorców potencjalnie zagrożonych lub już marginalizowanych takich jak np. samodzielnie, nie korzystające ze świadczeń pomocy społecznej samotne osoby starsze lub dzieci z tzw. normalnych rodzin w niekontrolowany sposób korzystające z Internetu	dodania lit. „d, e” (doszczegółowienie grup docelowych kierowanej interwencji) mają charakter operacyjny. Zapisy projektu Strategii nie wykluczają możliwości o których mowa w ww. propozycjach. Z kolei, kwestia w zakresie dodania lit. „f” znajduje odzwierciedlenie w projekcie Strategii w celu operacyjnym: 5.3.2 <i>Nowoczesne usługi</i> , kierunek działań: B, lit. c, kierunek działań: C, lit. c oraz celu operacyjnym: 5.5.3 <i>Ukształtowana tożsamość</i> , kierunek: C, lit. b, g.
324.	Stowarzyszenie "Polskie Miasta Cittaslow"	5.4.2. Inteligentna specjalizacja (str.39)	Punkt A. Produkty i usługi wysokiej jakości	Propozycja dodania zapisu: l. wspieranie wytwarzania wyrobów oraz świadczenia usług kreatywnie wykorzystujących dziedzictwo gospodarcze wielokulturowej społeczności regionu; ł. Rozwój produktów i usług realizowanych w sferze „srebrnej ekonomii”;	Uzasadnienie propozycji pierwszej w pkt.1. Jeśli chodzi o propozycję nr 2 to wynika ona po pierwsze z danych statystycznych i diagnozowanego przez różnych specjalistów realnego zapotrzebowania a po drugie z predyspozycji regionu do rozwijania tego typu oferty.	Uwaga uwzględniona częściowo. Proponuje się dodanie zdania dotyczącego odtwarzania dziedzictwa gospodarczego w celu operacyjnym Inteligentna specjalizacja. Odnosnie „srebrnej ekonomii” brak

						uzasadnienia dla wyszczególnienia tego konkretnego sektora w kontekście produktów i usług.
325.	Stowarzyszenie "Polskie Miasta Cittaslow"	5.5.3 Ukształtowana tożsamość(str. 46)	Punkt C. Włączenie społeczne podpunkt a. zintegrowane programy aktywizacji i integracji (...)	Propozycja dodania zapisu: oraz osób zagrożonych uzależnieniem od komputera i Internetu i programy integracji międzypokoleniowej	Uzależnienia od komputera i Internetu są problemem coraz powszechniej pojawiającym się wśród różnych grup wiekowych. Często ich przyczyną jest nieświadomość zagrożenia u korzystających z Internetu, brak umiejętności aktywnego spędzania wolnego czasu; Inny problem pojawiający się w społecznościach szczególnie miejskich to izolacja środowiskowa, dotycząca przede wszystkim osób starszych które nie korzystają z pomocy społecznej ale są samotne.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja w zakresie rozszerzenia zapisów o uzależnienia od komputera i Internetu ma charakter operacyjny. Niemniej jednak kwestia ta znajduje odzwierciedlenie w projekcie Strategii w celu operacyjnym: 5.3.2 Nowoczesne usługi, kierunek działań: B, lit. c, kierunek działań: C, lit. c oraz celu operacyjnym: 5.5.3 Ukształtowana tożsamość, kierunek: C, lit. b, g.
326.	Stowarzyszenie "Polskie Miasta Cittaslow"	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju (STR. 49)	Punkt B. Infrastruktura techniczna, b. budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków (...)	Proponowane rozwiązanie ograniczające zakres inwestycji w tym obszarze do indywidualnych systemów oczyszczania ścieków nie odzwierciedla rzeczywistych potrzeb występujących w regionie. Konieczne jest dopuszczenie systemów zbiorczych z preferencjami dla stosowania biotechnologii w procesie oczyszczania i zagospodarowania osadów pościekowych.	Województwo charakteryzuje się bardzo nierównomierną siecią osadniczą i dwukrotnie wyższym niż w miastach ujemnym saldem migracji ze wsi. W tej sytuacji proponowane rozwiązanie pogłębiać będzie wykluczenie gospodarcze i inwestycyjne terenów wiejskich.	Uwaga uwzględniona.
327.	Stowarzyszenie "Polskie Miasta Cittaslow"	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju (STR. 49)	Punkt B. Infrastruktura techniczna	Propozycja dodania zapisu: d. wspieranie budowy lub modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę pitną	W ramach działań na rzecz ochrony środowiska i promocji gospodarki niskoemisyjnej istotny staje się problem	Uwaga uwzględniona częściowo.

				wysokiej jakości	dostępności do wysokiej jakości wody pitnej – korzystanie z wody z kranu zamiast kupowania wody w plastikowych butelkach. Aby zapewnić w naszym regionie taką możliwość konieczne jest wsparcie modernizacji stacji uzdatniania wody.	Kierunek D. ulegnie preredagowaniu.
328.	Stowarzyszenie "Polskie Miasta Cittaslow"	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju (str. 50)	Punkt C. Infrastruktura komunikacyjna, f. zintegrowany transport publiczny w ośrodkach miejskich (...)	Propozycja dodania zapisu: (...) oraz w ramach powiązań funkcjonalnych pomiędzy miejscowościami	Zapis wynika z postulowanej przez mieszkańców potrzeby korzystania z transportu zbiorowego w celu dojazdu do pracy, szkoły, dostępu do usług publicznych. Wsparcie finansowe organizacji transportu zbiorowego przez podmiot publiczny byłoby nie tylko odpowiedzią na oczekiwania mieszkańców ale także przyczyniło by się do zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska zmniejszając udział przewozów indywidualnych.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga niezrozumiała – uzasadnienie sprzeczne z propozycją zapisu.
329.	Stowarzyszenie "Polskie Miasta Cittaslow"	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju (STR. 51)	Punkt E. Infrastruktura socjalna, a. budownictwo czynszowe (...)	Propozycja uzupełnienia zapisu: Budownictwo czynszowe wg zasad wynikających z ustawy o najmie lokali mieszkalnych	Uzupełnienie zapisu pozwoli uniknąć nieporozumień, gdyż na rynku występują również komercyjnie budowane mieszkania na wynajem	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja ma charakter operacyjny.
330.	Stowarzyszenie "Polskie Miasta Cittaslow"	6.7. OSI Miasta CITTASLOW (str. 65)	Tabela 7, Kolumna: Oczekiwane efekty interwencji - w celu strategicznym Kompetencje przyszłości	Propozycja zmiany zapisu: Zamiast „Rozwiniętej e-administracji” proponujemy aby efektem były „Rozwinięte nowoczesne usługi w obszarze srebrnej ekonomii”	Ze względu na walory kulturowe, historyczne i przyrodnicze OSI Miasta Cittaslow należy uznać za szczególnie predystynowany do rozwoju tego rodzaju usług	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja redakcji projektu Strategii poprzez dodanie „Rozwinięte nowoczesne usługi w obszarze srebrnej ekonomii”
331.	Stowarzyszenie "Polskie Miasta Cittaslow"	6.7. OSI Miasta CITTASLOW (str. 65)	Tabela 7, Kolumna: Oczekiwane oczekiwana zmiana przestrzenna- w celu strategicznym Kompetencje przyszłości	Propozycja uzupełnienia zapisu: Rozwinięte funkcje miast – ośrodków lokalnych (edukacyjne i usługi społeczne)	Zgodnie z wcześniejszymi uzasadnieniami	Uwaga uwzględniona.
332.	Stowarzyszenie	6.7. OSI Miasta		Propozycja uzupełnienia zapisu:	Zgodnie z wcześniejszymi uzasadnieniami	

	"Polskie Miasta Cittaslow"	CITTASLOW (str. 65)	Tabela 7, Kolumna: Oczekiwane efekty interwencji - w celu strategicznym Inteligentna produktywność	Rozwinięta przedsiębiorczość kreatywnie wykorzystująca dziedzictwo gospodarcze wielokulturowej społeczności regionu”.		Uwaga uwzględniona.
333.	Międzynarodowe Centrum Żeglarstwa i Turystyki Wodnej Sp. z o.o.	5.4 str. 37	a. Miejsca pracy wysokiej jakości b. infrastruktura przedsiębiorczości	W celu stworzenia miejsc pracy wysokiej jakości warto jest zwrócić uwagę na tylko na kształcenie przyszłej i obecnej kadry, ale również na wsparcie w tworzeniu innowacyjnej infrastruktury w istniejących już firmach. Wsparcie nie tylko zmian organizacyjnych, ale również infrastruktury, która w przypadku wielu firm funkcjonujących na terenie województwa dawno nie była modernizowana. Modernizacja może pozwolić na rozszerzenie działalności na okres poza sezonem wakacyjnym, co znacząco wpływa na możliwość utrzymania wykwalifikowanej kadry	-----	Uwaga nieuwzględniona. Samorząd województwa nie ma i nie będzie miał wpływu na wspieranie „infrastruktury przedsiębiorczości”. Jedyny instrument finansowy jakim dysponujemy – fundusze europejskie, nie daje już możliwości przeznaczania środków na tego typu działania.
334.	Międzynarodowe Centrum Żeglarstwa i Turystyki Wodnej Sp. z o.o.	5.6.2 D str. 51	D. Infrastruktura energetyczna	Zapis powinien obejmować również wsparcie funkcjonujących przedsiębiorstw w transformacji energetycznej do której dążymy. Niskoemisyjne źródła ciepła dla przedsiębiorców powinny być odpowiednio dofinansowywane, aby przedsiębiorcy byli w stanie poradzić sobie z wymianą systemów grzewczych na bardziej ekonomiczne i sprzyjające zielonej gospodarce. Gminy miejskie nie mogą być pomijane.	Wsparcie istniejących przedsiębiorców działających w gminach miejskich w przejściu na niskoemisyjne źródła ciepła, oraz korzystanie z dostępnych odnawialnych źródeł energii.	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii przewiduje działania mające na celu redukcję emisji zanieczyszczeń powietrza m.in. poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła (cel operacyjny 5.6.2. i 5.6.3.)

335.	Stowarzyszenie „Warmińsko – Mazurski Klub Biznesu”	3.4. Inteligentna gospodarka 5.3. Cel Strategiczny: kompetencje przyszłości	Wspieranie Inteligentnych specjalizacji	Wspieranie rozwoju rolnictwa	<p>Należałoby położyć mocniejszy nacisk w naszym województwie na rozwój produkcji rolnej. Biorąc pod uwagę duże bezrobocie oraz znaczące obszary ziemi o odpowiednich parametrach do uprawy rolnej, Dostęp do wód gruntowych i podskórnych, Należałoby przemyśleć wzrost zachęt do upraw rolnych w tym przede wszystkim produkcję owoców i warzyw.</p> <p>Zwiększająca się liczba ludności na świecie powoduje zwiększone zapotrzebowanie na owoce i warzywa.</p> <p>wiele firm polskich, zakupiło ziemię na terenie Ukrainy i tam wprowadzają kulturę agrarną uprawiając warzywa z pozytywnym dla siebie efektem gospodarczym.</p> <p>Takie kraje jak Holandia , Hiszpania, Włochy czy Grecja nie wspominając o Izraelu od dawna dobrze sobie radzą ze zbytem i organizacją przechowania i zbytu produktów rolnych.</p> <p>Żuławy są w naszym województwie i Jest to tereny najbardziej urodzajnych ziem w Polsce. Pozostałe tereny naszego województwa również nie należą do podłych agrarnie. w związku z tym jest kierunek przyszłościowy. Kto będzie dysponował produktami rolnymi będzie mógł dobrze zarządzać ludnością i gospodarką.</p> <p>Kraje starej UE wspierają bardzo mocno gospodarkę rolną i nie pozbywają się tej gałęzi gospodarki, gdyż zdają sobie sprawę z ważności głodu na produkty rolne w społeczeństwie.</p>	Uwaga niezasadna. Projekt strategii uwzględnia zagadnienia poruszane w uwadze w obszarze m.in. inteligentnych specjalizacji. Natomiast szczegółowa tematyka dotycząca obszaru rolnictwa to domena strategii sektorowej.
336.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego	3.2. Fundamenty rozwoju	jest: Diagnoza społecznej warmińsko-mazurskie	powinno być: diagnoza społeczna warmińsko-mazurskie	-----	Uwaga uwzględniona.

	Województwa Warmińsko-Mazurskiego					
337.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.5.1. inspirująca twórczość	C.B. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KULTURY I INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ STR. 43	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KULTURY I INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ I REKREACYJNEJ	ZAPISANIE RÓWNIEŻ INFRASTRUKTURY REKREACYJNEJ UMOZLIWIA SZERSZE PRZYSTOSOWANIE PRZESTRZENI SPRZYJAJĄCEJ AKTYWIZACI SPOŁECZNEJ	Uwaga uwzględniona.
338.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	5.5.2. EFEKTYWNA WSPÓŁPRACA	OPIS PRZED KIERUNKAMI DZIAŁAŃ EFEKTYWNA WSPÓŁPRACA, STR. 43	W PRZYKŁADACH PODANYCH W NAWIASIE (STR. 43) CZĘŚCI OPISOWEJ „EFEKTYWNA WSPÓŁPRACA” NALEŻY DOPISAĆ TAKŻE WSPÓŁPRACĘ FUNKCJONUJĄCĄ W OBSZARZE KRAINY KANAŁU ELBLASKIEGO	OBSZAR KRAINY KANAŁU ELBLĄSKIEGO JEST TAKŻE DOBRYM PRZYKŁADEM ROZWIJAJĄCYCH SIĘ PLATFORM WSPÓŁPRACY. AKTYWNOŚĆ GMIN I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH JEST DZIAŁANIEM WSPIERAJĄCYM ROZWÓJ TEGO OBSZARU CO JEST BARDZO WAŻNE Z UWAGI NA STARANIE SIĘ O WPIS KANAŁU ELBLĄSKIEGO NA LISTĘ ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO.	Uwaga uwzględniona.
339.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	-----	B. WSPÓŁPRACA MIĘDZYREGIONALNA I MIĘDZYNARODOWA punkt B. ROZWÓJ WSPÓŁPRACY Z REGIONAMI SĄSIADUJĄCYMI Z WARMIĄ I MAZURAMI W RAMACH REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU POLSKI WSCHODNIEJ	W PKT B POJAWIA SIĘ ZAPIS MÓWIĄCY O WSPÓŁPRACY Z WOJEWÓDZTWEK KUJAWSKO-POMORSKIM – zapis należy umieścić w nowym podpunkcie – jako współpraca z woj. kujawsko-pomorskim.	Województwo kujawsko-pomorskie NIE NALEŻY DO OBSZARU OBJĘTEGO STRATEGIĄ ROZWOJU POLSKI WSCHODNIEJ.	Uwaga nieuwzględniona. Niezrozumienie treści, zwracamy uwagę na „oraz”
340.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	j.w.	Brak zapisu mówiącego o współpracy województwa warmińsko-mazurskiego z województwem pomorskim	Należy dodać zapis mówiący o współpracy z województwem pomorskim	Strategia nie uwzględniła w zapisach współpracy z jednym tylko województwem sąsiadującym z Woj. warmińsko-mazurskim – woj. pomorskiego, z którym prowadzona jest współpraca w zakresie turystyki – np. szlaki turystyczne, miejsc dziedzictwa kulinarnego etc. dlatego należy dopisać również ten kierunek współpracy	Uwaga nieuwzględniona. Województwo pomorskie należy do regionów bałtyckich, z którymi jest szeroko opisana współpraca.
341.	Departament Turystyki Urzędu	j.w.	d. rozwój współpracy z obwodem	Należy dopisać także – przedsięwzięć turystycznych, zapis winien brzmieć: -	Departament Turystyki prowadzi liczne działania w ramach współpracy z obwodem	Uwaga niezasadna.

	Marszałkowskiego Województwa Warmińsko- Mazurskiego		kaliningradzkim fr - współrealizacja przedsięwzięć kulturalnych	współorganizacja przedsięwzięć kulturalnych i turystycznych	kaliningradzkim w zakresie turystyki. Są organizowane workshopy branżowe, rajdy turystyczne, spływy kajakowe a obecnie realizowany jest projekt rozwijający trasy rowerowe Obwodu i przygotowujący przewodnik wskazujący atrakcje turystyczne naszego województwa dla Rosjan. Wymienione obszary współpracy są bardzo istotne jeśli chodzi o obszar współpracy turystycznej, dlatego wnioskuje się o jego dopisanie.	Działania wskazane przez DT są ujęte w tirecie 4 ppkt.d kierunku działań B. celu operacyjnego 5.5.2
342.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko- Mazurskiego	5.5.3.	ukształtowana tożsamość d. promocja regionu podpunkt a. promocja wewnątrz województwa, np. oferty kulturalnej oraz wypoczynkowej regionu w powiązaniu z zachętami dla mieszkańców do aktywnego wypoczynku.	w podpunkcie a wnioskuje się o dopisanie po słowie „kulturalnej” zamiast „wypoczynkowej” słowo „turystycznej”	Wprowadzenie tej zmiany spowoduje szersze ujęcie zagadnienia promocji regionu, gdyż pod pojęciem oferty turystycznej mieści się zarówno oferta wypoczynkowa, aktywna, biznesowa etc. wprowadzenie tej zmiany zapewni szerszy dostęp do działań w zakresie promocji regionu, co niewątpliwie będzie czynnikiem pozytywnie wpływającym na budowę silnej i konkurencyjnej marki regionu.	Uwaga uwzględniona.
343.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko- Mazurskiego	5.6.	pierwsze zdanie części opisowej celu strategicznego, s. 47	propozycja: usunąć słowo „specyficzny”	W kontekście całego opisu słowo to wprowadza negatywne skojarzenie. Proponuje się zastąpić to słowo innym np. indywidualny lub je usunąć.	Uwaga nieuwzględniona. „specyficzny” to określenie czegoś co nie jest pospolite.
344.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko- Mazurskiego	5.6.2.	optymalna infrastruktura rozwoju, c. transport lotniczy	Należy użyć poprawnej nazwy portu lotniczego. Jest: rozwój regionalnego portu lotniczego w Szymanach k. Szczytna. Powinno być: rozwój regionalnego portu lotniczego Olsztyn - Mazury w Szymanach	Potrzeba używania poprawnych nazw obiektów – w tym przypadku – regionalnego portu lotniczego	Uwaga nieuwzględniona. W treści Startegii celowo nie użyto nazwy własnej.

345.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko- Mazurskiego	strona 59-68	cele strategiczne	Należy użyć sformułowań celów strategicznych ze stron 30 i 47 – obecnie brzmienie celów w tabelach na stronach 59-68 jest inne niż na wcześniejszych stronach opiniowanego dokumentu. W tabelach jest: kreatywna aktywność – w opisach: kreatywne aktywności, w tabelach jest: fundamenty rozwoju – we wcześniejszych opisach: mocne fundamenty	potrzeba zachowania spójności zapisów dokumentu.	Uwaga uwzględniona.
346.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko- Mazurskiego	6.5.	OSI OF Wielkie Jeziora Mazurskie	W tabeli wiersz: inteligentna produktywność – oczekiwana zmiana przestrzenna – propozycja wpisania” „powiązania funkcjonalne obszarów – stref gospodarczych – wewnątrz OSI oraz spoza OSI (przede wszystkim w obszarze turystyki i obszarze okołoturystycznym)	Obecnie brak zapisu w tym polu – wprowadzenie proponowanego zapisu ukierunkuje planowane działania na osiągnięcie zakładanej zmiany.	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja zostanie przeredagowana.
347.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko- Mazurskiego	6.6.	OSI Niebieski Zachód	Kompetencje przyszłości – oczekiwana zmiana przestrzenna – propozycja wpisania: rozwinięte powiązania funkcjonalne między miastami Elbląg, Ostróda, Iława a okolicznymi gminami (edukacja, turystyka, rynek pracy)	Obecnie brak jest zapisu w tej części dokumentu. wpisanie proponowanego zapisu spowoduje prowadzenie działań ukierunkowanych na osiągnięcie oczekiwanej zmiany przestrzennej.	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja zostanie przeredagowana.
348.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko- Mazurskiego	-----	-----	Kompetencje przyszłości – oczekiwane efekty interwencji – należy dopisać: „silne organizacje społeczne i świadczące usługi turystyczne”. Proponowany zapis w kolumnie oczekiwana zmiana przestrzenna jest taki sam jak przy uwadze powyżej, czyli: rozwinięte powiązania funkcjonalne między miastami: Elbląg-Iława-Ostróda a okolicznymi gminami (edukacja, turystyka, rynek pracy)	Dopisanie proponowanego zapisu to odpowiedź na potrzeby obszaru. konieczne jest prowadzenie działań zmierzających do podniesienia aktywności organizacji społecznych oraz świadczących usługi turystyczne. działania te będą mogły wzmocnić kapitał społeczny co przełoży się na możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, w tym turystycznej, spełniającej oczekiwania rozwijającego się rynku.	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja zostanie przeredagowana.
349.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko- Mazurskiego	-----	-----	Kreatywna aktywność - uzupełnienie pola - oczekiwana zmiana przestrzenna - o zapis: rozwój współpracy w ramach OSI Niebieski Zachód	Wprowadzenie proponowanego zapisu jest niezbędne, zwłaszcza w kontekście planowanego wpisania obiektu Kanał Elbląski na listę dziedzictwa UNESCO.	Uwaga nieuwzględniona. Rozwój współpracy to nie wymiar przestrzenny.

350.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko- Mazurskiego		-----	Tabela 6. inteligentna produktywność – oczekiwana zmiana przestrzenna – jest: wzrost znaczenia powiązań funkcjonalnych na linii Ostróda-Iława, powinno być: wzrost znaczenia powiązań funkcjonalnych na linii Ostróda-Iława-Elbląg	Uzupełnienie zapisu o największy ośrodek miejski – Elbląg – zapewni kompleksowe podejście do tworzenia konkurencyjnych usług i rozwiniętej przedsiębiorczości. osi rozwoju osi niebieski zachód jest kanał elbląski, dlatego dopisanie do wzrostu znaczenia powiązań funkcjonalnych na linii Ostróda- Iława również Elbląga zapewni kompleksowy charakter wszystkich działań dla obszaru osi niebieski zachód. jest to również istotne w aspekcie ubiegania się o wpis Kanału Elbląskiego na listę UNESCO.	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja zostanie preredagowana.
351.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko- Mazurskiego		-----	Tabela 6. wiersz – fundamenty rozwoju – w oczekiwanych efektach interwencji dopisać uzupełnione braki w zakresie infrastruktury technicznej	Stan techniczny Kanału Elbląskiego wymaga poprawy. Uzupełnienia w infrastrukturze technicznej wymaga także obszar gmin stanowiących OSI Niebieski Zachód. Właściwe zagospodarowanie przestrzenne pozwala na zachowanie wysokiej jakości środowiska, co w przypadku Kanału Elbląskiego jest potrzebą pierwszego rzędu. Ubieganie się o wpis tego Departament Turystyki zabytku na listę dziedzictwa UNESCO wymaga dużych nakładów infrastrukturalnych i społecznych tak, aby przygotować się do przyjęcia większej liczby turystów.	Uwaga uwzględniona.
352.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko- Mazurskiego	6.7.	Według stanu na koniec maja sieć Tworzą (wymienione 20 miast)	Według stanu na koniec czerwca sieć tworzą miasta:..., Braniewo,, miejscowość Wydminy.	DO MIĘDZYKRAJOWEGO STOWARZYSZENIA I POLSKIEJ SIECI DODATKOWO DOŁĄCZYŁY BRANIEWO I GMINA WYDMINY	Uwaga uwzględniona.
353.	Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko- Mazurskiego	5.3.1 Użyteczne kwalifikacje	-----	Warto zwrócić uwagę w tym punkcie na rozwój kompetencji w zakresie szerokokorzystnych usług prozdrowotnych, Relaksacyjnych i estetycznych	W związku z rozwojem sieci hoteli, gabinetów usług spa & wellness i gabinetów kosmetycznych, tego typu usługi mogą cieszyć się dużym zapotrzebowaniem na rynku pracy a wymagają coraz bardziej specjalistycznej wiedzy i ciągłego podnoszenia kwalifikacji.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja ma charakter operacyjny.
354.	Starostwo Powiatowe w Pisz	5.3.2. NOWOCZESNE	Uzupełnienie deficytów	Konieczność zwiększenia bezpieczeństwa osób zagrożonych chorobami zakaźnymi na	Projekt zakłada rozbudowę i remont SPZOZ Szpitala Powiatowego w Pisz w celu	Uwaga nieuwzględniona.

		USŁUGI C. DOSTĘPNOŚĆ USŁUG	infrastruktury ochrony zdrowia. Działania służące zapewnieniu optymalnej dostępności do wszystkich kategorii świadczeń zdrowotnych i rehabilitacyjnych.	obszarze Mazur i całego województwa warmińsko- mazurskiego oraz podniesienie standardów leczenia chorób zakaźnych poprzez rozbudowę i przebudowę oraz doposażenie oddziału zakaźnego SP ZOZ Szpitala Powiatowego w Pisz.	zwiększenia ilości pomieszczeń (w tym izolatek), zwiększenia ilości miejsc chorych oraz dostosowania Oddziału Obserwacyjno-Zakaźnego do potrzeb zdrowotnych społeczeństwa oraz obowiązujących przepisów'. Celem głównym przedsięwzięcia jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa osób zagrożonych chorobami zakaźnymi, w szczególności przenoszonymi przez kleszcze, na obszarze Mazur i całego województwa warmińsko- mazurskiego, na który składają się powiązane z nim cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none">•poprawa warunków leczenia pacjentów na Oddziale Obserwacyjno- Zakaźnym Szpitala w Pisz,•podniesienie jakości usług medycznych w zakresie chorób zakaźnych świadczonych na Oddziale,•dostosowanie Oddziału do wymagań prawnych dotyczących tego typu jednostek, jak i rosnącej potrzeby leczenia pacjentów z chorobami zakaźnymi na terenie Mazur, jak i całego województwa warmińsko- mazurskiego.•wprowadzenie nowych procedur medycznych leczenia chorób zakaźnych,•zmniejszenie zagrożeń spowodowanych chorobami przenoszonymi przez kleszcza oraz zmniejszenie zachorowalności na choroby odkleszczowe.	Charakter operacyjny.
355.	Starostwo Powiatowe w Pisz	5.3.2. NOWOCZESNE USŁUGI B.RÓŻNORODNOŚĆ USŁUG	Rozwój systemu pozyskiwania inwestorów i wspierania	System szkoleń dla przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz pracowników Informacji Turystycznych w zakresie nowych form promocji	Cel: wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.	Uwaga niezasadna. Szkolenia wskazane są w celu operacyjnym 5.3.2

			przedsiębiorczości.	gospodarczej.		w kierunku działań B. Różnorodność usług lit.a.
356.	Starostwo Powiatowe w Pisz	5.3.2. NOWOCZESNE USŁUGI B.RÓŻNORODNOŚĆ USŁUG	Rozwój usług społecznych i zdrowotnych.	Rozszerzenie działalności oraz podniesienie standardu i dostępności usług publicznych zapewniających opiekę, rehabilitację i aktywizację społeczno- zawodową osób niepełnosprawnych, starszych oraz aktywizację społeczną i zawodową nieaktywnych członków ich rodzin- opiekunów. Budowa dziennych Domów Seniora, Domów Pomocy Społecznej. Poprawa dostępu do infrastruktury opiekuńczej, leczniczej i rehabilitacyjnej dla osób starszych. Utworzenie nowoczesnych ośrodków dla osób starszych (utworzenie zakładu opiekuńczo- leczniczego , kompleksu opiekuńczo- rehabilitacyjnego dla seniorów ośrodka usług senioralnych. Poprawa warunków życia osób starszych i dostępu do usług publicznych niezbędnych do godnego życia.	Działania profilaktyczne, informacyjno- szkoleniowe, aktywizacja społeczno- zawodowa nieaktywnych członków rodzin – opiekunów osób niepełnosprawnych, aktywizacja społeczno- zawodowa osób niepełnosprawnych.	Uwaga niezasadna. Propozycja zapisu mieści się w projekcie Strategii w celu operacyjnym: 5.3.2 Nowoczesne usługi, kierunek działań: A., lit. a, kierunek działań: B, lit. c oraz kierunek działań: C, lit. b, c.
357.	Starostwo Powiatowe w Pisz	5.4.2. INTELIGENTNA SPECJALIZACJA A. PRODUKTY I USŁUGI WYSOKIEJ JAKOŚCI	Produktowe podejście do oferty turystycznej uwzględniające konieczność wydłużenia sezonu turystycznego.	Przygotowanie i uruchomienie zintegrowanego szlaku rowerowego wokół Wielkich Jezior Mazurskich oraz oznakowania łączącego się ze szlakiem systemu lokalnych tras rowerowych prowadzących przez cenne przyrodniczo i krajobrazowe tereny Mazur - pogłębienie atrakcyjności tras poprzez zagęszczenie i rozbudowę o trasy tematyczne np. - Ścieżka Wędkarskie serce Mazur - Ścieżka Szlakiem Tygrysa - Szlak - poligon ARYS (ścieżka Orzysz- Biała Piska) - Szlakiem Rzeki Orzyszy - Szlakiem Mazurskiego Morza	Cel: wzrost atrakcyjności turystycznej Mazur.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga stanowi propozycję do poziomu operacyjnego a nie strategicznego.

				<p>- Perły Północy - cud natury - program rozwoju gospodarczego obszaru w oparciu o stworzenie oferty parków tematycznych. Planuje się utworzenie parków tematycznych, które będą znacznie poszerzały ofertę turystyczną i edukacyjną północnych Mazur;</p> <p>-Centra Ekologii i Krajobrazu Północy - tworzenie infrastruktury popularyzującej naukę, prowadzącej działania z zakresu ekoedukacji oraz realizującej działania badawcze wspierające regionalne specjalizacje, którymi są ekonomia wody i żywność wysokiej jakości. W ramach przedsięwzięcia planuje się, utworzenie Centrum Nauk o Środowisku w Rezerwacie Bagna Nietlickie Budowa i przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji gospodarczych na szlakach wodnych - obejmuje budowę, przebudowę i modernizację małej infrastruktury portowej na szlakach wodnych, odnowienie i poprawę śródlądowego szlaku wodnego oraz rewitalizację nabrzeży, nadanie im nowych funkcji gospodarczych, stworzenie systemu małych ekologicznych przystani żeglarskich poprzez zagospodarowanie istniejących bindug.</p> <p>- Perły Północy - przedmiotem przedsięwzięcia jest rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na terenach cennych przyrodniczo tj. rzekach Pisie i Orzyszy, tworzących Mazurski Szlak Kajakowy.</p>		
358.	Starostwo Powiatowe w Pisz	5.4.3. WYSOKA KONKURENCYJNOŚĆ C. AKTYWNOŚĆ NA RYNKACH GLOBALNYCH	Kształtowanie marki regionu	Tworzenie wizerunku „Mazury Południowe przyjazne seniorom”.	Budowanie wizerunku regionu przyjaznego seniorom oraz wsparcie rozwoju rynku usług dla seniorów.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja ma charakter wręcz

						projektowy.
359.	Starostwo Powiatowe w Pisz	5.5.1. INSPIRUJĄCA TWÓRCZOŚĆ c. PRZESTRZENIE TWÓRCZOŚCI	Rozwój infrastruktury edukacyjnej	Zapewnienie wysokiej jakości edukacji poprzez modernizację i doposażenie placówek oświatowych. Dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do potrzeb edukacji specjalnej dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	Konieczność podwyższenia standardów placówek oświatowych (remonty i adaptacje budynków, boisk, sal gimnastycznych, wyposażenie budynków i sak wymiana sprzętu i oprogramowania, zakup mebli). Konieczność rozbudowy istniejących budynków szkolnych z uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży niepełnosprawnej: dostosowanie sal do rehabilitacji specjalnej.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja ma charakter operacyjny. Odnosi się do typów projektów w programie operacyjnym.
360.	Starostwo Powiatowe w Pisz	5.5.1. INSPIRUJĄCA TWÓRCZOŚĆ	A. TECHNOLOGIE, TALENTY, TOLERANCJA	Przygotowanie i wdrożenie wieloletnich programów pracy z uczniem słabym. Wsparcie edukacji i rozwoju uczniów zdolnych, ukierunkowanie ich zainteresowań. Przeprowadzenie corocznych cykli pozalekcyjnej nauki języka obcego oraz informatyki. Przygotowanie i wdrożenie programów rozwijających zainteresowania oraz predyspozycje zawodowe uczniów poprzez udział w różnych formach aktywności pozaszkolnej (obozy edukacyjne, sportowe, wycieczki, funkcjonowanie centrum planowania kariery, miasteczko ruchu drogowego). Mazurska szkoła pod żaglami: •Opracowanie i wdrożenie kompleksowego programu edukacji żeglarskiej dla obszaru w oparciu o ośrodki w Pisz. Orzyszu •Realizacja wieloletniego programu szkoleniowego obejmującego około 200osób rocznie, w tym ok. 150 osób odbywających kurs/szkolenie pozwalające zdobyć kwalifikacje zawodowe odpowiadające inteligentnej specjalizacji regionu - ekonomia wody.	Konieczność wspierania rozwoju uczniów, wspieranie aktywnych form edukacji.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja ma charakter operacyjny.

				<ul style="list-style-type: none">•Upowszechnianie żeglarstwa wśród dzieci i młodzieży•Rozwój Centrum Sportów Wodnych Osób Niepełnosprawnych.		
361.	Starostwo Powiatowe w Pisz	5.6.2. OPTYMALNA INFRASTRUKTURA ROZWOJU. C. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA	Komunikacja i transport wodny	Budowa stopnia wodnego na rzece Pisie.	<p>Przedsięwzięcie przyczyni się do retencjonowania wody i poprawy sytuacji ekologicznej na jeziorach mazurskich. Zaczynając od północy - Węgorzewa, poprzez Giżycko. Mikołajki, Ruciane- Nidę i Pisz zatrzymanie wody przyczyni się do lepszego funkcjonowania przedsiębiorstw związanych ze szlakiem jezior mazurskich oraz w wymierny sposób wpłynie na ekologię okolicznych obszarów.</p> <p>W skład stopnia wodnego Pisz wejdą dwie oddzielne budowle: śluza żegluga zlokalizowana w istniejącym obecnie korycie rzeki na wysokości Fabryki Sklejka oraz jaz z przepławką dla ryb i hydroelektrownia wodna o mocy ok. 0.2 MW - zlokalizowane sąsiednio na wybudowanym w tym celu nowym korycie rzeki. W Pisz powstanie także baza sprzętowo - remontowa RZGW wraz z portem rzeczny. Plany stworzenia turystycznej drogi wodnej Mazury - Warszawa wpisują się w inwestycje budowy portu oraz przebudowy wschodniego nadbrzeża Pisy, które aktualnie realizuje gmina Pisz. Wody Polskie planują regulację rzeki i budowę jej prawego nadbrzeża na odcinku miejskim.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Uwaga stanowi propozycję do poziomu operacyjnego, a nie strategicznego. Ponadto wpisuje się w cel operacyjny 5.6.2 kierunek działań C pkt d.: - <i>modernizacja szlaków wodnych oraz rozbudowa już istniejących</i></p>
362.	Starostwo Powiatowe w Pisz	5.5.2. EFEKTYWNA WSPÓŁPRACA	Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa	Rozwój współpracy z regionem mazowieckim poprzez poprawę dostępności terytorialnej do stolicy Polski można i należy osiągnąć remontując DK 63 na odcinku Pisz-Kolno.	Z uwagi na duże natężenie transportu towarowego i osobowego na trasie Łomża-Pisz, przebudowa DK 63 na odcinku Pisz-Kolno przyczyni się do wzrostu dostępności terytorialnej Mazur.	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Propozycja wpisuje się w cel operacyjny 5.5.2, kierunek działań B. lit. c.: - <i>poprawa dostępności</i></p>

						<i>terytorialnej do stolicy Polski</i> ujęty w projekcie Strategii
363.	Starostwo Powiatowe w Pisz	5.6.2 OPTYMALNA INFRASTRUKTURA ROZWOJU	B. Infrastruktura techniczna	Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi poprzez budowę, rozbudowę i przebudowę systemów wód deszczowych na terenie gminy Orzysz. Modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni: Mikosze -Orzysz. Uruchomienie programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach obszaru gminy Orzysz. Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody w gminach.	Kontynuacja MASTERPLANU - ochrona wód powierzchniowych obszaru poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury wodno - ściekowej na obszarach o rozproszonej zabudowie.	Uwaga niezasadna. Proponowane w projekcie Strategii cele i kierunki rozwoju regionu obejmują rozwój kanalizacji deszczowej czy przydomowych oczyszczalni ścieków (cel operacyjny 5.6.2). Propozycje konkretnych projektów/inwestycji to sfera programu operacyjnego.
364.	Starostwo Powiatowe w Pisz	5.6.2 OPTYMALNA INFRASTRUKTURA ROZWOJU	B. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	Realizacja wspólnych projektów badawczych związanych ze zrównoważonym gospodarowaniem wodami oraz rolnictwem w obszarach chronionych w kontekście gospodarczym i rozwoju inteligentnych specjalizacji - ekonomii wody oraz żywności wysokiej jakości. Termomodernizacja i poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz starych wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Stworzenie programu instalacji ekologicznych urządzeń grzewczych dla mieszkańców i przedsiębiorców obszaru Mazur.	Przyczyni się do lepszego wykorzystania naturalnych zasobów.	Uwaga uwzględniona częściowo. Część uwagi dot. termomodernizacji zostanie dodana, ale w bardziej ogólnym brzmieniu i innym kierunku. Kierunek D. ulegnie jeszcze preredagowaniu. Pozostałe kwestie stanowią uszczegółowienie Projektu Strategii. Nie wnoszą wartości dodanej.

365.	Starostwo Powiatowe w Pisz	5.6.2 OPTYMALNA INFRASTRUKTURA ROZWOJU	C. Infrastruktura komunikacyjna	Budowa obwodnicy miasta Biała Piska, poprzez wyznaczenie przebiegu jej trasy od wjazdu drogą krajową Nr 58 od strony Szczuczyna do wjazdu w kierunku Pisz	Cel: poprawa skomunikowania międzyregionalnego oraz jakości życia mieszkańców gminy Biała Piska.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii, zgodnie z przyjętą koncepcją aktualizacji, precyzuje problemy do rozwiązania, a nie przesądza o numerach dróg (z wyjątkiem dróg sieci TEN-T i ekspresowych).
366.	Urząd Miasta i Gminy Ryn	-----	W projekcie strategii użyto sformułowania: "Szczególnie wobec szybkiego rozwoju infrastruktury komunikacyjnej w innych regionach Polski, należy uwzględnić, iż bez realizacji tego celu nastąpi dalsza peryferyzacja województwa."	Wydaje się, że rozwój infrastruktury komunikacyjnej w innych regionach Polski niekoniecznie przekłada się na potrzeby i cele rozwojowe województwa warmińsko-mazurskiego. W szczególności Kraina Wielkich Jezior Mazurskich - jako obszar szczególnie uwarunkowany - nie musi zostać przecięta drogą ekspresową tylko dlatego, że tak się dzieje na obszarze innych województw. Prosimy o wytłumaczenie - czy z punktu widzenia planowania strategicznego rzeczywiście zlokalizowanie drogi ekspresowej na obszarze o szczególnie wysokim - nie tylko krajowym, ale i międzynarodowym - potencjale turystycznym jest wskazane? Czy nie byłoby lepiej takim połączeniem ominąć KWJM - np. od południa lub północy, aby nie przecinały jeziora.	-----	Uwaga nieuwzględniona. Decyzja o przebiegu drogi S16 nie należy do Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Z poziomu regionalnego (z punktu widzenia zainteresowania całego województwa), wskazuje się problemy do rozwiązania.
367.	Urząd Miasta i Gminy Ryn	-----	W projekcie strategii użyto sformułowania: "Optymalna infrastruktura rozwoju oznacza taki stopień nasycenia różnymi jej	W naszej opinii projektowana droga S16 nie zagwarantuje mieszkańcom Krainy Wielkich Jezior Mazurskich oczekiwanej jakości życia. Budowa drogi ekspresowej będzie wiązała się z przesyleniem regionu infrastrukturą transportową, zniszczeniem jego	-----	Uwaga nieuwzględniona. Decyzja o przebiegu drogi S16 nie należy do Samorządu

			rodzajami, który gwarantuje oczekiwaną przez mieszkańców regionu jakość życia."	środowiska i krajobrazu (osuszanie bagien, częściowe zasypywanie zbiorników wodnych, budowa nasypów, mostów na jeziorach) oraz silną ingerencją w krajobraz kulturowy wielu wsi mazurskich. <u>Dla mieszkańców KWJM przydatność tego połączenia będzie nieznaczna, bo będzie ono dostępne wyłącznie przez odległe węzły komunikacyjne, do których dojechać będzie można tylko drogami lokalnymi, będącymi nadal w złym stanie.</u>		Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Z poziomu regionalnego (z punktu widzenia zainteresowania całego województwa), wskazuje się problemy do rozwiązania, w tym potrzebę m.in. poprawy dostępności przestrzennej (...), w tym budowa i modernizacja dróg lokalnych czy poprawy czasu dojazdu do miast powiatowych.
368.	Urząd Miasta i Gminy Ryn	-----	Wśród tzw. "obszarów strategicznej interwencji" wymieniono "Wielkie Jeziora Mazurskie" jako teren stanowiący kluczowy potencjał do turystyki masowej w województwie.	W naszej ocenie jednoznacznie wskazuje to, że na tym obszarze nie należy budować drogi ekspresowej. Kraina Wielkich Jezior Mazurskich przecięta drogą S16 straci w znacznej mierze swój charakter i potencjał turystyczny. Na samym obszarze Gminy Ryn trasa ekspresowa ma przebiegać przez m.in. punkt widokowy położony na najwyższej morenie czołowej w KWJM, miejscowość Mrówki, która utraci swój potencjał turystyczny i wiele lokalizacji cennych środowiskowo - w tym miejsca gniazdowania bielika. Liczne tereny podmokłe będą musiały zostać zasypane, lasy wycięte, konieczne będzie usypanie kilometrów wałów ziemnych. Most na Jeziorze Ryńskim odetnie, albo przynajmniej ograniczy ruch żeglarski do Rynu.	-----	Uwaga nieuwzględniona. Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego popiera budowę drogi ekspresowej S16 na odcinku Olsztyn – Ełk w poszanowaniu opinii samorządów lokalnych, z uwzględnieniem czynników społecznych, ekonomicznych i środowiskowych (...) - Uchwała Nr VII/134/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 maja 2019 r.

						Natomiast, decyzja o przebiegu drogi S16 nie należy do Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
369.	Urząd Miasta i Gminy Ryn	-----	OSI Miasta CITTASLOW (str. 65 strategii) - „w latach 2019 - 2030 powinny być kontynuowane działania służące wzmocnieniu miasteczek w kierunkach ich rozwoju kładących nacisk na jakość życia mieszkańców”	Uważamy, iż ewentualna realizacja drogi ekspresowej w wariantcie C stoi w zdecydowanej sprzeczności z ww. rekomendacją programową. Ponadto budowana od wielu lat strategia rozwoju miasta Ryn w ramach CITTASLOW nie będzie miała dalszej racji bytu. Co więcej wspomniana jakość życia mieszkańców, w sposób znaczący ulegnie pogorszeniu m.in. ze względu na ryzyko utraty środków uzyskanych z turystyki oraz (coraz dynamiczniej rozwijającej się) agroturystyki, obniżenia poziomu życia w sferze zdrowotnej z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo szlaku tranzytowego.	-----	Uwaga nieuwzględniona. Decyzja o przebiegu drogi S16 nie należy do Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
370.	Warmińsko-Mazurska Agencja Energetyczna Sp. z o.o.	str 12	województwo jest liderem w kraju ze względu na udział produkcji energii wytwarzanej z OZE w ogóle produkcji energii. Pomimo dobrych warunków do rozwoju OZE wskaźnik ten jest wysoki ze względu na małą produkcję własną energii	Proponowany zapis: województwo ma szansę bycia liderem produkcji i wykorzystania OZE, z uwagi na wysokie ceny energii konwencjonalnej wynikające z braku miejscowych źródeł oraz wysokich kosztów przesyłu.	Zapis o liderowaniu z zestawieniu z realiami jest niestosowny, prawidłowa konstrukcja wskaźnika powinna określać % OZE w stosunku do całej skonsumowanej w regionie energii.	Uwaga nieuwzględniona. W strategii oparto się na wskaźnikach przyjętych w <i>Diagnozie strategicznej województwa warmińsko-mazurskiego</i> , która stanowi integralny element procesu aktualizacji Strategii.
371.	Warmińsko-Mazurska Agencja Energetyczna Sp. z o.o.	analiza SWOT str 25	szanse: transformacja przemysłowa ... czyli Przemysł 4.0-	Szanse: transformacja przemysłowa... czyli Przemysł 4.0-robotyzacja alternatywą ubytku ludności szanse:	Jednym z celów strategicznych UE jest wdrażanie innowacyjnej gospodarki szanującej zasoby energii i surowców, zastosowanie technologii cyfrowej jest tu	Uwaga niezasadna. Kwestie związane z wykorzystaniem

			robotyzacja alternatywą ubytku ludności, intensyfikacja wykorzystania technologii cyfrowej w funkcjonowaniu gospodarki i społeczeństwa województwa ludności	transformacja przemysłowa... czyli rozwój gospodarki energo- i materiało-oszczędnej z wykorzystaniem technologii cyfrowej	oczywiste.	technologii cyfrowych w gospodarce energo- i materiałooszczędnej zawierają się w szerszym zapisie zaproponowanym w Strategii „wykorzystanie technologii cyfrowych w funkcjonowaniu gospodarki” natomiast szczegółowe działanie umożliwiające wykorzystanie tej szansy w kontekście oszczędności surowców zawarto w kierunku działań A lit. h Celu operacyjnego Inteligentna specjalizacja
372.	Warmińsko-Mazurska Agencja Energetyczna Sp. z o.o.	5.cele rozwoju województwa do 2030, str. 49	D. Infrastruktura energetyczna: d. odnawialne źródła energii: - wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, w tym budowa nowoczesnych instalacji; - równoważony rozwój energetyki odnawialnej uwzględniający potrzeby związane z rozwojem gospodarczym, jak również ochroną zasobów	D. Infrastruktura energetyczna: d. odnawialne źródła energii: - budowa nowoczesnych instalacji wykorzystujących OZE, - wsparcie dla lokalnych inicjatyw obszarowego bilansowania energii w postaci klastrów energii, spółdzielni energetycznych - rozwijanie nowoczesnych metod zarządzania energią: przesył, magazynowanie, dystrybucja - rozwój energetyki odnawialnej uwzględniający wymogi ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazu.	Proponowane zmiany mają na celu uwypuklenie znaczenia OZE dla rozwoju regionu , stanowiącego fundament konkurencyjności gospodarki	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga ma bardziej charakter redakcyjny. W uwadze proponuje się dodanie zapisów, które Projekt Strategii przewiduje, np. cel operacyjny 5.4.2. kierunek działań A lit. h. <i>rozwój nowoczesnych technologii i innowacji związanych ze zrównoważonym korzystaniem z zasobów środowiska (OZE) czy kierunek działań E lit.a. inicjowanie, tworzenie i</i>

			przyrodniczych i krajobrazu.			<i>współpraca instytucjonalna na poziomie lokalnym, międzyregionalnym i międzynarodowym (w tym klastry)</i>
373.	Węgorzewskie Stowarzyszenie Hobbystów Kolejowych w Węgorzewie	Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego	Infrastruktura komunik. Inwestycje kolejowe	Linia kolejowa Kętrzyn-Węgorzewo przywrócenie kursowania pociągów na w/w linii.	-----	Uwaga nieuwzględniona W Strategii zostały uwzględnione tylko połączenia kolejowe zaproponowane przez PKP PLK.
374.	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	tabela nr 5 strona 63	Wiersz „Kompetencje przyszłości”, kolumna „oczekiwane efekty interwencji”	Prośba o uwzględnienie dodatkowych zapisów: Kompetentne instytucje otoczenia biznesu wspierające lokalny biznes Zorganizowany system wsparcia i opieki nad seniorami Aktywne lokalne centra/ośrodki kultury Aktywne i wyposażone służby ratownicze	Przedstawione uwagi są efektem warsztatów strategicznych, w których uczestniczyły samorzady obszaru w WJM/w tym gminy, które zostały dołączone do obszaru/ oraz przeprowadzonych ankiet.	Uwaga uwzględniona.
375.	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	tabela nr 5 strona 63	Wiersz „Inteligentna produktywność”, kolumna „oczekiwane efekty interwencji”	Prośba o rozszerzenie zapisu: Konkurencyjne firmy należące do inteligentnych specjalizacji oraz odtwarzające gospodarcze dziedzictwo obszaru Rozwinięta całoroczna przedsiębiorczość oraz uruchamianie start – upów prośba o uwzględnienie dodatkowych zapisów: Całoroczna oferta turystyki aktywnej oparta o kompletne produkty turystyczne	j.w.	Uwaga uwzględniona.
376.	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	tabela nr 5 strona 63	Wiersz „kreatywna aktywność”, kolumna „oczekiwane efekty interwencji”	Prośba o rozszerzenie zapisu: Dobrze rozwinięta infrastruktura aktywności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej Rozwinięta współpraca sieciowa pomiędzy JST, Lokalnym Biznesem i NGO	j.w.	Uwaga uwzględniona.

377.	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	tabela nr 5 strona 63	Wiersz „Fundamenty rozwoju” , kolumna „oczekiwane efekty interwencji”	Prośba o rozszerzenie zapisu: Dobra dostępność komunikacyjna zewnętrzna i wewnętrzna (transport zbiorowy, drogi , szlaki wodne, szlaki rowerowe) Zabezpieczone przed nadmierną antropopresją środowisko przyrodnicze (w tym szlaki wodne i turystyczne) Dobrze zabezpieczone warunki energetyczne, rozwiązania sprzyjające oszczędzaniu energii i rozwój wykorzystania OZE przez mieszkańców obszaru prośba o uwzględnienie dodatkowych zapisów: rozwinęta infrastruktura techniczna (w tym systemy wodno – kanalizacyjne, retencyjne i zagospodarowujące wody deszczowe) Dobrze rozwinięta infrastruktura mieszkaniowa i społeczna dla młodych rodzin oraz infrastruktura senioralna	j.w.	Uwaga niezasadna. Zbyt daleko idące uszczegółowienia.
378.	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	tabela nr 5 strona 63	Wiersz „Fundamenty rozwoju” , kolumna „oczekiwana zmiana przestrzenna”	Prośba o rozszerzenie zapisu: Rozbudowa systemu dróg wodnych w kierunku Pisa – Narew i Kanału Augustowskiego oraz lokalnych szlaków wodnych/np. Krutynia, Orzysza, Dajna, Węgorapa i Sapina/ prośba o uwzględnienie dodatkowych zapisów: Rozbudowa systemu szlaku rowerowego mazurskiej pętli rowerowej Ochrona mazurskiego krajobrazu/np. aleje przydrożne, ścieżki edukacyjne w obszarach chronionych, zielone przestrzenie i ekoparki/	j.w.	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapisy zostaną preredagowane.
379.	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	Punkt A podpunkt d strona 34	-----	Prośba o rozszerzenie zapisu o wskazanie konieczności doposażenia służb szczególnie ratowniczych odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców i turystów	Problem , z którym borykają się jednostki MOPR oraz OSP odpowiedzialne za bezpieczeństwo na szlaku wodnym oraz wzdłuż dróg krajowych , gdzie odnotowuje	Uwaga niezasadna. Strategia konsumuje proponowane zapisy (pkt A, lit. b)

					się dużą liczbę wypadków	
380.	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	5.3.3 Profesjonalne organizacje str. 35	-----	Uwaga ogólna: warto zadbać o tworzenie systemów małych grantów dla małych organizacji NGO głównie z obszarów wiejskich, naszym zdaniem jest to duża szansa rozwoju tych organizacji i realizacji programów społecznych odpowiadających faktycznym potrzebom małych społeczności lokalnych. obecnie znaczna część programów społecznych przejmowana jest przez duże organizacje/fundacje spoza regionu, co nie sprzyja wzmocnieniu organizacji lokalnych	-----	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy sfery operacyjnej nie planowania strategicznego.
381.	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	punkt A strona 46	-----	Prośba o uwzględnienie dodatkowych zapisów: wsparcie działań zmierzających do wytyczenia dobrych praktyk w gospodarowaniu przestrzenią w celu zachowania walorów krajobrazowo – architektonicznych regionu	-----	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja do programu operacyjnego.
382.	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	punkt D podpunkt a strona 46	-----	Warto uwzględnić współpracę podmiotów gospodarczych w zakresie promocji oferty kulturalnej i turystycznej regionu. Warto też wskazać na promocję na zewnątrz województwa	-----	Uwaga niezasadna. Proponuję nie uwzględniać uwagi, działania zawarte w propozycji mieszczą się w katalogu punktu G celu operacyjnego Wysoka konkurencyjność
383.	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	punkt D strona 51	-----	Warto uwzględnić rozwój infrastruktury niezbędnej do rozwoju elektromobilności	-----	Uwaga uwzględniona.
384.	Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka”	3.3 aktywni mieszkańcy strona 15,16	Województwo charakteryzuje nie dość wysoki stopień aktywności społecznej ...	Dane przedstawione w dokumencie dotyczą przede wszystkim frekwencji wyborczej oraz uczestniczenia w imprezach a następnie liczby spółdzielni, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. niezrozumiałe	Brak informacji nt. organizacji pozarządowych które realizują różne projekty i wspierają rozwój regionu. W dokumencie NGO zostały „wrzucone do jednego worka”. Co rzutuje na błędny obraz realizowanych zadań na rzecz	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapis zostanie

			... przejawiający się również rozwojem organizacji pozarządowych	podejście do „fundamentów rozwoju” oraz określenie „nie dość wysoki” tzn. jaki? Brak propozycji, należy doprecyzować zapis na czytelny.	regionu.	przeredagowany.
385.	Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pastęka”	3.4 Inteligentna gospodarka strona 17	potencjał naukowo-badawczy regionu nie jest w pełni wykorzystany ze względu na słabości we współpracy nauka-biznes	Na jakiej podstawie wysunięto taki wniosek? o jakich słabościach pisze autor. Zbyt ogólny zapis który jest niezrozumiały. niska współpraca nauki-biznes wynika przede wszystkim ze specyfiki samego województwa warmińsko-mazurskiego. Brak propozycji.	Brak danych w tym zakresie. jest to sugestia osoby/osób opracowującej/-ych strategię.	Uwaga nieuwzględniona. Wnioski oparte są na diagnozie w tym obszarze (por. rozdział 3.4)
386.	Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pastęka”	4.1. analiza swot strona 23	aktywni mieszkańcy... osoby i organizacje społeczne (w tym organizacje pozarządowe) realizujące własne plany rozwojowe na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, aktywnie wykorzystujące jego potencjał (w tym dziedzictwo lokalne) oraz budujące podstawy przyszłej konkurencyjności regionu	Ponowne wrzucenie osób i organizacji w jeden schemat. jakie własne plany rozwojowe? Zapis zbyt ogólny. W części 3.3 strategii napisano, iż „Województwo charakteryzuje nie dość wysoki stopień aktywności społecznej”. Dlatego niezrozumiałe jest wykazanie aktywnych mieszkańców jako mocne strony”.	Niedoprecyzowanie punktu 3.3 strategii wprowadza zamieszanie i chaos oraz sprzeczności.	Uwaga nieuwzględniona. Ogólny niski poziom aktywności społecznej nie zmienia faktu, iż część mieszkańców regionu jest aktywna. I to ta część mieszkańców jest mocną stroną województwa.
387.	Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pastęka”	5.3.3. profesjonalne organizacje strona 35	a. specjalizacja organizacji a. wdrażanie systemów jakości i ich certyfikacji (w urzędach i innych organizacjach)	Jakie to systemy jakości i certyfikacji? Jakich Urzędach i jakich organizacjach? Kościół też jest organizacją należy doprecyzować zapis. kto będzie przeprowadzał audyty, certyfikacje, skąd finansowanie?	Organizacje działają zgodnie z procedurami oraz wytycznymi wprowadzanie systemów jakości i certyfikacji ponosi za sobą wysokie nakłady finansowe. ponadto posiadanie systemu nie świadczy o profesjonalizmie organizacji.	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapis zostanie doprecyzowany. (rezygnacja z certyfikacji).
388.	Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju	5.3.3 b Konkurencyjność	d poprawai bezpiecznego Internetu	Należy dodać, informatyzacja, rozwój elektronicznej obsługi klientów i systemów	od 1995 roku nie było ani jednego programu finansującego informatyzację i rozwój	Uwaga niezasadna.

	Ekonomicznego Pasłęka”	organizacji str 35		usprawniających prace organizacji	elektronicznej obsługi klientów w organizacjach w tym funduszach pożyczkowych, poręczeniowych	Wsparcie finansowe, organizacyjne i merytoryczne IOB (w tym fundusze pożyczkowe i poręczeniowe) zostało ujęte w kierunku D celu operacyjnego Inteligentna specjalizacja
389.	Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka”	5.3.3 c podpunkt b str 35	zachęty....	Jakich nowych organizacji zwiększających ofertę edukacyjną?? Należy doprecyzować. Nowa organizacja nie zagwarantuje wysokiej jakości.	Jak na razie na podstawie Bazy usług rozwojowych widać, że tworzy się mnóstwo firm edukacyjnych, które teoretycznie nawet posiadają certyfikat ale z jakością to nie ma nic wspólnego. Należy doprecyzować o co chodzi.	Uwaga nieuwzględniona. W regionie brakuje dużych organizacji świadczących usługi o jakości na poziomie krajowym.
390.	Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka”	5.4 str 37/38	B. Infrastruktura przedsiębiorczości a. wspieranie.....w tym społecznej	W naszym województwie nie ma ani jednego inkubatora przedsiębiorczości, w skali kraju to jest forma od której się odchodzi, to po co wymieniać taką formę. Proponuję wykreślić inkubatory przedsiębiorczości.	Inkubatorów przedsiębiorczości praktycznie już nie ma, ta forma sama w sobie jest mało efektywna.	Uwaga nieuwzględniona. Brak danych potwierdzających propozycję zmiany.
391.	Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka”	5.4 .1 pkt d /b str 38	promocja postaw przedsiębiorczych	Niejasny zapis, czego promocja? co to jest postawa przedsiębiorcza. Nie mam propozycji zapisu, nie rozumiem o co chodzi.	Zapisy w strategii powinny być czytelne i jasne.	Uwaga nieuwzględniona. <i>Zgodnie z Zaleceniami Rady Unii Europejskiej w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, 2018 r. Postawa przedsiębiorcza charakteryzuje się zmysłem inicjatywy i poczuciem sprawczości, proaktywności,</i>

						otwartością na przyszłość, odwagą i wytrwałością w dążeniu do celów. Obejmuje pragnienie motywowania innych osób i doceniania ich pomysłów, odczuwanie empatii i troskę o innych ludzi i świat, a także przyjmowanie odpowiedzialności i postaw etycznych w całym procesie. Promocja takich postaw a na celu wzrost poziomu przedsiębiorczości w regionie.
392.	Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka”	5.4.2 d podpunkt a str39	wspieranie finansowe.....	Proponuje wykreślić „powstających”, a dopisać funkcjonujących co najmniej 5 lat,	Nigdy nie było wsparcia IOB już istniejących od lat , na podstawie takich zapisów tworzą się prywatne podmioty do realizacji jednego czy dwóch programów, a nie IOB będące podstawą rozwoju	Uwaga nieuwzględniona. Celowo nieograniczone jest pole interwencji.
393.	Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka”	5.4.3 a/c str 40	wspieranie.....lokalnych funduszy rozwoju	Niezrozumieli zapis, proszę doprecyzować co to za twór	-----	Uwaga niezasadna, ma charakter pytania. Fundusz rozwoju to podmiot finansujący/ inwestujący w przedsięwzięcia rozwojowe np. przedsiębiorstw. W tym przypadku mowa o funduszach działających na poziomie lokalnym.
394.	Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego	5.4.3 e str 41	cyfryzacja przedsiębiorstw	Należy dopisać i IOB będących Funduszami pożyczkowymi i poręczeniowymi	Jeżeli mówimy o konkurencyjności i przeznaczamy środki na instrumenty finansowe które te konkurencyjność	Uwaga niezasadna, ma charakter pytania.

	Pasłęka”				podnoszą to ich obsługa też powinna podlegać cyfryzacji	Wsparcie finansowe, organizacyjne i merytoryczne IOB (w tym fundusze pożyczkowe i poręczeniowe) zostało ujęte w kierunku D celu operacyjnego Inteligentna specjalizacja. Ponadto cyfryzacja szeroko pojętych usług (w tym usług dla biznesu) ujęta jest w celu operacyjnym Nowoczesne usługi.
395.	Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka”	-----	-----	Uwaga ogólna bardzo dużo jest wniosków, które nie wynikają z przytoczonych danych, a są komentarzem piszącego	-----	Uwaga nieuwzględniona. Elementem procesu aktualizacji strategii jest <i>Diagnoza strategiczna województwa warmińsko-mazurskiego</i> . Opracowując projekt strategii obrano model niepowielania i nie dublowania danych. Skupiono się na wnioskach jakie z owych danych wynikają.
396.	Stowarzyszenie łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 1 konsekwentnie cały dokument	Warmińsko-Mazurskie 2030	Powinno być: Województwo warmińsko-mazurskie 2030 lub Warmia i Mazury 2030 lub Warmia – Mazury 2030	W Dokumencie strategicznym województwa powinno używać się nazw urzędowych, zgodnie z zasadami języka polskiego. Jeśli dla uproszczenia zdecydowano się na skróty to powinien być stosowany wariant promocyjny regionu: Warmia i Mazury	Uwaga nieuwzględniona. Mówimy o województwie warmińsko-mazurskim.
397.	Stowarzyszenie łączy Nas Kanał Elbląski	str. 2 Członkowie Forum	Wiesław Drożdżyński	osoba występuje dwukrotnie: - kolumna 1 wiersz 6	To chyba ta sama osoba. Ubolewam, że wśród członków Forum Partnerskiego nie	Uwaga uwzględniona.

	Lokalna Grupa Działania	partnerskiego		- kolumna 3 wiersz 14	znalazi się żaden z przedstawicieli 13 LGD Warmia i Mazur. LGD mają duże doświadczenie we współpracy partnerskiej 3 sektorów i planowaniu strategicznym	
398.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 4. 6.6.OSI Niebieski zachód	Niebieski Zachód	Powinno być OSI Kraina Kanału Elbląskiego lub Obszar Kanału Elbląskiego lub Kanał Elbląskie	Używając do określenia regionu kolorami podobnie powinny nazywać się Wielkie Jeziora Mazurskie Niebieski Wschód lub ładniej Błękitny Wschód, Błękitny zachód. Od ponad 15 lat utrwalana jest nazwa Kraina Kanału Elbląskiego. Nazwa ta zaistniała już w świadomości mieszkańców i turystów. Jednoznacznie kojarzy się z obszarem Kanału Elbląskiego lub jak kto woli przestrzenią szlaku kulturowego Kanału Elbląskiego. Kanał Elbląski został zgłoszony jako pomnik Historii i jako Wpis na Listę Informacyjną UNESCO. nazwa Kraina Kanału Elbląskiego w naturalny sposób Nawiązuje do urzędowej nazwy Kanału Elbląskiego i systemu wodnego Kanału Elbląskiego. Jego oś spina obszar funkcjonalny Ostróda Hława Elbląg i Zalew Wiślany. jest to naturalny Łącznik i istota funkcjonowania obszaru Kanału Elbląskiego lub Krainy Kanału Elbląskiego.	Uwaga nieuwzględniona. OSI Niebieski Zachód obejmuje obszar powstały na skutek nałożenia trzech obszarów funkcjonalnych, wskazanych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko – Mazurskiego. Proponowane brzmienie ma charakter zawiązujący (odnosi się jedynie do obszaru /krainy Kanału Elbląskiego), co nie jest zgodne z intencją.
399.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 5 akapit 7	W latach 2013-2019 województwo warmińsko-mazurskie wciąż dążyło do jak najszybszego ograniczenia peryferyjnego położenia i można uznać, że działania są przeprowadzone z sukcesem.	W latach 2013-2019 województwo warmińsko-mazurskie wciąż dążyło do jak najszybszego ograniczenia skutków peryferyjnego położenia i można uznać, że działania są przeprowadzone z sukcesem. Można ewentualnie dopisać: ... z dość umiarkowanym sukcesem , albo ... względny sukcesem , albo bez spektakularnych sukcesów	Peryferyjnego położenia nie można zmienić. Można ograniczać niekorzystne skutki tego peryferyjnego położenia. Proponuję więc wpisać wyraz SKUTKÓW. Czytając w dalszej części wnioski z diagnozy trudno zgodzić się, ze stwierdzeniem, że podejmowane działania przeprowadzono z sukcesem, bo wskaźniki i efekty tych działań temu przeczą (zmniejszenie liczby lubości, gęstość zamieszkania, migracja, niski kapitał społeczny, infrastruktura komunikacyjna,	Uwaga nieuwzględniona. Realizowane inwestycje w ostatnich 10 latach nie potwierdzają tezy zawartej w uwadze.

					koszty utrzymania infrastruktury komunalnej, niski poziom innowacyjności, niskie zainwestowanie kapitału, wysokie bezrobocie).	
400.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 11 akapit 1, wiersz 2 od dołu	... w ostatnim badaniu – Diagnoza społecznej warmińsko mazurskie	powinno chyba być albo: Diagnoza społeczna, albo Diagnozy społecznej	-----	Uwaga uwzględniona.
401.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 23 10-ta mocna strona uszczegółowienie	W nawiasach brak KKE – Kraina Kanału Elbląskiego	(...: CITTASLOW, EGO, WJM, KKE) ...	KKE to obszar tworzony od 1997 roku. 20.10.1997 to data rejestracji Związku Gmin Kanału Ostródzko-Elbląskiego i Pojezierza Ławskiego, w 2018 roku przekształconego w Związek Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza Ławskiego. Na zlecenie Związku Gmin opracowano trzy Edycje Programu Rozwoju Turystyki (2004, 2006, 2015) z zapisami o Rewitalizacji Kanału Elbląskiego, rozwoju infrastruktury turystycznej komercyjnej i niekomercyjnej, Infrastruktury komunalnej drogowej i środowiskowej. W 2019 roku Związek Gmin przystąpił do prac nad strategią Rozwoju Obszaru Kanału Elbląskiego. W 2017 roku 5 jednostek sektora finansów publicznych zawarło Porozumienie o współpracy na rzecz rozwoju i promocji turystyki Krainy kanału Elbląskiego. Związek Gmin podjął starania (przeszedł pierwszy etap oceny) o wpis Kanału Elbląskiego na Listę Informacyjną UNESCO. Dlatego dobrze byłoby zauważyć tę współpracę w mocnych stronach strategii regionu Warmii i Mazur.	Uwaga uwzględniona.
402.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 29, akapit 1, wiersz 11	Stowarzyszeni gmin Kanału Elbląskiego	Związek Gmin Kanału Elbląskiego i pojezierza Ławskiego	W dokumencie strategicznym powinno używać się nazw własnych podmiotu. nazwa ta obowiązuje od 2018 roku	Uwaga uwzględniona.
403.	Stowarzyszenie Łączy	str. 30 intensywne intensywne zagospodarowanie wysokiej	ewentualnie racjonalne zagospodarowanie	Uwaga częściowo

	Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	akapit 2 wiersz 7-8	wykorzystanie wysokiej jakości zasobów ludzkich ...	jakości zasobów ludzkich ...	Niewłaściwe słowo w stosunku do potencjału, zwłaszcza ludzkiego 😊	uwzględniona. Propozycja zmiany zapisu.
404.	Stowarzyszenie łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 32 5.3.1. Użyteczne kwalifikacje akapit 1 wiersz 4	... działalność gospodarczą na własną rękę, działalność gospodarczą na własną odpowiedzialność,	Niewłaściwe słowo, potoczne słowo, strategia postępuje się konsekwentnie precyzyjnym językiem	Uwaga uwzględniona. Propozycja preredagowania.
405.	Stowarzyszenie łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 37 Cel strategiczny: Inteligentna produktywność	str. 37 Cel strategiczny: Inteligentna produktywność	str. 37 Cel strategiczny: Inteligentna EFEKTYWNOŚĆ	Czy nie powinno chodzić o efektywność zamiast produktywności??? skoro najtrudniej sprzedać, a nie wyprodukować. Oczywiście to tylko gra słów, ale znaczenie inne	Uwaga nieuwzględniona. Pojęcie produktywności jest szersze niż sama efektywność, która oznacza zwiększenie produkcji przy jednoczesnym zmniejszaniu nakładów na proces produkcyjny. Produktywność natomiast uwzględnia wszelkie zasoby użyte do procesu (w tym – instytucje, kapitał ludzki, wiedzę w tym technologie oraz dane) i oznacza stosunek wykorzystanych zasobów do osiągniętych efektów. Mając na uwadze powyższe produktywność jest ogólną miarą sprawności zarządzania i gospodarowania i jest obecnie głównym punktem odniesienia

						polityki gospodarczej w wymiarze europejskim i krajowym.
406.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 37 5.4.1. Satysfakcjonująca praca akapit 1 wiersz 6	... w konkurencji człowieka ze sztuczną inteligencją.	???	Człowiek nie da rady konkurować ze sztuczną inteligencją w produktywności czy efektywności. może ale to inna sfera życia 😊 Może to inaczej sformułować???	Uwaga nieuwzględniona. W przytoczonym akapicie Autorzy odnoszą się do zawodów, które nie mogą zostać zastąpione przez sztuczną inteligencję i zawsze będą wymagały udziału człowieka. W tym kontekście odniesiono się do „konkurencji”.
407.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 37 5.4.1. Satysfakcjonująca praca akapit 2 wiersz 5	... do sposobu wykorzystania kapitału ludzkiego w regionie. ...wykorzystanie nowoczesnych technologii do pracy na odległość, ,....	... do sposobu racjonalnego zagospodarowania kapitału ludzkiego w regionie. ...zastosowania nowoczesnych technologii do pracy na odległość, ,....	jak w pkt. 8 tj. ewentualnie racjonalne zagospodarowanie Niewłaściwe słowo w stosunku do potencjału, zwłaszcza ludzkiego 😊	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapis zostanie preredagowany.
408.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 39 pkt A.g.	... na obszarach archeologicznych i cennych przyrodniczo;	... na obszarach archeologicznych i cennych kulturowo oraz przyrodniczo;	Warto dodać, dziedzictwo kulturowe, gdyż dla rozwoju turystyki może mieć duże znaczenie	Uwaga częściowo uwzględniona. Zapis zostanie preredagowany.
409.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 39 pkt A.k.	... funkcję uzdrowiskową).	... funkcją uzdrowiskową).	literówka	Uwaga nieuwzględniona.
410.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa	str. 40 i 41 pkt E. a lub b lub c PKT D. a. PKT G. c.	-----	Dopisać poczwórna helisa trójsektorowe partnerstwo	Warto podkreślić	Uwaga niezasadna. Partnerstwa i

	Działania					współpraca zostały podkreślone w opisie celu operacyjnego
411.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 42 5.5.1. Inspirująca twórczość akapit 2 wiersz przedostatni	, ... budować więzi z regionem i dbać ...	, ... budować więzi z regionem, wdrażać edukację regionalną , i dbać ...	Niezwykle ważne zadanie z punktu widzenia rozwoju tożsamości regionu i w konsekwencji szeroko rozumianego rozwoju gospodarczego, a zwłaszcza turystycznego	Uwaga niezasadna. Budowanie więzi z regionem odbywa się przede wszystkim poprzez edukację regionalną
412.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 43 5.5.2 efektywna współpraca akapit 2 wiersz ostatni	..., czy idea rozwoju Ostródzko-łławskiego Obszaru Funkcjonalnego).	..., czy idea rozwoju Ostródzko-łławsko-Elbląskiego Obszaru Funkcjonalnego). lub ... Krainy Kanału Elbląskiego	Obszar funkcjonalny Ostróda-łława nie ma racji bytu bez Elbląga jako wiodącego ośrodka w regionie zachodnim. Kraina Kanału Elbląskiego jest przykładem współpracy w trójce miast Elbląg-łława-Ostróda. dobrym przykładem współpracy jest Związek Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza łławskiego, trójsektorowego partnerstwo rozwijają LGD (Lokalne Grupy Działania)	Uwaga nieuwzględniona. W PZPW W-M nie zidentyfikowano takiego obszaru funkcjonalnego.
413.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 44 akapit 8 wiersz 2	EuroVelo 9, 10, 13	EuroVelo R-1 , 9, 10, 13	Warto dodać najstarszy szlak międzynarodowy R-1, który ma przebieg w województwie Warmińsko-mazurskim	Uwaga nieuwzględniona. Rezygnujemy z przywoływania numerów szlaku.
414.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 44 lub 45 5.5.2. Efektywna współpraca	brak współpracy z województwem pomorskim	D. rozwój współpracy z województwem pomorskim	Zakres może dotyczyć: <ul style="list-style-type: none">✓ rozwoju drogi wodnej systemu Kanału Elbląskiego w powiązaniu z Pętlą żuławską✓ rozwoju tras rowerowych (tworzone są partnerstwa do współpracy i połączenia Pomorskich Tras Rowerowych R-9 i R-10 z GreenVelo)✓ tworzenia szlaków kulinarnych (kulturowych)✓ rozwoju systemów transportowych (kolejowych, drogowych, wodnych),	Uwaga nieuwzględniona. Województwo pomorskie należy do regionów bałtyckich, z którymi jest szeroko opisana współpraca

					np. dróg wojewódzkich 526, 527 ✓ rozwoju turystyki i promocji	
415.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 45-46 5.5.3. Ukształtowana tożsamość	brak zapisu o edukacji regionalnej (regionalizmów)	-----	Wpajanie i utrwalanie wiedzy o regionie ma podstawowe znaczenie dla kształtowania tożsamości i rozwoju regionu. warto to podkreślić w kilku miejscach	Uwaga niezasadna. Działanie edukacyjne zostały zawarte w kierunku działań. A, C celu operacyjnego 5.5.3. ukształtowana tożsamość
416.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 46 5.5.3. Ukształtowana tożsamość pkt C.e.	wspieranie roli szkoły ...	wzmocnienie roli szkoły ...	-----	Uwaga niezasadna. Wg autorów zapis jest zasadny.
417.	Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 49 C. Infrastruktura komunikacyjna	brak zapisu o Krainie Kanału Elbląskiego	po WJM wpisać: udostępnienie obszaru funkcjonalnego Elbląg-Iława-Ostróda (lub Krainy Kanału Elbląskiego) – drogi 526 i 527, 505 linie kolejowe (Tczew- Malbork – Elbląg - Olsztyn Elbląg – Braniewo)	KKE(Krainę Kanału Elbląskiego) należy traktować podobnie jak Wielkie Jeziora Mazurskie	Uwaga uwzględniona częściowo. W części infrastruktury kolejowej (Olsztyn - Elbląg oraz Elbląg – Braniewo). W części infrastruktury drogowej projekt Strategii uwzględnia m.in. poprawę dostępności przestrzennej obszarów o najniższym jej poziomie do Olsztyna i subregionalnych ośrodków wzrostu. Zgodnie z przyjętą koncepcją aktualizacji Strategii, precyzuje się problemy do rozwiązania, a nie przesądza o numerach dróg (z wyjątkiem dróg sieci TEN-T i

418.	Stowarzyszenie łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 54 OSI Niebieski Zachód	OSI Niebieski Zachód	OSI Kanału Elbląskiego lub Krainy Kanału Elbląskiego	jak w pkt 3 tj. Używając do określenia regionu kolorami podobnie powinny nazywać się Wielkie Jeziora Mazurskie Niebieski Wschód lub ładniej Błękitny Wschód, Błękitny zachód. Od ponad 15 lat utrwalana jest nazwa Kraina Kanału Elbląskiego. Nazwa ta zaistniała już w świadomości mieszkańców i turystów. Jednoznacznie kojarzy się z obszarem Kanału Elbląskiego lub jak kto woli przestrzenią szlaku kulturowego Kanału Elbląskiego. Kanał Elbląski został zgłoszony jako pomnik Historii i jako Wpis na Listę Informacyjna UNESCO. nazwa Kraina Kanału Elbląskiego w naturalny sposób Nawiązuje do urzędowej nazwy Kanału Elbląskiego i systemu wodnego Kanału Elbląskiego. Jego oś spina obszar funkcjonalny Ostróda Iława Elbląg i Zalew Wiślany. jest to naturalny łącznik i istota funkcjonowania obszaru Kanału Elbląskiego lub Krainy Kanału Elbląskiego.	ekspresowych). Uwaga nieuwzględniona. OSI Niebieski Zachód obejmuje obszar powstały na skutek nałożenia trzech obszarów funkcjonalnych, wskazanych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko – Mazurskiego. Proponowane brzmienie ma charakter zawiązujący (odnosi się jedynie do obszaru /krainy Kanału Elbląskiego), co nie jest zgodne z intencją
419.	Stowarzyszenie łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 59 Tabela 1. kolumna 3 wiersz 2	Ostróda - Iława	Ostróda – Iława - Elbląg	Obszar funkcjonalny bez Elbląga nie ma szans na rozwój Osią spinającą jest system wodny Kanału Elbląskiego funkcjonujący od 160 lat. Jego ewenementem jest zasilanie wodami Jezioraka.	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapis zostanie preredagowany.
420.	Stowarzyszenie łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	str. 64 OSI Niebieski Zachód	OSI Niebieski Zachód	OSI Kanał Elbląski lub Krainy Kanału Elbląskiego	jak w pkt 3 i 24 tj. Używając do określenia regionu kolorami podobnie powinny nazywać się Wielkie Jeziora Mazurskie Niebieski Wschód lub ładniej Błękitny Wschód, Błękitny zachód. Od ponad 15 lat utrwalana jest nazwa Kraina Kanału Elbląskiego. Nazwa ta zaistniała już w	Uwaga nieuwzględniona OSI Niebieski Zachód obejmuje obszar powstały na skutek nałożenia trzech obszarów funkcjonalnych, wskazanych w Planie

					<p>świadomości mieszkańców i turystów. Jednoznacznie kojarzy się z obszarem Kanału Elbląskiego lub jak kto woli przestrzenią szlaku kulturowego Kanału Elbląskiego. Kanał Elbląski został zgłoszony jako pomnik Historii i jako Wpis na Listę Informacyjną UNESCO.</p> <p>nazwa Kraina Kanału Elbląskiego w naturalny sposób Nawiązuje do urzędowej nazwy Kanału Elbląskiego i systemu wodnego Kanału Elbląskiego.</p> <p>Jego oś spina obszar funkcjonalny Ostróda Iława Elbląg i Zalew Wiślany. jest to naturalny łącznik i istota funkcjonowania obszaru Kanału Elbląskiego lub Krainy Kanału Elbląskiego.</p> <p>Obszar funkcjonalny bez Elbląga nie ma szans na rozwój</p> <p>Osią spinającą jest system wodny Kanału Elbląskiego funkcjonujący od 160 lat. Jego ewenementem jest zasilanie wodami Jezioraka.</p>	<p>Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko – Mazurskiego. Proponowane brzmienie ma charakter zawiązujący (odnosi się jedynie do obszaru /krainy Kanału Elbląskiego), co nie jest zgodne z intencją</p>
421.	Stowarzyszenie łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	<p>str. 64 OSI Niebieski Zachód tabela 6</p> <p>kol 2, wiersz 2 wiersz 3</p> <p>kol 3 wiersz 3</p> <p>kol. 3 wiersz 5</p>	<p>brak funkcji turystycznych</p> <p>Brak Siemian w funkcji uzdrowiskowej</p> <p>Brak Elbląga i Braniewa</p> <p>brak skomunikowania</p> <p>Wysoka jakość przestrzeni przyrodniczej obszaru</p>	<p>świadczanie usług turystycznych</p> <p>-----</p> <p>...Frombork, Siemiany)</p> <p>Ostróda – Iława – Elbląg – Braniewo</p> <p>Dobre skomunikowanie osi (wodna, drogowa, kolejowa)</p> <p>Wysoka jakość przestrzeni przyrodniczej i kulturalnej obszaru dodać i kulturalnej obszaru</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Uszczegółowione/ uzupełnione zostaną zapisy w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none">- funkcji turystycznych (aczkolwiek inwestycje infrastrukturalne , wspierające tworzenie popytu na nowe i nowatorskie produkty, w tym turystyczne, przy zachowaniu walorów przyrodniczych, np. w oparciu o Kanał Elbląski	

						<p>, zostały uwzględnione w Celu strategicznym 5.4. Inteligentna produktywność, celu operacyjnym 5.4.2. Inteligentna specjalizacja pkt.A,k)</p> <ul style="list-style-type: none">- skomunikowania- wysokiej jakości przestrzeni przyrodniczej. <p>Siemiany, Elbląg i Braniewo nie posiadają statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej ani uzdrowiska, stąd proponowany zapis w tym zakresie nie zostanie uwzględniony.</p>
422.	Katarzyna Łoszczyk, Rękusy	S.49 Punkt C	Ukształtowanie systemu dróg ekspresowych(...) dokończenie modernizacji drogi s16	<p>Uwzględnienie możliwości przeprowadzenia modernizacji drogi s16 w jej istniejącym przebiegu, celem ochrony podstawowego dobra naturalnego mazur jakim jest krajobraz i przyroda</p> <p>Wyprowadzenie tranzytu międzynarodowego poza tereny atrakcyjne turystycznie (rozważenie alternatywnych tras transportu tranzytowego)</p> <p>Uwzględnienie argumentów społeczności lokalnych opowiadających się za ochroną przyrody i krajobrazu</p>	<p>Należy położyć szczególny nacisk na ochronę podstawowego dobra naturalnego mazur jakim jest przyroda i krajobraz, jak najmniej weń ingerować , ochronić region przed nasilonym tranzytem, międzynarodowym, wyprowadzając dalekobieżny ruch poza cenne turystycznie i przyrodniczo obszary; ważna jest realizacja potrzeb regionu a nie interesów spoza mazur.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>W konsultowanym projekcie Strategii środowiska przyrodniczego, tj. utrzymanie jego wysokiej jakości, zapewnienie ochrony zajmuje szczególne miejsce (Cel strategiczny 5.6: Mocne fundamenty, Cel operacyjny 5.6.3: Przyjazne środowisko przyrodnicze).</p> <p>Niemniej decyzja o</p>

						<p>ostatecznym przebiegu drogi S16 nie leży w gestii Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.</p> <p>Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego popiera budowę drogi ekspresowej S16 na odcinku Olsztyn – Ełk w poszanowaniu opinii samorządów lokalnych, z uwzględnieniem czynników społecznych, ekonomicznych i środowiskowych (...), o czym świadczy Uchwała Nr VII/134/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 maja 2019 r</p>
423.	Katarzyna Łoszczyk, Rękusy	S.49 Punkt C	Dostosowanie infrastruktury transportowej (wykorzystywanej na co dzień do potrzeb cywilnych) do potrzeb mobilności wojskowej	Przy szczególnym uwzględnienie potrzeby ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych	J.W.	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>W konsultowanym projekcie Strategii środowisko przyrodniczego, tj. utrzymanie jego wysokiej jakości, zapewnienie ochrony zajmuje szczególne miejsce (Cel strategiczny 5.6.: Mocne fundamenty, Cel</p>

						<p>operacyjny 5.6.3: Przyjazne środowisko przyrodnicze).</p> <p>Zgodnie z obowiązującymi aktami prawa, dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, a do takich należą inwestycje infrastruktury transportowej, wydawana jest „decyzja środowiskowa”. Jej zadaniem jest takie ukształtowanie planowanego przedsięwzięcia, aby w możliwie najmniejszym stopniu pogorszyło stan środowiska.</p>
424.	Katarzyna Łoszczyk, Rękusy	Rozdział 4.1 s. 25/ Szanse	Szanse: realizacja przez Rząd planowanych inwestycji	Inwestycja w drogę S16 może być <u>zagrożeniem</u> dla zasobów naturalnych mazur, jakim jest przyroda i krajobraz, przez to dla jakości życia na mazurach (spowoduje ucieczkę tej części klasy średniej, która dla krajobrazu i przyrody tutaj mieszka), będzie źródłem strat w unikatowym, agroturystycznym przemyśle turystycznym.	Droga obniży atrakcyjność turystyczną regionu; zuboży zasoby przyrodnicze; nie ma pewności czy trasa nie wpłynie na zanikanie obszarów podmokłych i jezior. Zyskają na niej duże firmy, straci wiele gospodarstw agroturystycznych.	Uwaga nieuwzględniona. Patrz uzasadnienie j/w - uwaga nr 433
425.	Ruch „Ratujmy Mazury”	3.2. Fundamenty rozwoju – str. 13	„Trudną sytuację województwa w zakresie spójności komunikacyjnej charakteryzują wartości	Autorzy piszą, że „w regionie odnotowujemy najniższą w Polsce gęstość dróg o nawierzchni twardej, a ponadto dynamika tego wskaźnika nie skłania do stawiania tezy o doganianiu średniej krajowej” –	Stan dróg lokalnych na obszarze krainy wielkich jezior mazurskich wymaga znaczącej poprawy. tymczasem w projekcie strategii marginalizuje się ten problem, wskazując zamiast niego konieczność budowy przez ten	Uwaga niezasadna. W projekcie dokumentu (Cel strategiczny 5.6 Mocne fundamenty , Cel

		<p>wybranych wskaźników (wykres 4). W regionie odnotowujemy najniższą w Polsce gęstość dróg o nawierzchni twardej, a ponadto dynamika tego wskaźnika nie skłania do stawiania tezy o doganianiu średniej krajowej. Gęstość dróg krajowych i autostrad jest niższa niż przeciętnie w kraju, ale należy odnotować wyższy niż generalnie w Polsce wzrost gęstości tego typu dróg. Województwo jest jednym z czterech regionów w kraju, przez które nie przebiegają autostrady. Jednakże prawdziwym problemem jest zbyt wolne eliminowanie deficytów na drogach ekspresowych.”</p>	<p>Jednocześnie w dokumencie niewiele pisać się o konieczności remontów, modernizacji, czy budowy dróg lokalnych.</p>	<p>cenny przyrodniczo i krajobrazowo, posiadający wyjątkowo wysoki potencjał turystyczny obszar drogi ekspresowej S16.</p>	<p>operacyjny 5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju , pkt.C : Infrastruktura komunikacyjna) ujęte zostały inwestycje drogowe , literalnie wskazano m.in.: udostępnienie obszaru funkcjonalnego Wielkich Jezior Mazurskich mieszkańcom metropolii warszawskiej, zapewnienie bezpieczeństwa drogowego, poprawę czasu dojazdu do miast powiatowych, przede wszystkim na obszarach o słabym dostępie do usług publicznych, poprawę dostępności przestrzennej obszarów o najniższym jej poziomie do Olsztyna i subregionalnych ośrodków wzrostu, w tym budowa i modernizacja dróg lokalnych.</p> <p>Drogi powiatowe i gminne są drogami lokalnymi, a zatem konkretne wskazanie danej drogi powinno znaleźć się w strategii/strategiach lokalnych.</p>
--	--	--	---	--	--

						Tym bardziej, że specjalnie w celu finansowania dróg lokalnych powstał nowy instrument wsparcia rządowego - Fundusz Dróg Samorządowych.
426.	Ruch „Ratujmy Mazury”	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju – str. 48	"Optymalna infrastruktura rozwoju oznacza taki stopień nasycenia różnymi jej rodzajami, który gwarantuje oczekiwaną przez mieszkańców regionu jakość życia."	Ruch „Ratujmy Mazury” zwraca uwagę, że zaproponowana w projekcie Strategii definicja optymalnej infrastruktury rozwoju pozostaje w rażącej sprzeczności z wyrażnie popieraną w dokumencie budową drogi ekspresowej S16 przez obszar Krainy Wielkich Jezior Mazurskich.	W naszej opinii projektowana droga S16 nie zagwarantuje mieszkańcom Krainy Wielkich Jezior Mazurskich oczekiwanej jakości życia. Budowa drogi ekspresowej będzie wiązała się ze zniszczeniem regionu, jego środowiska i krajobrazu, silną ingerencją w krajobraz kulturowy oraz ograniczeniem potencjału turystycznego Co więcej – codzienna przydatność drogi ekspresowej dla mieszkańców KWJM będzie nieznaczna. będzie ona dostępna tylko przez znacznie oddalone węzły komunikacyjne, do których dojechać będzie można tylko drogami lokalnymi, będącymi nadal w złym stanie.	Uwaga nieuwzględniona. Patrz uzasadnienie j/w uwaga nr 433, 435
427.	Ruch „Ratujmy Mazury”	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju – str. 48	„Szczególnie wobec szybkiego rozwoju infrastruktury komunikacyjnej w innych regionach Polski, należy uwzględnić, iż bez realizacji tego celu nastąpi dalsza peryferyzacja województwa”	Ruch „Ratujmy Mazury” zwraca uwagę, że rozwój infrastruktury komunikacyjnej w regionie powinien zostać dostosowany do potencjału, potrzeb i celów województwa warmińsko-mazurskiego. Kraina Wielkich Jezior Mazurskich - jako obszar o szczególnie wysokim potencjale turystycznym - nie powinna zostać przecięta drogą ekspresową tylko dlatego, że tak się dzieje w innych regionach Polski. Drogi ekspresowe powinny zostać wytyczone poza obszarem KWJM.	Prosimy o uzasadnienie dla – wspieranego w strategii – zlokalizowania drogi ekspresowej s16 na obszarze o szczególnie wysokim potencjale turystycznym.	Uwaga nieuwzględniona. Decyzja o ostatecznym przebiegu drogi S16 nie leży w gestii Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
428.	Ruch „Ratujmy Mazury”	5.6.2. Optymalna	„ukształtowanie	Ruch „Ratujmy Mazury” zwraca uwagę, że	W opinii Ruchu „Ratujmy Mazury”, dla	Uwaga

		infrastruktura rozwoju – str. 49	systemu dróg ekspresowych – w szczególności budowa drogi S5 (granica województwa kujawsko-pomorskiego – Ostróda), dokończenie modernizacji drogi S 16 (na odcinku od Borek Wielkich przez Mrągowo do Ełku)”	rozwój infrastruktury komunikacyjnej w regionie powinien zostać dostosowany do potrzeb i celów województwa warmińsko-mazurskiego, a w szczególności Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, która - jako obszar o szczególnie wysokim potencjale turystycznym - nie powinna zostać przecięta drogą ekspresową	spójności terytorialnej regionu i komunikacyjnego zintegrowania obszaru istotniejsze są drogi lokalne. Trasa S16 ma być fragmentem międzynarodowego korytarza tranzytowego, a nie drogą dla regionu. Wg – zawyżonych w naszej opinii – ale funkcjonujących prognoz GDDKiA, trasa S16 w 2025 r. ma obsłużyć codziennie 15 – 17 tysięcy samochodów, w tym 3 - 4 tysiące tirów. Docelowo ma to być do 23 tysięcy samochodów na dobę, w tym ponad 7 tysięcy samochodów ciężarowych. Nie jest to właściwa infrastruktura dla Krainy Wielkich Jezior Mazurskich. Mieszkańcy KWJM potrzebują zwiększenia bezpieczeństwa i wygody korzystania z infrastruktury transportowej - w tym skrócenia czasu przejazdu, co można i należy osiągnąć przez remonty i unowocześnienie istniejących dróg.	nieuwzględniona. Uzasadnienie j/w - uwaga nr 433, 435,437,438
429.	Ruch „Ratujmy Mazury”	6.5. OSI OF Wielkie Jeziora Mazurskie – str. 63	Opis obszaru KWJM: „obszar wyróżnia się w skali kraju pod względem systemów wodnych oraz infrastruktury turystycznej i stanowi kluczowy potencjał do turystyki masowej w województwie.”	Ruch „Ratujmy Mazury” zwraca uwagę, że na obszarze stanowiącym kluczowy potencjał do turystyki masowej w województwie nie należy budować dróg ekspresowych. Drogi te należy do niego doprowadzić, ale na obszarze o wysokim potencjale turystycznym należy zastosować rozwiązania, które nie doprowadzą do jego zniszczenia.	W naszej ocenie Kraina Wielkich Jezior Mazurskich przecięta projektowaną drogą ekspresową S16 straci w znacznej mierze, na znacznym obszarze, swój charakter i potencjał turystyczny. Z map udostępnionych przez GDDKiA wynika, że podczas wieloletniej budowy drogi, od 3 do 5 mostów na jeziorach oraz infrastruktury towarzyszącej (dróg technicznych, miejsc obsługi pasażera, węzłów, zbiorników retencyjnych itp.) zostaną wycięte lasy, zasypane tereny podmokłe, zniszczone cenne, chronione obszary przyrodnicze.	Uwaga nieuwzględniona. Uzasadnienie j/w - uwaga nr 433, 435,437,438,439
430.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o.	uwaga ogólna	Strategia jako całość + Ekonomia wody -raport	Przedsiębiorstwa dostarczające wodę, ciepło i odprowadzające ścieki , ze względu na	W obu dokumentach zbyt mało odniesień do zaopatrzenia w bezpieczną wodę do picia i na	Uwaga uwzględniona częściowo.

	COWIK w Bartoszycach,		końcowy	<p>posiadaną infrastrukturę i ilość zatrudnionych osób stanowią istotny element gospodarki województwa. Bez właściwego świadczenia tych usług nie może być mowy o zrównoważonym rozwoju społeczno-gospodarczym regionu.</p> <p>W ekonomii wody nic się na ich temat nie mówi. w obu dokumentach istnieje jedynie sprawa sieci wodociągowych, tymczasem bezpieczeństwo wody do picia to także aspekty środowiskowe (zlewiska ujęć wody), techniczne i technologiczne (często nie doceniane w mniejszych gminach – brak kadry) i organizacyjne (stosowanie nowoczesnych narzędzi)</p>	<p>cele działalności rolniczej. W chwili obecnej najistotniejsze jest zagwarantowane bezpieczeństwa dostaw wody (w odpowiedniej ilości i o odpowiedniej jakości) a nie km sieci. Woda dobrej jakości jest podstawą funkcjonowania pojedynczego człowieka ale także całej społeczności. Bez dobrej jakości wody nie jest możliwe zapewnienie bezpiecznej żywności, właściwe funkcjonowanie przemysłu turystycznego, usług kosmetycznych.</p> <p>Przedsiębiorstwa wodociągowe są w stanie wprowadzać innowacyjne rozwiązania minimalizujące ryzyko przerwania dostaw wody lub pogorszenia jej jakości, o ile ich rola zostanie doceniona i uzyskają odpowiednie wsparcie eksperckie i finansowe.</p>	<p>W zakresie bezpiecznej wody do picia (w odpowiedniej ilości i jakości) propozycje zostaną wykorzystane przy opracowywaniu finalnej wersji Strategii (cel strategiczny 5.6.. Mocne fundamenty ,cel operacyjny 5.6.2 optymalna infrastruktura rozwoju, kierunek B. Infrastruktura techniczna, podpunkt c. - prerredagowanie).</p> <p>W przypadku wprowadzania innowacyjnych rozwiązań kwestie te zostały ujęte w projekcie Strategii tj, m.in. w Celu strategicznym 5.4.: Inteligentna produktywność, celu operacyjnym 5.4.1: Satysfakcjonująca praca, pkt.A: Miejsca pracy wysokiej jakości, pkt. E cyfryzacja przedsiębiorstw.</p> <p>Pozostałe propozycje odnoszą się do elementów niewystępujących w</p>
--	-----------------------	--	---------	---	---	---

						Strategii oraz do dokumentu niepodlegającego konsultacjom.
431.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach,	str 9	Po Zdaniu „wysokiej jakości usługi publiczne...”	Dopisać zdanie „ Podstawą jest zapewnienie bezpiecznej dla zdrowia i dobrej jakości wody do picia, odprowadzanie ścieków i gospodarowanie odpadami w sposób gwarantujący ochronę zdrowia publicznego i środowiska a także ułatwienie dostępu do pozostałych usług publicznych z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi, w szczególności informatycznych.”	W strategii należy silniej zaakcentować sprawy z zakresu bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę, zdrowia publicznego, ekologii. W UE trwają intensywne prace związane z tymi zagadnieniami, wynikające przede wszystkim ze zmian klimatycznych i stanu zanieczyszczenia środowiska. Zagadnienia te będą stanowiły podstawę dla identyfikowania celów finansowania w następnych latach.	Uwaga uwzględniona częściowo. W zakresie bezpiecznej wody do picia propozycje zostaną wykorzystane przy opracowaniu finalnej wersji Strategii (cel strategiczny 5.6. Mocne fundamenty, cel operacyjny 5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju , kierunek B. Infrastruktura techniczna, podpunkt c. - preredagowanie) Pozostałe kwestie zostały ujęte w projekcie dokumentu .
432.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach, mgr inż. Barbara Mulik	str 11	Gospodarka wodno-ściekowa - jej ocena jedynie w kontekście dostępu i kilometrów sieci wybudowanych nie odzwierciedla stanu rzeczywistego. Nie uwzględniono stanu technicznego infrastruktury i jej wyeksploatowania.	Dopisać na końcu akapitu: „ Wyeksploatowana infrastruktura wodno-kanalizacyjna, funkcjonująca już kilkadziesiąt lat lub wykonana ze złej jakości materiałów może generować zagrożenia dla zdrowia publicznego i środowiska. Wskazuje to na konieczność kompleksowych działań w zakresie identyfikacji zagrożeń i sytuacji niebezpiecznych związanych z gospodarką wodno-ściekową oraz minimalizowania ryzyka z nimi związanego. Działania	Awaryjność wyeksploatowanej infrastruktury wodociągowej oraz wiek tej infrastruktury są czynnikiem istotnie wpływającym na generowanie zagrożeń dla zdrowia publicznego (braki wody lub jej zanieczyszczenie) i dla środowiska (wycieki wody sięgające w niektórych wodociągach 50% pobranej wody). Plan ochrony wód Europy (COM(2012) 673 final) przewiduje konieczność minimalizowania wycieków. Obecnie trwają prace nad rewizją Dyrektywy	Uwaga nieuwzględniona. Podstawową rolę Strategii nie jest przedstawienie szczegółowej diagnozy województwa, a jedynie jej głównych wniosków. W projekcie Strategii powinny dominować zagadnienia celów i

			Większość studni ujmujących wodę na cele zaopatrzenia ma już ok. 50-60 lat. Na terenie wielu miast eksploatowane są sieci wodociągowe z początku XX wieku a na terenach wiejskich ze słabej jakości PCW z lat 80-tych (słabo związane monomery). Sprzyja to awaryjności sieci.	naprawcze powinny wykorzystywać innowacyjne metody identyfikacji i oceny stanu technicznego infrastruktury podziemnej oraz jej ewentualnej renowacji lub wymiany.”	98/83/WE (2017/0332 (COD)) których głównym celem jest poprawa bezpieczeństwa wody poprzez wprowadzenie obowiązkowego systemu zarządzania ryzykiem (od ujęcia do kranu) funkcjonującego jak HACCP w żywności. Konieczne jest wsparcie dostawców wody w minimalizowaniu ryzyka związanego ze złym stanem technicznym wyeksploatowanej infrastruktury wod-kan.	kierunków rozwoju, a nie kwestie diagnostyczne.
433.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach, mgr inż. Barbara Mulik	str 19	Akapit: Należy oczekiwać, że znaczna poprawa...	Zamienić „z rozwojem infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i technicznej” na „z coraz wyższym poziomem świadczenia usług wodno-kanalizacyjnych i energetycznych”.	Ze względu na wysoką dostępność tych usług w regionie ważniejsze jest bezpieczeństwo dostaw (poprzez zmniejszenie awaryjności) i poprawa jakości.	Uwaga uwzględniona. propozycja zostanie wykorzystana w finalnej wersji Strategii
434.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach, mgr inż. Barbara Mulik	str 24	słabe strony: słabość infrastruktury technicznej	Dopisać po ...gaz), „wymagająca rewitalizacji infrastruktura wodociągowa (ujęcia wody, stacje uzdatniania i sieci)”	W regionie większość studni ujmujących wodę na cele zaopatrzenia ludności ma blisko 50 lat a jest to okres przeciętnej, bezawaryjnej eksploatacji takich obiektów. Wiele stacji uzdatniania wymaga kompleksowej modernizacji, ze względu na stale podnoszone wymagania w sprawie jakości wody (poprzednia zmiana w 2007 roku, następna z chwilą implementacji nowej dyrektywy w sprawie jakości wody do spożycia). Podobnie z sieciami. W wielu miastach są jeszcze sieci z początku XX w. a na terenach wiejskich z lat 60-70 ze słabej jakości pcv lub azbestowe (co skutkuje awaryjnością i znacznymi wyciekami wody)	Uwaga uwzględniona częściowo. propozycja zostanie wykorzystana w finalnej wersji Strategii bez wskazywania „ujęcia wody, stacje uzdatniania i sieci”
435.	Wodociągowo-	str. 25	Zagrożenia	Dopisać: zmiany klimatyczne – pogorszenie	Widać to już w całej Europie. Coraz wyższe	Uwaga uwzględniona

	Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach, mgr inż. Barbara Mulik			jakości wody powierzchniowej, obniżenie poziomu wód podziemnych wykorzystywanych na cele zaopatrzenia ludności, wzrost zagrożenia pożarowego w lasach, wzrost zagrożenia dla jakości wody ujmowanej na cele zaopatrzenia ludności	temperatury przyspieszają procesy eutrofizacji wód, sprzyjają powstawaniu zakwitów sinicowych co ma negatywny wpływ na walory ekologiczne i turystykę w regionie. Długotrwałe susze wpływają negatywnie na poziom wód podziemnych – coraz więcej gmin w Polsce ma z tym problemy. Duże obszary leśne zagrożone są pożarami a ponadto środki chemiczne używane do ich gaszenia zanieczyszczają wody podziemne.	częściowo.
436.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach,	str 26	pkt 4.3	po ...wiąże się z procesami demograficznymi, dopisać klimatycznymi	-----	Uwaga nieuwzględniona. W tym miejscu (4.3 Dwa scenariusze rozwoju) zapis ten nie jest niezbędny. Cele i kierunki odpowiadają szczegółowo na podnoszoną kwestię.
437.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach, mgr inż. Barbara Mulik	str 27	rysunek 2 blok 3	dopisać: infrastruktura wodno-kanalizacyjna i ciepłownicza	-----	Uwaga nieuwzględniona. W tym miejscu (4.3 Dwa scenariusze rozwoju) zapis ten nie jest niezbędny. Cele i kierunki odpowiadają szczegółowo na podnoszoną kwestię.
438.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach,	str 32	część A. b.	po słowie „firm” dopisać po przecinku: „szczególnie w zakresie wprowadzania nowoczesnych metod zarządzania procesowego, jakością i ryzykiem” oraz procesów dostosowywania....	Wprowadzanie nowoczesnych metod zarządzania procesami, jakością i ryzykiem jest warunkiem niezbędnym dla podnoszenia poziomu produkcji i świadczonych usług oraz sprzyja wdrażaniu innowacyjności	Uwaga niezasadna . Proponowany zapis zawiera się w dotychczasowym pkt A.b. Brak podstaw do rozszerzenia zapisu o te konkretne kompetencje.
439.	Wodociągowo-	str 33	część D.	Dopisać pkt f. – utworzenie centrum	W chwili obecnej większość małych gmin i	Uwaga niezasadna.

	Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach, mgr inż. Barbara Mulik			ekspertskiego wspierającego małe gminy wiejskie i miejsko-wiejskie oraz małe działalności gospodarcze i przedsiębiorstwa w zakresie poprawności prowadzenia określonej działalności i pozyskiwania środków finansowych na rozwój.	przedsiębiorstw nie posiada odpowiednio wykształconych kadr ani środków finansowych pozwalających na przeprowadzenie audytów dotyczących stanu posiadania (np. stanu technicznego infrastruktury, posiadanych kadr) i potrzeb (oceny do czego należy dążyć i jak pozyskać na to dofinansowanie). Konieczne jest wsparcie eksperckie w stawianiu takich diagnoz i pisaniu wniosków – nieodpłatne lub nisko kosztowe. Przyczyni się to z pewnością do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu i wzrostu innowacyjności	Proponowane działania Mieszczą się w Celu strategicznym 5.3. Kompetencje przyszłości, celu operacyjnym 5.3.3 Profesjonalne organizacje pkt. C, ppkt. a oraz 5.3.2 Nowoczesne usługi, pkt. B: Różnorodność usług, ppkt. b . Z uwagi na strategiczny/ogólny charakter dokumentu zapisy nie zostaną doszczegółowione .
440.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach, mgr inż. Barbara Mulik	str 33	pkt 5.3.2.	Dopisać usługi z zakresu zaopatrzenia w wodę, ciepło, odprowadzanie ścieków i prawidłowa gospodarka odpadami	Nie jest zrozumiałe dlaczego wymienia się policję, straż pożarną i graniczną a nie wymienia się podstawowych usług komunalnych bez których nie da się funkcjonować.	Uwaga uwzględniona.. Zapis zostanie uzupełniony na etapie przygotowywania finalnej wersji Strategii. .
441.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach, mgr inż. Barbara Mulik	str 34	pkt A.d.	„tworzenie centrów działań kryzysowych”	Dzisiaj najbardziej rozwinięte kraje odchodzą od działań kryzysowych (podejmowanych po wystąpieniu incydentu o znacznym oddziaływaniu na ludzi, środowisko lub mienie) na rzecz „zarządzania incydentami-incident management” co ma na celu także minimalizowanie ryzyka wystąpienia poważnych skutków o znacznym oddziaływaniu. Nasz region chcąc wprowadzać	Uwaga częściowo uwzględniona. Zapis zostanie przeformułowany.

					innowacyjne rozwiązania powinien pójść raczej w tym kierunku. https://www.fema.gov/national-incident-management-system http://geohub.mwr.org/ https://searchworks.stanford.edu/view/7870356	
442.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach,	str 34	pkt C	dopisać f – poprawa jakości usług wodno-ściekowych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich	-----	Uwaga nieuwzględniona Pkt. C dotyczy dostępności do usług, a nie jakości usług.
443.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach, mgr inż. Barbara Mulik	str 35	pkt a	dopisać C – wdrażanie nowoczesnych zintegrowanych systemów zarządzania procesowego, zarządzania jakością i ryzykiem w małych i średnich przedsiębiorstwach	Niezbędne we wdrażaniu innowacyjności w regionie	Uwaga nieuwzględniona Cel operacyjny Profesjonalne organizacje nie dotyczy przedsiębiorstw.
444.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach, mgr inż. Barbara Mulik	str 37	rozdział 5.4	Dopisać podrozdział 5.4.4. Inteligentne zarządzanie środowiskiem – zasobooszczędna gospodarka	W rozdziale tym powinna być mowa o: A. dbałości o wodę, jako podstawowy wyróżnik naszego regionu – mamy jej dużo (zarówno powierzchniowej jak i podziemnej) a za kilkadziesiąt lat możemy być głównym eksporterem wody w Europie. B. dbałości o czystość powietrza C. dbałość o pozyskiwanie energii elektrycznej w sposób nie szkodzący środowisku Nie rozwijam szczegółowo, bo nie wiem czy będzie wola wprowadzenia takiego punktu	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii przewiduje zaproponowane w uwadze zapisy (Cel strategiczny 5.4. Inteligentna produktywność, cele operacyjne 5.4.2, 5.6.2, 5.6.3).
445.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o.	str 49	pkt B	Zmienić tytuł na infrastruktura wodno-ściekowa bo techniczna to także energia, gaz	- stan wielu sieci kanalizacyjnych jest zły w związku z niewłaściwą eksploatacją (zwłaszcza	Uwaga nieuwzględniona

	COWIK w Bartoszycach, mgr inż. Barbara Mulik			<p>o których jest niżej</p> <ul style="list-style-type: none">- w pkt a – po słowie rozbudowa dopisać modernizacja sieci kanalizacyjnych,- pkt b – po słowie przydomowe dopisać lokalne- pkt c – nadać nowe brzmienie: poprawa efektywności zarządzania sieciami wodociągowymi i kanalizacyjnymi,- dopisać pkt D - modernizacja stanu technicznego wyeksploatowanych ujęć wody, stacji uzdatniania i sieci wodociągowych	<p>ze strony konsumentów)</p> <ul style="list-style-type: none">- konieczny jest rozwój małych, lokalnych oczyszczalni ścieków obsługujących kilka gospodarstw, do których nie opłaca się doprowadzać kanalizacji), takie oczyszczalnie trudno nazwać przydomowymi albo zakładowymi.- należy oddzielić stan techniczny wynikający z wyeksploatowania wielu systemów od wdrażania nowych metod zarządzania sieciami, optymalizującymi koszty dla konsumentów, gmin i środowiska eksploatujące środowisko powinny być stopniowo eliminowane i zastępowane OZE	<p>Proponowane działania oddają intencję autorów projektu Strategii.</p>
446.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach,	str 49-50	pkt. C infrastruktura komunikacyjna	<p>Dopisać pkt g zintegrowany transport publiczny pomiędzy głównymi ośrodkami w regionie a miastami powiatowymi i gminami</p>	<p>Mieszkańcy niektórych miast powiatowych mogą czuć się wykluczeni społecznie, bowiem transport publiczny w godzinach wieczornych i nocnych nie istnieje. Nie jest możliwa wizyta w teatrze, na wieczornych seansach kinowych czy nawet u znajomych w Olsztynie bo ostatnie busy odjeżdżają z reguły ok godz. 21. Jeszcze gorzej jest z mieszkańcami gminnych miejscowości, z których wiele jest całkowicie odciętych od świata. Rząd obiecał przebudowę transportu publicznego a poszczególne województwa powinny w tym projekcie uczestniczyć.</p> <p>ponadto należy położyć większy nacisk na tworzenie właściwie skonstruowanych sieci połączeń z resztą kraju. Obecnie dochodzi do absurdalnych sytuacji że pociąg regionalny finansowany przez marszałka z ławy do Olsztyna odjeżdża 1 min przed przyjazdem pendolino z Gliwic a na następny pociąg do Olsztyna trzeba czekać 1,5 godz. Ponadto pociąg ten przyjeżdża do Olsztyna (z Warszawy) godz. 21.37, co w chwili obecnej (oddalenie od dworca PKP przystanku dla busów uniemożliwia zdążenie na ostatni bus</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Uwaga niezasadna, w części dotyczącej zintegrowanego transportu publicznego pomiędzy głównymi ośrodkami w regionie a miastami powiatowymi. Powyższe uwzględnione jest w projekcie Strategii w celu operacyjnym 5.6.2/C./f.</p> <p>W części odnoszącej się do transportu publicznego na poziomie lokalnym propozycja redakcji 5.6.2/C./f. zapisy zostaną zweryfikowane na etapie przygotowywania</p>

					do Bartoszczyk o godz. 21.40. Takie ułożenie transportu publicznego jest znacznym utrudnieniem dla osób wyjeżdżających do Warszawy czy na Śląsk w sprawach zawodowych, szkoleniowych czy studentów. Transport publiczny musi umożliwiać komunikację z ośrodkami peryferyjnymi także w godzinach wieczornych i nocnych.	finalnej wersji Strategii .
447.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszczykach,	STR 51	5.6.2. pkt. D.C	Zmienić tytuł na ciepłownictwo nadać pkt c nowe brzmienie porządkując działania na 3 grypy: źródła ciepła, przesył – sieci ciepłownicze i dystrybucja – węzły ciepłownicze, co będzie zgodne z prawem energetycznym. Propozycja ✓ budowa niskoemisyjnych efektywnych źródeł ciepła opartych o OZE, budowa niskoemisyjnych efektywnych źródeł ciepła i energii - kogeneracja, modernizacja istniejących nieefektywnych źródeł ciepła, ✓ budowa efektywnych sieci ciepłowniczych oraz modernizacja istniejących nieefektywnych sieci ciepłowniczych, ✓ budowa nowoczesnych efektywnych węzłów ciepłowniczych oraz modernizacja istniejących nieefektywnych.	Zmiana tytułu – w naszym regionie są jedynie sieci gazowe i elektroenergetyczne a źródła zasilania są w innych regionach. Natomiast produkcja ciepła odbywa się na miejscu stąd tytuł sieć ciepłownicza jest niewłaściwy bo treść obejmuje także źródła ciepła a nie tylko sieci. dotychczasowe pkt a i b odnosiły się prawie do tego samego tylko odwrotnie zapisane. istotą poprawy systemów zaopatrzenia w ciepło, zarówno w aspekcie środowiskowym jak i poziomu świadczenia usług jest układ zaproponowany w kolumnie obok, co nie wyklucza podejmowania kilku działań jednocześnie	Uwaga uwzględniona częściowo. Proponowany zapis zostanie dodany, ale w bardziej ogólnym brzmieniu. Kierunek D., podpunkt C. ulegnie jeszcze przeredagowaniu.
448.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszczykach,	str 51	5.6.3	Jako pierwszy punkt powinno być A. korzystanie z zasobów naturalnych w sposób oszczędny, optymalizujący zużycie wody i energii	Zasobooszczędna gospodarka to jeden z głównych punktów działalności UE na najbliższe lata. Fakt ten powinien być wyraźnie podkreślony w strategii.	Uwaga niezasadna. Proponowane w projekcie Strategii cele i kierunki rozwoju regionu obejmują już gospodarkę zasobooszczędną (Cel strategiczny 5.6. Mocne fundamenty , Cel

						operacyjny 5.6.3, przechodzenie na gospodarkę o obiegu zamkniętym).
449.	Wodociągowo-Ciepłownicza Sp. z o.o. COWIK w Bartoszycach,	str 52	pkt B.f	dopisać po słowie budowa „i modernizacja”	-----	Uwaga uwzględniona Kierunek B.f ulegnie przeredagowaniu i przeniesiony pod pkt. d (aby zachować ciągłość tematyki) na etapie przygotowywania finalnej wersji Strategii.
450.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o.,	5.6.3. PRZYJAZNE ŚRODOWISKO STR. 52	POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	Rozbudowa, modernizacja instalacji zagospodarowywania odpadów	Dostosowanie do obowiązujących przepisów/ selektywna zbiórka odpadów	Uwaga uwzględniona częściowo. Uzasadnienie j/w – uwaga nr 460
451.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o.,	5.6.3. PRZYJAZNE ŚRODOWISKO STR. 52	POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	Rozbudowa, modernizacja punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK)	Dostosowanie do obowiązujących przepisów/ selektywna zbiórka odpadów	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii przewiduje szerszy zapis w celu operacyjnym 5.6.3 Przyjazne środowisko przyrodnicze (zapobieganie powstawaniu odpadów i racjonalna gospodarka odpadami, w tym selektywna zbiórka odpadów, recykling, odzysk). Propozycje konkretnych projektów/inwestycji to sfera programu

						operacyjnego.
452.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o.,	5.6.3. PRZYJAZNE ŚRODOWISKO STR. 52	POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	Rozwój elektromobilności: <ul style="list-style-type: none">• Zakup pojazdów z napędem elektrycznym• Budowa sieci stacji ładowania samochodów elektrycznych	Dostosowanie do obowiązujących przepisów / ograniczenie emisji spalin	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii przewiduje zaproponowane w uwadze kwestie m.in. w Celu strategicznym 5.6. mocne fundamenty, Celu operacyjnym 5.6.3. Przyjazne środowisko przyrodnicze pkt. B, ppkt. C, Celu operacyjnym 5.4.2, pkt. A, ppkt. h,
453.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o.,	5.6.3. PRZYJAZNE ŚRODOWISKO STR. 52	POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	Budowa spalarni odpadów <ul style="list-style-type: none">• Projekt• wykonawstwo spalarni odpadów	Dostosowanie do obowiązujących przepisów / zwiększenie efektywności systemu gospodarowania odpadami	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii przewiduje szerszy zapis w celu operacyjnym 5.6.3. (budowa instalacji zagospodarowania odpadów). Propozycje konkretnych projektów/inwestycji to sfera programu operacyjnego.
454.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o.,	5.6.3. PRZYJAZNE ŚRODOWISKO STR. 52	POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	Budowa farmy fotowoltaicznej <ul style="list-style-type: none">• Projekt• Wykonawstwo instalacji	Odnawialne źródła energii / obniżenie kosztów działalności	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii przewiduje szerszy zapis w celu operacyjnym 5.6.2. (wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, w tym budowa nowoczesnych instalacji). Propozycje

						konkretnych projektów/inwestycji to sfera programu operacyjnego.
455.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o.,	5.6.3. PRZYJAZNE ŚRODOWISKO STR. 52	POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	Rozbudowa, modernizacja instalacji takich jak: <ul style="list-style-type: none">• Ppoż• Detekcji• Zraszania• Monitoringu• I innych W zakładach unieszkodliwiania odpadów	Dostosowanie do obowiązujących przepisów / bezpieczeństwo / monitoring	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii przewiduje szerszy zapis w celu operacyjnym 5.6.3. (budowa instalacji zagospodarowania odpadów). Propozycje konkretnych projektów/inwestycji to sfera programu operacyjnego.
456.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o.,	5.6.3. PRZYJAZNE ŚRODOWISKO STR. 52	POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	Zakup, wymiana pojazdów (samochody, naczepy, przyczepy, kompaktory, ładowarki, wózki widłowe, podnośniki, ciągniki i inne): <ul style="list-style-type: none">• Specjalistyczne• Techniczne• Transportowe• I inne Niezbędne do obsługi i wsparcia technicznego zakładów unieszkodliwiania odpadów	Dostosowanie do obowiązujących przepisów / ograniczenie emisji spalin / obniżenie kosztów działalności	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii przewiduje szerszy zapis w celu operacyjnym 5.6.3. - pkt. d, f. Uszczegóławianie zapisów to sfera programu operacyjnego.
457.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o.,	-----	PROJEKT STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO PT. „WARMIŃSKO-MAZURSKIE 2030. STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO”	Powiązanie strategii z dokumentem „Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022”	Dostosowanie do obowiązujących przepisów	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii określa cele polityki rozwoju województwa oraz kierunki działań podejmowanych przez samorząd województwa dla osiągnięcia celów strategicznych. Plan gospodarki odpadami

						dla województwa warmińsko-mazurskiego powinien być spójny, zwłaszcza w zakresie celów, kierunków działań i priorytetów ekologicznych z dokumentami strategicznymi, w tym Strategią rozwoju województwa.
458.	Spark Sp. z o.o., jako reprezentant tworzącego się Klastra „Dolina Agrotechniki”,	5.4.2 Inteligentna specjalizacja 5.3. Cel strategiczny – Kompetencje przyszłości	A Produkty i usługi wysokiej jakości 5.3.2 Nowoczesne usługi	Wzmocnienie środowiska ICT we wszystkich 3-ch inteligentnych specjalizacjach Wsparcie w tworzeniu „łańcuchów dostaw” sektora rolniczego i żywnościowego	Wysoka jakość nowoczesnych usług ICT jest jednym z najważniejszych warunków do rozwoju konkurencyjności wszystkich inteligentnych specjalizacji	Uwaga nieuwzględniona. Sektor ICT (oprócz tego, że stanowi jeden z pięciu obszarów horyzontalnych inteligentnych specjalizacji) jest obecny w całej Strategii jako kluczowy element rozwoju. Cyfryzacja praktycznie wszystkich dziedzin życia sprawia, że sektor ICT uwzględniony jest w każdym celu strategicznym, bowiem wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych będzie niezbędne do realizacji założeń Strategii. Wsparcie łańcucha dostaw sektora

						rolniczego i żywnościowego zostało uwzględnione w pkt. A.i.
459.	Spark Sp. z o.o., jako reprezentant tworzącego się Klastra „Dolina Agrottroniki”,	5.4.2 Inteligentna specjalizacja	A Produkty i usługi wysokiej jakości D Popularyzacja certyfikacji produktów (w tym spożywczych) E Współpraca i specjalizacji	Wzmocnienie konkurencyjności sektora produkcji żywności wysokiej jakości poprzez rolnictwo precyzyjne Popularyzacja certyfikacji i wiedzy na temat historii produktów (w tym spożywczych), np. jako zapis łańcucha dostaw i produkcji	Rolnictwo precyzyjne jest szansą na rozwój wysokiej jakości żywności, zmniejszanie kosztów w tym sektorze, zwiększanie innowacyjności oraz budowanie przewagi regionu w dziedzinie rolnictwa. Zawijające się w tym zakresie inicjatywy i możliwości współpracy z instytucjami międzynarodowymi pozwolą na generowanie nowych innowacyjnych projektów na rzecz firm regionalnych	Uwaga uwzględniona częściowo. Rolnictwo precyzyjne, tj. wykorzystujące technologie cyfrowe wpisuje się w założenia kierunku działań E celu operacyjnego Wysoka konkurencyjność . Wsparcie łańcucha dostaw sektora rolniczego i żywnościowego zostało uwzględnione w pkt. A.i
460.	Spark Sp. z o.o., jako reprezentant tworzącego się Klastra „Dolina Agrottroniki”,	5.4.3 Wysoka konkurencyjność	B Innowacyjność C Aktywność na rynkach globalnych	Finansowe zasilenie firm innowacyjnych województwa warmińsko-mazurskiego na uruchomienie nowych produktów w okresie 5-10 lat	Przedsiębiorstwa regionalne nie mają możliwości rozwoju i wdrożenia nowych technologii z powodu braku odpowiedniego zasilania finansowego. Nie są też w stanie z tych względów przygotować się do gospodarki 4.0.	Uwaga niezasadna. Wsparcie firm innowacyjnych ujęte jest zarówno w celu operacyjnym Inteligentna specjalizacja jak i celu operacyjnym Wysoka konkurencyjność. Szczegółowa forma i instrumenty wsparcia mogą zostać opracowane na poziomie planowania operacyjnego.
461.	Krzysztof Hećman	Sekcja 7 str. 69	Inteligentne specjalizacje i przedsiębiorcze odkrywanie	Dodanie OZE jako inteligentnej specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego	Na Warmii i Mazurach produkujemy niespełna 10% energii, pozostałą ilość pokrywamy energią kupowaną „na zewnątrz” płacąc najwyższe stawki w Polsce i tym samym	Uwaga uwzględniona częściowo. W projekcie Strategii, w

					<p>napędzając gospodarkę innych regionów. Jest to spowodowane tym, że w województwie nie pracuje żadna elektrownia węglowa, więc cena energii wzrasta, doliczane są opłaty za przesył. Wysokie ceny energii w pewnym stopniu hamują rozwój gospodarczy regionu. Instytut Energii Odnawialnej przeprowadził badania, z których wynika, że niemal każdego dnia mieszkańcy Warmii i Mazur borykają się z problemem dostaw energii, a także zbyt niskim napięciem w sieci elektroenergetycznej. W wyniku częstych zmian napięć niszczeniu ulegają między innymi urządzenia elektryczne. Rozwiązaniem wyżej wymienionych problemów jest szybszy rozwój własnej energetyki opartej na lokalnych źródłach energii, czyli na energetyce odnawialnej (OZE). Jednym z głównych celów rozwoju energetyki w regionie, oprócz wzrostu efektywności energetycznej oraz rozbudowy i modernizacji infrastruktury energetycznej, powinno być zwiększenie produkcji energii elektrycznej i ciepła ze źródeł odnawialnych. Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych cechuje się niewielką lub zerową emisją zanieczyszczeń, co zapewnia pozytywne efekty ekologiczne. Rozwój OZE sprzyja zdecentralizowanemu społeczeństwu, zasilanemu siecią mniejszych i bezpieczniejszych elektrowni i wzmocnieniu społeczności lokalnych. Odnawialne źródła energii przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa energetycznego województwa oraz powinno to również spowodować modernizację i rozbudowę infrastruktury sieciowej. Rozwój OZE, a przede wszystkim powstawanie nowych inwestycji wiąże się również z tworzeniem lokalnych miejsc pracy. Rynek energii staje się bardziej konkurencyjny, co powinno przynieść wymierne korzyści dla</p>	<p>odpowiedzi na pojawiające się ze strony różnych środowisk propozycje wprowadzenia nowych potencjalnych inteligentnych specjalizacji przyjęto otwarcie ścieżki identyfikacji nowych obszarów specjalizacji. Mając na uwadze, iż identyfikacja IS wymaga spełnienia określonych warunków, do których należy: poparcie propozycji dowodami (danymi statystycznymi), wystąpienie określonej masy krytycznej oraz potencjału do tworzenia przewagi konkurencyjnej regionu na bazie badań i innowacji oraz współpraca i sieciowanie podmiotów, wszystkie te elementy będą wzięte pod uwagę w procesie wyłaniania nowych specjalizacji. Szczegółowe zasady identyfikacji IS zostaną przyjęte przez Zarząd po uchwaleniu zaktualizowanej Strategii Rozwoju.</p>
--	--	--	--	--	---	--

					odbiorców końcowych w postaci tańszych opłat za energię.	
462.	Gmina Miejska Iława, Burmistrz Miasta Iławy	5.3.2. Nowoczesne usługi(str. 34)	Punkt C. Dostępność usług podpunkt a. racjonalizacja sieci szkół w oparciu o jasne kryteria (...)	Propozycja uszczegółowienia zapisu: "rozumiana również jako tworzenie nowej infrastruktury".	Zmiany struktury urbanistycznej wielu ośrodków miejskich powodują konieczność budowy nowych obiektów pełniących często zintegrowane funkcje edukacyjne łącząc przedszkole, szkołę a także centrum aktywności środowiskowej.	Uwaga uwzględniona.
463.	Gmina Miejska Iława, Burmistrz Miasta Iławy	5.5.3 Ukształtowana tożsamość(str. 46)	Punkt C. Włączenie społeczne podpunkt a. zintegrowane programy aktywizacji i integracji (...)	Propozycja dodania zapisu: Dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem od komputera i Internetu oraz programy integracji międzypokoleniowej	Uzależnienia od komputera i Internetu są problemem coraz powszechniej pojawiającym się wśród dzieci i młodzieży. Często ich przyczyną jest nieświadomość zagrożenia wśród rodziców i opiekunów, brak umiejętności wspólnego, aktywnego spędzania wolnego czasu, brak atrakcyjnych ofert aktywności pozalekcyjnych. Inny problem pojawiający się w społecznościach szczególnie miejskich to izolacja środowiskowa, dotycząca przede wszystkim osób starszych które nie korzystają z pomocy społecznej ale są samotne.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja w zakresie rozszerzenia zapisów o uzależnienia od komputera i Internetu ma charakter operacyjny. Niemniej jednak kwestia ta znajduje odzwierciedlenie w projekcie Strategii w celu operacyjnym: 5.3.2 Nowoczesne usługi, kierunek działań: B, lit. c, kierunek działań: C, lit. c oraz celu operacyjnym: 5.5.3 Ukształtowana tożsamość, kierunek: C, lit. b, g.
464.	Gmina Miejska Iława, Burmistrz Miasta Iławy	5.6.1. Silny kapitał społeczny (str. 48)	Punkt B. Organizacje budujące kapitał społeczny regionu	Propozycja dodania zapisu: Podpunkt e. wzmacnianie potencjału "trzeciego sektora"	Niekwestionowaną rolę w budowaniu kapitału społecznego odgrywa sektor organizacji pozarządowych. W naszym województwie wciąż w tym obszarze identyfikowane są duże	Uwaga niezasadna. Projekt Strategii konsumuje

					braki. Stąd działania wzmacniające potencjał takich instytucji oprócz wspomnianych w pkt a organizacji tworzących system instytucjonalny wydaje się jak najbardziej uzasadnione.	przedmiotową propozycję.
465.	Gmina Miejska Iława, Burmistrz Miasta Iławy	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju (str. 49)	Punkt C. Infrastruktura komunikacyjna, a. inwestycje drogowe	Propozycja uszczegółowienia zapisu: W targacie "zapewnienie bezpieczeństwa drogowego" dodanie zapisu: "poprzez m.in. budowę bezkolizyjnych skrzyżowań dróg z liniami kolejowymi"	Propozycja wpisuje się w zapisy Komunikaty KE z dn.17.05.2018r COM(2018)293 final "Europa w ruchu", który w zdecydowany sposób podnosi konieczność działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa mobilności europejskiej.	Uwaga niezasadna. Propozycja jest odzwierciedlona w pkt. C , ppkt. B inwestycje kolejowe
466.	Gmina Miejska Iława, Burmistrz Miasta Iławy	5.6.2. Optymalna infrastruktura rozwoju (str. 50)	Punkt C. Infrastruktura komunikacyjna, f. zintegrowany transport publiczny w ośrodkach miejskich (...)	Propozycja dodania zapisu: (...) oraz w ramach powiązań funkcjonalnych pomiędzy ośrodkami gospodarczymi	Propozycja zapisu jest odpowiedzią na sygnalizowane przez mieszkańców problemy z możliwością korzystania z transportu zbiorowego w celu dojazdu do pracy, szkoły, dostępu do usług publicznych. Wsparcie finansowe organizacji tego rodzaju transportu przez podmioty publiczne byłoby nie tylko odpowiedzią na oczekiwania mieszkańców ale także przyczyniło by się do zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska zmniejszając udział przewozów indywidualnych.	Uwaga niezasadna. Propozycja zawiera się obecnym zapisie Projektu Strategii tj.: 5.6.2/C./f.: transport publiczny - wspieranie zintegrowanych systemów, czystego i bezpiecznego transportu publicznego oraz aktywnych form mobilności w szczególności w celu poprawy połączeń miast (zwłaszcza największych ośrodków regionu tj. Olsztyn, Elbląg, Ełk) z ich strefami dojazdu .
467.	Gmina Miejska Iława, Burmistrz Miasta Iławy	6.6. OSI Niebieski Zachód (str. 64)	Tabela 6, Kolumna: Oczekiwane efekty	Propozycja dodania zapisu: Rozwinięte usługi w obszarze srebrnej ekonomii	Ze względu na atrakcyjne położenie, walory przyrodnicze i zdrowotne teren OSI "Niebieski Zachód" należy uznać za szczególnie predystynowany do rozwoju tego rodzaju	Uwaga uwzględniona. Dodany zostanie zapis na etapie opracowywania

			interwencji - w celu strategicznym Inteligentna produktywność		usług	finalnej wersji Strategii.
468.	Gmina Miejska Iława, Burmistrz Miasta Iławy	6.6. OSI Niebieski Zachód (str. 64)	Tabela 6, Kolumna: Oczekiwane efekty interwencji - w celu strategicznym Fundamenty rozwoju	Propozycja dodania zapisu: - Dobra dostępność komunikacyjna do terenów atrakcyjnych turystycznie	Kanał Elbląski jest unikatowym szlakiem wodnym. Jednak jego dostępność komunikacyjna a także innych atrakcji turystycznych leżących w jego otoczeniu pozostawia wiele do życzenia. Ma to negatywny wpływ na rozwój funkcji turystycznych całego obszaru.	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja zostanie uwzględniona na etapie przygotowywania finalnej wersji dokumentu bez ograniczania zakresu „do terenów atrakcyjnych turystycznie”

Opinie i uwagi do projektu strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego
pt. „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju-gospodarczego”

UWAGI POZOSTAWIONE BEZ ROZPATRZENIA ZE WZGLĘDÓW FORMALNYCH

L.p.	Nazwa instytucji / Imię nazwisko	Część dokumentu do którego odnosi się uwaga (sekcja/strona)	Zapis w projekcie Strategii, do którego zgłaszana jest uwaga	Treść uwagi + ewentualna propozycja	Zwięzłe uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem
1.	Fundacja Inicjatyw Krajobrazowych Wybudowania, Marcin Zalewski	Str. 45, 5.5.2 B.B	„Współpraca z województwem Kujawsko-Pomorskim m.in. w zakresie produkcji rolno - spożywczej, promocji i turystyki”.	Umieszczenie w strategii planu utworzenia międzyregionalnej, innovacyjnej trasy rowerowej wiodącej szlakiem dawnej linii kolejowej Brodnica – Ława.	W tym momencie powstało 13 km utrzymanej w wysokim standardzie trasy rowerowej po śladzie dawnej linii kolejowej nr 251 Tama Brodzka (Brodnica) - Ława w powiecie nowomiejskim. Trwają prace nad utworzeniem odcinka w pow. ławskim. Utworzenie narzędzia do współpracy z Zarządem Woj. Kujawsko - Pomorskiego, a za jego pośrednictwem pow. brodnickiego i gmin Zbiczo oraz Brzozie umożliwi spięcie tej unikalnej trasy. Ścieżka wiedzie trasą odseparowaną od ruchu kołowego, o niewielkich nachyleniach i przez bardzo wartościowy przyrodniczo teren (Natura 2000 Dolina Rzeki Drwęcy, Bagienna Dolina Drwęcy, Rezerwat Rzeka Drwęca, Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Rzeki Drwęcy). Szlak ma także bardzo duże walory krajobrazowe (zabytkowe dworce w Jajkowie, Szramowie, Kałudze, Kurzętniku, Bratianie, Radomnie i Ławie, rampy, wieże ciśnień, krzyż choleryczny). Już w tym momencie istniejący odcinek ścieżki budzi olbrzymie zainteresowanie rowerzystów czy rolkarzy. Utworzenie ścieżki na całej linii (41 km) pozwoliłoby utworzyć najdłuższą tego	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względów formalnych

					typu ścieżkę rowerową w Polsce i byłoby turystycznym połączeniem regionów pojezierza brodnickiego i iławskiego. Jako organizacja promująca krajoznawstwo i dziedzictwo historyczne regionu wnosimy o uwzględnienie naszego wniosku o wpisanie tego zadania do strategii.	
2.	Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOŚa, Bartłomiej Głuszak, Monika Hausman-Pniewska, Anna Książak-Gregorczyk	Analiza SWOT słabe strony s. 24	Lista słabych stron s. 24	Należy zwrócić uwagę na sytuację kobiet w życiu społecznym i zawodowym. Niski udział kobiet w życiu społecznym i zawodowym.	Kobiety są grupą rzadziej piastującą stanowiska kierownicze, są defaworyzowane w kontekście wynagrodzeń, mają mniejsze szanse na awans. Należy podjąć zdecydowane działania zmieniające tę sytuację. Powinno się to przełożyć na działania odnoszące się do celów strategicznych, jednak trudno jest nam wskazać konkretny punkt.	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względu na formalnych
3.	Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOŚa, Bartłomiej Głuszak, Monika Hausman-Pniewska, Anna Książak-Gregorczyk	Analiza SWOT słabe strony s. 24	-----	Należy zwrócić uwagę na bardzo niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców województwa. Bardzo niska świadomość ekologiczna mieszkańców województwa.	Mimo naturalnego bogactwa naszego województwa (lasy, jeziora itd.) Mamy bardzo niepokojący poziom zanieczyszczenia środowiska (np. smog).	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względu na formalnych
4.	Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOŚa, Bartłomiej Głuszak, Monika Hausman-Pniewska, Anna Książak-Gregorczyk	Analiza SWOT słabe strony s. 24	Lista słabych stron s. 24	W treści dokumentu nie ma odniesienia do przeciwdziałania problemowi wykluczenia komunikacyjnego - transport publiczny/prywatny między miejscowościami.	Sytuacja ta jest szczególnie istotna, gdyż w znaczący sposób ogranicza dostępność do wysokiej jakości usług rozwojowych mieszkańców obszarów wiejskich i mniejszych miast oddalonych od większych aglomeracji. Z naszego doświadczenia w pracy z uczestnikami projektów wynika, że jedną z barier korzystania form aktywizacji jest brak możliwości dotarcia z miejscowości	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względu na formalnych

					zamieszkania.	
5.	Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa, Bartłomiej Głuszak, Monika Hausman-Pniewska, Anna Książak-Gregorczyk	5.3 Cel Strategiczny: Kompetencje Przyszłości	C. Kompetencje kluczowe, s. 33	Zwiększenie dostępności do bezpłatnych zajęć dodatkowych z zakresu robotyki, konstrukcji dla dzieci i młodzieży w przedszkolach i szkołach podstawowych w formach zajęć dodatkowych i kółek zainteresowań, wyposażenie w niezbędny sprzęt zmiana strategii uczelni wyższych na dostosowanie oferowanych przez nie kierunków kształcenia do wymagań i oczekiwań rynku pracy.	Aktualnie duży nacisk kładziony jest na kompetencje matematyczne, do rozwijania których przyczynia się np. robotyka, a których dostępność jest ograniczona ze względu na koszt.	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względów formalnych
6.	Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa, Bartłomiej Głuszak, Monika Hausman-Pniewska, Anna Książak-Gregorczyk	5.5. Cel strategiczny kreatywna aktywność, s. 43	C) rozwój infrastruktury edukacyjnej (ośrodki wychowania przedszkolnego, szkoły, obszary edukacji ekologicznej)	Należy dopisać - świetlice	Świetlice (w szczególności wiejskie) stanowią często niewykorzystaną przestrzeń edukacyjną, są one niewątpliwie ważnym katalizatorem zmian społecznych.	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względów formalnych
7.	Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa, Bartłomiej Głuszak, Monika Hausman-Pniewska, Anna Książak-Gregorczyk	5.5. Cel strategiczny kreatywna aktywność, s. 43	-----	Dopisać podpunkt d) tworzenie i rozwijanie inkubatorów innowacji społecznych.	Wspieranie działań służących tworzeniu innowacyjnych przedsięwzięć poprawiających jakość życia mieszkańców województwa, to jest np. usług społecznych skierowanych między innymi do osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, młodzieży 1 in. W dobie zagrożenia postępującymi zmianami klimatycznymi i zanieczyszczeniami środowiska- edukacja na ten temat powinna rozpoczynać się już w przedszkolu.	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względów formalnych
8.	Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa, Bartłomiej Głuszak, Monika Hausman-	5.6.3. Przyjazne środowisko przyrodnicze b. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	Lista kierunków działań celu operacyjnego przyjazne środowisko przyrodnicze b. Poprawa jakości środowiska i	J. Edukacja ekologiczna	Strategia powinna być dokumentem, w którym młodzież zajmuje szczególne miejsce. Biorąc pod uwagę ten szczególny	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względów formalnych

	Pniewska, Anna Książak-Gregorczyk		bezpieczeństwa ekologicznego.		punkt strategii rozwój województwa powinien opierać się m.in. na młodych ludziach, którzy mają możliwości na rozwój swoich pasji, zainteresowań, talentów.	
9.	Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko- Mazurskiego FOSa, Bartłomiej Głuszak, Monika Hausman- Pniewska, Anna Książak-Gregorczyk	5.5. Kreatywna aktywność 5.5.1. Inspirująca twórczość	C. Wspieranie rozwoju inicjatyw służących włączaniu społecznemu, budowaniu więzi społecznych w regionie (szczególnie angażujące osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości narodowe i inne)	Warto dodać do katalogu w nawiasie „młodzież” Czyli: (...), budowaniu więzi społecznych w regionie (szczególnie angażujące osoby starsze, młodzież, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości narodowe i inne).	Strategia powinna być dokumentem, w którym młodzież zajmuje szczególne miejsce. Biorąc pod uwagę ten szczególnie punkt strategii rozwój województwa powinien opierać się m.in. Na młodych ludziach, którzy mają możliwości na rozwój swoich pasji, zainteresowań, talentów. Na terenie województwa znajdują się tereny po dawnych liniach kolejowych, są one idealnym miejscem do lokalizację ścieżek rowerowych, przykładem może być trasa dawnej unii kolejowej Tama Brodzka- Nowe Miasto Lubawskie- Iława łącząca woj. warm.-maz. Z kuj.-pom. łącznie trasa mogłaby liczyć ponad 40 km, przebiega przez tereny o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych.	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względów formalnych
10.	Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko- Mazurskiego FOSa, Bartłomiej Głuszak, Monika Hausman- Pniewska, Anna Książak-Gregorczyk	5.5. Kreatywna aktywność 5.5.1. Inspirująca twórczość C. Przestrzenie twórczości Str. 43	A. Wspieranie rozwoju infrastruktury sprzyjającej aktywizacji społecznej i pracy z rodziną (w tym grup zagrożonych wykluczeniem społecznym), przyjaznej i uwzględniającej potrzeby ludzi starszych, osób z niepełnosprawnościami;	Warto dodać: „młodzieży”, tj.: (...) Przyjaznej i uwzględniającej potrzeby ludzi starszych, młodzieży, osób z niepełnosprawnościami;		Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względów formalnych
11.	Urząd Gminy w Budrach, Anna Kowalewska	6.5 OSI OF Wielkie Jeziora Mazurskie	Obszar strategicznej interwencji obejmuje	Rozszerzenie obszaru o gminę Budry.	Nie jest możliwa pełna realizacja celów zawartych w strategii Stowarzyszenia WJM, których członkiem jest powiat węgorzewski bez jednej z gmin tegoż powiatu. Łączą nas wspólne powiązania wynikające z długoletniej współpracy na obszarze powiatu węgorzewskiego i giżyckiego.	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względów formalnych

					Jesteśmy członkiem LGR WJM., LGD 9.	
12.	Fundacja „Dziedzictwo nasze” – Barbara Grązewicz Chudzińska	5.6.2.C.B/50	Inwestycje kolejowe	Wykluczenie komunikacyjne utrudnia życie mieszkańcom i odstrasza inwestorów. <u>Propozycja:</u> Rewitalizacja linii kolejowej 259 Kętrzyn Węgorzewo	Rozwiązanie problemu wykluczenia transportowego terenów wiejskich – dojazd młodzieży do szkół, dostęp mieszkańców do instytucji publicznych, placówek zdrowia i in. W Węgorzewie znajduje się jednostka wojskowa. Ponadto jest to teren turystyczny – powinno być połączenie kolejowe, które zapewni zwiększony napływ turystów. Transport towarów powinien być przerzucony na kolej – będzie tańszy i ochroni się drogi.	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względów formalnych
13.	Fundacja „Dziedzictwo nasze” – Barbara Grązewicz Chudzińska	5.6.1.D/49	Silny kapitał społeczny	W strategii pominięto istnienie i rolę przestrzeni kulturowej oraz niematerialnego dziedzictwa kultury. Propozycja: rewitalizacja zabytku – budynku dworca kolejowego, w którym mieści się społeczne – unikatowe – muzeum tradycji kolejowej;	Prywatyzacja i restrukturyzacja kolei spowodowały ogromne spustoszenia w substancji zabytkowej i materiałach historycznych. Jedną z form ratowniczych jest placówka muzealna. Tam mieści się w jedynym tak dużym kompleksie: stacja Węgorzewo + linia kolejowa 259. Korzyści z niej dla regionu: edukacja, kontakt ze światem, rozbudowanie oferty turystycznej WiM, integracja społeczności regionu, rozszerzenie współpracy transgranicznej, miejsca pracy.	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względów formalnych
14.	Fundacja „Dziedzictwo nasze” – Barbara Grązewicz Chudzińska	5.6.2.C/50	Infrastruktura graniczna	Propozycja: Budowa i uruchomienie przejścia granicznego Rudziszki-Kryłowo, z uwzględnieniem ruchu pieszego i rowerowego	Uruchomienie/wskreszenie inicjatyw organizowania sieci transportu lokalnego opartego o małe pojazdy; dofinansowanie przedsiębiorców; wzbogacenie transgranicznej współpracy gospodarczej z obwodem kaliningradzkim.	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względów formalnych
15.	Gmina Dywity, Daniel Zadworny	7. Inteligentne specjalizacje i przedsiębiorcze odkrywanie, strona	Dotyczy: Rysunek 5. Proces przedsiębiorczego odkrywania - w	„Wysoka jakość powietrza”	Czwartą specjalizację w województwie powinna stanowić wysoka jakość powietrza. Nasz region będący „zielonymi płucami polski” wyróżnia <u>najbardziej czyste</u>	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względów formalnych

		69	kierunku transformacji inteligentnej specjalizacji czwarta specjalizacja „?”		<u>powietrze</u> , co stanowi przewagę i jest konkurencyjne w stosunku do innych regionów naszego kraju. Należy połączyć wysokiej jakości powietrze z rozwojem społeczno-gospodarczym poprzez rozwój w dziedzinie m.in. Uzdrowisk, sanatorium, turystyce medycznej (turystyka zdrowotna).	
16.	Osoba fizyczna	Fundament rozwoju	Rejon Wielkich Jezior Mazurskich jest wyjątkowym w skali nie tylko kraju z powodu walorów krajobrazowych, jak i przyrodniczych. Należy chronić te tereny przed industrializacją.	-----	-----	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względów formalnych
17.	Osoba fizyczna	-----	-----	-----	Wybudowane drogi szybkiego ruchu na terenach nie skażonych przemysłem jest dziś wielkim problemem dla wielu krajów na świecie. Powtarzanie cudzych błędów miast nauka na nich nie wymaga komentarza. Konieczna jest poprawa już istniejącej sieci dróg lokalnych wraz z planem nowych połączeń poprawiających bezpieczeństwo.	Uwaga pozostawiona bez rozpatrzenia ze względów formalnych